

מבית עלוני השבת



ר"ת	בעלזא	מו"ש	ער"ש	ויצא
5:56	5:34	5:18	4:04	ירושלים
5:53	5:31	5:19	4:18	בני ברק
5:53	5:31	5:17	4:08	חיפה
5:54	5:32	5:20	4:19	אשדוד
5:55	5:33	5:19	4:03	בית שמש
5:55	5:33	5:20	4:21	קרית גת

שנת תשע"ט לפ"ק

וקראת לשבת עונג



דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 פינת בר אילן, ירושלים. טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018
 שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 | יום ו': 10:00-12:00 | דוא"ל: g5337722@gmail.com

אם נא מצאתי חן בעיניך...ועשית עמדי חסד ואמת

זמני כניסת ויציאת השבת לשב"ק זו

זמני היום

העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת	העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת
ירושלים	4:04	5:18	5:56	תל אביב	4:19	5:19	5:53
אשדוד	4:19	5:20	5:54	אנטוורפן	4:35	5:46	6:04
מנשטער	3:56	5:07	5:22	וינה	4:00	5:05	5:27
מונטריאול	4:08	5:10	5:34	טורונטו	4:36	5:37	6:03
לייקוואד	4:25	5:22	5:51	בלטימור	4:36	5:33	6:03
לוס אנג'לס	4:34	5:28	6:01	סאן פאולו	7:11	8:07	8:43

זמני היום לשב"ק זו

זמני היום

ויצא	הנגן	סו"ז קר"ש	סו"ז תפילה	חצות היום	מנחה גדולה	מנחה קטנה	פלאג המנחה	שקיעת החמה
ירושלים	6:04:20	8:44	9:37	11:24:02	11:54	2:31	3:37	4:43:27
תל אביב	6:11:16	8:48	9:40	11:25:51	2:30	11:56	3:35	4:40:08
חיפה	6:11:51	8:48	9:40	11:24:58	11:55	2:28	3:33	4:37:47
אנטוורפן	8:02:25	10:14	10:58	12:27:16	12:57	3:02	3:57	4:51:34
לונדון	7:22:02	9:33	10:17	11:45:31	12:16	2:19	3:14	4:08:27
מנשטער	7:38:17	9:46	10:28	11:54:01	12:24	2:23	3:16	4:09:10
וינה	7:04:25	9:21	10:07	11:39:37	12:10	2:20	3:18	4:14:20
ציריך	7:33:00	9:51	10:38	12:10:49	12:41	2:53	3:51	4:48:10
מונטריאול	6:56:08	9:17	10:04	11:39:16	12:09	2:25	3:24	4:21:57
טורונטו	7:14:13	8:53	9:56	12:02:31	12:33	2:51	3:51	4:50:23
ניו יארק	6:45:16	9:13	10:02	11:41:04	12:11	2:34	3:35	4:36:29
לייקוואד	6:44:35	9:13	10:02	11:41:52	12:12	2:35	3:37	4:38:46
בלטימור	6:52:15	9:21	10:11	11:51:28	12:21	2:46	3:49	4:50:18
שיקאגו	6:42:38	9:08	9:57	11:35:31	12:06	2:27	3:28	4:28:00
לוס אנג'לס	6:27:37	9:02	9:54	11:38:01	12:08	2:39	3:44	4:48:06
סאן פאולו	6:13:01	9:32	10:38	12:51:27	1:25	4:45	6:08	7:30:10
מלבורן	5:58:47	9:32	10:43	1:04:59	1:41	5:15	6:43	8:11:44

לוח הלימוד היומי לשבוע הבא, נא להזכיר את הנשמות שלא הניחו אחריהם זשי"ק

הלימוד היומי

יום	תאריך	דף היומי בבלי מנחות	דף היומי פאה דמאי	משנה זמנית פסק, משנה בבא קמא	הלכה זמנית שו"ע או"ח סימן, סעיף	עמוד זמני משנה ברורה	רמב"ם פרק יומי
ז'	ט כסלו	צט	לו	ג-א-ב	שצז, יב-יד	חלק ג' יג.	ביכורים ב'
א'	י כסלו	ק	א	ג-ג-ד	שצז, טו-יז	חלק ג' יג:	ביכורים ג'
ב'	יא כסלו	קא	ב	ג-ה-ו	שצז, ח, יח-ב	חלק ג' יד.	ביכורים ד'
ג'	יב כסלו	קב	ג	ג-ז-ח	שצח, ג-ה	חלק ג' יד:	ביכורים ה'
ד'	יג כסלו	קג	ד	ג-ט-י	שצח, ח-ח	חלק ג' טו.	ביכורים ו'
ה'	יד כסלו	קד	ה	ג-ד, יא-א	שצח, ט-יא	חלק ג' טו:	ביכורים ז'
ו'	טו כסלו	קה	ו	ד, ב-ג	שצט, א-ג	חלק ג' טז.	ביכורים ח'

לוח ימי הזכרון של יהודים שלא הניחו זשי"ק

ימי זכרון

ט' כסלו	מרת מלכה ציפי ב"ר יצחק
י' כסלו	רבי מנחם נחום ב"ר שלו' יוסף מהוסיאטין לבוב
י' כסלו	ר' יצחק אייזיק ב"ר צבי זילברמן
י' כסלו	ר' מאיר ב"ר יוסף נתן
י' כסלו	ר' צבי הירש ב"ר יצחק חנוך אפשטיין
י' כסלו	ר' רפאל ב"ר אלטר אליעזר הורוביץ
י' כסלו	ר' שמשון ב"ר ישעי' פרידמן
י' כסלו	מרת פייגא ב"ר חיים אברהם רוט
י"א כסלו	ר' אליקים ב"ר משה לייב
י"א כסלו	ר' יואל ב"ר שמחה חיים סנדל
י"א כסלו	ר' ניסן ב"ר יוסף
י"א כסלו	הב' חזקי' יואל ב"ר ישעי' ברוך אברמוביץ
י"א כסלו	הב' יצחק אייזיק ב"ר משה אפרים וינקלר
י"ב כסלו	רבי אברהם דב בהג"ר דוד מאבריטש "בת עין" אויערבך
י"ב כסלו	ר' אברהם ב"ר יעקב נייגבורן
י"ב כסלו	ר' נתן נטע ב"ר אפרים מנחם נאנאש'ר
י"ג כסלו	ר' ששון יהודה ב"ר עזרא חיים
י"ג כסלו	מרת לאה זלאטא ב"ר משה
י"ג כסלו	מרת מרים ב"ר יוסף קאהן
י"ג כסלו	הב' חיים צבי ב"ר זאב יצחק טירנוער
י"ג כסלו	הב' שאול ב"ר יצחק יודא גרוסמן
י"ג כסלו	הב' שמואל מאיר חיים ב"ר יהודה בוים
י"ד כסלו	ר' יואל ב"ר אברהם
י"ד כסלו	ר' יעקב ב"ר אפרים ווייץ
י"ד כסלו	ר' רפאל ב"ר אביגדור וולד
י"ד כסלו	מרת רחל בת זילפה
ט"ו כסלו	ר' יעקב צבי ב"ר אלחנן זאב
ט"ו כסלו	מרת חוה ב"ר משה
ט"ו כסלו	הב' מלכה ב"ר ישראל גרוס

תורמים למען חסד של אמת וזוכים ליטועות!

אברכי כולל "שומע תפילה" יתפללו עבורכם 40 יום רצופים בכותל המערבי בעת רצון בחצות הלילה למסירת שמות לתפילה חייגו: **0722-81-85-82**

השְׁלֵמָה הַסְדָּרָה הַמְבַקֶּשֶׁת בְּכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל! "שַׁבַּת טֵישׁ" כִּיָּךְ ה' יֵצֵא לְאוֹר ב"ה

גיליון מס' 321
שנה 6

פרשת ויצא, ט' בכסלו תשע"ט

שַׁבַּת טֵישׁ

מתוך סדרת ספרי "שַׁבַּת טֵישׁ"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פְּנִינִים

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ הַרְגָּה (כח, י) -
בספר הישר מובא, שאליפז רדף אחר יעקב ונתן לו את רכושו כדי שישב עני ונתן לו רק המקל, ודברים אלו רמזים בפסוק זה: ויצא יעקב צדיק, אז ישא עשו קולו בכבי, מיד בא אליפז רשע, שהוא בן עשו, ויתן יעקב לו כל חפציו, רק נשאר המקל.

כשבא יעקב אל לכן בידים רקות, נאמר: "ויספר ללכן את כליהדברים האלה", ורמז לו בראשי תבות מה שארע לו: אל תתפלא כי לא הבאתי דבר, ברכוש רב יצאתי משם, הרשע אליפז לקח הכל." (ספרים)

וַיִּפְגַע בַּמְקוֹם וַיִּלְךְ שָׁם (כח, יא) - שלש פעמים נזכר 'מקום' בפסוק זה, לרמז על שלש בתי המקדש שבהר המזריה. (שמנה לחמו)

וּשְׁמֹרְתֶיךָ כְּכֹל אֲשֶׁר-תִּלְכֶּךָ (כח, טו) - ראשי תבות אבות, זכות אבות עומדת לישראל. (שמנה לחמו)

אָבֹן יֵשׁ ה' בַּמְקוֹם הַזֶּה וְאָבֹן לֹא יִדְעֵתִי (כח, טז) -
בכסא הכבוד חקוקים דמות אריה, ברוב ונשר, וכן צורת יעקב אבינו. לכן אמר יעקב "אבן" יש במקום הזה, ראשי תבות: אריה, ברוב, נשר. אך "אבן" ראשי תבות: אריה, נשר, ברוב, יעקב - זאת לא ידעתי. (ספרים)

וַיֵּצֵק שָׁמֶן עֵלֵי-רֵאשָׁה (כח, יח) - מהיכן היה ליעקב שמן? במדרש רבה ובפרקי דרבי אליעזר מובא, שירד לו מן השמים, ומרמז בתבת שמן ראשי תבות: שמן מהשמים נצק. ובפנינת רזא מובא שמקלו היה חלול והיה בו שמן ללמד תורה, ושמן ראשי תבות: שבתוך מקלו נטמן. (ישמח אב)

וַיֵּצֵק שָׁמֶן בְּגִמְטָרִיהָ: שְׁהִיָּה בַּמַּקְלָה לְלַמֵּד, כְּמוֹבָא לְעֵיל שְׁהִיָּה לֹא לְיעֲקֹב בַּמַּקְלוֹ שָׁמֶן כְּדִי לְלַמֵּד בְּלִילָה לְאוֹרוֹ. (מגדנות)

וַעֲשֵׂי לָאָה רְבוֹת (כט, יז) - האבן עזרא מביא את פירושו של בן אפרים (הקראי), כי המלה רבות חסרה אל"ף ובאלו נכתב ארבות, וכתב עליו האבן עזרא שגם שמו של בן אפרים חסר אל"ף, וצריך לקרותו בן פרים...

סְפוּרִים בַּפְּרָשָׁה

וַיִּפְגַע בַּמְקוֹם וַיִּלְךְ שָׁם (כח, יא)

על האנשים שבאים לבית הכנסת רק בימי הפטירה להוריהם וקרוביהם, אמר פעם רבי יוסף דב מפרסק בדרך צחות עליפי דברי חז"ל: "תפלות - אבות תקנום", כי התפלות בבית הכנסת מתקנות בזכות האבות, שרק לאחר מות האב והאם באים הבנים לבית הכנסת להתפלל ולומר קדיש...

וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמְּקוֹם וַיִּשֶׂם מִרְאשֵׁתָיו (שם)

שני בעלי בתים בעיר סלונים באו להתדין אצל רבי איזיל חריף. נמשכו הדברים ימים רבים ואף אחד מבעלי הדין לא רצה להגיע לעמק השנה. אמר להם רבי איזיל בלשוננו החרפה: "חז"ל אמרו, שיעקב אבינו הניח שמים עשרה אבנים למראשתיו ולבסוף עשה הקב"ה מהן אבן אחת, מפני שכל אחת אמרה עלי יניח צדיק את ראשו. ומדוע לא נסה הקב"ה לפשר בין האבנים, כגון שיששן יעקב על כל אבן זמן מעט? אלא מפאן, שקשה לדון עם אבנים וביניהם לא תמצא שום פשרה..."

וַיִּיקֶץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ (כח, טז)

בליל שבת-קדש, ישבו כמה מתלמידיו של המגיד ממזריטש לחזר על תורת רבם, וחברם רבי אהרן הגדול מקרלין ישב בחדרו וקרא שיר השירים. לפתע נכנס המשרת ואמר לרבי אהרן: "רבנו בקש שתפסיק לקרא שיר השירים, כי בקריאתך אתה מרעיש את העולמות העליונים ושנתו של רבנו נודדת". כשספר זאת רבי הלל מפריטש, זלגו עיניו דמעות ואמר: "מפאן נלמד על גדלת המגיד, שהרי אמרת שיר השירים של רבי אהרן הרעישו עולמות, אולם שנתו של המגיד היתה חשובה יותר..."

וַנְתַּלֵּי לַחֵם לְאֹכַל וּבִגְדֵי לְלִבְשׁ (כח, כ)

בחתונה הגדולה בעיר זלובין, עת נשאו נכדיהם של הצדיקים רבי לוי-יצחק מברדיטשוב ובעל התניא, ישבו הסבים בפעדה ובעל התניא אהל למחנתו: "לחיים, השם יתברך יעזר לנו בגשמיות וברוחניות". תמה הצדיק מברדיטשוב: "למה גשמיות קודמת לרוחניות?" השיבו בעל התניא: "כך מצוינו אצל יעקב אבינו בפרשת ויצא, שבקש לחם לאכל ובגד ללבוש, ואחר כך אמר 'היה ה' לי לאלקים'. השיב רבי לוי-יצחק: "וכיצד אפשר לדמות את הגשמיות של יעקב אבינו לזו שלנו?" השיבו בעל התניא: "וכיצד אפשר לדמות את הרוחניות של יעקב אבינו לזו שלנו?..."

וּשְׁבַתִּי בְּשֵׁלֹם אֶל־בֵּית אָבִי (כח, כא)

הרבי ר' שמלקא מניקלשבורג, נסע פעם בספינה יחד עם תלמידו רבי משה-ליב מססוב, ובדרך נקלעו לסערה עד שהספינה חשבה להשגר. כל הנוסעים אמרו נואש לחייהם, אולם רבי משה-ליב עמד בקרן זוית פשהוא מלא שמחה והוא מכרר בעז. תמה רבו והתלמיד הסביר: "איך לא ישמח לבי? הלוא עוד מעט ואשובה אל-בית אבי שבשמים!" כששמע זאת רבי שמלקא, נחה דעתו ואמר: "אם כך, שמח בני וישמח לבי גם אני". ומיד קמה הסערה ולקמה והם הגיעו שלמים ובריאם למחוז חפצם.

ויצא יעקב

עיניו של ר' יעקב ברוך, הנגיד המפרסם של העיר קושטא, נפערו לרוחה מרב תדהמה, וחלחלה אחזה את כל גופו. הוא צבט את ידו לראות אם הוא הוזה בהקיץ או רואה נבוכה, אך גלה כי את אשר יגר בא לו. כל האוצר הגדול, בו שמר חפצי אמונת יקרי ערך שירש מאבותיו, לרבות תכשיטים ואבנים טובות ומרגליות ששוין רב, הכל נעלם ונגזר פאלו לא היה שם מעולם. "מה אעשה?" הרהר בלבו, "מי הוא ששלח את ידו במעלה?" לחש בתדהמה. זמן קצר לאחר מכן, כבר ישב בביתו קצין משטרה רם דרג, שהאזין לדבריו של הנגיד והבטיח לעשות את כל שביקלחו לגלות את עקבותיו של הגנב. אחרי מספר ימים של חקירות ודרישות, נאלצו השוטרים להודות, כי כל מאמציהם עלו בתוהו ולא עלה בידם להתחקות אחר עקבותיו של הגנב. כדי להסתיר את מבושתם, החליטו השוטרים להפיל את החשד על המשפחה היתומה ששרתה בביתו של הנגיד, ותלו בה את הקולר בהעלמת האוצר הגדול. כל טענותיה ודמעותיה של הנערה העלובה לא עמדו לימינה, והיא מצאה את עצמה בתא קטן בפלא המקומי. ימים קשים עברו עליה, ימי סבל וענויים, ובסיומם נאלצה המשפחה לשחרר את המשפחת מחסר ראיות. עם יציאתה מבית הפלא, חלתה המשפחה מרב צער ובושה, ולמרב הצער, לא הצליחה להתגבר על מחלתה והיא נפטרה בעודה צעירה לימים.

הענין בלו כמעט ונשפח מפל לב, אולם פעבר שנה רעשה העיר קושטא בלה. המשטרה הצליחה ללכד את אחד מגדולי הגנבים בעיר, ובבדיקה בביתו התגלה האוצר הנגנב של ר' יעקב ברוך, אותו נטל הגנב באישון לילה מביתו של הנגיד. מהלומה כבדה נפלה על ראשו של ר' יעקב ברוך פשגולה, כי הנערה היתה חפה מפשעו ובעיניו נלקחה מהעולם נפש נקיה וטהורה, מתוך צער וחרפה. מאז נחשבו חייו של ר' יעקב ברוך, הוא לא מצא מנוח לנפשו ושנתו נרדה פלילות. לבו הפהו בחזקה והוא חש את עצמו עומד לפני בית דין של מעלה ולא מוצא פה ביצד להצטדק על המעשה הנורא שנגרם בעיניו לכללות נפש אחת מישראל בלי שתעמיד שם ושאריה לדורות. לאחר לילות ארפים שבהם לא נתן שנת לעיניו, עלה ר' יעקב ברוך אל ביתו של רבי חיים סבן, מגדולי התורה בדורו ומרבי קושטא, ושפד לפניו את לבו בבקשו ממנו דרך תשובה לכפר על עונו.

שקע הרב בהרהורים ולבסוף אמר: "כפרתה תהיה בכך שתתקח על עצמך על גלות בעולם הזה. אזלי יש תקוה, וה' הטוב יכפר על עונך החמור ויקבל את תשובתך שתעלה מעמך לכפר". למרות הקשי שבדרך, הסכים ר' יעקב ברוך לדברי הרב והמתין להדרכתו בפרוטרוט ביצד לבצע את הגלות. "ראשית, הריני להשביעך שישאר הדבר בגדר סוד פמוס, לכל ודע לשום בריה שבעולם", אמר הרב והמשיך: "עליך לטל טלית ותפלין, להחליף את בגדיך לבגדי עניים ולצאת מביתך בלי להודיע לאף אחד על מעשיך. צא מן העיר קושטא ותהיה נע ונד במשך שלש שנים רצופות, והטה את גופך לסבל צער ויסורים. את פרנסתך ולחמך תוכל למצא רק מהצדקה, מיהודים רחמנים בני רחמנים, ואסור לך לישן שני לילות רצופים במקום אחד ואף לא ללבוש בגדים שלמים, רק קרוגים ובלויים. אם תעשה כן, אזי הבושה והיסורים יכפרו לך על הבושה והיסורים שגרמת לאותה משפחה עלובה, בבחינת נפש תחת נפש, ותזכה להיות מבעלי התשובה שצדיקים גמורים אין עומדים במחצתם". ר' יעקב ברוך מלא אחר דברי הרב ועוד באותו לילה החליף בסתר את בגדיו לבגדים בלויים ונעלים קרועות, נטל מעט לחם ומים ויצא לדרך.

הבקר אור והעיר קושטא היתה פמורקחה. הנגיד ר' יעקב ברוך נעלם פאלו בלעתו האדמה. בני ביתו, בסיועם של חברי הקהלה והמשטרה המקומית, יצאו להתחקות אחר עקבותיו, אך לשווא. הלה הצליח לצאת מתחומי העיר קושטא ואף עזב את תרפיה המדינה ונדד בדרכים במשך שלש שנים רצופות. הוא עבר רגלי מכפר לכפר ומעיר לעיר, פנץ ובחרף, בשרב ובשגל. מעולם לא לן בבית אחד שני לילות רצופים וקבל על עצמו באהבה את כל היסורים הקרים פלענה שסבל בדרך. היו זמנים שגופו כמעט פרע תחת הנטל והוא אמר להפסיק את גלותו, אך מייד עמדה דמיתו של רבי חיים סבן לנגד עיניו וזכר דבריו הנוקבים עלה לנגד עיניו, ומיד המשיך בדרך התחתית לכפרת עונו.

בסיומן של שלש השנים, שנתנו את אותותיהן בגופו של ר' יעקב ברוך, התקבל מכתב מפתיע ומרגש בביתו של הנגיד, ובו הוא מבשר על שובו בקרוב לאחר שנאלץ להעדר מביתו עקב עסקיו המסחריים, שלא הותרו בידי פנאי אף לכתב להם מכתב כדי להרגיע את רוחם. מן המותר לצין את השמחה ששררה בביתו של ר' יעקב ברוך עם שובו, ומיד לאחר מכן נכנס אל ביתו של רבי חיים וספר לו את קורותיו בנדודיו. היה זה בעת תקון חצות, והרב קבלו בשמחה פאמרו: "דע לך, שכל הגלות שלך ורמתך על גלות השכינה, וכשם שאהת שבתך על מקומך בשלום, כך נזכה בקרוב לנאלת עולמים והשכינה תשוב לשפך עלינו". מאז שובו לביתו, קבע ר' יעקב ברוך עתים לתורה ושכר מלמדים שלמדו עמו בכל עת מצא, עד שהפך בעצמו לתלמיד חכם מפלג. הוא אף תמך בידי רחבה בתלמידי החכמים שבגעריו, ובשעת פטירתו עמד רבי חיים סבן להספידו, וספר לשומעים את פשר העלמותו המסתורית במשך שלש שנים ועל דרך התשובה של המנוח. התעלומה שאפפה את העיר קושטא שנים ארבות, הגיעה אל פתונה המפתיע והמאיר היה לשיח פפי כל.

מאורות

הרב הקדוש רבי **דובער מליובאוויטש זצ"ל** ליום ההולא ט' בכסלו תקפ"ח
מבנה האדמו"ר האמצעי. נולד בח' בכסלו (יום פטירתו) לאביו האדמו"ר זקן בעל התניא והשלקן ערוך, ונקרא עלישם רבו של אביו, המגיד ממויטש. נודע פאחד מגדולי דורו, בעל מח חריף ומעמיק נפלא. מלא מקום אביו בהנהגת העדה ואלפים נהרו אליו. למרות שנפטר בן נ"ד בלבד, הותרו אחריו חדשי תורה רבים ואמרו עליו שכתב בהשפעת הקלמוס, כי כשהיה מגיע לסוף העמוד אחר שרשם כששים שורות, עדין לא התיבש הידו בראש העמוד, אך נכדו הפה"ש אמר, שכתבתו היתה מקשרת למחשבתו וכתב במהירות המחשבה. חלק מספריו נדפסו והפכו לנתלת הפלל. בצעירותו, ישב פעם כשהוא שקוע בלמודו, ולא חש ביצד נפל אחד מילדיו הקטנים ופרץ בכבי. אביו שהה אז בדירה העלינה וכששמע את בכיו של הילד, ירד להרגיעו ולבנו העיר: "גם אם האדם שקוע בעולמות העליונים, זקוק הוא תמיד להאזין לקול בקינתו של ילד יהודי". ביום פטירתו אהה הוציא משמשו את בגדי הרבי כשהם רטבים פאלו זה עתה יצאו מהמים, ואמר להסידים: ראו פמה הרבי מתניע בעבודתו פעבור פלנו". בראשית שנת תקפ"ח, נטע להדיטש על קברו של אביו וכשחזר אמר: "פעלתה אצל אבי שפטרני מהרגנות". החסידים חשבו, שהוא מתכוון לעלות לארץ ישראל, אליה השתוקק כל ימיו, וכששאלוהו על מי הוא נוטש את הצאן, צנה על חתנו ה"צמח צדק" למלא את מקומו. לאחר חדשים ספורים הסתלק וכןנתו הובנה.

יוסיף דעת

בפרשתו מסופר: "וילך ראובן בימי קצירי חטים ומצא דנדאים פשדה". מהו צמח הדודאים? במרא נחלקו אם הוא יברוך, מגלי או סיכוס, ויש מפרשים שמחולקת היא איזה חלק מתוך צמח הדודאים הביא ראובן אמו. במדרש רבה נחלקו גם אם הוא יברוחין, סעדין או מיאשין. הרמב"ן קורא סיגלי, ובלשון ישמעאל סימין. במדרש "מאור האפילה" (תימן) מובא שהוא עץ אלכאדי וטבעו של העץ לרפואה, ולמה נקרא 'ברוח' מפני שמי שעקרו מורחח נשמתו, וכדי לעוקר חפרים סביבו ומשארים שורש אחד באדמה, מביאים בעל חי וקושרים אותו אליו, והוא מושכו ועוקרו ומת. מסיבה זו, יש שמהים את הדודאים עם "אדני השדה" שנחלקו התנאים בכלאים אם הוא מטמא כאדם, מפני שהוא מחובר לארץ וגדל כבעל חי, וכשרוצים לנתקו יורים בו והוא צועק ומת. כעין זה מובא ביבסיופון, שיש סכנה לעקור את הדודאים, וכדי לעקור אותו קושרים אליו כלב וכשהוא בורח נעקר השורש והכלב מת. הר"מ שטרן מצא מקור לכך בדברי הירושלמי שאין לקרוא פסוקים על גבי מכה, ומי שקורא על יברוחא אסור, מפני שהיברוחין הם הדודאים ואין לקרוא פסוקים עליהם כדי לעוקרם, מפני הסכנה. וכיצד עלה בידו של ראובן לעקור את הדודאים? כתב בצרור המור בשם מדרש, שראובן יצא לרעות את חמורו של אביו וקשרו בשורש של דודאים והלך. רצה החמור לברוח ומשך את הדודאים ונעקרו, נשמעה צעקה מהדודאים והחמור מת מהבהלה והבין ראובן שהוא צמח הדודאים, לקחו והביאו לאמו, ויש שהסמיכו רמז לזה בשפוק "יששכר חמו צרם", כלומר החמור צרם לליתו של יששכר לאחר שהובאו הדודאים. צורתם כצורת אדם, ובעל הטורים מצא רמז, כי דודאים בגימטריה כאדם, וכן כתב האבן עזרא שיש להם צורת ראש וידיים. ביד רמה ובספרונו מובא, שסוגלתם לפקוד עקרה בזרע של קיימא, ומקורם קדום בדברי החזו"ן, אולם יש עקרות שלא נפקדו, ומועילים רק למי שאין בה שום חולי אחר חוץ מעקרות.

הבהילי בנים

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

מלאכי אלהים עולים וגו' - ירמו אל בחינת מעשים טובים אשר ישתדל אדם בעולם הזה ויעלה באמצעותה אורות עליונים בשרש נשמתו, והם נקראים בדבריהם ז"ל מיון נקביו, להם יקרא מלאכי אלהים, וכן הוא במשנת חסידים העושה מצוה אחת קנה לו פרקליט אחד, ובעלותו אלו ירדו מיון דובריו כי בהתעוררות התחתונים יתעוררו מים העליונים להשפיע אורות נוראים בסוד נשמתו, והוא אומרו וירדים בו.

ואומרו והנה ה' נצב פרוש, שממדרגה זו יעלה לנבואה עצמה ולא בחלום ודבריו, אלא תגלה עליו השכינה, וזוהו תמצא שאמרו ז"ל על ישראל שלא השלל אחד מהם מהנבואה וכן מכשרים לך רב זה:

לולי אלהי אבי וגו' - טעם שלא הספיק לומר אלהי אבי אברהם, נתפון לומר שני ענינים, אחד להיותו אלהי אבי עמד לי והצילני מידך בזכות אבי. והשני להיותו בעל הכולל ומשגיח ושופט בצדק ומציל עשוק.

והוא אומרו אלהי אברהם, פרוש אלהי שפרסם אלהותו ואמתתו אברהם והודיע בעולם נוראותיו אשר הוא הבורא הוא המשפיע ושופט בצדק, וזוהו זה אם היה לאבי אלוה אחר לא היה מציל מידך, כי פמה אלהות יש שלא יועילו לעובדיהם, אין פאלחיו ברוך הוא:

את עיני וגו' - פרוש שאם לא היה לו העני הגם שהיה האמת אתו היה ה' מאריך אפו וילתת לו שכרו לעולם העליון, ולצד עיני קים לו ה' ביזמו תתן שכרו ונתן לו יגיע כפו:

דברי הימים

ז' בכסלו היה יום טוב כמובא במגילת תענית, כי ביום זה מת הורדוס המלך האדומי שהצר לישראל והרג את החכמים שבעם.

ב' בכסלו תרע"ט, בשעה 11.11, הסתיימה מלחמת העולם הראשונה באופן רשמי. פולין הכריזה באותה עת על עצמאותה, לאחר 127 שנה בהן היתה מחולקת תחת שלטון רוסייה, אוסטריה ופרוסיה.

בח' בכסלו, נשלמים שלושים יום מאז התחילו לשאול את הגשמים ב' במרחשוון, והמסופק אם אמר "ותן טל ומטר", לא צריך לחזור על תפילות.

ח' בכסלו, הוא יום תענית צדיקים, על שריפת מגילת הקינות שכתב ברוך בן נריה מפיו של ירמיהו הנביא בימיו של יהויקים המלך. ברוך קרא את המגילה, בה התנבא ירמיהו על חורבן ירושלים, באוזני כל העם אשר בירושלים פתח שער בית ה', והמלך ישב בבית החורף והאח לפניו מבושרת, וכששמע את דברי הנבואה קצף וקרע את המגילה ושרפה באש. יש חילוקי דעות באיזה יום אירע הדבר, בה' בכסלו, בו, בח' או בכ"ח. וכתב השל"ה שהתענה ככולם, לא יתענה בימי החנוכה שהם ימי שמחה.

ביום זה בשנת תר"א, נפטר בירושלים רבי אשר לעמיל אב"ד גאלין, ומסורה ביד זקני ירושלים כי ציונו שבהר הזיתים בחלקת הספרדים, הוא מקום סגולה למעוכבי שידוך ורבים ראו שם ישועות.

ב"ג בכסלו, נפטר רבינו בריה דרב הונא ונחתמה תקופת האמוראים. הוא אשר סידר את התלמוד הבבלי יחד עם רעו רב אשי, ומהם יצאה התורה ונמסרה לרבנן סבוראי ולגאונים שאחריהם.

עת רצון היתה אותה שעה. הצדיק רבי משה צבי מסורין ישב בסעדת היום בשכלו שרעפים ולפתע קרא לתלמידיו שסבבוהו ואמר: "עת רצון היא עתה למלאות כל משאלות לבכם לטובה, כל מי שחפץ יבוא לבקש את אשר לבו ויענוהו מן השמים". מיד נדחקו כל הסובבים והחלו לתנות את בקשותיהם לפני הצדיק, ובינתיים יצאה השמועה אל רחובה של עיר. המונים הגיעו במרוצה כדי להספיק לבקש את אשר לבם, בעוד שערי הרחמים פתוחים לרחוקה. בין הרצים, הגיעו גם שנים מנגידי העיר, רבי פינחס זינסקער ורבי פישל פרנשטין. השנים היו חשוכי בנים זה שנים ארבות ויבשראם הצדיק אמר: "כל אחד מכם ותן מאתים רבלים וישע ממונם בדרך של קניא". הסכום היה גבוה גם לנגידים כמוהם, אולם ר' פישל לא הסס וקרא מיד: "משלם אני". ואלו רבי פינחס, שהיה שקול ומתון מטבעו, חזר לביתו להתיעצות. בינתיים אמר הרבי הרבי פישל: "כאן אי אתה זוכה לבנים, סע לארץ ישראל ושם תזכה לבן זכר". לאחר זמן קצר, שב ר' פינחס והביע אף את הספקתו להעניק את הסכום הנדרש, אך לאכזבתו אמר הצדיק: "אחרת את המועד! שעת הרצון חלפה לה כבר ואין גידי לפעל בעבורך מאומה". ר' פינחס עלה אף הוא ארצה והקים בה את ישיבת "חיי עולם" המפרסמת בעיר העתיקה, אך לבנים לא זכה כל ימיו.

דעתו של רבי משה צבי מסורין לא היתה נוקה מהעולים לארץ ישראל כלי אמצעים כלכליים למחיה. צפה הצדיק למרחוק וחשב, שמא יחזרו לגולה ויוציאו את דבת הארץ רעה, על חיי הרעב שבה, ועל המחסור והדלות שהם מנת חלקם של תושביה. באותה עת שהצטוו ר' פישל לעלות לארץ כדי להפקד בבנים, הגיע אל סורין איש עני אחד שרצה אף הוא לעלות ארצה, אך מפני שזדע שאין הצדיק מעניק רשותו לעניים, התחכם ושכר מרבה מפארת. לבש בגדים שאולים כדי להתחזות כבן עשירים, ובקש את ברכתו של הרבי לעלות ארצה. אך הציץ בו הרבי, עמד מיד על נקנתו ואמר: "לא תוכל להוליכני שולל. רואה אני את העניויות שדבוקה בך, אולם מסכים אני לעלידתך לארץ הקדש, מפני שזקוק אני שם לבנה דן". התמלא האיש פליאה אך שמח על הספקתו של הרבי ולא העמיק לחקר אחר דברי תעלומות, ועלה יחד עם ר' פישל לצפת. לא עברו ימים ארבים וברכתו של הצדיק מסורין עשתה פרות. לתקופת השנה מאז עלה, נולד לו פישל בן ויקרא שמו בישראל בנימין, הוא החסיד הנודע רבי בנימין ר' פישל'ס אבי המשפחה. מאז עלותו, התקרב ר' פישל אל רבי אברהם דב מאברקטש בעל "פת עין", ונעשה לאחד מחסידיו המקרבים. בשנותיה הבשורה על הולדת בנו של ר' פישל לאחר שנים בה ארכות של צפייה ותוחלת, התמלאו התושבים שמחה ובעת הברית נטלו בה חלק כל יהודי צפת. גם הצדיק מאברקטש, שמונה כמזם היה לו לא להשתתף בסעדת ברית, כי אם בסעדת שלישי למילה, יצא הפעם מגדרו והשתתף בסעדת ברית המילה של הרף הנולד, ואף שתה בעת הסעדה יין מרב שמחה, יותר מכפי הרגלו.

הילד בנימין גדל והיה לילד שעשועים. באחד הימים, עת שב מלמודיו יחד עם חברו, נתקלו בבור מים פתוח ללא מכסה, ובנימין דלג מעל הבור. החבר לא אמן לך, מרב קנאה דחף את בנימין שנפל לתוך בור המים. נבעת הנער, ומרב חרדה לא ספר את האסון לאיש. המתין ר' פישל לבנו שישוב מלמודיו, אך לשוא, נסה לברר אצל החבר עמו נהג לשוב מדי יום, אך הלה התחמק מתשובה והעמיד פני תם. ר' פישל התרוצץ מלא דאגה ופחד, ובשנודע הדבר לרבה של העיר רבי שמואל הלר, שנודע בהקמתו הגדולה, חשד כי הנער המלוח מסתיר את האמת. הכניסו לחדרו, הציע לו מלא חפנים מטבעות וזהב והלה ספר על האסון שארע לחברו. לא ארכו הרגעים, ומשלחת של תושבים יצאה אל הבור העמק כדי לחלץ משם את הנער הטובע, אולם פאשר הגיעו אל המקום גלו כי הבור עמק מאד ומלא במים, ואף אחד לא ההין נגפשו לרדת אל תוך הבור כדי לבדק את קרקעיתו ולנסות לחלץ משם את הטובע.

עמדו כלם נבוכים ואובדי עצות, אולם לפתע הגיע לשם ר' דן, בנו של אותו יהודי עני שהגיע לארץ ישראל יחד עם ר' פישל אבי הנער הטובע. כששמע על האסון שארע, קפץ מיד וזנק אל תוך הבור כשהחל עבה גידו. "החזיקו היטב את החבל" צעק ר' דן אל הצאצאים, וכאשר אספן לבם, משכונני והעלוני מן הבור". עוד רגע, ודמותו הסמירה של ר' דן צללה בתהום הבור ונעלמה מעיני הנבוכים. רגעים ארפים של מתח, ולאחריהם חשו האוהזים כי ר' דן מנענע את החבל שבידיהם ומיד משכוהו כלפי מעלה. תוך רגעים ספורים צצה דמותו של ר' דן החוצה, כשהנער הטובע בורועותיו, אלא שלא נקרו בו סמני חיים. בעצתו של ר' שמואל הלר, שמפרסם היה גם בבקאותו ברפואה, השכב הנער על גבי חמור כשפניו כלפי מטה, ועם הרצת החמור פלט הטובע את המים שמלאו את קרבו. לאחר מכן, השכב הנער בביתו של הרב ושם פקח הנער לפתע את עיניו, וצווחה נשמעה ממנו: "הוי, הזקן עזב אותי ואני נופל אל הבור!" לאחר ששבה רוחו ספר הנער, כי בשעת מעידתו אל הבור, הופיע זמן אחד לנגד עיניו והלה אחזו בזרועותיו והצילו. הנער נחקר למראה נקוד והתברר, כי הלה לא היה אלא רבי משה צבי מסורין, שכבר הסתלק זה מכבר לעולם שכלו טוב. רב עכשו החבר למפרע, מדוע היה הצדיק זקוק לר' דן ארץ הקדש...

משבח

רבי חיים מוולוז'ין, הקפיד כל ימיו להפריש את מעותיו לצדקה והחמיר על עצמו להפריש חמש ולא מעשר. פעם התעורר אצלו ספק אם כבר הפריש חמש בשלמותו ולבסוף החליט להקל על עצמו ולא הוסיף את הסכום. באותו יום, הלך משרתו לשאב מים מן הבאר ולביש מזלז נפל הדלי אל תוך באר המים. נטל המשרת גרזן ונסה למשוך את הדלי החוצה, אולם הלך החבל אחר הדלי וגם הגרזן נפל אל תוך הבאר. כשבאו לספר זאת לרבי חיים, חשב מיד את ההפסד של הגרזן והדלי וגלה, כי מחירם של שניהם יחד הוא שלשה זהובים, בדיק פסכום שהקל על עצמו ולא הפריש לצדקה. ללא שהיות, נטל רבי חיים שלשה זהובים והפרישם לצדקה כדי לתקן את המעוה. והנה לא עבר זמן רב ובאו לבשרו, כי הגלילו למשות את הגרזן והדלי מתוך הבאר. כשספר רבי חיים לתלמידיו את הספור אמר להם: "מי שמפריש מעשר כספים, זוכה לחזק גדול במדת הבטחון. במקרה של טעות ושגגה בחשבון חשבון המעשר או החמש, מיד נתבע האדם ויש לו נזק כלשהו ברכושו. אם הוא מתקנו מיד, אזי חוזרת האבדה לבגליה וזוהי דגמה מוחשית להשגחת הבורא עלינו בכל עת ורגע".

אחד מחושבי ירושלים שלן באהלה של תורה וחי בעני ומחסור, נאלץ לחפש קרף לביתו, לאחר שקחם בגותיו הגיעו לפרקו ולרש אין כל. שמע נדבת לבו של הנדיב רבי יעקב רוטשילד מפרזי הגיע לאזניו, ובלב כבד נאלץ לצאת לארץ נכר ולבקש על נפשו. כשהגיע אל עירו של הנדיב, היתה זו עת התפלה והלך להתפלל בבית כנסת סמוך. לאחר התפלה התרוקן בית הכנסת ממתפלליו, חוץ מאדם אחד שעמד בצד ולמד תורה בשקידה, כשהוא עטוף בטלית ומעטר בתפלוין. סבור היה האיש כי הלה הוא שמש בית הכנסת והמתין לסיום למודו, אז נגש אליו והתענין על מקום מגוריו של רוטשילד הנדיב. לשאלת האורח השיב האיש, כי הוא מכיר היטב את הבית אותו הוא מבקש והראה לו אף את הדרו, אולם ספר לו כי אין הנדיב מקבל אורחים היום ולכן מן הראוי שיבוא למחר. "מן הסתם, לא ירשו לך שומרי הסף להכנס אל הבית, ולכן קח לך כרטיס זה והוא יפתח לך את כל השערים". בדברו העניק האיש לאורח מארץ ישראל כרטיס בקור, וכדבריו פן היה, אף ראו השומרים את הכרטיס, ומיד קוד לעמנו ופתחו לפניו את דלתות הבית לרוחה והכניסוהו אחר כבוד אל ביתו של הנדיב. להפתעתו גלה, כי הנדיב אינו פלאי האיש ששוחח עמו אתמול בבית הכנסת והפלה קבלו במאור פנים ואמר: "בדרך כלל, נוהג אני להעניק מאה פרנק זהב להכנסת פלה. אולם ביון שיש לך חמש גנות שהגיעו לפרקו, מעניק אני לך חמש מאות פרנק, אף החלטתי להכפיל את הסכום לאלף, מפני שאתה זכית אותי במקוה שלא זכית בה מעודי, לעשות חסד בגופי ולא רק במוני. כי אתה זכית אותי בכך שהייתי לך את הדרו לבית, ולכן הנה ראוי למתנה פפולה ומכפלת".

בעצומה של הגזרות במלחמת העולם השנייה, נסע רבי אלחנן וסרמן אל העיר וילנה בענגלה. תלמיד ושיבה אחד שהתאכסן בביתו של העגלון, רצה אף הוא לנסע לוילנה אולם לא היה ברזו מעות לשלם את דמי הנסיעה. מה עשה? המתין עד שהעגלה החלה לנסע ואז קפץ לתוכה בלי שהעגלון הבחין בכך. תמה רבי אלחנן על מעשהו, אף הסובבים נסו להסביר כי הבהור תרי המתאכסן בביתו של העגלון ונכרה לא יקפיד על מעשהו, אף רבי אלחנן חנה את דעתו שהדבר דומה ל"אוש שלא מדעת" והלכה



כאשר ילכו אין לו רשות לעשות זאת בטרם ידע זאת העגלון. כששמע זאת הבהור, שהיה ירא חטא, ירד מהעגלה וחזר לביתו. בדברו, המשיך רבי אלחנן לספר כיצד נהר ה"הפץ חיים" מחשב רחוק של גזל וסיס: "אין זה סתם משא זמנן דיני ממונות בענין יאוש שלא מדעת אלא יש כאן ענין חשוב לדעת אם יצטרך האדם להעניש באש הגיהנם בגלל גזלה של פכה פרוטות מהזולת". הסובבים השתוממו לראות, כיצד בעצומם של ימים טרופים אלו, נתונה דעתו של רבי אלחנן לענינים שגוראים פעוטים, וכיצד שוקל הוא תמיד את כל מעשיו בפלס.

רבי איסר זלמן מלצר הלך פעם עם אחד מתלמידיו בדרך לישיבת עץ חיים, כשמקלו בידו. כשעבר באחת הסמטאות של ירושלים, ראה תרגלת בורחת מפתח אחת החצרות ונעלמת בין הבתים. חשש רבי איסר זלמן, שמא בגלל הרעש שהקים בלכתו ברחה התרגלת, ואולי אף הרים את מקלו ולכן נבהלה מפניו, ולכן נעמד במקומו ואמר לתלמידו שאינו ממשיך בדרך עד שתחזר האבדה. כשהתלמיד טען שהוא זקן ואינו לפי כבודו ופטור מהשבת אבדה, השיב הרב, כי ההלכה נפסקה שאם הכיש במקל את הבהמה שאבדה, כבר התחייב להחזירה גם אם הוא זקן. טרה התלמיד להחזיר את התרגלת האבודה, ומאז הקפיד רבי איסר זלמן לא לבער שוב פאתה סמטה מפני הזדירות.

מטעים

ויצא יעקב מבאר שבע ויגלה חרנה (כח. י.)
הפסוק מחלק באמצעו ומפסק באתחלתא, לרמוז לדברי חז"ל שאחרי שיצא מבאר שבע הלך ללמד בישיבת שם ועבר ארבע עשרה שנה ואז הלך לחרו. ולכן יש אתחלתא לרמוז שבין באר שבע לחרו עשה אתחלתא בישיבה. (ויבני במקרא)

ויפגע במקום (כח. י.)
במקרא ואזלא, לרמוז לדברי חז"ל ששקפה לו הדרך, והקדים והלך עד שהגיע שם. (מאזני צדק)

נצב עליו ויאמר אני ה' (כח. י.)
יעקב אבינו נקרא בחיר האבות וצורתו הקוקה על פסא הכבוד, והוא הרגל הרביעי שעליו עקר הפסוק. ורמוז לזה בטעמים: זוקא סגל מנח רביעי, שכיבול הקב"ה זוקא את שלש הרגלים ועקרו מנח על הרביעי שהוא יעקב. (שמן ראש)

וישלם יעקב בפקר (כח. טו.)
בטעמי קדמא ואזלא רביעי, לרמוז שצריך להקדים ולהתפלל להגאל מהגלות הרביעית. (שם אליעזר)

ויאמר לכן טוב תמי אתה לך (כח. טז.)
בטעמי מנח רביעי, מהפך מנח זקף קטן. רמוז לכן שנייה את ארבע גנותיו (בלחה וזלפה היו גם גנות לכן) ויהפך את הסדר לתת לו חקטנה. (כבוד שמים)

מדגש

על הפסוק: "ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים" מפרש רש"י: "הם בניו, שהיו לו אחים". אולם, על הפסוק: "ויקרא לאחיו לאבלי-לחם" מפרש רש"י: "לאהוביו שעם לבן", ורבים תמחים מדוע שנה רש"י את פרושו על אחיו? יש מסבירים על פי הפשט, שאין לפרש על אחי יעקב שאין לו אחים, ולא אחי לבן שאין זה דרך כבוד לבקש מאחי לבן לעשות לו מלאכה, ולכן פרשו על גניו של יעקב. אולם בסעודה דרך כבוד הוא לקרא לידידי לבן. מספר על רבי יחיאל מאיר ממונגליצא שהסביר בדרך צחות, כי בשעת הסעודה כל הידידים נעשים כמו אחים ממש וכלם נעשים שתפים באכילה, אולם כשצריך לבקש טובה מאחריים ולבקש סיוע כמו בלקוט אבנים וכדומה, אז היה צריך יעקב להעזר רק בבניו, כי כל הידידים "חטובים" מוכנים ומזמנים הם לאכילה בלבד...

ממלח

מושלח התרבי של ירושלים, בא פעם לבקר את רבי שמואל סלנט, רבה הנערץ של העיר. רבי שמואל גר בידרה קטנה בחצר ח' חרבה, ומפני שהסתפק במעט עמד בתדרו כסא קלוע מקש. המושל היה בעל בשר וכשהתישב על הכסא, נקרע הקש והוא נפל אל תוך החלל שנוצר... כדי לחלצו מהבושה ספר לו הרב על האבנים שהיו תחת ראשו של יעקב, שכל אחת רצתה שעליה יניח הצדיק את ראשו ועשה הקב"ה מבין אבן אחת, וסיס: "גם כאן, הכסא היה עשוי חורים רבים וכל חור רצה שהמושל ישב עליו, מה עשה הקב"ה? עשה מקל החורים חור אחד גדול..."

"ונתתלי לחם לאכל ובגד ללבוש", למה נאמר כאן ל'?
בקש יעקב מהקב"ה, שיתן לו פרנסתו בדרך כבוד ביאה לו, ולא בדרך בזיון (רבי משה לייב מסאטוב)

אינזער נשיין בלעטל

מלוקט על ידי תלמידי תלמוד תורה "בת עין"
ע"ש הרה"ק מאוריטש זי"ע ♦ פעה"ק צפת ת"ו

פֿרשֿת וַיֵּצֵא • תשע"ט ♦ גליון 283



אינטרעסאנט

יעקב בדרכו חרנה

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה". כמה וכמה ניסים ארעו לו ליעקב אבינו בדרכו, חלקם מובאים ברש"י.

וכה מביא התרגום יונתן חמש ניסים שהיו לו: א) ששקע השמש טרם זמנו. ב) שארבעת האבנים⁴ ששם מראשותיו מצאן בבוקר אבן אחת. ג) האבן שהיה צריך שכל הרועים יחד יגלגלו מפי הבאר, גלגל יעקב עצמו ביד אחת. ד) מי הבאר צפו ועלו לקראתו, וכך היו צפים כל 20 שנה שהיה יעקב בחרן. ה) שהיתה לו קפיצת הדרך, שבאותו יום שיצא הגיע לחרן².

הבאר ליוה אותו

בפרקי דרבי אליעזר (פרק לד) מובא, שהבאר שכרו עבדי יצחק בבאר שבע הלך עם יעקב עד הר המוריה, מהלך שני ימים. והוא הבאר שעתידי לצאת מירושלים לעתיד, שנאמר (זכרי' יד, ח) "והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים".

אבן מהעקדה

בענין האבנים שלקח יעקב כתב בפרקי דרבי אליעזר (שם) שלקח י"ב אבנים מהמזבח שנעקד עליו יצחק אביו. ובבקר ראה שנעשו אבן אחת ועשה אותה מצבה, וירד לו שמן מהשמים ויצק עליה, וטיבע את האבן עד התהום, וזהו אבן השתיה שעליו נבנה בית קדשי הקדשים.

1) בענין מספר האבנים ישנם כמה דעות במדרש (בר"ר סח, יא): רבי יהודה אמר שנים עשרה אבנים נטל, רבי נחמיה אמר שלש אבנים, רבנן אמרי שני אבנים [ראה שם ביאורם למה דוקא מנין זה]. בילקוט שמעוני (איוב רמז תתצט) הביא גם דעה זו שלקח ארבעה אבנים, וכתב שהם כנגד ארבעת נשי יעקב. 2) וכן יש דעה במדרש (בר"ר סח, ח). אבל בגמרא (חולין צא, ב) מוזכר שהיה לו קפיצת הדרך אחר שהגיע כבר הגיע לחרן, ואמר אפשר עברתי על מקום שתפללו אבותי וכו', ובחזרתו קפצה לו הארץ. [דרך אגב, בענין קפיצת הארץ חידש רש"י כדי ליישב המדרשים, כי הארץ קפצה ממקומה והר המוריה הגיע לבית א"ל, אך ברמב"ן חולק על רש"י וסובר שקפיצת הארץ פירושה קפיצת הדרך, עיי"ש באריכות].

והתחזקתם

תפֿרֿץ, אַתָּה יְכוּל!

גם בין אלו המצליחים בעבודת ה', בתורה ובתפלה או במדות טובות, יש לפעמים דברים שעליהם אדם אומר: 'זה מעבר ליכולתי'. מה גם אם כבר נסה פנה פעמים לעשות ולא הצליח, אך אם כבר עברו מאז חדשים ושנים, עדין קבועה בלבו המחשבה: 'זה לא בשבילי, זה מתאים למכשירים ולמצלחים יותר ממני'.

על הפסוק: **וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא כָּתַב רִשְׁ"י**: 'לשון מעוט, באותו מקום שכב אבל י"ד ששמש בבית עבר לא שכב בלילה'. ומבאר בספרים הקדושים, שבכל השנים הללו עבד יעקב אבינו את השי"ת בתורה ותפלה, אבל בדברים הגשמיים צמצם ככל יכולתו, עכשו ראה שבתוך שנתו **ה' נצב עליו** ראה מזה שאכשור לעבד את השי"ת גם בדברים הגשמיים, ויכולים להגיע לגלוי שכינה, השתומם על החדוש שנתגלה לו ואמר: **אֵכֶן יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה** כלומר הגם במקום הזה - בדברים הגשמיים יש עבודת ה', **וְאֵנֹכִי לֹא יוֹדְעֵתִי**.

ולענין עבודתו של כל אחד: אל תנעל את עצמך לחשב הגעתי לקצה גבול יכולתי, השאר אצלה פתח פתוח להאמין ולנסות דברים חדשים בעבודת ה', אותם לא נסית, או שנסית ונכשלת, ולפעמים תופתע מעצמך. (כמוכן שזה צריך שום שכל להבחין שלא יקח על עצמו הנהגות וחסרות שהם למעלה מפשרותיו, ועל זה פדי להתיעץ עם אחרים).

ובזה יתבאר גם הפתוּכִים: **הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵן עָלֶיהָ** כלומר המקום שאתה נמצא בה, ובה עבדת את השי"ת עד עתה, **לָךְ אֶתְנַנָּה** טובה היא ואתה יכול להמשיך בה. אבל אל תעצר שם! אל תסתפק במועט! **אֶלָּא וּפְרִצְתָּ יָמָה וּקְדַמָּה וּצְפִנָּה וּנְגַבָּה** תפֿרֿץ למקומות אחרים, בְּדַרְכֵיכֶם שֶׁלֹּא חִשַּׁבְתָּ עַד הַנְּהַ.

קורץ את שארף

וייקץ יעקב משנתו. לאחר ארבע עשרה שנה שלא ישן בבית שם ועבר, קץ יעקב ומאס בשינה. (אור למאיר)

אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי. במקום של תורה ותפילה שורה השכינה, אימתי, בזמן שאנכי לא ידעתי, שמחזיק עצמו תמיד שאינו יודע. (עטרת ישועה)

וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. מה שאני מעשר ונותן לצדקה הוא אשר תתן לי, כי זה אשר נשאר להיות אצלי לנצח, מה שאין כן הקנינים הגשמיים.

(קומץ המנחה)

עוד היום גדול לא עת האסף המקנה. מהרה יבוא יום הדין הגדול והנורא, לא עת האסף המקנה אין זה זמן לאסף קניני עולם הזה. (הרה"ק רבי משה מקאברין)

ויחפק לו. ויחפק אותיות בחיקו, שחבק אותו כדי למשמש בחיקו אם אינו מטמין שם דברים כמובא ברש"י. (רבנו אפרים)

ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה. היתה יפת תאר ויפת מראה ראשי תבות יתומה, מכאן רמז למה שכתב רש"י על הפסוק: 'ותרץ ותגד לאביה' שאמה מתה לכן. (עבודת ישראל)

כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך. פירוש אני הוא שראיתי ונתתי בלבו אשר יעשה כל הרמאיות האלו, כדי שלא תוכל עוד להיות אתו. (באר מים חיים)

ויגנב יעקב את לב לבן הארמי. לב בגימטריא כבוד, כבודו של לבן נגנב על ידי שברח יעקב בלי רשות. (רבינו אפרים)

א טיפוע נעדראנק

התפלל שיזכה להוציא מחשבותיו הטובות לפועל

והיה ה' לי לאלקים. ברש"י: 'שיחול שמו עלי מתחלה ועד סוף'. מה הכוונה 'מתחלה ועד סוף'. דהנה רואים שבאשר אדם מקבל על עצמו קבלות טובות, במחשבה קל יותר לקבל, אך בשמגיע לידי מעשה הדבר נהיה קשה. והבאר בזה הוא כי המלאכים אינם יודעים מחשבות, לכן אין היצר יודע מכך ואינו מתגבר כל כך למונעו, אבל

בשמגיע לידי מעשה היצר יודע מזה והוא מערים עליו קשיים ונסיונות. על זה התפלל יעקב ואמר 'והיה ה' לי לאלקים' שה' היודע מחשבות יעזור לי להוציא את מחשבותי הטובות אל הפועל, ומבאר רש"י 'שיחול שמו עלי מתחלה ועד סוף' שמתחלת המחשבה עד סוף המעשה יחול שמו עלי, שאוכל להשלים את רצונותי הטובות.

(מהר"א הרה"ק רבי אהרן מבעלזא)

פניני בת עין

על ידי הצדיקים יכולים להגיע לאהבה עזה

ולבן הלב לגזוז את צאנו ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה. הצדיקים על ידי שמזככים עצמם במעשי המצוות, שעוסקים בהם תמיד בלי בטול אפלו של רגע אחד, משפיע להם הקב"ה אור אהבה עזה, שתמיד יהיה בוער בלבבו אהבת הבורא ב"ה, לכסף ולהשתוקק תמיד אליו יתברך בכלות הנפש באהבה עזה ותשוקה גדולה עד מאד. ולאחר שנשפע אור זה לצדיקי הדור, יכולים בזכותם לבא לזה אפלו מי שאינו מזכך כל כך, על ידי שיתפלל ויבקש האדם מהש"ת להגיע לאור הזה, [אמנם לא יגיעו לאותו דרגת אהבה כמו של הצדיקים]. וזהו ולבן הלב לגזוז את צאנו כאשר הלבן העליון שהוא בחינת האהבה עזה, הלבן להתחבר עם צאנו של הקב"ה, הם צדיקי הדור, אז ותגנב רחל, 'רחל' מרמז לדרגה פחותה, כלומר אלו שאינם מזככים כל כך, יכולים גם הם לחטוף ולגנב את התרפים - תרף ונגדת האהבה אשר לאביה, בלח צדיקי הדור, וההשתוקקות והתפלה להגיע לזה.

א שיין נוארט

הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה. וצריך להבין מה חידש להם יעקב אבינו, וכי הם לא ידעו מעצמם שעוד היום גדול. ויש לומר דהנה הרי ביום האתמול כשהיה יעקב בבית אל שקעה החמה קודם זמנה כי רצה הקב"ה שיעקב ילון שם, והרועים שראו ששקעה עליהם חמה לפני

זמנה עוד טרם אספו המקנה, חשבו שמא נשתנו סדרי עולם וגם היום תקדים השמש להעריב, לכן ביום זה הקדימו לאסוף המקנה. לכן אמר להם יעקב "הן עוד היום גדול", כי היום תשקע החמה בזמנה, ממילא "לא עת האסף המקנה".

(פנינים יקרים בשם אבני שהם)

וַיֵּרָא ה' פִּי שְׁנוּאָה לְאֵה וַיִּפְתַּח אֶת רַחְמָהּ וּגו' וַתֹּאמֶר פִּי שָׁמַע ה' פִּי שְׁנוּאָה אֲנֹכִי וּגו' וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שְׁמַעוֹן. ולכאורה קשה דמדרך העולם שאשה השנואה על בעלה בושה מלפרסם זאת, והיא קראה בנו שמעון כאילו מתפארת בזאת שהיתה שנואה. עוד יש לדקדק, כיצד אמרה כי שנואה היא, הרי מקרא מפורש היא "ויאהב יעקב גם את רחל מלאה", שגם לאה היתה אהובה אלא שאהבת רחל היתה יותר. ויש לומר דהנה כתוב "ועיני לאה רכות" ואמרו חז"ל שהיתה מרבה בבכי שלא תפול בגורלו של עשו. והנה אונקלוס תרגם 'ועיני לאה יאָיִן' פירוש נאות, ולכאורה נראה שסותר פשט זה, אלא לאה היתה עיניה נאות ולכן חששה שיחפוץ בה עשו, על כן הרבתה בבכי עד שהיו עיניה טרוטות כדי שלא ירצה בה עשו. וזה שאמר הכתוב "וירא ה' כי שנואה לאה" דהיינו שהיא עשתה שתהיה שנואה על עשו, בשכר זה "ויפתח את רחמה". ועל כן קראה לבנה שמעון "כי שמע ה'" את בכיה שאינה רוצה לינשא לעשו, ועל ידי זה נעשית "שנואה".

(רבי מאיר מפראמישלאן)

וַתֹּאמֶר לְאֵה בָּא גֵד וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ גֵד. יש לדקדק מדוע לא נתנה כאן שם על מה שהתפללה או עובדה כמו שאר שמות השבטים. ונראה פירושו, דהנה קשה למה נתנה לאה שפחתה ליעקב, בשלמא רחל לפי שהיתה עקרה נתנה שפחתה ליעקב כמו שאמרה "אולי אבנה ממנה", כמו שהיה אצל שרה אמנו, אבל לאה הרי כבר ילדה בנים. אלא כוונת לאה היתה, כיון שראתה שעמדה מלדת ורצונה היה להעמיד עוד שבטים, אבל להתפלל על זה לא היה שייך, כי כבר היה לה ארבעה שבטים. לזה התחכמה ועשתה מעשה גמילות חסד ששחררה שפחתה ונתנה ליעקב, בכדי שעל ידי זה יתעורר עליה מלמעלה מדת חסד, ואמרו חז"ל שחסד הוא בין לעניים בין לעשירים, ממילא אף היא אף שיש לה כבר בנים,

יגמול ה' חסד עמה ויתן לה עוד. וזה מרומז בשם "גד" שהוא ראשי תיבות ג'זמל ד'לים, ועל ידי זה זכתה להעמיד עוד שבטים.

(קול שמחה הגה"ק שמחה בונם מפרשיסחא)

מַעֲשֵׂה לַעֲרֵב אֶת מְלִיצוֹת

פעם שהה הרה"ק רבי מנחם נחום מטריסק צוק"ל בעיר אחת, בעת יציאתו הניח ידיו על המזוזה ואמר: רש"י אומר על הפסוק **וַיֵּצֵא יַעֲקֹב שִׁיציאת צדיק מן העיר עושה רושם וכו' יצא משם פנה הודה זיוה פנה הדרה.** ואמר, הרי חז"ל אומרים "אה עביותא לישראל" - שהעביות טובה ונאה היא לישראל, וכשהצדיק יוצא עושה רושם על ידי שמשאיר שם את ברכתו, ומהי הברכה שההוד וההדר של 'אה עביותא' הזה יפנה מהם.



לבן כעס על יעקב על שברח ממנו ורצה להורגו, וכאשר בא אל יעקב אמר לו **וְאַלְקֵי אֲבִיכֶם אָמַשׁ אָמַר אֵלַי לֵאמֹר הֲשָׁמַר לָךְ מִדִּבְרֵ עִם יַעֲקֹב מְטוֹב עַד רָע,** לכאורה למה היה צריך לספר זאת, הרי בזה נתחזק יעקב יותר. אלא ביאר הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר צ"ל שאף שלבן ידע זאת לא היה יכול להתאפק מלהתגאות ומלספר שה' דיבר עמו.



דרך הרשעים שרוצים ללכת אחר תאוות לבם, לרמות ולגזול ככל העולה על רוחם, וכדי להשקיט את מצפון לבם טוענים הם כי אינם מאמינים בבורא עולם, ומחפשים להם כל מיני אמונות תפלות, אשר באמת אינם מאמינים בהם, אך זה טוב להם להשקיט את לבם. והנה כאשר הם רואים את האיש הצדיק איך שאמונתו בה' איתנה, וכל כיוסופיו והשתוקקותו הוא בלתי לה' לבדו, אז יודעים בלבם כי הבל אמונתם, ואך אלקים אמת. וזה מה שטען לבן אל יעקב, כשאני רואה **כִּי נִכְסְף נִכְסְפֹתָ לְבַיִת אָבִיךָ** שבשמים, אתה מקלקל לי את כל האמונה בתרפים שלי, ויש לי טענה: **לָמָּה גִּבַּתְּ אֶת אֱלֹהֶיךָ,** אני רוצה להמשיך לרמות ולגזול ואתה מפרע עלי. ענה לו יעקב: אכן זאת רציתי **כִּי אָמַרְתִּי פֶן תִּגְזַל אֶת בְּנוֹתַי מֵעַמִּי...**

טוב עין

תולדות חיו של רבנו הקדוש ה'בת עין' מאוריטש

גדל שפלותו של רבנו הביאתו לידי אהבת ישראל אין קץ, כפי שהיו מספרים יהודים אשר הפירו וזכרו אותו בילדותם, אשר ברב שפלותו היה אוהב את עדת מרעיתו אהבת נפש, עד שהרגישו כלם כאלו היה אביהם.

אף את הילדים אהב אהבת נפש והיה מקרבם בקרבה מיוחדת, והם היו רצים סביבו בעת משחקיהם, והיו מכנים אותו בחבה: 'פעטער פעטער'...¹

בצר ומצוק

בימים ההם באה ישיבת ארץ ישראל בקשיים וביסורים לא מעטים, כל כמה שנים סבלו ממחלות ומגפות, גם שנות רעבון וביצורת היו מנת חלקם. נוסף לכל אלו היו רדיפות הנכרים יושבי הארץ, אשר כפעם בפעם היו פורצים אל מושבי היהודים, פוצעים והורגים בהם ללא רחם.

שמונת שנות מגורי רבנו בארץ ישראל, ספוגים היו בהרבה יסורים, ורוחו הגדולה היתה צרי לנפשו המיסרת ותרופה לגנום הדוויה.

בספר 'עידן ציון'² מטיב לתאר את דמותו הנעלה של רבנו באותם ימים:

"הרב הצדיק הנזכר בישיבתו הקביעות בעיה"ק צפת, היה בה הרוח החיים, והיה לכל אחינו בני ישראל דשם לישועה ונחמה לחייהם הקשים,

שסבלו הרבה מחולאים רעים ומפחד הערבים הרוצחים, ונוסף עליה גם דחק וקשי הפרנסה, שהיו עיניהם ולבם רק על מתנת אחינו בני ישראל שבחוץ לארץ, שהיו שולחים להם את נדבת לבם על ידי שד"ר מיוחד שנחית מהכא להתם - שליח שירד מארץ ישראל לחוץ לארץ], וכמה פעמים היה מתעכב על ידי איזה סבה, שסבלו על ידי זה חרפת רעב ר"ל. ובהופיע עליהם האור הזה פי טוב - הצדיק הנזכר זכרונו לברכה, היו מתחממים באורו בענג רוחני ונפשי".

בבות תקצ"ד

באותם פרענויות אשר עברו על הישוב היהודי בצפת בימי שבתו של רבנו, נתגלתה גדל שעור קומתו ומסירותו למען עדתו.

בשנתו הראשונה בצפת, ח' לחדש סיון שנת נשבר"י ל"ב (תקצ"ד) מרדו ערביי ארץ ישראל נגד מוחמד עלי מושל מצרים, והם התפרעו ובזזו את ערי הארץ, מגדל הפחד והאנדרלמוסיה נאלצו יהודי צפת לנוס על נפשם אל מחוץ לעיר, שם שהו למעלה מחדש.

רבנו עמד לצדם ולא רצה לעזבם, והשתדל לדאג לצרכם כפי יכולתו. באגרת ששלחו עדת החסידים בצפת בבקשת עזרה מהשר משה מונטיפיורי, הם מספרים על הקורות אותם, בין הדברים כתבו:

"כל מאכלינו היה ממה שנתגלגל זכותנו על ידי זכאי, ונשאר בתוך בגדה של הרבנית אשת הרב הצדיק רבי אברהם דוב הי"ו איזה סך מעות... ובעד המעות שהוא קנה הרב הצדיק לחם וחלק לכל נפש ונפש".

גם רבי מנחם מענדל מקאמעניץ שהיה באותה תקופה בצפת מספר בספרו 'קורות העתים':

"ואף שהרב רבי אברהם הנ"ל נשאר נקי מנכסיו, ואפלו פתנת לא השאירו לו השוללים, עד ששלחו לו פתנת מטבריא. אף על פי כן היה מחלק מכל מה שהיה לו למזונותיו הן משמן והן מלחם".



מעמד תפילת תשב"ר - תלמידי חידעו "בת עין" מתפללים על ציון רבנו ביום היארצייט אשתקד

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

2 לר' ישעי' הורוביץ מצפת, שעוד הכיר יהודים שזכרו את רבנו.

1 ביישישים חקמה.

ליקוטים נפלאים פרשת ויצא

המלאכים אינם יודעים מחשבות, לכן אין היצר מתגבר כל כך למונעו, אך כשמגיע לידי מעשה היצר מערים עליו קשיים ונסיונות.

על זה התפלל יעקב ואמר "והיה ה' לי לאלקים" שה' היודע מחשבות יעזור לי להוציא את מחשבותי הטובות אל הפועל, ומבאר רש"י 'שיחול שמו עלי מתחלה ועד סוף' שמתחילת המחשבה עד סוף המעשה יחול שמו עלי, שאוכל להשלים את רצונותי הטובות. (מהר"א מבעלזא)

"ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי" (כט, יט)

היתכן שלבן הרשע יאמר ליעקב שטוב לי לתת את בתי לך לאשה מאשר לאיש אחר, והלא שום רשע לא יסכים לתת את בתו לאדם שומר תורה ומצוות, ומדוע אם כן במקרה זה לבן מעדיף שיעקב ישא את בתו לאשה ולא עשו הרשע?

אלא הביאור הוא שכל זאת אמר לבן מתוך רשעות, וחשב הלא בתי צדקת, ואפילו אם היא תינשא לרשע, תהפוך אותו לצדיק, ואם כן עדיף שתתחתן עם יעקב, שהוא ממילא צדיק, ובכך ירוח לי שיהיה פחות צדיק בעולם. (מהר"ם שיק)

"לא ייעשה כן במקומו לתת הצעירה לפני הבכירה" (כט, כו)

הרב מפוניבז' הגר"ש כהנמן זצ"ל, שאל שאלה מעניינת את כ"ק האדמו"ר מסאטמר רבי יואל טייטלבוים זצ"ל: מדוע קיימא לו כדעת לבן שלא לישא הצעירה לפני הבכירה (כמו שאמר לבן ליעקב "לא יעשה כן במקומו לתת הצעירה לפני הבכירה") ולא נוקטים כדעת יעקב אבינו שביקש לישא את רחל הצעירה לפני לאה הבכירה?

ותירץ לו הרבי מסאטמר: הרי מה שלא נושאים הצעירה לפני הבכירה, כדי שלא לצער הבכירה, ולכן כאשר היא מסכימה ומוחלת, רשאית הצעירה להקדימה. וכך סבר גם יעקב אבינו, ובוודאי לא חשב לשאת את רחל ללא הסכמה ומחילה מצד לאה. אלא שעל זה אמר לבן ליעקב לא יעשה "כן" במקומו. "כן" במובן אמת (כנות) כדרך הנאמר "כן בנות צלפחד דוברות" כלומר: מקומו הוא מקור השקר והמרמה ואין מצוי כאן כלל אמת, עד כדי כך שאף אם הבכירה אומרת בפיה שמוחלת ומסכימה, הרי בליבה אינה מסכימה כלל והוי "אחד בפה ואחד בלב" ואי אפשר לסמוך על זה, לכן במקומו אין לשאת הצעירה קודם.

**"לא יעשה כן
במקומו לתת
הצעירה לפני
הבכירה" (כט, כו)**

"ויפגע במקום" (כה, יא)

ללמדך שקפצה לו הארץ (רש"י). יעקב אבינו זכה לקפיצת הדרך בלכתו לישא אשה, ואף אליעזר זכה בקפיצת הדרך בלכתו לקחת אשה ליצחק. ודבר זה יש בו רמז לדורות, כי יהודים בגלות, אף אם לא תהא מזומנת להם בדרך הטבע נדוניה וגם פרנסה לאחר החתונה, אל יעכבו חלילה את נישואי בניהם ובנותיהם, כי אם יעשו מעשה ויבטחו בה' יתברך, ואפילו בדרך נס, תקפוץ להם הארץ. (בכורי אביב)

"ויחלום והנה סלם מצב ארצה" (כה, יב)

ע"י החלום אפשר להכיר את האדם, שאין אדם חולם אלא מהרהורי ליבו. יעקב רואה בחלומו סולם "וראשו מגיע השמימה" "והנה ה' נצב עליו". ואילו פרעה רואה בחלומו "שבע פרות..." (ר' מאיר מפרמישלן)

"אכן יש ד' במקום הזה ואנכי לא ידעתי" (כה, טז)

לפעמים אדם חושב אם אני הייתי נמצא "שם" הייתי מצליח, אם הייתי לומד "שם" ולא פה, הייתי מצליח. וכדברי בעלי המוסר שאמרו "שם" - תהא קבורתכם", אם תחשוב שרק "שם" תוכל להצליח זוהי הקבורה שלך, שמקברת את עתידך, האדם צריך לחיות כי בכל מקום ובכל זמן הכל טוב לו.

והנה אם בן אדם חושב על עצמו ומעצמו אז הוא חושב מחשבות שאילו הייתי נמצא שם הייתי מצליח, אבל אם האדם חי עם הקב"ה כל הזמן הרי הוא מצליח בכל המקומות כי הקב"ה איתו, כמו "ויהי ד' את יוסף ויהי איש מצליח", הוא היה כל הזמן עם הקב"ה ולכן הייתה לו הצלחה כל הזמן. והנה יעקב אבינו ישן, וכשהוא קם אמר אכן יש ד' "במקום הזה" ולא במקום אחר, זהו סימן ש"ואנכי לא ידעתי" שאני לא נמצא, כי אם אנכי נמצא כאן באמצע אז הייתי חושב שלא כאן טוב לי.

"לחם לאכל ובגד ללבש" (כה, כ)

יש לדייק בפסוק למאי הוא הלחם אם לא בשביל לאכול ולמאי הבגד אם לא כדי ללבוש, אלא יעקב אבינו שהלך לבית לבן התפלל אל הקב"ה שיזמן לו כזה לחם שיוכל לאכול היינו מאכלים כשרים, ובגד שיוכל ללבוש ללא חשש שעטנוז.

"והיה ה' לי לאלקים" (כה, כא)

ברש"י: 'שיחול שמו עלי מתחלה ועד סוף'. דהנה במחשבה קל יותר לקבל על עצמו קבלות טובות, כי

לע"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים נפלאים פרשת ויצא

יעקב טען ללבן טענה כזו; אתה רמאי...? אין בעיה, גם אני יודע להיות רמאי, אחיז אני ברמאות, שנינו נשב מול השולחן וננהל מלחמה שקטה מתחת השולחן, אתה תעקוץ אותי מתחת השולחן ואני אחזיר לך בחזרה מתחת השולחן אבל שישאר בינינו, זה קודים ושפה שרק אנחנו מבינים אותה, וכל זמן שזה ככה אין בעיה, אני יודע איך להסתדר עם אנשים רמאים שכמותך... אבל אין איש עמונו...

יום אחד רואה יעקב שהבנים של לבן פתאום נכנסו לסיפור... עד כאן! זה כבר לא בא בחשבון! ברגע שאתה מתחיל לשתף את הבנים שלך בכל הטריקים שאתה עושה לי... והטריקים שאני נאלץ להחזיר לך... זאת אומרת: ברגע שהבנים שלך נכנסים לתמונה... זה עניין של ימים עד שהבנים שלי נכנסים לתמונה... זהו!!! אצלי זה גבול אדום!!!! אני לא מעוניין ללמד את הבנים שלי את הקומבינות ואת כל הטריקים שאני נאלץ לעשות כדי לשרוד מולך... כל זמן שזה נשאר ביני לבינך... אז אני נאלץ לדבר איתך בשפה שרק אתה מבין... בבקשה... אבל אם הילדים שלי יאלצו להיות מעורבים בכל הקומבינות שאני נאלץ לעשות בשביל להסתדר איתך... זה לא בשביל החינוך שלי!!! למדו לשונם דבר שקר זה לא אצלי... מתר אנחנו בורחים מפה... (אז נדברו)

"ויברח הוא וכל אשר לו... וירדף אחריו" (לא, כא-כג)

רבנו האור החיים הקדוש, כתב לתמוה, וזה לשון קדשו: "יש לחקור, למה נשתנה יעקב בהליכה זו, שלא קפצה לו הארץ כמשפט לאוהבי שמו, ומצינו שאפילו לאליעזר עבד אביו קפצה לו הארץ, ומן הנכון אליו יאות [יהיה ראוי] עשות נס להצילו מהרודף, ולא היה משיגו לבן".

ומיישב רבנו, שהקדוש ברוך הוא רצה להראות שיכול להצילו, גם אם לבן ישיג אותו, ואם היה עושה קפיצת הדרך, יאמר לבן שכביכול הקדוש ברוך הוא לא יכול להציל את יעקב מידי לבן, ולכן הוא עושה לו קפיצת הדרך.

עוד מיישב רבנו, שהדבר היה לתועלת עם ישראל לעתיד, שהרי לבן חיפש את התרפים שלו, ויעקב אמר שמי שלקח התרפים 'לא יחיה', וזה גרם למיתת רחל, ולכן לא קפצה הארץ, כדי שתקבר רחל בבית לחם, במטרה עתידית שיתפללו שם ישראל כשיעברו שם בגלותם, ורחל אמנו תתפלל עליהם, כמו שכתוב 'קול ברמה נשמע, נהי בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה', וזה יהיה להם לסימן טוב, ולחיזוק בגלותם, ולגאולתם הקרובה.

"וישב יעקב בפחד אביו יצחק" (לא, נג)

תמיד היה יצחק מורה ליעקב, להזהר מאוד משבועה, לבל ישבע שלא בשעת הצורך, לכן כאשר בא יעקב לידי הכרח להישבע, עשה זאת מתוך פחד ואימה מפני יצחק אביו.

"וישב יעקב" אולם השבועה הייתה "בפחד יצחק אביו" מלאת פחד מפני תורת אביו. (בינה לעתים)

יש אומרים שידוע שלבן היה רמאי, וכשאמר ליעקב "לא יעשה" הכוונה אם אומרים "לא" לבן אדם בחרן, פירושו הוא שכך כן "יעשה".

"ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי ויחר אף יעקב ברחל" (ל, א-ב)

ולכאורה התנהגותו של יעקב תמוהה, באה אשה עקרה ושופכת לבה שאין לה ילדים, ובמקום לנחמה ולדבר על לבה, משיב לה דברים קשים.

מבאר רבינו האור החיים הקדוש, שיעקב כעס על שהוציאה מפיה על עצמה לשון של מיתה, שחשש שמא יזיק לה.

ובפרשת ויגש (מו, ד) אומר הקדוש ברוך הוא ליעקב 'אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך', ושואל האוה"ח הק' מה נתכווין הקדוש ברוך הוא להבטיחו על מיתתו ושיהא נקבר על ידי יוסף?

ומתוך, מכיון שיעקב הזכיר כמה פעמים לשונות של מיתה על יוסף, 'אך טרף טורף', 'כי ארד אל בני שאולה', לכן הוצרך הקדוש ברוך הוא להבטיחו, שאין לו לחוש לזה, ולא יהא כשגגה היוצאת מפי השליט.

"ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי" (ל, א)

מעיר על כך בספר "יפה לקץ" מהו שאמרה הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי, וכי אם לא תלד בנים תמות:

וכתב ליישב, דהנה אמרו רז"ל (ברכות ה) לעולם ירגיז אדם יצה"ט על יצה"ר, נצחו מוטב ואם לאו ילמד תורה, נצחו מוטב ואם לאו יקרא ק"ש, ואם לאו יזכיר לו יום המיתה. ובמסכת סוטה אמרו נשים במאי זכיין, באמטווי בנייהו לבי כנישתא.

ומפרש ב"יערות דבש" (דרוש א) דהגמרא שואלת במאי מנצחין את היצה"ר כיון שהן פטורות מתורה ומק"ש דהוי מצות עשה שהזמן גרמא ועונה בזכות שמגדלין בניהם לתורה יש להן חלק בתורת בניהם, ועי"ז מנצחים את היצה"ר.

וזה שאמרה רחל, "הבה לי בנים", שאוכל לגדלם לתורה ולנצח את היצה"ר על ידי זה, "ואם אין מתה אנכי", פי' שאין לי תקנה אחרת לנצח היצה"ר רק בזה שאזכיר לי יום המיתה, כי העצות האחרות לא שייכות אצלי, וזה לא נכון להשתמש בעצה זו, כמבואר שם ב"יערות דבש", שהזכרת יום המיתה מביאה לידי עצבות וייאוש ר"ל, על כן "הבה לי בנים" לנצח היצה"ר על ידיהם.

"וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו..." (לא, א)

למה יעקב כ"כ נבהל שפניו של לבן אינם כתמול שלשום? יעקב אבינו הרי התמודד כבר מסתמא עם הסלמות לא פחות קשות מזה?

סיפורים נפלאים ליקוטים ויצא

המגדל שבו הייתה בת המלך. לאחר ששבע הנשר מבשר השור עף לדרכו והנער נשאר על המגדל בתוך השור... בבוקר, בתו של שלמה המלך מצאה את הנער ישן. העירה אותו, ושאלה אותו כיצד הגיע אליה, אבל הוא לא ידע לספר לה... הזמינה הנערה את הנער להישאר איתה. כשהגיע הנשר להביא לה את הארוחה כמידי יום, ראה שנמצא עמה אדם נוסף, ומעתה והלאה היה מביא שתי ארוחות בכל פעם, והשביע אותם. עברו ימים, ושני הצעירים מצאו חן אחד בעיני השניה והבינו כי מאת ה' יצא הדבר והסכימה להינשא לבחור. בדם שיצא מאצבעו הדקורה טבל נוצה וכתב לה כתובה.

חיו בני הזוג בשלוה ונולד להם בנם הבכור ושמו "זכור". הנשר הבחין בילד ומעתה הביא שלושה ארוחות בכל יום אל המגדל. עברו שנים ובינתיים שלמה המלך התגעגע לביתו, והשתוקק מאוד לראותה. שאל את הנשר על שלומה (שהרי היה בקי בשפת החיות), והנשר השיב כי שלום לה ולבעלה ולבנה הקטן ולא חסר להם דבר...

המלך ששמע שנישאה בתו, סירב להאמין למשמע אוזניו והחליט לצאת עם עבדיו אל עבר האי. כשהגיע המלך ראה את בתו ואת משפחתה ונפלו בבכי והתרגשות אחד על צוארו של השניה...

"כיצד הגיע הבחור לכאן?" שאל בתו, והבת השיבה כי צפור ענקית הובילה אותו למגדל עטוף בתוך נבלת שור... יחד עם בתו חתנו ונכדו ירד מהמגדל והפליג איתם ועבדיו חזרה למקום ממנו בא. המלך ציווה לערוך סעודת הודיה משתה לעמו ולכולם סיפר את שנעשה במגדל.

עתה נוכחתי פעם נוספת אמר המלך כי אין אדם יכול להימלט מגזירת הקב"ה. שלחתי את בתי למקום שומם שרגל אדם לא דרכה בו והנחתי אותה במקום גבוה כדי שאף אחד לא יוכל להגיע אליו, ובכל זאת לא הצלחתי לחלץ אותה מגורלה אשר ה' גזר עליה. יהי שם ה' מבורך!
(הסיפור ע"פ כתב יד ג' של מדרש תנחומא, במבוא למהדורת בובר, וילנה תרמ"ה.)

"כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך" (כה, טו)

פעם אחת בא אל הסבא קדישא מרוז'ין ז"ע חסיד אחד, לשפוך שיחו ולהוושע בדבר ישועה ורחמים. הרה"ק רבי דוד מטשורטקוב זלה"ה, שהיה אז רך בשנים כבן אחד עשרה, הבחין באותו חסיד שהוא שרוי בצער רב ובדאגה גדולה, והבין שצרתו צרה גדולה, על כן, נתעורר בו רצון לדעת איך יפול דבר, ומאין תבוא ישועתו.

המתין הרה"ק מטשורטקוב אצל פתח חדרו של אביו הרה"ק מרוז'ין, עד שיצא החסיד מלפני הקודש, ושאלו מה אמר לו הרבי, סיפר לו החסיד ברכת הרבי, דער איברשטער זאל דיר העלפען' (השם יעזור לך).

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" (כה, י)

איתא במדרש (סח, ג) יש שהוא הולך אצל זיווגו ויש שזיווגו בא אצלו, יצחק בא זיווגו אצלו שנאמר (כד, סג) 'ויצא יצחק... והנה גמלים באים', יעקב הלך אצל זיווגו שנאמר 'ויצא יעקב'. כשהרה"ק רבי יעקב יצחק - החוזה מלובלין ז"ע - נשא אשה (בזיווג שני), היתה החתונה אמורה להיות במדינה אחרת מעבר לגבול, ומפני שנתעורר איזה קושי באישור היציאה שלו, לא נתנו לו רשות לעבור את הגבול, והוצרכו לעשות החתונה באמצע הדרך.

אמר הבדחן בחתונה, ביצחק אבינו מצינו שזיווגו באה אצלו, וביעקב אבינו מצינו שהוא הלך אצל זיווגו, והיות ששמו של רבינו הוא 'יעקב יצחק', לכן חצי הדרך הלך הוא אצל זיווגו, וחצי הדרך באה זיווגו אצלו.

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" (כה, י)

יש שהוא הולך אצל זיווגו ויש שזיווגו בא אצלו, יצחק בא זיווגו אצלו שנאמר (כד, סג) 'ויצא יצחק... והנה גמלים באים', יעקב הלך אצל זיווגו שנאמר 'ויצא יעקב' (מדרש).

יעקב אבינו יוצא מבאר שבע לחרן כדי למצוא אשה. אביו יצחק, לעומת זאת, לא היה צריך ללכת, הביאו את האשה אליו, ללמדנו - כי הכל נעשה בהשגחה פרטית, ומציאת הזיווג אצל כל אדם היא לפי מה שנגזר עליו מן השמים, ומה' אשה לאיש! וכל מה שיעשה לא יועיל לשנות גורתו יתברך.

לשלמה המלך הייתה בת ושמה קציעה, הנערה הייתה יפת תואר חכמה וטובת לב.

רצה אביה לדעת מי יהיה החתן שלה וקרא לכהן הגדול בכדי לברר את גורלה. הכהן שאל באורים ותומים והשיב, כי בחור עני וללא שום תואר יהיה בעלה.

לשמע הדברים החליט המלך למנוע את נישואי בתו לאותו בחור...

לאחר שבועיים, הובילו העבדים את הבת למגדל אשר היה על אי בודד. הסולמות הורחקו מהמגדל והיא נותרה לבדה. לאחר מכן קרא המלך לנשר גדול וחזק וציווה עליו לקחת בכל יום ממטבח המלך אוכל ולהביא לבתו שבראש המגדל את ארוחותיה.

באותם ימים חי בעיר עכו איש עני "אביים" שמו ולבנו אשר נולד קרא ראובן. הילד גדל והיה ליפה תואר נבון ומוכשר, אך בשל המצב הכלכלי הקשה, הנער נאלץ להיפרד מהוריו, ויצא לחפש את מזלו. כל היום הלך ללא אוכל ומשקה, רעב ועייף היה לעת ערב, ופחד נפל עליו.

התחנן לה' שימצא עבורו איזה מסתור וה' זימן לו נבילת שור מונחת על הארץ. נכנס הנער לתוך בטנו הפתוחה של נבלת השור ונרדם.

בשנתו לא חש בנשר גדול שנעץ ציפורניו בנבלת השור והרים אותה יחד עם הישן בתוכה ונשאה אל ראש

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים ליקוטים ויצא

בימי עלומיו שימש רבנו חיים בן עטר זצ"ל האור החיים הקדוש, כרבה של העיר סאלי. באותה תקופה נזדמן פעם סוחר אמיד לסאלי בדרך למסעיו, ובערב שבת חיפש מקום לעשות את השבת, הוא פנה לאחד מנדבכי הלב שבעיר וביקש להתאכסן אצלו. 'איזו שאלה? אשמח לארח אתכם בבית' היתה תשובתו. המשיך האורח: מוכרח אני לסדר כמה ענינים עד בואי אליך, ובכן אשמח באם יודיע לי כבודו, כיצד מגיעים לביתו, ובינתיים אבקש ממנו שיזיל בטובו לשאת את תרמיל הכסף שלי לביתו, אינני רוצה להסתובב ברחובות עם כל כך הרבה כסף.

הסכים המארח, סחב את התרמיל, והצניעו בירכתי הבית. את השבת בילה האורח באוירה נוחה ונעימה, וכצאת השבת הודה למארחו על האירות.

והיכן תרמילי? שאל האורח בעמדו על פתח הבית.

איזה תרמיל? שאלו המארח.

זה עם הכסף שמסרתי בידכם להוביל לביתכם, ענה האורח.

ענה המארח, לא היו דברים מעולם, לא נמסר בידי שום כסף.

בלית ברירה הזמין האורח את מארחו לדין תורה, בבית דינו של רבנו האור החיים הקדוש.

הקשיב רבנו לטענות שני הצדדים, ופנה אל המארח: מה דעתך על החשד הלוזה?

שקר בפיו, ענה האיש. הלוואי ולא הזמנתיו לביתי.

לאחר מכן פנה רבנו לתובע, ושאלו האם יש לו עדים שראו את מסירת התרמיל לידי מארחו?

ענה האורח, אין לי עדים, אבל עמדנו תחת העץ בשעה שנתתי לו את כספי.

אמר לו רבנו, אמרת עץ, מהר לך ותזמין את העץ ל"בית דין".

האורח שהיתה לו אמונת צדיקים, האמין כי רבנו האור החיים הקדוש עומד לבצע איזה מעשה נסים עם העץ, ומשום כך נחפז לצאת לכיוון בו עמד העץ.

בינתיים פנה רבנו אל המארח הנתבע, ושאל אותו אמור נא, מהי השערותך, האם כבר הגיע האיש למקום העץ?

ענה הנתבע: בהחלט שלא, הן מרחק רב מכאן ועד העץ.

נענה רבנו ואמר, פיך הכשילך, לדברך שלא מסר לך האיש שום כסף, איך תדע לשער את המרחק.

ומיד הודה המארח, בקבלת התרמיל עם הכסף, ועד שחזר האורח התובע עם העץ, עמד תרמילו בחדר הבית דין.

"ועתה הלוך הלכת כי נכסוף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלוקי" (לא, ל)

בשלמא עצם הנסיעה הביתה - מובנת, כי נכסוף נכספת לבית אביך, אבל למה גנבת את אלוקי...? חטפת את התפילה. אם מתגעגעים הביתה כבר מותר לחטוף מהר את התפילה?!"

כמו כן מסופר, שפעם ראה רבינו אדם אחד אומר וידוי ודופק על לבו באגרופו: "אשמנו בגדנו גזלנו" כשהוא אומר את הדברים בחפזון, כמי שלא שת לבו אל מוצא פיו. ניגש אליו ואמר לו: "מה אתה דופק? אף אחד לא נמצא שם..."

(ספרא דמלכא - מאת
מהרש"ץ גנץ)

אמר לו הרה"ק מטשורטקוב הכנס שוב אל הקודש פנימה ושאל מלפני אבי מה יהיה עד שיעזור השי"ת, ציית לו החסיד ויעש כאשר צוהו.

כשיצא סיפר לו שהרה"ק מרוזין ענה לו, עד שיעזור השי"ת, גם יעזור השי"ת.

כששמע הרה"ק מטשורטקוב דברים אלו פתח ואמר, לזה כיון הכתוב 'כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך', גם עד אז, לא אעזבך ואעזור לך. (דברי דוד)

"ויקץ יעקב משנתו" (כה, טז)

שאלו פעם רב אחד כיצד הוא מצליח כל חייו בעקביות לקום לתפילת ותיקין מדי יום ביומו?

ענה הרב, בשולחן ערוך, ההלכה הראשונה היא ש"יתגבר כארי לעבודת בוראו" וכיצד אוכל לענות על שאר השאלות אם לא הקפדתי על ההלכה ראשונה...

"נתן אלקים שכרי" (ל, יח)

החפץ חיים זצ"ל הסביר על פי משל. בעל בית חרושת העסיק פועלים רבים. פעם אחת עמד אדם להשיא את בתו. חשב העשיר בלבו: כיצד אנהג, חייב אני להזמין לחתונת בתי את כל הפועלים, אולם אין זה נאה שהם ישבו יחד עם כל המוזמנים החשובים, ידידי ומכרי. הוא חשב ולבסוף טיכס עצה מה לעשות. יום לפני החתונה, הוא ערך בביתו שולחנות כיד המלך והזמין את כל הפועלים לסעודה. בהזמנתו הוא אמר להם, בואו ושמחו בחתונת בתי.

עבר שכנו וראה את השמחה הנערכת בבית ואת כל הפועלים מסובים ליד שולחנות ערוכים, התפלא ואמר, וכי הפועלים חשובים בעיניו יותר מכל מכריו, עד שהוא עורך עבורם סעודה מיוחדת. ועוד, שהוא מקדים את השמחה שהוא עורך לפועלים לשמחת שאר המוזמנים, ולא ידע אותו שכן, כי לא מפאת חשיבותם של הפועלים הם יושבים עתה בסעודה, אלא דוקא מפני שאין העשיר מעוניין שהם יהיו בחתונת בתו יחד עם כל המוכובדים, ולכן הוא מקדים אותם ושמח עמם בנפרד.

הנמשל הוא את אשר רואות עינינו שרשעים רבים דרכם צלחה והם מתענגים בעולם הזה בעושר וכבוד. מי שרואה זאת עלול להתפלא ולשאול, מדוע דרך רשעים צלחה, למראה עינים נראה כאילו מעדיפים אותם על פני צדיקים ושומרי התורה והמצוות. אולם האמת שונה לחלוטין, מקדימים אותם ונותנים להם את שכרם כאן בעולם הזה כדי לטורדם מהעולם הבא. הקדמה זו אינה מפני כבודם, מעלתם או ערכם הרב. ההקדמה נובעת מכך שבשמים לא מעוניינים שהם ישבו בסעודה אחת, בסעודה הגדולה והאמיתית שתתקיים לעתיד לבוא יחד עם שלומי אמוני ישראל.

"וענתה בי צדקתי ביום מחר" (ל, לג)

בפרשתינו למדים על הפעולות שעשה יעקב אבינו בחוכמתו, להציל את מה שגזל לבן ממנו.

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל

או צרות הפרשה

פרשת "ויצא"

"מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמיים" [כח, יז].

מעשה בבחור ירא שמים, שבבית הכנסת בו הוא מתפלל רבו דבורי המתפללים בכל מהלך התפילה וקריאת התורה. הזלזול הנורא בתפילה ובבית אלקינו נגע מאוד ללבו, אך הוא לא ידע להשית עצות בנפשו, 'היאך אוכל למגר את מספחת הדיבורים, כאשר נראה כי אני היחיד בציבור שהדבר מעיק עליי.

באחד הימים, למד את דברי בעל ה'יווי העמודים' (הובא במשנה ברורה סי' קכ"ד סקכ"ז): יש למנות איש חזק וירא שמים, שיתנו בידו שבת מושל, לגעור ולהעניש את אלה שמדברים בבית הכנסת!

החליט אפוא הבחור, שבמקום שאין אנשים, אשתדל אני להיות איש, ופנה אל הגבאים לקבל רשות להוכיח את המפטטים בבית הכנסת. הרשות ניתנה, ומעתה כל מתפלל שסח והפריע למהלך התפילה, ניגש אליו מידענו, והסה אותו, ובמקרה הצורך, אף הכה בחוזקה על השולחן שלפניו...

ואכן, יזמתו של הבחור הצליחה, אמנם האנשים ממשיכים לדבר, אך כל התחלת שיחה נקטעת על ידי הדפיקות של ה'ממונה על שמירת קדושת בית הכנסת'. האנשים גילו הבנה, כך שהשקט נישמר עד לתחילת השיחה הבאה.

ממשיך הבחור לספר: הנה לאחרונה מגיע אבי שיחיה להתפלל אצלנו בבית הכנסת באופן קבוע, והבעיה היא – שהוא הפך ליציר המרכזי של הפטופטים והשחוק. לדאבון לבי, קורה גם שהפלאפון שלו מצלצל ומנגן בקול, והוא לא נמנע מלענות לשיחות (בתוך היכל ה', רח"ל)... גם לאחר שדיברתי עמו על כך (לאחר התפילה) הוא ממשיך לדבר, ומשאיר את המכשיר הנייד דלוק.

הבחור הריץ את שאלתו אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: 'האם אני רשאי להתרות באבי כאשר הוא מפטט באמצע התפילה, כפי שאני נוהג בכל שאר המתפללים, או שמא כדאי שאעבור להתפלל במקום אחר?...'

השיב מו"ר: שנינו בהלכות כבוד הורים (שו"ע יו"ד סי' ר"מ סעיף י"א): 'ראה את אביו שעבר על דברי תורה, לא יאמר לו: 'עברת על דברי תורה!', אלא יאמר לו: 'אבא כתוב בתורה כך וכך', כאלו הוא שואל ממנו, ולא כמזהירו, והאב יבין בעצמו ולא יתבייש'. מבאר אפוא, שגם כאשר האב עובר על דברי תורה, אין לביישו, אלא רק לרמוז לו בעדינות שנוהג שלא כדון. ולכן, אין לבן להכלים את אביו שמפטט, אלא רק יציין בפניו את אזהרת התורה: 'ומקדשי תיראו', ואת דברי המשנה ברורה (סי' רכ"ד ס"ק כ"ז): 'אוי לאנשים שמשיחים בעת התפילה, כי ראינו כמה בתי כנסת שנחרבו בשביל עוון זה'.

ועל כל פנים, בוודאי שאין לבן לעזוב את בית הכנסת, ואם ינהג כן, ישא, חלילה, על גבו את עוונות המפטטים, כדברי רבותינו (שבת נ"ד): 'כל מי שאפשר למחות באנשי ביתו ולא מחה, נתפס על עוון אנשי ביתו. באנשי עירו, נתפס על אנשי עירו'.

לסכום: הבן ימשיך לשמש כ'שומר' על קדושת בית הכנסת, אך לא יזהיר את אביו בדרך מביישת, אלא רק יזכיר לו את חומרת עוון השיחה בבית הכנסת (אחת שאלתי).

"ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבודך שבע שנים ברחל בתך הקטנה" [כט, יט].

"אעבודך שבע שנים" – כותב רש"י: שבע שנים אלו, הם בכלל 'ימים אחדים' שאמרה לו אימו 'וישבת עמו ימים אחדים, ואף היא לא נתכוונה לימים אחדים כפשוטו, אלא למספר שנים. ותדע – הוכחה לכך שכן הוא, שהרי על שבע השנים הללו כתיב "ויהיו בעיניו כימים אחדים", ומכאן יש ללמוד שאף 'ימים אחדים' שאמרה לו אמו, משמעותו 'שנים אחדות'.

"ברחל בתך הקטנה" – כל שלושת הסימנים הללו – 'רחל', 'בתך', 'הקטנה', למה הוצרכו, וכי לא היה די שיאמר אעבודך ברחל? אלא לפי שהיה יעקב יודע בו בלבן שהוא רמאי, ויבקש תחבולות לפטור עצמו מחובתו, לכך העמיד יעקב את דבריו באופן שלא יוכל לפרשם אחרת.

ואף על פי כן גם לאחר שפירש יעקב דבריו כל כך, לא הועיל לו הדבר, שהרי לבסוף רימהו, ונתן את לאה במקום רחל. "ויהי בבוקר והנה היא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רימיתני".

"ויהי בבוקר והנה היא לאה" – 'והנה' לשון חידוש הוא, כאילו רק בבוקר הפכה להיות 'לאה', אבל בלילה לא היתה לאה, אלא היתה כרחל לכל דבר.

לפי שמסר יעקב סימנים מיוחדים לרחל והסכימו ביניהם שתאמר לו אותם בליל הנישואין, כדי שלא יוכל לבן להחליפה באחרת, וכשראתה רחל שמכניסין לו את לאה במקומה, אמרה בליבה 'עכשיו תיכלם (תתבייש) אחותי'. על כן עמדה ומסרה לה אותן סימנים, ויעקב שלא ידע זאת דימה שהיא רחל. רחל עושה מעשה גדול ונורא, מעשה של מסירות נפש, לוותר לאחותה ולמסור את הסימנים שיעקב נתן לה ובלבד שלאה אחותה לא תתבייש, ויתור כזה לא פשוט כלל שהרי היא רצתה את יעקב, וגם יעקב רצה אותה בדווקא ולמה לה להכניס צרתה לביתה? מעשה זה של ויתור עשה רעש גדול בשמים, שאחרי חורבן בית המקדש, אפילו האבות הקדושים לא יכלו לסגור לפני הקב"ה על מה שעם ישראל עבדו עבודה זרה, עד שקפצה רחל ואמרה לקב"ה: 'וכי אני לא הכנסתי צרתי

לביתי – כלומר הייתי מוכנה למסור לאחותי את הסימנים, ואם כן למה היה לך לקנא על שעבדו עבודה זרה, היה לך למחול ולסלוח להם ולוותר ולא להחריב את בית המקדש. רק על הסגנון של רחל אימנו, לא היה להקב"ה כביכול מה לענות, ואז אמר לה הקב"ה לרחל: "מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך ושבו בנים לגבולם". הקב"ה מבטיח לה שאם יגאל את עם ישראל זה יהיה רק בזכותה. רואים ממדרש זה עד כמה מעלת הוויתור גדולה עד מאוד. מספר הרב מיכאל צורן שליט"א את המעשה הבא: הגיע לאוזנינו המעשה המדהים הבא הממחיש לנו, כי כגודל הוויתור וההתגברות למען השני – כך גודל הישועה והנס שעושה ה' לאותו אדם בגין התגברותו. היה זה אברך תלמיד חכם השוקד על תלמודו, אשר לקה ל"ע במחלה הידועה. שבור ורצוף ניסה להציל את חייו בכל דרך אפשרית, ובעיקר ידע הוא כי רפואתו תלויה רק ברצון ה', ולכן נכנס הוא אל מעונם של גדולי וצדיקי הדור על מנת להתברך מפיהם לישועה ובכדי לקבל עצה לרפואה, ומצד שני, פקד הוא את קבורת הצדיקים בארץ, על מנת שאותם צדיקים יעוררו עליו רחמים בשמים.

יום אחד, החליט הת"ח לנסוע למירון ולהתחנן על קברו של רשב"י לרחמים, אך לפני כן נכנס הוא אל רבו, על מנת להתברך מפיו. אותו צדיק שמעע כי הוא מתכוון לעלות אל קברו של רשב"י אמר לו בזה הלשון: "אני אמסור בידך מכתב, אותו תניח על ציונו של רשב"י הקדוש, ובעז"ה לה' הישועה". התלמיד חכם הסכים בשמחה, כשהוא תמה וסקרן לדעת מהו המכתב שמדובר. "כיוון שאני רואה שאתה סקרן לדעת מהו אותו מכתב, בוא אספר לך – דע לך, כי זיכה אותך ה' באשה צדיקה יוצאת מגדר הרגיל". פתח רבו וסיפר, "למעשה המיוחד הזה הייתי עד לפני שנים רבות, ומאז הוא צרוב בזיכרוני: "זמן מה לפני שהתחתנתם פגע יהודי באשתך בצורה חמורה ביותר. באותם ימים באו וסיפרו לי על הפגיעה הנוראה, אשר היתה משפילה ומבזה ביותר. לאחר שהבין הפוגע כי עשה הוא טעות חמורה, בא לפני אשתך לבקש סליחה על מעשיו, אך אשתך שהיתה פגועה ומבוששת עד עמקי נשמתה סירבה למחול, ובלית ברירה הגיע הפוגע אלי וסיפר לי את המעשה, כשהוא מתחנן שאתן לו עצה כיצד לפייסה. כאשר ראיתי את שברון ליבו האמיתי והכנה של הפוגע, וכי הוא אכן מצטער בלב שלם על הפגיעה שפגע באשתך, שלחתי שליח לבקש מאשתך שתמחול לו וכי אני עד שהוא אכן מצטער על מעשיו.

אשתך ששמעה את בקשתך, התנצלה ואמרה כי היא איננה מסוגלת למחול לו. לא התייאשתי והמשכתי לבקש ממנה שתמחול לו למרות העוול והצער הגדול שגרם לה, ובוודאי שאם תעשה זאת, הרי שתזכה משמים לשכר עצום ורב. לאחר הפצרות רבות תשכימה אשתך למחול לו בלב שלם, אלא שאז בקשתי ממנה שתעלה על הכתב את סליחתה בשני עותקים: עותק אחד תשאיר אצלה, ועותק אחד תשאיר אצלי. ואז עצר הצדיק ואמר:

"ודע לך, כי כבר שנים שנמצא אצלי עותק המחילה, וכעת זהו המכתב שאני מוסר בידך – אותו כתב מחילה שמחלה אשתך במסירות נפש ובקושי גדול, ועל כן, כאשר תגיע לרשב"י תניח את הפתק על הציון, ותאמר במילים הללו: "רבונו של עולם, בזכות הסליחה הזאת שבידי שויתרה אשתי וסלחה למי שפגע בה עד עמקי נשמתה, אני מבקש שתמליץ טוב עליה שלא תהיה אלמנה". שמע זאת האברך בתדהמה, ועשה את דרכו מירונה. הוא הגיע לציון הניח את הפתק ושפך דמעות כמים לה' שיושיע אותו בזכות אשתו הצדקנית.

הקשיבו היטב רבותיי... לאחר ימים ספורים, הלך התלמיד חכם לערוך צילום שגרתי בבית החולים ושם מגלים שהגידול נעלם כלא היה. התלמיד חכם התרגש ובכה וידע שקיבל את חייו בזכות אשתו.

"דעו לכם, כי ברגע של ניסיון וקושי שיש לכם, שפגעו או ציערו אתכם – אם תוותרו לשני ותמחלו לו, ביום מן הימים יעמוד אותו וויתור ויושיע אתכם כשתצטרכו".

יהי רצון שנזכה תמיד ללכת במידת 'הויתור' וע"י כך נזכה שגם הקב"ה ילך איתנו במידת הוותרנות, שהרי במידה שאדם מודד בה מודדין לו, וכאשר האדם מעביר על מידותיו הקב"ה מעביר לו על כל פשעיו. ע"י הויתור נזכה לראות ישועות גדולות רחמים גדולים, לראות במשיח צדקינו ובבניין בית מקדשנו אמן (ויוציא עמו בששון).

"ויאסוף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה" (כט, כב).

להודיע כי מנהג נהוג היה מעולם, והוא עדיין, לעשות משתה ושמוחה לנישואין, יעשה החתן או אבי החתן או הכלה,

וכן סמכו חכמים סעודת נישואין ושבעת ימי שמחה, שהרי אמר מלא שבוע זאת (רד"ק).

מעשה שהיה בחתן וכלה שערבו עבורם סעודת שבת מפוארת בשבת-חתן שלהם, ובאמירת 'שבע ברכות' כובד חזן חזן ירא שמים, שהוזמן לשמח את המסובים בשירה ובזמרה.

העירו לחזן, שכל המסובים בשמחה כבר השתתפו בשמחת הנישואין, כך שאין כאן 'פנים חדשות', אך הלה הסביר להם, שבסעודת שבת, בה יש ריבוי בסעודה ותוספת שמחה, אין צריך אנשים שהם פנים חדשות, אלא השבת עצמה נחשבת ל'פנים חדשות', כמבואר במדרש: 'מזמור שיר ליום השבת - אמר הקב"ה פנים חדשות באו, לכך נאמר שירה'.

והנה, כמה רגעים לפני שעמד החזן ליטול את כוס הברכה ולברך, נודע לו, כי רוב ככל משתתפי הסעודה, הגיעו לשמחה על ידי נסיעה ברכב, רח"ל. (יצויין, שמדובר באנשים שנחשבים מן הסתם ל'תינוקות שנישבו', ואינם יודעים כמעט מאומה אודות דיני התורה, ולפי המושגים שלהם, יהדות היא אכילת תפוח בדבש ורימונים בראש השנה, מצה ברייט בפסח, סופגניות ולביבות בחנוכה, ובשבועות - בלינצ'ס...).

והועלתה השאלה - האם ניתן לברך שבע ברכות בשמחה הזו?

השיב מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

אמר רבינו הישפת אמת, שהביאור בזה שהשבת נקראת 'פנים חדשות', הוא על פי דברי חז"ל במדרש (בראשית רבה י"א-ב'): 'לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבוע, כמו שהוא דומה בשבת'. והיינו, שלכל אדם מישראל, יש בשבת קודש 'פנים חדשות', וזיו פנים זה מגיע על ידי אור קדושת השבת.

ומעניין לציון למסופר ב'לב אליהו' (ח"א חכמה ומוסר דף נ'): 'גם אנו ראינו אדם שבכל ימות השבוע לא ראו בו טיפת דם, פניו היו חיוורים כמות כל ימות החול, אבל כיון שהגיעה השבת, נעשו פניו אדומים מדם... וראינו זה בעינינו כל שבת!! ומעירים שם בהערה, שאדם זה היה הגאון רבי שמחה זיסל זיו, היסבא מקלם' זצ"ל, וכן מסופר עליו בספר זיכרון 'בית קלם': 'בסוף ימיו סבל מאנמיה, והיה תמיד חיוור. אבל משעת כניסת השבת עד צאתה, היו פניו להבה, כאדם בריא וחזק. כל זה ראינו כולנו, כל מי שלמד בקלם, בכל שבת ושבת'. ועל רבינו החתם סופר זצ"ל העידו, שבשבת קודש היה יותר גבוה. וכן מסופר על בעל "סידורו של שבת" זצ"ל.

הרי לנו, שיפנים חדשות' הם זיו פנים ואור מיוחד שנסוך רק על פני מי ששומר את השבת, וממילא נלמד, שאחד שמחלל את השבת הקדושה, גם אם הוא יתינוק שנשבה, אינו זוכה ל'פנים חדשות' אלו.

ולפיכך, יש להורות שלא ניתן לברך בסעודת השבת שבשאלתנו את השבע ברכות! (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קדוסייה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ שמואל בן חתון ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ירון בן אסתר ז"ל, לע"נ מנשה בן שמחה ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ אלון בן דינה ז"ל, לע"נ לדיה בת רחל ז"ל, לע"נ לזן בת פרווין ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ אסתר בת פרי ז"ל, לע"נ יהודה בן מעתוקה ז"ל, לע"נ לוציאנו בן מיסה ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מקלחת ציון

פְּרִשְׁת וַיֵּצֵא - מִדַּת דְּרָךְ אֶרֶץ

"וַיִּיקֶץ יַעֲקֹב יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֵינִי יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאֶנִּי לֹא יָדַעְתִּי"
(בראשית כח, טז)

צריך לתקן עצמו במידות, ובזה תשכון עליו תורה, שאינה שוכנת בגוף שאינו בעל מידות טובות.

והיינו, שהכלי שלתוכו אפשר לתת את התורה הנלמדת הוא הדרך ארץ, שאילולי זה האדם גורם לזלזול בכבוד התורה והדרך ארץ מיפה את כל התורה ועל זה אמר: 'יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ'.

ומניין יעקב גילה סוד זה? מסבו אברהם אבינו, כאשר חזר אברהם מהעקידה ומצא שמתה עליו שרה אשתו, ביקש לקבורה ולא מצא אלא בדמים מרובים, ואפילו שאברהם היה עדיין אונן על אשתו וצערו היה גדול בכול זאת 'וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ' (בראשית כג, יב), מתנהג עם בני חת בדרך ארץ, ובצורה מכובדת ונותן להם את הכבוד המגיע להם.

פעמים רבות ישנם אצל האדם שעות בהולות ולחוצות ובאופן טבעי האדם מאבד את שלוות נפשו ויוצא מגדרו, אברהם אבינו ויעקב אבינו מלמדים אותנו שגם אז ודווקא אז האדם חייב לחשוב על הזולת, שלא כולם חייבים לי ולא רק אני בתמונה, ובפרט שלדברים אלו אין שיעור.

כמו שמלמדנו הרב פלא יועץ "כל מה שילמד אדם הלכות דרך ארץ לא יצא ידי חובה, כי אלו דברים שאין להם שיעור", לכן צריך להתחזק במידת הדרך ארץ דווקא בשעות רגישות כאלה ולהתנהג כבשעה רגילה ולא לאבד את מידותיו הטובות.

ברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

ע"י	כניסת לכת	צאת לכת	יבין חס
י-ט	16:05	17:16	17:49
ח"א	16:21	17:13	17:45
מיוספ	16:21	17:13	17:45
כ"ט	16:24	17:16	17:49

מפרש רש"י הקדוש, שאם היה יודע לא היה ישן במקום הקדוש הזה.

לכאורה יש להבין מדוע התחרט יעקב על שינה במקום קדוש זה, והרי בעצם החלום השיג חזיונות נפלאים, ואף הקב"ה מקפל את כל הארץ תחתיו כדי שישכב על כל הארץ בבת אחת, ומבטיח לו "הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֶתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְנֶנָּה וְלִזְרַעָךָ" (בראשית כח, יג). ומה רע בהבטחה שכזו?

ולא עוד, אלא שמקבל ברכה "וְהָיָה זְרַעְךָ כְּעֶפֶר הָאָרֶץ" (בראשית כח, יד). ואם כן מדוע יעקב אבינו התחרט על שינה במקום קדוש זה ???

אלא ההסבר לכך הוא, שכאשר יעקב הקיץ משנתו המחשבה הראשונה שעלתה בליבו לא הייתה על הנבואה הגדולה שהראו לו מן השמים, אלא הזדעזע ונפחד על שינה במקום קדוש זה כיוון שהרגיש שחסר כאן במידת דרך ארץ, שאין זה מדרכי הנימוס לישון במקום כזה קדוש והרגיש שפגם בקדושת המקום.

וכמו שאומר הסבא מסלבודקא "יעקב היה מוכן לוותר על הדביקות וכל הגילויים ובלבד שלא יפגום במידת דרך ארץ, שהרי היא בניין אב שקודם לכל התורה כולה".

וכן מוצאים אנו אצל יעקב בהמשך הפרשה, בפסוק 'וַיֵּצֵא אֶתָּם לְאֶמְרֵי כֹה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנָי לְעֵשָׂו' (בראשית לב, ה), ונאמר במדרש תנחומא שיעקב קורא לְעֵשָׂו אֲדֹנָי משום שלמדה תורה דרך ארץ שצריך לחלוק כבוד למלכות.

לכאורה הדבר מפליא. אותו עֵשָׂו שבא לקראת יעקב עם ארבע מאות מאנשיו ומוכן להורגו אֵם על בנים בשעה כה גורלית קוראו אֲדֹנָי אלא יעקב מלמדנו גם בשעה גורלית זו לא לאבד את שלוות הנפש. וכך מוצאים אנו באבות (פ"ג, י"ז) "אם אין דְּרָךְ אֶרֶץ, אֵין תּוֹרָה". ומסביר רבינו יונה "בתחילה

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב מ קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן בן אסתר חניתי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט סיון בת אסתר עמית בת טובה יוסף בן רחמה נתנאל בן ג'ינה אילן בן ג'יליט אסף בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית יפית בת ג'ינה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחמיה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה טובה בת אורה יפה בת שרה- הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה מישא אסתר בת הזרה שאול בן סילביה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה זהבה בת שושנה רייזל אליהו בן רחל נעמה בת שרה יחיה בן שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בו גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בו אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

לרפואה שלימה ציון בן צ'חלה והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

הצלחת אלי ברוט ומשפחתו

שואל ומשיב בהלכה - חתוך דברים חריפים - חלק ד'



האם קיים דין דבר חריף גם במשקה?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון:

תשובה: !

דין דבר חריף הוא לאו דווקא באוכלים, אלא הוא הדין במשקים כגון: חומץ, מיץ לימון, יין שרף בחמיצות גבוהה, שנתבשל בסיר בשרי בן יומו - אין לערבבו במאכלי חלב, וכן להיפך. ולדעת בני אשכנז, אף הכלי אינו בן יומו.

משקה חריף או מלוח - יש לאחסנו בכלי פרווה, היות שהחריף בולע מהטעם הבלוע בכלי, אף כשהוא קר. ולדעת בני ספרד, הלכה זו דווקא כשהכלי בן יומו. וזמן שהיית המשקה בכלי כשמונה עשרה דקות.

דבר חריף, שנתבשל ופגה חריפותו - לא נחשב דבר חריף, ולכן אם לאחר מכן חתכו בסכין חלבי נקי, ועירב אותם במאכל בשרי, מותר. **מקורות:** באר היטב (יו"ד סימן צו סק"ד), ובפתחי תשובה (שם סק"ד) ובדרכי תשובה (שם סק"כ), ובשפתי דעת (סימן קח סק"ב), ובכף החיים (שם ס"ק יב). אמנם יעויין שם שקשה לתת קיצבה לדבר אימתי פגה החריפות. ועיין בערוך השלחן (שם ס"כ) וביד יהודה (סימן צה סק"ד) דמשמע קצת, דמיד שנתנו את הבצל בשמן או במים - פגה חריפותו. ולכאורה, אף בספק אם פגה החריפות, יש להקל. וכמ"ש הרמ"א (סימן צו ס"א) והש"ך (שם ס"ק יב).

אולם, אם הניח דבר חריף בכלי בשרי, אסור לאוכלו עם חלב.

עבר ובישל מאכל חריף במין הנגדי, שחתכו בו המאכל. [לדוגמא, חתך בצל בסכין חלבי, ולאחר מכן בישל את הבצל עם בשר], אם יש בכל התבשיל שישים פעמים נגד שיעור נטילה [2 ס"מ] של כל המקומות בבצל שחתכו בו בסכין, או שיש בתבשיל שישים פעמים נגד עובי הסכין, שחתכו בו הבצל, המאכל מותר. ואף הבצל עצמו מותר באכילה ואין צריך להוציאו מהתבשיל. **הערה:** בדיעבד אין לאסור המאכל כשיש שישים נגד שיעור נטילה, ואף לדעת הרמ"א (שם ס"א) מועיל.

כחה של תפלה



עד כמה גדול כוח התפילה - זאת לא ניתן לתאר ולשער. צריכים אנו לדעת, כי אדם המתפלל מעומק ליבו, יש בכוחו לשדד את כל מערכות הטבע. יתר על כן, מהות האדם היא התפילה. כלומר האותיות הפנימיות המרכיבות את האדם (אלפ דלת ממ) מרכיבות את המילה מתפלל. כלומר, המעמיד של האדם זה התפילה. להלן סיפור המעובד מתוך ר' אליהו ומעשה שהיה - כך היה:

בהספד, שנשא ראש ישיבת 'מיר' הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל על רבי אליהו לופיאן זיע"א (מגדולי תנועת המוסר, מנהלה הרוחני של ישיבת ינסת חזקיהו בזכרון יעקב) אמר: "לפני שמונה שנים הייתי חולה מסוכן. היודעים אתם מי הצילני? אלו תפילות הצילוני? **תפילותיו של רבינו רבי אליהו לופיאן זצוק"ל. לא אוכל לפרט, אבל יודע אני, שתפילותיו הצילוני. מעולם לא הודיתי לו על כך, עתה עושה אני זאת בפרהסייה.**"

"לאחר ששמעתי את הדברים", מספר הרב דוד יוסף שלוסברג, "סקרן הייתי לדעת, מה סתם רבי חיים באומרו: 'לא אוכל לפרט...'. חקרתי ודרשתי עד שהגעתי לר' אריה מאיר וילנסקי מפלורידה, נכדו של רבינו. סיפרתי לו על ההספד של רבי חיים ושאלתי, אם יודע הוא למה התכוון הרב".

"אכן", השיבני הנכד, "יודעים אנו במשפחה פשרם של דברים". וכך סיפר ר' אריה מאיר: "רבי חיים היה חולה מאוד בגרונו. הוא הלך לרופאים ואלו גילו, 'ל"ע, שיש לו את המחלה הקשה ר"ל, במיתרי הקול. הרופא אמר: 'ספק, אם אוכל לנתחך ולהצילך. במקרה הטוב ביותר, גם אם אצליח, הרי שלא תוכל עוד לדבר ולהפיק קול מגרוךך".

שמע רבי חיים את הדברים, והלך להתייעץ עם רבינו, מה עליו לעשות: "עכשיו ביכולתי לדבר, אם כי, כמובן, זה כואב, אבל האם עליי לעשות ניתוח כזה, שיציל את חיי, אך יטול ממני חלילה את כוח הדיבור?". ענה לו רבינו: "איני יכול לתאר לעצמי, שריבונו של עולם לא יתן לר' חיים סטוצ'ינר לומר עוד שיעורים. יש עוד כל כך הרבה תורה ומוסר, שעליך למסור בעולם". (כותבי תולדות חייו מציינים שעד לאותו זמן, אכן רבי חיים התרכז בעיקר בשיעורי תורה, ולאחר מכן התחיל לדרוש במוסר באופן ידיר).

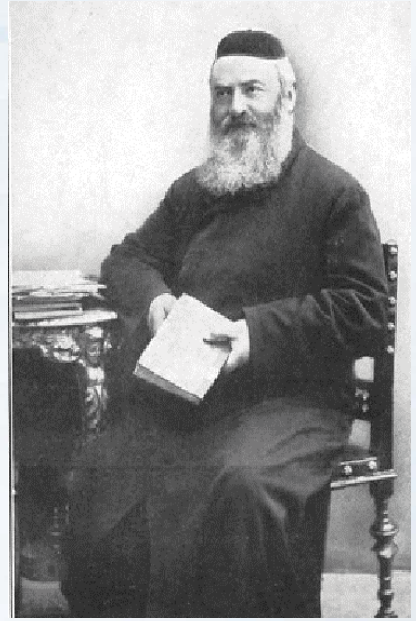
באותה הזדמנות שאל ר' אליהו מרבי חיים את שם אמו, ואמר לו, שיתפלל בלי נדר עבורו. רבי חיים המשיך במתן השיעורים. כשחזר לפרופ' לבידיקה חוזרת ולקביעת דיאגנוזה נוספת לגבי מצב המחלה בגרון, למרבה הפלא והתדהמה, נמצא גרונו של רבי חיים נקי לגמרי מכל מחלה, עד כי הפרופ' התקשה להאמין, אם אומנם מדובר באותו החולה, שבא אליו כמה ימים קודם לכן...

מינויים לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com	הקדשת העלון ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926	לשאלות בהלכה נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)
---	---	---

אם ראשונים כמלאכים - הרב שמחה בונים סופר- שבט סופר זצ"ל



הרב שמחה בונים סופר (שרייבר) זצ"ל הידוע לשבט סופר- נולד ב-כ"ה כסליו ה'תר"ג (1842) כבן שלישי להוריו. גדל בבית אביו ולמד בישיבתו של אביו, שם ספג חינוך לאהבת תורה, מידות תרומיות ויראת שמים. הצטיין בהתמדתו, בכושר קליטתו וצניעותו והיה לפלא בעיני כל רואיו, וידעו כי לגדולות נוצר. תוך זמן קצר בלימודיו בישיבת אביו קנה לו שם טוב בין טובי החבורה בחריפותו העצומה ובקיאותו הנפלאה. לאחר נישואיו חותנו תמך בו ביד רחבה, כדי שיוכל להמשיך ללמוד תורה, ואכן ישב שלוש שנים רצופות בפרשבורג.



לאחר מכן עבר לוויין. קהילות רבות ביקשו למנותו כרבם, אך הוא סירב. למרות שהיה בנו השלישי של היכתב סופר, ייעד אותו אביו לשבת על כסאו אחריו ואכן בהיותו כבן 29 שנים בלבד לאחר פטירת אביו הסכימו הכול, כי רבינו יתמנה כרבה של פרשבורג וראש הישיבה (באותה העת למדו בה כארבע מאות בחורים מופלגים, שעשרות מהם שימשו ברבות הימים כרבי קהילות ברחבי המדינה). היה סמל החריפות והשנינות. מכל המדינה הריצו אליו שאלות, שעסקו בענייני הכלל והנהגת הציבור. שקידתו הייתה עצומה. בשעות היממה המה ביתו בדורשי פניו ומבקשי עצתו, ואילו הלילה מוקדש ללימוד, כשרק שעתים או שלוש שעות נתן תנומה לעפעפיו.

הגאון רבי חיים הלברשטאם מצאנז, אמר עליו בהיותו בחור צעיר, "תלמיד חכם רך בשנים כזה, לא נמצא אצלו בגליציה". המהר"ם שיקי כשהגיע לפרשבורג, הקדים והלך להקביל פני רבינו במעונו בטרם יבוא הוא לאכסנייתו, ובצאתו מן הקודש לא הפך ראשו אלא צעד אחורנית כשפניו מוסבות אל הקודש וכן פנה אל רבינו בתואר "הדרת גאונותו". כשנפגש רבינו עם הגאון הגדול רבי אליעזר זוסמאן סופר זצ"ל (אב"ד פאקש ובעמח"ס "ילקוט אליעזר" ו"ספר המקנה"), שנחשב כאחד מגדולי תלמידי ה"כתב סופר" זי"ע והיה קשיש מרבינו, הרכין הגאון את ראשו כדי לנשק את יד ימינו של רבינו. אמר פעם הגאון הגדול ר' שמואל לוי ווינברגר (אבד"ק סרדהעלי): "דרך לימודו של הרב מפרשבורג, כדרכו של הרשב"א!". ואילו הגה"ק ר' שמואל רוזנברג (אבד"ק אונסדארף ובעמח"ס "באר שמואל") התבטא עליו כי מוחו הוא כמוחו של זקנו הגה"ק רבי עקיבא אייגר. שימש כ-33 שנים בתפקיד רבה של פרשבורג וראש הישיבה. נפטר ב-ט"ו בכסליו ה'תרס"ז (1906). חי 64 שנים. ציונו בפרשבורג.



סבא (מצד אביו): ר' משה (ה'חתיים סופר). **אביו:** ר' אברהם שמואל בנימין (ה'כתב סופר). **אימו:** מרת חווה לאה (בתו של ר' יצחק ווייס מגורליץ). **אשתו:** מרת רחל (בת הגביר פרץ ניימאן שהיה מעשירי יהודי וינה). **חברותא:** ר' עקיבא יוסף שלזינגר (מח"ס 'לב העברי'). **מתלמידיו:** ר' ישראל משה מאנדל מטעגלאש, ר' יצחק וייס זצ"ל הי"ד (ראב"ד וערבויו). **בנו:** ר' עקיבא. **מספריו:** השאיר אחריו שלושים וחמישה כרכים, כתבי יד בהלכה ואגדה, אך רובם אבדו במלחמת העולם השנייה. להלן ספריו ששרדו: **שבט סופר**- על תלמוד בבלי, מסכתות חולין, גיטין וכתובות וארבעת חלקי שולחן ערוך. **ישערי שמחה**- על חמישה חומשי תורה.

כשחלה אחד מתלמידיו ונפל למשכב, הובא לידיעת רבינו, כי מחלתו גברה, ומצבו מוגדר כמסוכן. נחרד הצדיק ועלה לבקרו, **כשהוא מעתיר על ראשו של החולה ומברכו, שיזכה לאריכות ימים עד מאה שנים!** פלא מופלא היה, שאותו תלמיד לא זו בלבד שנחלץ. ממחלתו ושב לארצות החיים, אלא שזכה להינצל ממוראות השואה האיומה באורח פלאי והאריך ימים בירושלים עיה"ק עד מאה שנים כברכת רבינו. (הקדמת ישערי שמחה - שבט סופר)

איש כפרי בא לפני רבינו בזעקה גדולה ובבכיה מרה. בכפרו לא היה להם בית עלמין משלהם, מכיוון שמעולם לא השיגה ידם של יהודי הכפר מספיק כסף לקנות, אלא היה הקרקע בשכירות מאלמנה נוכרית אחת, שאת שטר השכירות חידשה מזמן לזמן. והנה כעת, לאחר שנים רבות, שהם קוברים את נפטריהם בחלקה זו, מתעקשת הנוכרית ואינה רוצה בשום אופן להשכיר להם עוד את קרקע בית העלמין, והסכנה מרחפת על קברי ישראל, שלא יתחללו ח"ו. האיש שפך את מרי שיחו לפני רבינו ושאל ממנו עצה ותושיה.

רבינו ענהו: "יסע לביתו בשקט ובטחה. והנני מבטיחו שלא יקרה שום דבר, וזכות הנטמנים שם יגן בעדם". האיש נסע לביתו למרחקים. לאחר זמן בהיות רבינו במרחץ קרלסבד יחד עם זוגתו הרבנית, ראתה הרבנית יום אחד את האיש הכפרי ההוא שם. מחמת רוב המורא לא מלאו ליבו לגשת אל רבינו. הצדיק ציווה לקרותו ושאלו על סופו של דבר. האיש סיפר: "בערב, כשחזרתי לביתי שכבתי לישון, והנה בחצות לילה נשמעו נקישות חזקות בחלון וקול גדול קרא "פתחו!". כשהצתי מבעד האשנב ראיתי, כי היא זאת הנוכרית, שממנה כל הצרות! לא ידעתי, מה מביאה לביתי בשעת חצות לילה.

כשנכנסה, פתחה ואמרה, כי כל מה שאמרה בעניין בית העלמין בטל ומבוטל, וכי יכולים אנו להמשיך ולשכור את המקום לעולמי עד. ובעודה מבהלת, סיפרה, כי כעת ראתה בחלומה את בעלה המנוח שנפטר לפני שנים רבות, שבא אליה בפנים זועפות ומקל בידו, והיכה אותה מכות אכזריות על רוע מחשבתה לחלל את בית העלמין, וכשאמרה זאת, הראתה חבורות ופצעים, שיש עליה מאותן המכות. (כתב זאת זכרון)

כחו של ויתור



אך כעת שחזרנו להיות יידיים טובים, והינך ממשיך לארח אותי בסבר פנים יפות, אני משנה את הצוואה ומעניק לך ולו חצי-חצי בירושה הגדולה". ונתן לו עותק מחודש של הצוואה. לאחר זמן מה נפטר היהודי.

מיודענו חתם והכין את צוואותיו באמצעות עו"ד עליו סמך. הגיעו שני השותפים לאותו עו"ד ולהפתעתו הגדולה קורא העו"ד את הצוואה הישנה, שבה כתוב, כי כל הירושה ניתנה לשותף השני.

הבין מיודענו, כי כפי המסתמן העו"ד עשה 'יד אחת' עם שותפו כדי שינשלו מכל הצוואה וחשב מה לעשות במציאות בה הוא נמצא. הרי יש באמתחתו העתק מהצוואה החדשה המוכיחה מעבר לכל ספק כי חצי מהירושה שייכת לו. מדובר בסכום עצום, מדוע שיוותר עליו?

מצד שני, אם יוכיח, כי השותף ידע על דבר התרמית, אזי מהר מאוד יודע הדבר למשפחות, ועלול הדבר לגרום חלילה לפירוק משפחות ילדיהם הנשואים זה בזה.

מאחר שלא יכול היה להחליט, קם מיד וטס לארץ ישראל, אל מעונו של בעל 'שבט הלוי', מן הגאון הרב שמואל הלוי וואזנר זצ"ל, על מנת שיורה לו מה לעשות במצב שכזה, כשהוא מראה לו את עותק הצוואה המעודכן.

הרב שמע את דבריו ואמר: "אמת, כי הצדק איתך ואם תיגש עם עותק זה לדין תורה – תצא זכאי בדין. אך כיוון שיכולה לצאת מכך מחלוקת רבה ושנאה גדולה, ובפרט בין ילדיכם הנשואים, הריני נותן לך עצה טובה והיא – **מעולם לא הפסיד אדם מויתור, גם כשהיה צודק**".

שמע זאת היהודי, ומיד קרע את עותק הצוואה המתוקן שבידו, ועתה אין באפשרותו להוכיח, כי הייתה קיימת צוואה מאוחרת יותר. "אין לי ספק", חתם הרב הרב וואזנר בהתפעלות, "כי על ויתור שכזה בשביל שלום, תראה בקרוב ניסים גלויים".

בנוסף, הודיע לשותפו, כי מעדיף הוא לפרוש מהשותפות עימו במסחר ולפנות לעסק אחר, ומיד קנה ממנו השותף הראשון את חלקו בשמחה.

מיודענו פתח עסק חדש בנפרד, כשהוא רואה ברכה בכל עסקה. לאחר שנתיים, פקד הוא שוב את מעונו של הרב וואזנר, ששאלו בסקרנות: "נו, האם ראית מאז המקרה ישועות והצלחות?".

"אגלה רק לרב", אמר בשמחה, "בשנתיים האלו הרווחתי סכומים אגדיים, כמוהם לא הרווחתי כל זמן שהיניו שותפים, והגדולים מכל הירושה שיכולתי לקבל, ויודע אני, כי הכול בזכות אותו ויתור".

סיפר הרה"צ ר' מאיר איתמר רוזנבוים מעשה מדהים שהתרחש לפני מספר שנים בחו"ל המלמדנו, עד כמה גדול כוחו של ויתור:

ישנם שני אנשי עסקים, חברים טובים מילדות, אשר שיתפו פעולה בעסקיהם והיו שותפים לעסק משגשג ומצליח. בכל עסקה התחלקו הם ברווחים שווה בשווה ואף קצרו הצלחות רבות. אף את ילדיהם חיתנו זה בזו, עקב קשריהם הטובים.

תקופה אחת, ערכו השניים עסקה גדולה ומיוחדת עם יהודי נוסף אשר התיידד איתם עד למאוד וחשף בפניהם כי לא זכה לילדים כבר שנים רבות, וכי מוכן הוא לשלם כל הון כדי לזכות בילדים. השניים ריחמו עליו והחלו להזמין אותו להתארח בביתם בשבתות וחגים.

שבת אחת, התארח הוא אצל הראשון, ובשבת השניה אצל השני, וחוזר חלילה כל שבת. לאחר מספר חודשים, כשהתרגל להתארח בביתיהם, החל האורח הנכבד להביע דעתו ולמתוח ביקורת על ענייני בית מארחיו והתנהלותם.

"אינני מבין, מדוע השולחן מונח בצד הזה... ומדוע אתם מגישים את המנה השלישית בצורה שכזו... למה אתה מתנהג כך עם ילדיך?!...", כך פתח פיו והחל להביע דעתו על כל דבר. לשותף הראשון הדבר לא 'הזיז', אך לשותף השני הדבר הציק והפריע עד למאוד.

"ידידי היקר", פנה לאורח, "שמח אני לארח אותך כל שבת, אך אם תמשיך להעיר הערות, לא נוכל להמשיך יחד, אני מסתדר יפה לבד".

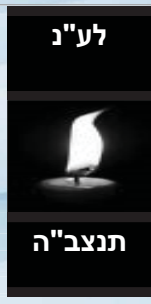
פניו של האורח חפו, ומאותה שבת הוא כבר לא חזר להתארח אצלו, אלא שהה בבית השותף הראשון, בד בבד שהמשיך לנהל עם השותפים עסקים כרגיל.

יום אחד, פנה היהודי חשון הבנים אל השותף הראשון ואמר לו: "רציתי להפתיע אותך ולגלות לך, כי את כל הירושה שלי אני מתכוון להעביר לך, עקב הכנסת האורחים התמידית שאתה מארח אותי מידי שבת בשמחה". שמע זאת השותף הראשון ושמח עד למאוד.

אלא, שלאחר תקופה קצרה, ערך היהודי חשון הבנים 'סולחה' עם השותף השני שפגע בו, ואף כאות הערכה חזר להתארח בביתו מידי שבת כבעבר.

"תשמע", פנה היהודי חשון הבנים אל השותף השני, "ישנה באמתחתי ירושה גדולה, שרציתי להעניק את כולה לחברך, עקב הכנסת האורחים הגדולה שעושה הוא לי כל שבת, כאשר לך לא התכוונתי לתת מאומה, אחרי שנפגעתי ממך.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא טאון זצ"ל	הרב יחיאל בן יוסף ז"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקו דב ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה	גאולה בת טובה ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	מסעוד בן יקוט ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	מזל בת שמעון ז"ל
חי יזיי בן קלרה ז"ל	דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
יוסף בן סעדה ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	רחל רפאת בת השמת ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	סלים בן פרחה ז"ל	יעקב בן אסתר ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	זילפה בת רנדה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	אביבה לזשי ע"ה
אברהם בן דינה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	כל נשמות עם ישראל



הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
שמאל בן רבקה ז"ל	משה בן רוזה ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה
דוד בר חסיבה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
שמעון בן שמחה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	שמעון בן חנה ז"ל
גורג'יה בת נעימה ע"ה	

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
אסתר בת בלה ע"ה	נעמי בת נתון ע"ה
מרים בת בלה ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
ע"ה שני בת אסתר ע"ה	מסודי בת חביבה ע"ה
יונה בן סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
יעקב בן נעמה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
אלון בן סעדה ז"ל	



עלון שבועי מבית 'בני אמונים' וכל מאמיניהם

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

תפלת הדרך ללו בדרך

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה: וַיִּפְגַע בַּמְקוֹם וַיִּלֶן שָׁם כִּי בֵּא הַשָּׁמֶשׁ" (כח י"א)

פרש רבי אלימלך רובינשטיין רבה של ראחוב:

ב'שִׁלְחַן עֲרוֹף' (א"ח ק"ה) נפסק כי על היוצא לדרך ארפה הגומשכת פמה ימים - להתפלל בכל בקר מחדש את 'תפלת הדרך' בשם ובמלכות, ובתנאי שלן בלילה ולא המשיך בדרך. אף אם המשיך בדרך במשך הלילה, לא יברכה בבקר בשם ובמלכות.

רמז להלכה זו נוכל למצא בפסוק שלפנינו: בשעה שיצא יעקב מבאר שבע בודאי התפלל תפלת הדרך, ובכל זאת עוודו בדרך: "ויפגע במקום" [לשון תפלה רש"י] - שב והתפלל תפלת הדרך, ומדוע? מפני ש'גילו שם' - בלילה, ומפואו ראיה דבריו של הש"לחן ערוך.

בינת אלימלך

יעקב בקש ליחד נסיעה לתפלתו

"ויפגע במקום" (כח י"א)

"כי מטא [כשהגיע] לחרן אמר: אפטר עברתי על מקום שהתפללו אבותי, ואני לא התפללתי? פד היב דעתיה למיהדר [כשתנו דעתו לחזר] קפצה ליה ארעא [התקצרה לו הדרך]. מיד - ויפגע במקום" (הלין צא ב).

יש להבין: מפני מה לא נתן יעקב דעתו לעמוד ולהתפלל מיד כשעבר בפעם הראשונה במקום שבו התפללו אבותיו והמתין עד שובו מחר?

פרש בעל היחודשי הר"מ:

יעקב לא רצה להתפלל בדרך אגב - תוך כדי הליכתו לחרן, לפיכך רק לאחר ששב מחרו, יחד נסיעה מיוחדת אל המקום שבו התפללו אבותיו כדי לשאת שם תפלה.

לקוטי הר"מ

יעקב בקש להנות מהלחם והמהבגדים

"ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש" (כח כ)

לשם מה הצרן יעקב לפרט: 'לחם לאכל ובגד ללבש', וכי יש תועלת אחרת לתחם או לבגד?

באר רבי מרדכי הכהן מצפת: קמים אנשים רבים אשר יש ברשותם לחם בפפע אולם אין ביכלתם להנות ממנו, מפאת מחלה או בעיה גופנית המונעת מהם לעשות זאת. לפיכך פרט יעקב דבריו ובקש: 'לחם לאכל ובגד ללבש' - שמלבד שיצפהו ה' במזון ובבגדים, יתן לו גם בריאות וכח כדי שיוכל לאכל מהלחם, ואף לצאת מהבית ולהלך בין הבריות כשהוא לבוש בבגדים, וכך לא יהי הם

לפי זה יש לומר, כי בצאת יעקב מארץ ישראל לחרן מבלי שיצדע אם ישוב אליה, היה דינו כיוצא מבית הכנסת ולפיכך הלך לאטו, אולם משעה שהתבשר בבית א-ל (לעיל כח טו): "והשבתיך אל האדמה הזאת", נעשה כיוצא על מנת לחזור, ומשום כך היה עליו לרוץ כדי שיוכל לשוב במהרה.

חתם סופר

במה התייחדה הודאתה של לאה?

"הפעם אודה את ה' על פן קראת שמו יהודה" (כט לה)

דויעים הם דברי הגמרא (ברכות ז ב): "מיים שברא הקדוש ברוך הוא את עולמו לא היה אדם שהודה לקדוש ברוך הוא, עד שבאתה לאה והודתו, שצאמר: 'הפעם אודה את ה'". וכבר תמיהו רבים: וכי האבות לא הודו לה, וכלא מקראות מפרשים הם שהודו לה ואף הקריבו קרבנות על טובות שנעשו עמם?

כמה באורים נאמרו על קטיה זאת:

א. רבי צבי הירש הלר בעל 'טיב גטין' באר:

משמעות לשון 'הודאה' היא גם - הודאת אדם בצדקת זולתו, לאחר שבתחלה חלק עליו. והנה, אף לאה בודאי כאבה בתחלה את עבדת היתה 'שנואה', אך משזכתה לבסוף שדוקא מתוך כך צמחה לה טובה, כשזכתה להעמיד שבטים בישראל יותר מהחלק שנועד לה (ראה פסיקתא וטרקתא כט לא), הסכימה בלבה כי ה'רעה' היתה בעבורה לטובה ומתוך כך הודתה לה. ולפי זה מובן שאף כי בודאי הללו ושבחו האבות את הבורא בתפלותיהם, בהודאה על הרעה' היתה לאה הראשונה.

ב. הכתב סופר פרש:

אף אבותינו בודאי הודו לה ונבחו זבחי תודה, אך עשו זאת רק לאחר שנעשו עמם נסים שלא כדרך הטבע. ואלו לאה היתה הראשונה שהודתה על טובה שעשה עמה הקדוש ברוך הוא בדרך הטבע - לזת הבנים.

ג. בפרדס יוסף באר:

במסכת פסחים אמרו חכמים (פסחים ק"ז א): "בעשרה מאמרות של שבח נאמר ספר תהלים... גדול מכלן 'הלליה' שכולל שם ושבח בבת אחת". אף לאה התייחדה מהקדמים לה בכך שבטאה בהודאתה שם ושבח בבת אחת, כשקראה לבנה בשם 'יהודה' הכולל בתוכו את אותיות ה'יה', וכל מהותו מבטאת הודאה ושבח.

'חודשי גאונים' דף ג; 'כתב סופר'; 'פרדס יוסף'

מנחים בביתו לחנם. באפן אחר פרש רבי מאיר יחיאל שפירא מבלנדוב: כאשר הרעב והמחסור שולטים בעולם, אף אלו שיש להם כל צרכם אינם חשים בנוח לאכל די מחסורם וללבש מלבושי כבוד, בחששם ממבטי קנאה וצרות עין שישלחו לעברם מדרקות חרב. לפיכך בקש יעקב: תן נא לכל ברייתיך לחם ומזון די ספוקם, כדי שאוכל לאכל וללבש מאשר הענקת לי בטובך הגדול.

'שפתי פהו'; 'אמת ליעקב'

רזי אמונים

מרמזי אמן בפרשה

יעקב גלה ליוסף את סוד האמן

"עתה קום צא מן הארץ הזאת" (לא י')

זוהי לשון ה'מגלה עמקות' (פר ור"ב):

"יוסף הוא שומר השער, והשערים נפתחים בזכות עינת אמן, כמו שלמדו חז"ל (שבת ק"ט ב) מהכתוב (ישעיה כו ב): 'פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים'".

יעקב היה בן צ"א כמנינו אמ"ן כשאמר לו הקדוש ברוך הוא: "קום צא מן הארץ הזאת", ואז ילדה לו רחל את יוסף, ויעקב גלה לו סוד אמ"ן...".

יצאה מבית א-ל' כיצאה מבית הכנסת

"וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני כדס" (כט א)

"וישא יעקב רגליו" - משנתבשר בשורה טובה... ונשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת" (רש"י).

בתאור יציאת יעקב מארץ ישראל לחרן (לעיל כח י) נאמר בלשון פשוטה: "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה". מדוע עתה, לאחר שלן בבית א-ל החל לפתע ללכת בזריזות, כפנתוב: "וישא יעקב רגליו וילך"?

פרש החתם סופר:

במסכת ברכות (ג א) הורו חכמים כי "היוצא מבית הכנסת - אל יפסיע פסיעה גסה", וזאת כדי שלא יראה כביכול כבדה עליו השתיה בבית הכנסת (ראה רש"י שם). ואולם, פסק המגן אברהם (א"ח צ כו) שאם יוצא על מנת לחזור, אדרבה, מצוה עליו לרוץ כדי שישוב במהירות לבית הכנסת.

"אמרו (שבת ק"ט ב): 'כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן', ומתוך השכר נבין פמה נחת רוח עושה ליוצרנו. אשרי ילוד אשה שינפה לעשות נחת ליוצרו, אין לו שחר גדול מזוה, וראוי לאיש הישראלי למסור נפשו לעשות נחת רוח ליוצרו".

חסד לאלפים [לבעל פלא יועץ] נ א

ברכות השחר: בקול בכונה בחברותא.



ברכת המזון (המשך הקדמה)

הברכה כתשלים על המאכל
הברכה שלאחר המזון הנה פעין
'תשלים' על האכילה; כשם שלא
יעלה על הדעת כי הנכנס למסעדה
וממלא את פרסו מן המעדנים
המגושים בה, יצא ממנה מבלי
לשלים, כך לא יעלה על הדעת
שיהנה האדם מן העולם מבלי
לברך לקונו.

ידועים הם דברי הגמרא (ברכות לה
א-ב) בנוגע לברכה שלפני המזון
לפרנסה, פכתוב (מש"ל י"ב): "ברכת
ה' היא תעשיר" כלומר, ברכת
ה' המזון שהנה ברכת ה' - שצטוינו
חבל וישבי בה" (תהלים כ"ד א) וכתוב
אחר אומר: "והארץ נתן לבני אדם"
(שם קטו טו); כיצד תכן הדבר?
ולשוב: "כאן קדם ברכה, כאן לאחר
ברכה" - כלומר, הפסוק הראשון
מדבר על הזמן שלפני הברכה,
אז 'לה' הארץ ומלוואה' פ'הקדש'
ועדן אסור לאדם להנות ממנה,
ואלו הפסוק השני מדבר על הזמן
שלאחר הברכה - לאחר שישלים
האדם לקדוש ברוך הוא בברכתו,
שזאת תנה לו רשות להנות מהארץ.

על פי זה הוסיף רבי חנינא בר פפא
ואמר: "כל ההנהגה מן העולם היא
בלא ברכה כאלו גזל להקדוש
ברוך הוא וינסת שרלא", וזאת
משום שכביכול אכל מבלי לשלים,
והרי האוכל בלא תשלום נקרא
גזלן.

מכל הדברים האמורים יכולים אנו
ללמד עד כמה גדול החיוב לברך
את ברכת המזון כראוי. שהרי אם
רוצים אנו להנות מהאכילה בזכות
ולא חלילה כגזלנים, בודאי עלינו
להבין את מלות הברכה שאנו
מוציאים מפיו, כי רק כך נוכל
לדעת שאכן הודינו כראוי לקדוש
ברוך הוא וישלמנו לו על האכל
שאכלנו.

סגלת אמירת
ברכת המזון בכונה

מלבד החובה לברך את ברכת
המזון בכונה ובשלמות כאמור,
יש בהקפדה על כך אף סגלה
מבוססת לפרנסה ולהצלחה בכל,
וכפי שכתב בעל ספר החנוך (הל'):
"כך מקבל אני מרבתי ישמרו
אל-שכל האהיר בברכת המזון,
מוזנותיו מצויים לו בכבוד כל ימיו
ולא יצטרך לבריות".

במשנה ברורה (מקפ א) הביא את
הבטחתו של בעל ספר החנוך
שהמברך ברכת המזון בכונה
מוזנותיו היו מצויים לו כל ימיו
והוסיף: "והמדדוק יזהר לברך
לכתחלה מתוך הספר ולא בעל
פה". לחזק הענין הביא היחפץ
חיים בשם ספר חסידים "שמעיה
נרם": "באחד שמת, והתגלה
בחלום לאחד מקרוביו ואמר לו:
דע לך שבכל יום דנים אותי על

הברכה כתשלים על המאכל
הברכה שלאחר המזון הנה פעין
'תשלים' על האכילה; כשם שלא
יעלה על הדעת כי הנכנס למסעדה
וממלא את פרסו מן המעדנים
המגושים בה, יצא ממנה מבלי
לשלים, כך לא יעלה על הדעת
שיהנה האדם מן העולם מבלי
לברך לקונו.

השכינה נגלית בפתל המערבי

כדי לממן את הוצאות הניסיעה הצורך למכר את
מרבית מטלטלי ביתו. בטרם יצא אל הדרך הארצה
הסתגר בביתו למשך שלושה ימים שבהם הרבה
בתפלה ובתחנונים להצלחת המסע, ורק לאחר מכן
יצא אל הדרך.

כאמור, דרך ארצה וקשה היה על רבי אברהם
לעשות עד שיגיע לירושלים. כמה פעמים במהלך
הדרך נדמה היה לו כי לא יוכל עוד להמשיך, אך
בכח אמונתו העזה הוא התחזק בשארית כוחותיו
והמשיך במסע, עד אשר עמדו רגליו בשעריה של
עיר הקדש והמקדש.

משהגיע לעיר הקדש, למרות מצבו הקשה, לא
פנה לתור אחר אכסניה שבה יוכל לנוח מטלטולי
הדרך, אלא פנה מיד אל הפתל המערבי, להשלמת
שליחותו הגדולה.

השעה היתה כבר שעת לילה מאחרת כאשר סוף
סוף דרכו רגליו של רבי אברהם ברכת הפתל
המערבי. נפש חיה לא נראתה במקום, ורבי אברהם
הרשה לעצמו לתת פרקו לצערו ולתקוותיו. הוא
פוצץ בכי מר והחל לשפך את תחתו לפני ה'. משך
דקות ארוכות הוא תנה את צערו הגדול בככיות
ובעוקות קאב עד אשר אפסו כוחותיו, והוא קרס
תחתיו בחסר אונים.

הכרתו החלה מתערפלת, ולפתע, גבוהה הערפל
והחשיך הבחין הוא לתדהמתו בדמות גבוהה ועטוית
שחורים המתפרמרת ועולה מבין אבני הכתל המערבי.

רבי אברהם הבין מיד כי לרגע זה התפנו מורו ורבו
האר"י, וכי לנגד עיניו עומדת השכינה הקדושה
השרויה בצבע על ביתה שחור ובניה שגולקחו ממנה
והלכו לשבי. מיד קרע את בגדיו ונפל על פניו כשכל
גופו מודענע מצער ומבכי, ופיו זועק ללא קול: "אוי
לי, אוי לי ואבוי לפני! שפך ראיתי בצער השכינה".

מרב צער וכאב התעלף רבי אברהם, וכמו מתוך
חלום חש כי הדמות עטוית השחורים מתקרבת
אליו, מניחה ידה על ראשו ואומרת לו: "הנחם בני
אברהם. הנחם כי עוד אשוב במהרה לרחם על בני
ואקבצם מן הגלות".

הדמות הלכה ונמונה, ורבי אברהם חש בכוחות
מחדשים הננסים בקרבו. אט אט הוא התעורר
מעלפונו ושב להכרתו, כשפיו אינו פוסק מלמלמל
את הדברים ששמע: "עוד יש תקווה... ושבו בנים
לגבולם".

כמה ימים נוספים עשה רבי אברהם בירושלים עיר
הקדש, שבמהלכם הלך והתחזק עד שיכול היה
לשוב לעירו.

לאחר מסע ארך ומתיש שוב עמדו רגליו של רבי
אברהם בעיר הקדש צפת. הצבע החור שהיה על
פניו ביציאתו התחלף עתה בשובו לצבע אדמדם
וחיוני, וגופו היה נראה מאשש ובריא.

כשנכנס רבי אברהם לדש בשלום מורו ורבו, קרנו
פניו של האר"י הקדוש והוא אמר לו: "אשריך
אשריך בני שזכית לחוות רגע נדיר של גלוי פנים
בתוך ההסתר העמק שבו אנו שרויים לאורך כל
ימי הגלות האפורה והקשה. דע לך, כי לא זכית
לך אלא משום שהקדשת את כל חייך לעורר את
חבריי ומשריי להתאונן על הגלות ולהצטער בצער
השכינה".

כשם שזכית לך, כך מבטח הגוף כי עוד תזכה
להארץ ימים בבראות ולהמשיך בפעולותיך
הקדושות לקרוב הגאולה".

ואכן, כברכת מורו ורבו זכה רבי אברהם להתאושש
מחליו ולחיות עוד עשרים ושתיים שנים שבמהלכן
המשיך לעבד את ה' בכל מאודו. בדרפו המיוחדת
עורר את לבות ישראל להתקרב אל אביהם שבשמים
ולחל ללא הרף לבא הגאולה.

שם הגדולים (לחז"א) ערך רבי אברהם בראי: "וב השיר פרק כד

איש צדיק וחסיד חי בעיר צפת, ושמו רבי אברהם
הלוי ברוכים וצ"ל. רבי אברהם זה היה יהודי ירא
שמים אשר מנעוריו עבד את ה' בכל כחו. כחו
בשפלה היה גדול, אולם במידת גודע כמי שכאב
במאד את צער השכינה הנמצאת בגלות.

במשך שנים רבות היה מתעורר בכל לילה סמוך
לחצות, ומתגבר כארי יורד ממשותו. אחר יוצא
לסיבות בין סמטאות העיר צפת, מקיש על חלונות
הבתים ומעורר את יושביהם לקום לאמירת 'תקון
חצות' ולהתפלל לאוקמא שכינתא מעפרא.

רבי אברהם שחיי הגשמיים התנהלו בפרשיות
ובדחוק, לא חסך כל השקעה וכל מאמץ בעבודתו
ובפעולותיו לקרוב הגאולה. בכל עת מצא נשא
דרשות ועורר את הרבים על אודות החובה לעסק
בקרוב הגאולה ולהרבות בקינה ובצער על בית
המקדש שחבר בעוונותינו, ועל השכינה הקדושה
שגלתה ממקומה. וכאשר היה מדבר על כך היו עיניו
מצטעפות בדמעות, וצער עמק ונר על פניו.

כה רבה היתה התעסקותו בענינים אלו, עד שהעיד
עליו רבנו האר"י הקדוש כי נשמתו הנה גלגול
מושמת ירמיהו הנביא.

באחד הימים נפל רבי אברהם למשכב. חבריו
מפיקריו שרגילים היו להתעורר בזכותו לאמירת
תקון חצות התפלאו כאשר לפתע חדל להעירם.

אחד מחבריו שהחליט לגשת לביתו כדי לדרש
בשלומו, הפתע למוצאו שוכב במשחו כשנשימתו
נכבדה והוא מתסר בכאבים. עד מהרה הוא החיש
לביתו את הרופא המחוזי. הלה דקו בעיון ואחר
אמר בארשת חמורה: "איני מוצא את סבת חליו,
אולם דומה כי מצבו מדרדר מרגע לרגע, וכי אם לא
יטפל יגיע במהירות עד שיערי מות".

רופאים נוספים וטובים הזעקו אל משתו של רבי
אברהם, אולם גם הם לא הצליחו למצא מזור
למחלתו. הלך רבי אברהם ונחלש, ונשימתו הלכה
וכבדה. בפי הרופאים לא היתה בשורה, ובני ביתו
ומקורביו כבר הכינו עצמם לרגוע מכל. דומה היה כי
אף רבי אברהם עצמו כבר החל להתכונן ליום שבו
ישיב אף נשמתו ליוצרה.

השמועה על אודות מחלתו של רבי אברהם הגיעה
אף לאזניו של רבנו האר"י הקדוש אשר חש לבקרו.
בקשי רב הצליח רבי אברהם להתישב על משתו כדי
לכבד את אורחו הגדול. התישב האר"י ליד משת
החולה ופתח בדבריו:

"דע לך רבי אברהם, כי כבר נשלמו ימיה, ומצד הדיון
לא נותר לך עוד זמן רב לחיות. אמנם, כיון שזכית
להיות מהמעוררים והמצטערים על גלות השכינה,
יש לך אף ורק תקווה אחת להפא ולשוב לאיתנה".

אם תאזר פח לעלות לירושלים אל שריי בית
המקדשנו הכתל המערבי ולהפיל שם תחנה ותפלה
מעמק הנפש, אזי תזכה לראות את פני השכינה,
ומבטח לך כי ישועתך קרובה, ותזכה לחיות עוד
שנים רבות".

על אף שבאותה שעה היה הוא מוטל על משתו
בחסר אונים מחלט, דברי האר"י נפלו על אזניו של
רבי אברהם פמים קרים של נפש עיפה. גלבו גמר
אמר לבצע את עצתו של הר"י, יהא אשר יהא;
המחיר שיאלץ לשלם לשם כך.

באותם ימים של לפני מאות בשנים לא היה זה דבר
של מה בכך. הדרך מצפת לירושלים ארצה זמן רב,
וליתה רופה מכשולים ומלוא בטלטולים רבים.
לעבורה בשלום למרות מצבו הקשה, היה על
רבי אברהם לשלם סכום בלתי מבטל שהיה למעלה
מהשגת ידו. נראה היה כביכול הניסיעה אינה ברת
בצוע, אולם רבי אברהם לא אבד תקווה.

ימים מספר לאחר בקורו של האר"י חל לפתע שפור
קל במצבו של רבי אברהם. גופו התחזק קמעא
וגימיותיו השלו במעט, ומשפך מהר לנצל את
ההזדמנות ולצאת לירושלים.



"לא יעשה כן במקומו לתת הצעירה לפני הבכירה". (כ"ט כ"ו)

נהגו ישראל לפני חנוכה, ליתן דורון לחתן חנוכיית כסף.
בסיפור הבא אחיו של החתן קיבל חנוכיה...

רבינו ה"דברי חיים" מצאנו קבע להשיא את בתו מרת נחמה עם הגה"צ רבי יצחק טוביה רובין בו ביום שנעשה בר מצוה. יניח הטלית והתפילין בחדא מחתא.
היות שאחיו הגדול של החתן המיועד רבי שלום עדיין לא היה נשוי, נתן לו ה"דברי חיים" חנוכיה במתנה, כדי לפייסו, שלא יקנא באחיו הצעיר...
(הובא ב"נעימות החיים")

דווקא אם האב נותן נדוניה לבנותיו אין הוא יכול להקדים ולהשיא את בתו הצעירה, שיש בזה חשש קנאה. כפי שמובא 'אל ישנה אדם בנו בין הבנים' (שבת י"ג). אבל אם אינו נותן נדוניה, ובא אחד ורוצה לקדש את הצעירה אין בזה חשש. ראייה לדין זה: גם לבן הארמי לא נתן כלום לבנותיו, כפי שכתוב "הלא נכריות נחשבנו לו", שלא נתן להן נדוניה, לכן יעקב לא חשש להקדים את הצעירה.
(שו"ת "בית יחזקאל" ס')

'היו ביחד בחור חכם מופלג וזקן והוא חכם קצת ... במסיבה של נישואין הולכים אחר הזקנה להושיבו בראש'. (שו"ע י"ד רמ"ד ח"י עיי"ש) אחים או אחיות לא יקדימו לעשות נישואין לאח הקטן, מפני שהוא גדול בחכמה, אלא יקדימו לגדול בשנים.
(ב"ה, ש"ך שם י"ג)

במקרה של בחור מבוגר או בחורה מבוגרת במשפחה ויש הצעות לצעירים ומסתפקים וחוששים אם לדלג. מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן היה משיב: 'לדלג'. רבות הפעמים בהן היה משכנע ומשכנע את הבחור המבוגר לוותר, לא להקפיד - בזכות הויתור יזכה לשידוך במהרה!
(נר לשולחן שבת" ועיין ב"נר" ויצא תשע"ג)

"וותרין ותגד לאביה" - שמע לבן דברי רחל ותמה, הביט על ידיה ועל צווארה, והנה אין שם לא צמיד ולא נזם שהביא לה בן רבקה... היתכן?! אליעזר העבד כשבא לכאן לקחת אישה, עשרה גמלים טעונים הביא עמו, וזה עיקר הבית בא ריקם?! לא מיהר לבן לרוץ אל יעקב. אמר, מה אני מכניס הלך נודד לביתי, אם אביו שלחו ריקם, או אם גנבים באו עליו ולקחו ממנו הכל, ישוב לביתי!

"ויהי כשמוע לבן את שמע" --- יעקב בן אחותו וירץ לקראתו ויחבק". פסיק מפסיק בין שמע ליעקב, וככה תדרשהו: שמע יעקב בן אחותו ששמע מפי רחל לא נכנס באוזניו כלל. רק לאחר שנתמלאה כל העיר מן ה'שמע' של בשורות טובות ורודפות זו את זו. זה אמר: 'שמעו, הבאר במרכז העיר ששנים היתה יבשה החלה שוב לנבוע'. ואיש אחר בישר שהמעיינות בקצה העיר שרגילים היו לנטוף טיפין טיפין, התחילו מפכים מים רבים. והנה רץ הגיע מן הבאר אשר בשדה ויבשר: 'איש בא, גיבור חיל, ויגל את האבן בידו אחת! איש אלוקים הוא, מי הבאר עלו לקראתו והציפו את כל סביבותיה!'
כל העיר הומיה מן ה'שמע' הזה, רק אז נעשה לו יעקב קרוב ובן אחותו - כל הכבוד שלי, הוא בן אחותי וירץ לקראתו. (ספר הפרשיות)

כאשר דיברו נכבדות לבתו של הרה"ק רבי אהרן מטשרנוביל את רבי יצחק דרזנו (שהיה נין ונכד למגידים מזלטשוב וסטפן), לא אבתה הרבנית בזה השידוך.
כשנתבקשה על ידי בעלה לנמק את סיבת התנגדותה, ענתה ואמרה: "זכורני, בשידוך הקודם של בתנו הגיעו ובאו המחותרים בפמליה גדולה ובכרורת סוסים נכבדת, והנה עתה הגיעו משפחת המדובר כקבצנים עלובים, בעגלות סוסים איטיים ועלובים, מבלי הופעה ורושם..."
רבי אהרן מטשרנוביל שאכן מאד חפץ בשידוך ביטל נימוק זה במחי יד "אני אינני משתדך עם הסוסים..." ("ענבי הגפן")



דרך צחות - תמיהה גדולה היא: כידוע עשו מוכר את הבכורה ליעקב, העולה מזה שיעקב הוא הגדול בבית. אם כך איך עשו התיר לעצמו להתחתן לפניו, הרי חברו-ידידו, לבן הארמי פסק "לא יעשה כן במקומו". ועשו כידוע היה מקפיד על ההלכה?! יש לומר שאכן הוא הקפיד מאד בהלכה, דקדק על הדין של 'שוא יקדמונו אחר'... עוד אפשר ליישב, 'יקדמונו אחר', ראה שעתיד לצאת ממנו 'אחרים', לכן הקדים להנשא, ולא רק לאחת כמו אביו אלא לכמה וכמה...

הנושא אישה צריך לבדוק באחיה. (כ"ב ק). מי לא קיים מאמר זה?... יעקב אבינו, בעת שנשא את רחל ולא, שהרי עדיין לא היו ללכן בנים. עד שלא ירד יעקב לחרן לא נפקד לבן בזכרים, כיון שירד נפקד (כ"ר ע"ג).

מן הסתם את סידור הקידושין בחתונת לאה לקח לבן לעצמו, לבל יתפוס יעקב את שקריו ורמאותו...
האם אב יכול לסדר קידושין?

השיב הגאון רבי אליהו מנחם גויטיין: על שאלתו אם האב רשאי לסדר קידושין אצל בתו. הנה לא ידעתי מקום הספק, כי מסדר קידושין אינו שליח של האיש והאישה המתקדשים ומותר לאב להיות מסדר קידושין.
אמנם, אפשר קצת לחוש באב המסדר קידושין לבתו משום עין הרע, ומי שבאמת חושש לזה, במקום שאפשר, יתן לאיש אחר לקרוא את הכתובה, כי קריאתה היא פרסום לעיני הרואים יותר מהברכה. ומי שלא חש לעין הרע בזה יעשה כדרכו.
(זכרון אבות" פ"ז - רבי אליהו מנחם גויטיין היה נכדו של בעל ה"כסף נבחר")

הנהגתו של יעקב אבינו בבית לבן

מה היה יעקב אומר כל אותם עשרים שנה שהיה מתגורר בשדות ואהלים, ביום ובלילה, בשרב ובכפור, שומר ורועה את צאנו של לבן? יעקב אמר את פרקי שיר המעלות בתהלים - "לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל!" (ב"ר ס"ח י"א, רבי הושע בן לוי) אמר את כל ספר תהלים - "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל", ישראל סבא! (שם, רבי שמואל בר נחמן)

דורות רבים נהגו בניו, בני ישראל לומר מזמורי תהלים בכל עת. מגדולי ישראל עד ליהודים הפשוטים ביותר. גם נוסדו חברות תהלים לפשוטי עם וילדי ישראל, מדי יום או בשבת אחר הצהריים. רבינו בעל "תרומת הדשן" בבוקר, קודם שיצא מבית הכנסת אמר חוקו תהלים עטוף בטלית גדול. כשעמד משנת הצהריים קרא מזמור "אשרי תמימי דרך" ואת המזמור הזה היה מזדלג כשאמר בבוקר. אמר חוקו תהלים אפילו בימי אבלו! ("לקט ישר")

נהגו לומר תהלים על אדם הצריך ישועה, או עיר הנמצאת בצרה. יאמרו פסוקי תהלים אותיות שם החולה, והם מסודרים בספר 'ליקוטי תהלים', כי היא סגולה להעלות לו ארוכה - ושב ורפא לו. ('רפואה וחיים' א' ו' עינין "סנסן ליאיר" באריכות שהבאנו בזמנו בעלון)

"סגולה לעת צרה": יאמר פסוקים של מזמור קי"ט באותיות שמו ... מה טוב מה ונעים שילקט אדם כל פסוקי תהלים נגד שמו ... והיה ויצאו למשמרת לעת מצוא, יגיד את כולם בכוונה, ובזה ינצל מכל פגעים רעים ומעלילות, וימצא חן בעיני אלוקים ואדם. (רבי אליהו בעל שם - 'מפעלות אלקים' ועינין "קיצור של"ה" שמעתי מחכם אחד ממדינת פולין)

'... ויאמרו את פסוקי התהלים בבית הכנסת, ויפרשו קודם התפילה על איזו צרה הם אומרים ...' (ספר זכירה)



מוניטין יצאו לתפילותיו של הרה"ח רבי ישראל חיים גינזבורג. אמירת התהלים שלו היתה בניעימות מיוחדת. פעם שאלו בנו, הגה"ח רבי שמאי בעודו ילד: 'איך התחלת לומר כך תהלים?' 'את זה למדתי בגור!' סיפר וכך היה המעשה: 'אמי, מרת חנה לאה עשתה אותי שליח אל הרבי ה"שפת אמת", לבקש ברכה על חולה. מצבו היה קשה מאד והרופאים חששו לחייו. משום כך הזהירה אותי אמי שלא אהין לעזוב את בית הרבי מבלי לקבל הבטחה מפורשת לבריאות שלימה. היא הסבירה לי כי יש יכולת ביד הצדיק להבטיח ישועות, שהרי צדיק גוזר והקב"ה מקיים. נסעתי לגור. כשנכנסתי אל הרבי הזכרתי את שם החולה. הרבי נתן את ברכתו. הגבאי ציפה כי אצא מן החדר. אבל אני חזקה עלי פקודתה של אמי, לבל אהין לצאת מן החדר בלא ברכה מפורשת להחלמתו המלאה של החולה.

לא ידעתי מה לעשות. לומר זאת לרבי? התביישתי! לצאת בלי הבטחה? חששתי! עמדתי. הגבאי דחק בי לצאת, אך ללא הצלחה. ואז פנה אלי הרבי בחיוך ואמר "נו, אינגלע סע הביתה". דבריו של הרבי נייערו אותי משרעפי, 'המשפחה מבקשת הבטחה שהחולה יבריא' אמרתי ברעד, כשסומק מציף את פני. חשתי שבכי עומד לפרוץ ממני מרוב יראה ופחד.

"אהה..." אמר הרבי וחיוך עלה על פניו. "אם כך תתפלל" ציווה וצבט בלחיי.

'איך מתפללים' שאלתי כשהדמעות נקוות בעיני. הרי אף נער בגילי לא עומד כך מול הרבי ומקשה שאלות משאלות שונות. "אומרים תהלים" אמר הרבי. 'אבל איך אדע שאותו חולה יבריא?' שוב שאלתי, נבוך וסמוק מגודל המעמד.

"אומרים תהלים עד שמרגישים שהקב"ה שמע את תפילתך וקיבל את בקשתך!" אמר הרבי ה"שפת אמת" ופניו להטו.

'כשיצאתי מחדרו של הרבי רעדו רגלי' סיפר ר' ישראל לבנו שמאי ודמעות שוב זלגו מעיניו. 'אחד ממשמשי של הרבי הגיש לי שתיה וזירז אותי לצאת לדרך.

אלא שמביתו של הרבי הלכתי ישר לבית המדרש! אמרתי תהלים עד כלות הכוחות ממש, הלא הכרתי את החולה. רק כשחשתי שהתפילה עושה רושם למעלה, העזתי לחזור הביתה.

מאז - למדתי לומר תהלים בקול וברגש, עד שאני חש הקלה כפי שהרבי אמר: "בתפילה מעומק הלב זוכים להרגיש כי נושעים!" (הגאון החסיד" מרת חנה לאה היתה אחייניתו של חידושי הרי"ם וגדלה בביתו של ה"שפת אמת")

אמא - הרבנית בת שבע קניבסקי - הרבתה באמירת תהלים על כל הפונות אליה. פעם שחה למישהי: "וכי את סבורה שאם אני אומרת למישהו כי לא יאונה לו כל רע, יש בכך כח להועיל? אלא מה, אחרי שהוא הולך, אני פותחת ספר תהלים ואומרת פרק אחד מתוך השתתפות בצרתו. התהלים הם המועילים!" אמא גם לימדה סגולות מיוחדות המיוחסות לפרקים ולפסוקים מסויימים:

לרפואה היתה מורה לומר את הפרקים: 'מ"ח ל"ה צ"א', שהם אותיות "מחלה צא"!

ביום ההולדת היתה ממליצה לומר את פרק ב' בתהלים, ולאחר מכן לבקש ולשאול מאת ה', שהרי נאמר בו "אני היום ילדתיך, שאל ממני ואתנה..."

(בית אמי" עיי"ש עוד סגולות)



סיפור של "חברת התהלים" הראשונה בירושלים אותה יסד ר' שלום גיבור, המעורר הנודע של ירושלים

כבר בימים הראשונים לבואו של ר' שלום לירושלים הרגישו בו. גבוה היה משכמו ומעלה. לבוש קפוטה דהויה, חבל עבה כרוך על מותניו, לרגליו מגפיים כבדים ולראשו מגבעת מעוכה, פניו כמעט ולא נראו, שכן מכוסים היו שפם וזקן עבותים ששחור ולבן שימשו בהם יחד, עד חזהו הגיעו... היה נראה ענק מהלך.

מראשית בואו היה הסבל המבוקש ביותר. גבורתו וצנייתנותו עמדו לו, הכל רצו אותו ופרנסתו היתה מצויה.

החנוונים, כשנתאספו בשטיבלך ב"חורבה" למנחה מעריב, היו מדברים בו: מיהו... מאין הוא... בוודאי הוא איזה נסתר... אולי פריץ משלהם שנתגייר, כהנה וכהנה...

עברו מספר שבועות לבואו לירושלים. ערב שבת בצאתו מן המקווה נכנס אל חנותו של מוכר הממתקים חביליו. בסימנים ורמזים, ביקש לשקול לו כמה אוקיות ממתקים ממינים שונים.

מה לר' שלום ולממתקים?! מחשבה טובה עלתה בלבו: בשבתות בין מנחה למעריב ראה שהילדים מתכנסים בחצר "החורבה", משחקים ומתקוטטים ורועשים ואין מי שישים לבו ויעלם על הדרך הטובה. חשב, אכנס אותם באחד השטיבלך, אחלק להם ממתקים ויאמרו עמי פרקי תהלים עד ערבית. אמו ועשה.

בשבת אחר תפילת מנחה יצא לחצר "החורבה", קרא לאחד הילדים, הראה לו את הממתקים שקנה בחנותו של חביליו. ואמר: 'קרא לחבריך... לא עברו רגעים מועטים ומסביב לשולחן ישבו כעשרים נערים. ר' שלום ישב בראש, נטל ספר תהלים והתחיל לזמר "אשרי תמימי דרך" בקולו החזק והילדים קוראים אחריו פסוק בפסוק, וקולותיהם נתמזגו למקהלה נהדרת.

אותה שבת קנה לו "ר' שלום גיבור" הסבל הצנוע והשתקן את עולמו בשעה אחת. היתה זו חברת התהלים הראשונה בירושלים. אמירת התהלים הפכה למנהג קבוע.

ר' שלום האריך ימים, שתי דורות עשה בירושלים וממנהגיו לא סר. החדר בו גר היה בחצר חרבה למחצה. סמוך לה היתה חצר שיושביה ערבים. הם היו סבורים כי אצל שכנם ישנם אוצרות כסף מתחת למרצפות. שבת אחת, כשחזר מהכותל המערבי אל חדרו, הופתע על ידי גנבים. אותם שכנים ערבים חיפשו אחרי האוצר הנעלם. משהפתיעם בהופעתו הלא צפויה היכוהו בראשו באלות ונמלטו. ר' שלום נפל על מיטתו מתעלף. כיון ששבה עליו רוחו, נטל את הממתקים והלך אל "החורבה", כמנהגו בכל שבת. בעת אמירת התהלים השיגו הילדים כי פניו אינם כתמול שלשום ושהוא חלוש במקצת, אך קולו היה צלול. בסיום חילק להם את הממתקים ואחרי תפילת ערבית בירכס בשבוע טוב.

הציבור נתפזר והשמש עמד לנעול את הדלת והנה השגיח רבי שלום יושב במקומו ואינו זע. ניגש אליו, נענעו וקרא: 'ר' שלום מה לך? נרדמת? עת לנעול את בית הכנסת וללכת...' אך ר' שלום לא נע ולא זע. השמש נבהל וקרא להצילו, אך הצדיק נפטר. עוד במוצאי שבת הובא רבי שלום גיבור לקבורה בהר הזיתים. רבינו, הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד יצא ללוותו ואף אמר אחריו את הקדיש לאחר סתימת הגולל.

תעלומתו של הצדיק לא נפתרה עד היום. אמרו כי עתיר נכסים היה בחו"ל וחשקה נפשו בחיי קדושה בירושלים, אלא שמשפחתו לא אבתה לעזוב הכל והוא עלה לבדו. (עפ"י "ירושלים של מעלה")

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מעלת היתור

פרשת ויצא

בס"ד | גיליון מס' 205

כיצד שינוי תאריך מימון חתונה?

והנה היא לאה (כ"ט, כ"ה)

את הזכות העילאית להיות האם הבלעדית של עם ישראל, זו שזכתה שכל עם ישראל יוקם ממנה. ועדיין, כשהבינה רחל שאחותה עלולה להיפגע, ולמרות שלא היתה חייבת בכך ואיש לא הורה לה לעשות כן, היא פשוט ויתרה בחפץ לב, העניקה לאחותה את הזכות להיות אמו של עם ישראל!

ודווקא לכן, דווקא משום שוויתור הוא מעשה גבורה אמיץ וחריג, הוא פותח שערים לישועות על טבעיות ממש. כי רחל אמנו היתה עקרה, חסרת סיכוי להפוך לאם אי פעם. רק בזכות ויתורה החריג והקרבתה הגדולה, בעקבות העובדה שהתעלתה מעל לכל שיקול אחר וגילתה לאחותה את הסימנים - זכתה שה' פתח לנו שערי רחמים, והעניק לה שני בנים צדיקים!

מתברר, שכאשר שערי שמים נעולים, כאשר נראה שאין סיכוי, כאשר נדמה שאין תוחלת - דווקא במצבים כאלו הופך הויתור לפטיש רב עוצמה, הנוקש בשערי שמים ופותח עבורנו דלתות. הסגוליות הטמונה במידת הויתור כה גדולה, עד שהיא מצליחה לחולל את הבלתי יאמן, לעורר רחמי שמים בעוצמה חריגה, להעניק ישועה מעל לדרך הטבע.

הבה נאמץ את מידת הויתור בכל ליבנו. הרגע בו צריך לוותר הוא תמיד לא צפוי, תמיד מפתיע, בדרך כלל גם מרגיז במיוחד. כדי שלא לאבד את הרגע הגדול בו אנו יכולים לוותר, הבה נשריש כבר עכשיו בליבנו שאנו רוצים לוותר, נהיה ערוכים ומוכנים בכל רגע להסתער על הויתור בשמחה, מתוך תחושה שהויתור מרומם אותנו ומזכך את נפשנו, וגם פותח לנו שערי שמים.

כך נזכה באמת לוותר. להתעלות מעל מה שמגיע לנו, לשבור את הכללים של מה שאנו חייבים לעשות. זה בדיוק המפתח שיגרום לכך שבורא עולם ינהג בנו באותה מידה, ישבור את המחסומים ויסייר את המחיצות שבינינו לבין ישועה לה אנו זקוקים, ויעניק לנו שבעתיים על המגיע לנו, באינסוף אושר, הצלחה וברכה!

חתונה בחינם!

היה זה בראשית ימי הקיץ שחלף, קיץ תשע"ח. ביישיבה חשובה בקריית ספר שבמודיעין עילית התבשרו הבחורים בבשורה טובה שרדפה את קודמתה - לפני כמה ימים התארס משה א., ובחלוף כמה ימים התארס גם פנחס ל., שניהם מהמובחרים שבבני הישיבה. שמחה וששון ליהודים, קול מצהלות חתנים...

שני הבחורים החלו בהיערכות לקראת יום נישואיהם, באווירה טובה ועליזה, ולפתע התברר כי קרתה תקלה. שני הבחורים קבעו את תאריך החתונה לאותו לילה, יום שלישי, אור ל"ג באב. שניהם בחרו בתאריך זה בלית ברירה, שכן אלו ימי 'בין הזמנים' - תקופת חופשת הקיץ, בה חלק מהבחורים שוהים בחופשות משפחתיות ולא

כמרגלית יקרה בכרתו של עם ישראל, עומדת מידת החסד. זו מידה מיוחדת שזרעו של אברהם איבנו נתברך בה, כולנו עוסקים בחסד ברמה כזו או אחרת, משתדלים להוסיף ולהרבות מעשי חסד, שואפים לשפר את מידת החסד ועשיית הטוב לזולת בכל עת וזמן. אולם, יש חסד שהוא נעלה יותר, יוצא דופן ממש.

כשאדם עושה חסד, הוא בוחר את מעשה החסד שנוח לו. הוא מחליט האם הוא מעדיף לסייע לאדם מבוגר לעלות לאוטובוס, לעזור לסבל לשאת משא כבד, או להעניק תמיכה כלכלית לנזקק. עושה החסד בוחר את הזמן והשעה המתאימים לו, את מרחב הפעולה הנוח עבורו, את המעשים שהוא מעדיף לעשות לפי טעמו. אלו מעשי חסד נאצלים, אבל יש נעלים מהם...

החסד הנעלה עוד יותר, הוא הויתור. הרגע בו אדם יכול לוותר - הוא תמיד ברגע שקצת קשה לו לעשות זאת, ברגע לא צפוי, בתאריך או במקום שלא קבע אותם מראש. הרי כולנו היינו מעדיפים להימנע מצמתים בהם יידרש אחד הצדדים לוותר, ולכן - ברוב המקרים - הויתור תופס אותנו לא מוכנים, לא ערוכים.

כשאדם נכנס לבית הכנסת, הוא מעדיף שכסאו יהיה פנוי. כשאדם רוצה ששכניו יבנו, הוא מעדיף שיבנו באופן שלא ישפיע עליו דבר. כשמוענקת למישהו הטבה - הוא מעדיף לקבלה ללא מתחרים. אלא שלא הכל תלוי בנו, ולכן לפעמים מישהו יישב על הכסא. השכן מעוניין לבנות בהסתירו את השמש, ועוד מישהו מתחרה על קבלת הטבה, מינוי או קידום...

וכאן מגיע רגע המבחן של הויתור, וזהו רגע לא קל, מאוד מאוד לא קל. החלק הכי קשה בויתור הוא, שהאדם שלא מוותר - צודק. כן כן, במקרים רבים, זה שלא מוותר צודק, המוותר המצוי מוותר על משהו שמגיע לו בזכות, בדיון, בהגיון. אם יחליט לא לוותר הוא פשוט צודק, ועדיין - הוותר זוכה לעדן את מידותיו, להתעלות, לברכת שמים, פשוט כדאי יותר לוותר!

הבה נתבונן בסיפור של רחל אימנו, המובא בפרשת השבוע. היא היתה אמורה להיות אשתו היחידה של יעקב, להעמיד עמו 12 שבטים. זו זכות שלא נוכל להעריך ולאמוד, זכות של העמדת עם ישראל כולו!

ואז מגיע מבחן. אחותה לאה עומדת לפני התבזות מיותרת ועצובה, בחסותו האדיבה של אביה - לבן הארמי. יודע החתן את נפש חמיו הרמאי, ולפיכך מיהר יעקב ומסר לה סימנים, שלא תהיה טעות, שאכן רחל היא זו שתנישא לו. אבל אז, מבינה רחל שלא אחותה עומדת להתבזות. תיגרים לה פגיעה קשה וכואבת, והיא קמה ומוסרת לה את הסימנים!

במעשה זה, ידעה רחל, היא עומדת להפסיד את הזכות להיות אשתו הראשונה והיחידה של יעקב. היא תחמיץ

ההישאר ללא קורת גג?

בתקופה בה דר הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל בעיר קלם, התגורר עם בני משפחתו בדירה קטנה וצפופה, והוכרח לעבור דירה. לא בנקל מצא מדור ראוי, אך בתום מאמץ לא פשוט מצא דירה המתאימה לו, ומיהר לסכם את בעליה את הנאי השכירות.

בני משפחתו התרגשו, הנה, סוף כל סוף יעברו לדירה טובה ומרווחת. הם מיהרו לארוז את חפציהם ולפרק את רהיטיהם, העמיסו הכל על עגלת משא ענקית, והובילו אותה לחצר הבית החדש ששכרו. ואז, בבואם לשערי החצר, נתקלו ביהודי שעמד שם, והחל לטעון באוזני רבי אליהו: 'הלא תדע שאני עומד להכניס את בתי לחופה, ועדיין לא מצאתי עבורה דירה, זולת הדירה הזו, אלא שאתה הקדמת אותי. עד לך שאם תיכנס לדירה - ניאלץ לדחות את החתונה, כי אין לנו דירה אחרת!'

בני המשפחה התקוממו, היתכן כדבר הזה? הלא הם משפחה ברוכת ילדים הנמצאת כעת ללא קורת גג! והלא הם שתפסו ראשונים את הדירה, וכבר ארוזו ופירקו את מיטלטליהם, וכבר התרגשו לכבוד המעבר והדירה החדשה. האם הגיוני שמישהו יקח מהם את הדירה ברגע האחרון? זהו יושר? האם זה הצדק?

ורבי אליהו לופיאן עמד והקשיב, ואחר כך הורה לעגלון שלא לפרק את המטען, אלא לשוב ולנסוע אל הבית הקודם, כשהוא מסביר לבני משפחתו: 'אתם כל כך צודקים, באמת הדירה שלנו. אך מי יכול להחמיץ הזדמנות לוותר כשהוא צודק עד כדי כך? מי יכול לאבד כזו מתנה שמימית - לוותר כשהוא כה רחוק מלהיות חייב לעשות זאת!'

בני המשפחה שמעו את הדברים, ארכו להם כמה דקות - בסופן, וככל שרבי אליהו דיבר על ליבם, הבינו כי בעצם עשו את המעשה הנכון ביותר. ולנו לא נותר אלא ללמוד עד היכן מגיעה מתנת הויתור, עד כמה אדם חכם בוחר לוותר. וככל שהוא יותר צודק, ככל שהוא באמת לא חייב לוותר - אדרבה ואדרבה, זהו הויתור הטוב והאיכותי ביותר!

יכולו להשתתף בחתונה. ועתה, התברר כי גם הבחורים שכן יוכלו להשתתף, ייאלצו להתחלק לשתי חתונות שיתקיימו באותו לילה, באמת לא נעים...

במובן מסויים, זה לא רק לא נעים, יש לכך גם משמעות כלכלית כבירה. משה א. כבר סגר עם אולם על התאריך הזה בדווקא, שכן עלות האולם יותר זולה רק בתאריך הזה. העברת תאריך החתונה למועד אחר - משמעותה ויתור על הטבה כספית משמעותית, הנחה שהיא כאוויר לנשימה עבור הורי החתן!

ובכל זאת, בנסיון למצוא פיתרון כלשהו, סיפר משה לאביו על התקלה שקרתה. הוא היטיב להסביר כי למעשה הוא שתפס את התאריך לפני חברו, ובכלל - המשמעות הכלכלית של החלפת התאריך היא יקרה מאוד...

אך שמע האב את דבריו של בנו, ומיד החליט לעשות מעשה. 'ראה נא בני יקירי', אמר מיד, 'הרי גם לממן את ההתחייבות הבסיסית לחתונה, לא באמת יש לי מאיפה... אנחנו תלויים בחסד הבורא, והפעם הכספי הגעוץ בין התאריכים - לא הוא שיעשה את ההבדל... מאידך, יש לנו הזדמנות לוותר!'

'לוותר?!?!' - החתן כמעט שאג, 'שאני אוותר על התאריך שלי? למה?! הלא אני תפסתי אותו ראשון, יש לי אולם סגור, ועוד יותר בזול מבתאריך אחר. שאני אוותר?!'

האב הבין לכאבו של הבן, אך בד בבד קרב אליו, ודיבר על לבו. 'ראה נא, לא הרבה פעמים מזדמנת לאדם הזדמנות לוותר, ויתור טוב ואיכותי כזה, ויתור שעולה לו בבריאות ממש... עכשיו יש לנו הזדמנות לוותר, למנוע ריב מיותר ואי נעימות גדולה. נכון שאנחנו צודקים, אבל הרבה יותר כדאי לנו לוותר, להתחיל את חיי הנישואין שלך ביותר עוצמתי ורב ברכות במיוחד!'

האב הוסיף לדבר על לבו, עד שחש כי הבן לא רק מסכים - אלא גם שש ושמוח על הויתור. לאחר התייעצות עם רב והסכמת הצדדים, הם הודיעו לאולם על העברת החתונה לליל ששי - אור לט"ו באב תשע"ח, והודיעו לחתן השני - פנחס, כי החתונה נדחתה ביומיים, עובדה ששימחה אותו מאוד והוא הודה עליה בחום.

ואז, באחד מימי הקיץ, הוזמן משה החתן לשאת דברים בשמחת 'שבע ברכות' של אחד מחבריו. הוא נשא דרשה מאלפת שכל שומעיה התמוגגו ממנה, ביניהם גם עסקן מוכר שהבחור הנואם מצא חן בעיניו. לאכזבתו, התברר שהבחור הלז כבר התארס, והוא עומד להינשא באור לט"ו באב...

שמחת השבע ברכות הסתיימה, הכל חזרו לבתיהם. כמה שבועות חלפו, ולפתע מצלצל הטלפון בביתו של החתן משה א. ועל הקו - אותו עסקן שפגש בו בשמחת 'השבע ברכות' המדוברת. בקול נרגש הוא מספר לאביו של משה כי שמע את דרשת בנו בשמחת 'השבע ברכות' לפני מספר שבועות, וכבדרך אגב שמע שחתונתו בתאריך ט"ו באב.

'ובדיק הבוקר', הוא מוסיף ומספר לאב המופתע, 'פגשתי יהודי עשיר המתחנך בט"ו באב, והוא מבקש ממני למצוא חתן שמתחנך באותו לילה. כידוע, יש סגולה מפורסמת להשיא חתן תלמיד חכם נזקק ביום חתונת ילד, והוא מחפש למצוא חתן כזה. שיהיה סגולה לצאצאים טובים ולמזל ולמזל לזוג הצעיר. הואיל וכפי שראיתי בנך הוא בן תורה, ולפי מה שביירתי אתה לא אדם אמיד במיוחד, רציתי להציע לך מימון מלא לכל צרכי החתונה!'

אך שמע האב את הדברים, ודמעות רותחות החלו לזלוג במורד לחייו. הוא הודה לו בחום, ומיהר להתקשר לבנו ולבשר לו את הבשורה המרגינה, שהוכיחה שלא רק שהויתור לא עלה להם כסף, ההיפך הגמור קרה - בזכות הויתור הם קיבלו מימון לכל הוצאות החתונה! 'הלא הלה חיפש חתן שמתחנך בט"ו באב, בדיק. אם לא היינו מוותרים ומשנים את התאריך - לא היינו מקבלים את המימון המלא לחתונה!' - הבינו האב והבן גם יחד...

וסיפור זה, אותו שמענו מפי מגיד המישרים הרה"ג רבי שלמה מילר שליט"א שקיבלו ממקור ראשון, מהדהד באוזנינו מסר נוקב: פעמים רבות, הויתור הוא ויתור לפרק זמן קצר, קצר מאוד. הרבה מאוד פעמים אנו מגלים שהויתור השתלם שבעתיים, היה כדאי כפליים. וגם אם איננו מגלים זאת בכוחות עצמנו, יודעים אנו שכוחו של הויתור גדול ועצום, ולבטח הוא מעניק לנו שבעתיים על ההקרבה שלנו.

מסתבר שאי אפשר לדרוש מאדם לוותר, הויתור הוא כלי לאנשים חכמים ונבונים בלבד. אדם רשאי לעמוד על שלו, להיות צודק בתכלית. אך הרבה יותר כדאי ומשתלם לאורך זמן לוותר, כי הויתור הזה פותח שערי שמים ומעניק שפע ברכה והצלחה. מעל ומעבר לצפוי!

ההפטרה שמעניקה אריכות ימים!

העיירה לאנצהוט הקטנה שבפולין, היתה עיירה שקיטה ונעימה. קבוצת יהודים התגוררו בה בשלום ובשלווה, ניהלו את חייהם על מי מנוחות. בין המתגוררים בה היתה גם משפחת שליפפטיין. שבאותם ימים נערכה לקראת שמחת בר המצוה לבנם - הילד היקר משה. כחלק מההיערכות, כמובן, החל חתן הבר מצוה ללמוד את טעמי המקרא, מתכוון לרגע המרגש בו יקבל את עליית המ'פטי'ר' בשבת שלפני בר המצוה שלו, ואז ינעים בקולו וישורר את ההפטרה השבתית, לעיני ולאוזני הקהל...

בכל יום ויום, עסק משה בלימוד ההפטרה, חזרתה ושינונה, מתוך התרגשות וציפיה דרוכה. עד כדי כך, שאחיו ואחיותיו כבר ידעו לשורר אף הם את נעימת ההפטרה בעל פה, שכן הוא היה חוזר ומשנן אותה באוזניהם בכל עת מצוא. כל אחד משכניו ומכריו כבר התכבד לבחוננו, ונהנה לראות כיצד הילד קורא את ההפטרה בקול צלול וברור, בדייקנות ובקפדנות, כזקן ורגיל...

ואז, כשהכל כבר היה מוכן ומוזמן, לפתע פתאום התרגש עליו משהו לא צפוי. יהודי שלאחרונה החל מסתובב מעט בעיירה אף שלא התגורר בה, הודיע כי הוא מחתן את בנו ביום פלוני, וכמובן - הוא מבקש להעלות את בנו החתן לתורה לעליית המ'פטי'ר' בשבת שלפני - היא שבת הבר מצוה של משה מיודענו!

גבאי בית הכנסת הבחין מיד בסערה המתרגשת ובאה, ואץ רץ לשאול את רב העיר - הרב שפירא זצ"ל, כדת מה לעשות. הרב לא נזקק לשהות ארוכה כדי להשיב שחתן הבר מצוה קודם, שכן הוא בן המקום ואינו יכול לעלות בעליה אחרת. 'תכתב נא החתן הנישא לעלות לתורה בעליה אחרת, או בעליית המ'פטי'ר' בבית כנסת אחר. כאן בבית הכנסת - הקדימות מגיעה לחתן הבר מצוה!' - פסק הרב, חד וחלק.

הגבאי שב אל אבי חתן החתונה, והודיע על תשובת הרב. הלה התאכזב ואף התקומם, בכל מאודו חפץ כי בנו יעלה לתורה באותה שבת לעליית המ'פטי'ר, וסבר כי אין זה ראוי כי בחור בן 13 יטול את זכות המ'פטי'ר מידי בנו. באותה הזדמנות מיהר הגבאי להודיע גם לחתן הבר מצוה משה שליפפטיין שה'איום' על המ'פטי'ר שלו הוסר מסדר היום, בחושבו כי בכך באה הסערה אל קיצה. אלא שאיש לא הכין אותו לשלב הבא...

כשמוע חתן הבר מצוה את ההתפתחות, התחוללה בקרבו מלחמה. מצד אחד - הלא הצדק עמו, הוא קודם לחתן המתחנך, עליית המ'פטי'ר מגיעה לו ביושר, וכך גם פסק הרב. הוא מתכונן לעליה הזו ונרגש לקראתה כבר כמה חודשים, וקשה לו לחשוב על אפשרות שעליו להעניק את העליה למישהו אחר...

מצד שני, הלא נזדמנה בפניו הזדמנות יקרה לוותר. כן, פשוט לוותר. להעניק לאותו חתן את עליית המ'פטי'ר, ולהסתפק בעליה זו בשבת שאחריה. אמנם, הוא התכונן ונערך ולמד וחזר ושינן את ההפטרה של השבת הזו, אך הוא יכול להתחיל ללמוד וגם להספיק לחזור את ההפטרה של השבת הבאה...

קרב פנימי התחולל בנפשו, בסימונו ניגש אל הגבאי ובפיו החלטה אמיצה: 'ראה נא, אני יודע שהצדק עמי, והאמת - שקשה לי לוותר. ובכל זאת, הלא עבור החתן שנישא זה אירוע של פעם בחיים, ואילו אני אחגוג בעזרת השם 13 שנים כמה פעמים בחיי, מחזור ועוד מחזור בני 13 שנים. אם כן, אוותר על עליית המ'פטי'ר לטובת חתן המתחנך, ואני אעלה בשבוע הבא. וככל שיאריך הבורא את שנותי, אזכה לעלות למ'פטי'ר' בשבת שלפני יום הולדתי, מדי 13 שנה!'

ובאומרו זאת, עוד לא ידע חתן הבר מצוה משה שליפפטיין כי מלחמת העולם מתרגשת ובאה, הוא כלל לא ידע להעריך שתוחלת החיים של רוב יהודי פולין קצובה בזמן. ובכל זאת, הוא ויתר על עליית המ'פטי'ר וקיווה שבורא עולם יעניק לו אריכות ימים, שיזכה לעלות למ'פטי'ר' בשבת שלפני יום הולדתו מדי 13 שנה, לאורך שנים ארוכות וטובות!

צאו וראו, בעיר צפת שבגליל, מסתובב לו יהודי בא בימים, הרב משה שליפפטיין שליט"א. הוא כבר בן 99 בלי עין הרע, עודו מהלך על שתי רגליו, מחייך לסובביו, מאושר ובריא, וגם נוהג ברכב בכוחות עצמו! צלול ברעיונו, צעיר ברוחו, הוא חגג כבר 7 פעמים בר מצוה, 7 מחזורים בני 13 שנה מאחוריו, והוא הולך ומתקרב בסייעתא דשמיא לסיום המחזור השמיני...

צאו ושאלו אותו על הסיבה לאריכות ימיו, על המתנה הנדירה בה זכה, לשרוד את אימי המלחמה, לעלות ארצה, להקים משפחה, ולהמשיך להיות בריא, חזק, שמח ורענן! תנו לו לספר לכם מהו כוחו של ויתור, עד כמה אותה משאלת לב שהעלה בפני בורא עולם ברגע בו ויתר - הפכה לעובדה קיימת ומהלכת, שכל אחד מאיתנו יכול לחזות בה בעצמו, לאורך ימים ושנים טובות!

וממנו ניקח את המסר: לוותר זה לא קל, לפעמים נדרשת מלחמה לא פשוטה, הכרעה לא קלה. ויתור הוא לא חובה, ההיפך - הסיבה בשלה הויתור פותח את שערי השמים היא בגלל שהויתור אינו חובה, בגלל שהויתור הוא מתנה יקרת ערך, הזדמנות יוצאת דופן.

אחים יקרים, גם כשהצדק עימנו, גם כשפלוגי עושה משהו כנגדנו, לוקח לנו משהו, הבניה שלו תסתיר לנו, המקום הוא שלנו, וההוא פשוט לא צודק, לא הוגן - כדאי לנו לוותר, לעדן את המידות ולזכך את הלב, ובאותו רגע לפתוח לנו שערי שמים, ולהרעיף על עצמנו ישועה לה אנו זקוקים, מלאו חופניים שפע ורחמים מלמעלה. הבה נוותר, כמה שיותר ומתי שאפשר, וכך נזכה שהויתור אכן יעניק לנו שפע ברכה והצלחה אדירה!

פרשת ויצא

ומקריאת שמע, ואם כן לא נותרה לה עצה להתגבר על היצר אלא על ידי זכירת יום המיתה.

אלא שגם לאשה נמצא פתרון. אמרו חז"ל (שם ז'): "נשים במאי זכיין? - באיזו זכות יזכו לעולם הבא?" באקרוי בנייהו לבי כנישתא", ופירש רש"י "תינוקות של בית רבן היו רגילין להיות למדים לפני רבן בבית הכנסת", ובכך שהנשים מביאות אותם ללמוד תורה, הן זוכות לשכר לימוד תורה.

נמצא שהשתוקקותה של האשה לבנים היא, בראש ובראשונה, כדי שעל ידם היא תזכה לשכר לימוד תורה. ולא רק זאת, אלא שהיא תוכל להשתמש בזה כאמצעי להתגברות על היצר הרע, במקביל לעצה של "יעסוק בתורה" שהורו חז"ל לאנשים הזכרים.

דבר זה - אומר רבי יהודה אסאד - נרמז בפסוק שלפנינו: רחל אומרת ליעקב "הבה לי בנים", שעל ידם תהיה לי זכות של תורה, ואז גם אוכל להשתמש בזה כאמצעי להתגברות על היצר הרע. "ואם אין" - אם לא אזכה לבנים, אז "מתה אנכי" - לא תהיה לי ברירה אלא להשתמש בעצה האחרונה שאמרו חז"ל: "זכור לך יום המיתה".

"וַעֲתָה הֲלֹךְ הַלְכָתְּ כִּי נִכְסְךָ נִכְסְפָתָה לְבֵית אָבִיךָ" (לא, ל).

מה הקשר בין געגועיו של יעקב לבית אביו ורצונו לשוב אליו - לבין גניבת פסילי לבן? לבן אמר לו כך: "ידוע לי כי אתה הוא זה שגנבת את האלהים שלי! ואם תשאל מנין לי דבר זה אסביר לך:

במשפחתך מקובל מזה כמה דורות, שכאשר הולכים למקום מסוים זוכים הם לקפיצת הדרך ומגיעים מהר. הנה, לפני כמה שנה הגיע לכאן אליעזר עבד אברהם, ובאותו יום שיצא - הגיע לכאן. גם אתה, יעקב, כשהגעת לכאן קפצה לך הדרך. מדוע, אם כן, בדרך חזור לא קופצת לך הדרך? מדוע כעת הנך הולך בקצב רגיל, כך שהיה באפשרותי להשיג אותך? איך קרה הדבר?"

"התשובה היא", המשיך לבן, "כי כאשר נמצאים ברשותך הפסלים שלי - הקב"ה אינו מזכה אותך בקפיצת הדרך. זו הראיה שגנבת ממני את הפסלים!" "ועתה הלוך הלכת כי נכסף נכסת לבית אביך", אבל אם אתה כל כך רוצה להגיע לשם במהירות, "למה גנבת את אלוהי?"

"וַיַּעַן לְבֶן וַיֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הֲפָנוּת בְּנָתִי וְהִבְנִים בְּנֵי וְהִצָּאן צִאֲנֵי וְכָל אֲשֶׁר אָתָּה רָאָה לִי הוּא וְגו'" (לא, מג).

לכאורה קשה מאד, מה ראה לבן להעלות על שפתיו שקר גלוי ומפורסם כזה? ויותר קשה, שממה ששחק יעקב, משמע שהודה לו היתכן?

הט"ז (תחילת הלכות חנוכה), כאשר הוא ניגש לתרץ את הקושיה המפורסמת של **מרח הבית יוסף,** על מה שקבעו שמונת ימי חנוכה אף שבפך שנמצא היה שמן ליום אחד באופן טבעי, הוא מביא את דבריו של הוזהר הקדוש על הפסוק "מה יש ליכי בבית" - שאין הבורא יתברך עושה נס ליתן ברכה, אלא במה שיש כבר בעולם. ואפילו הוא דבר מועט, אז הוא יתברך נותן בו ברכה להרבות המעט. מה שאין כן בדבר ריקן - אין שייך בו ברכה לעשות יצירה חדשה (ולכן אילו נשרף כל השמן ביום הראשון, לא היה לנס על מה לחול, ובהכרח שגם בלילה הראשון נשתייר מעט ועל אותו שיור באה הברכה, ואם כן גם בלילה הראשון היה נס). עד כאן דברי הט"ז.

ומעתה - **אמר רבי משה יהודה ליב מקוטנא זצ"ל, בספרו 'שורת זית רענן' - יש לחקור מהו העיקר:** המעט הקיים כבר, או ההרבה שיתווסף על ידי הברכה? נוכל ללמוד זאת ממה ששנינו (קידושין מ): "וכבר היה רבי טרפון זוקנים מסובין בעליית בית נתזה בלוד. נשאלה שאלה זו בפניהם: תלמוד גדול או מעשה גדול? נענה רבי עקיבא ואמר: לימוד גדול. נענו כולם ואמרו: לימוד גדול, שהלימוד מביא לידי מעשה". הרי לנו, שכיון שהלימוד הוא המסובב למעשה - הרי הוא העיקר.

זו היתה טענתו של לבן כלפי יעקב אבינו: נכון, הרכוש שרכשת ניתן לך מאת ה', אבל אילו לא היה קודם לכן מעט מבית לבן - לא היה לברכה על מה לחול, שהרי מעצמך לא היה לך כלום, במקלך עברת את הירדן! ריקם באת לבית, והברכה חלה על רכוש! **"הצאן צאני" - הצאן** שהיה לך בראשונה היה ממני, והברכה שבירך אותך ה' לא היתה שורה עליך בלעדי צאני, ולכן **"וכל אשר אתה רואה לי הוא"** - שהרי אני הוא מסובב הברכה, אני העיקר!

ועל טענה זו לא היה ליעקב אבינו מה להשיב. (כמוצא שלל רב)

"וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בֵּית קַל וְאוֹלָם לֹא שֵׁם הָעִיר לְרֵאשֹׁנָה" (כה, ט).

דבר נפלא, אמר מרח פוסק הדור רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל, מבואר כאן בפסוק: מאז שנברא העולם, רוצים בני האדם להיות בני אלמות, לא למות. ובאמת כשצעירים חושבים שזה אכן כך, אבל כשמתבגרים רואים שהמציאות קצת שונה ואז כל אחד מנסה למצוא דרך להנציח את זכרו, שלא ישכחו אותו. כיצד?

אם עשיר הוא ובעל נכסים - יבנה על שמו בנין מפואר של בית-חולים וכדומה, וכך יזכרוהו כולם שנים רבות אחרי מותו. ואם חכם הוא - יבנה ישיבה על שמו, ואכן יזכה מחמת כך לשכר גדול בגן עדן.

היה מקום אחד שתושביו היו, אכן, בני אלמות: העיר "לוד". שם לא היתה שליטה למלאך המות, ואנשיה לא היו מתים [כמבואר בגמרא בסוטה, דף מו.]. בא יעקב אבינו וחיידש: אין דבר כזה שלא מתים! גם אם הצלחתם לצרור מקום שמלאך המות לא יכול להיכנס - אבל מי שצריך למות יצא מהעיר אל זרועותיו.

ידוע המעשה המובא בגמרא (סוכה נג ע"א): "הנהו תרתני כושאי דהוו קיימי קמיה שלמה, סופרים דשלמה הוו. יומא חד חזייה [-שלמה המלך] למלאך המות דהוה קא עציב. אמר ליה: אמאי עציבת? - אמר ליה: דקא בעו מינאי הני תרתני כושאי דיתבי הכא" - מבקשים ממני את שני הסופרים שלך היושבים כאן. "מסרינהו לשעירים שדרינהו למחוזא דלוד" - שלמה המלך מסר אותם ביד השדים ושלחם לעיר לוד, ששם אין למלאך המות שליטה. "כי מטו למחוזא דלוד, שכיבו" - כשהגיעו לשם - מתו.

"למחר חזיא מלאך המות דהוה קא בדח" - למחרת ראה שלמה המלך את מלאך המות והנה הוא שמח. "אמר ליה: אמאי בדיחת? - אמר ליה: באתר דבעו מינאי תמן שדרתינהו" - למקום שבו הייתי צריך לטול מהם את נשמתם - לשם בדיוק שלחת אותם... 'מיד פתח שלמה ואמר: רגליו של האדם הם ערבים בו, למקום שהוא נתבע - לשם מוליכים אותו'.

העיר לוד, אמר יעקב אבינו, אינה ערובה להיות בן אלמות. והראיה: אולי מישהו מכיר מישהו שגר בעיר לוד? לא. היכן הם כולם? כשהגיע זמנם להיפטר מן העולם, מלאך המות כבר דאג להיפגש איתם מחוץ לערים...

אם רוצה אדם להיות בן אלמות - המשיך יעקב אבינו את חידושו - עליו להיכנס ל"בית א-ל", לתוך ד' אמות של הלכה. מי שלומד תורה ומקים את הלכותיה - הוא, אכן, בן אלמות!

זהו שאומר הכתוב: **"ויקרא את שם המקום ההוא בית א-ל, ואולם לוד שם העיר לראשונה"**. פעם אנשים חשבו שצריך להימצא בעיר לוד כדי להיות בן אלמות. יעקב אבינו חידש ש"בית א-ל" הוא המקום היחיד שבו נעשה האדם בן אלמות. על ידי קיום התורה והמצוות, האדם נעשה חי לנצח נצחים.

(מתוך האור)

"וַיִּשָׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו" (כט, א).

מהו ביטוי זה, "וישא יעקב רגליו" - הרי לא נושאים את הרגליים על הכתף. אדרבה, הרגליים הן הנושאות את האדם!

אלא, **אמר רבינו אברהם בן הרמב"ם ז"ל,** רעיון עמוק גלום כאן: האדם הוא קומה שלימה, שהראש ממוקם בראשה, ובו הדעת והתבונה, ובגוף - רצונות ומאוויים שונים.

והשאלה היא, מי ימשול על מי. "הרשעים, הם ברשות ליבם", הגוף ומאוויי שולטים על הראש והשכל, ואילו "הצדיקים, ליבם ברשותם", והתבונה מדריכה את צעדיהם.

וזוהו שאמר הכתוב: **"וישא יעקב רגליו"**, הוא שולט על הרגליים, גופו מילא את רצון התבונה, ולא להיפך!

"וַתִּקְנָא רַחֵל בְּאֶחְתָּהּ וַתֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הֲבֵה לִי בָנִים וְאִם אֵין מִתָּה אֲנֹכִי" (ל, א).

הגאון רבי יהודה אסאד זצ"ל, בעל 'שורת יהודה יעלה,' ביאר פסוק זה בדרך דרוש נפלאה: אומרת הגמרא (ברכות, דף ה'): "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, אם נצחו - מוטב, ואם לאו - יעסוק בתורה. אם נצחו - מוטב, ואם לאו - יקרא קריאת שמע. אם נצחו - מוטב, ואם לאו - יזכור לו יום המיתה".

לא בכדי זכירת יום המיתה באה לאחר תלמוד תורה וקריאת שמע, שכן תחילה מוטב להשתמש בעצות הראשונות, ורק אם אינן מועילות - אז ישתמש בהזכרת יום המיתה. לפי שזכירת יום המיתה משרה רוח עצבות על האדם, ועלול לצאת שכרו בהפסדו.

והנה, כל זה באשר לאיש. אולם האשה, הלא היא פטורה מתלמוד תורה

ההשתדלות שלך לפרנסה
073-70-55-666
גלאט Jobs
לוח הדרושים בתי"ס

הזכרונות שלי מימי ילדותי הם אי שם, עמק בתוך הכפרים האוקראינים שמבלחים מדי פעם על פני משטחים אין סופיים, משגלים בחורף וצמיחים יהודיים. מעולם לא דברנו על כך שאנו יהודים, זה לא היה נושא לשיחה. לא ידענו כלום על העבר שלנו. היינו אִזְרוּחִים אוקראינים גאים מאד, וחינו במטרה אחת: לשרד את הקר בתורף ואת המבוקה והעבודה הקשה בקיץ, אלו היו החיים שלנו.

אסור היה לדבר על היהדות, אצל ההורים שלי לא הדליקו נרות לשבת אפילו, ולי לא ספרו בכלל שאנחנו יהודים. פשוט גדלתי בלי לדעת. דבר אחד בלבד אני זוכר מילדותי, וזהו זכרון תמים: סבא שלי, שגר מולנו בבית שהיה דומה יותר לצרף, היה קם מדי בקר, שותה כוס קפה בבית שלנו, ואז חוזר לבית שלו ונועל את הדלת.

כילד סקרן, הצצתי מדי פעם דרך החלון, ותמיד ראיתי אותו עושה משהו מוזר ביותר: הוא כרך על עצמו רצועות שחרות והיה עוצם עיניים. רגע לפני שפקח אותם, הייתי נעלם מהחלון. לא ספרתי על כך לאיש.

סבא שלי היה אדם חולה, מבגד מאד. חשבתי שזו מן הסתם צעיר ושאפתן, זה או פעלה אחרת בנושא הבריאותי. שמתי לב שסבא מעולם לא פספס את המדידה הזו. לא משנה מה היה קורה: הוא היה אוכל אתנו, עם אבא ואמא ואתי את ארוחת הבקר, ואחר כך היה חוזר לדירה, נועל את הדלת, כורך את הרצועות ושחרות סביב ידיו וגם משהו על מצחו. זה היה נראה לי מוזר מאד, אבל לא התעמקתי בכך.

שנים חלפו. הורי חסכו מפתם, והלכתי ללמוד באוניברסיטה. לראשונה בחיי נודע לי על יהדותי, דרך חברים, אבל לא התרגשתי יותר מדי. הבנתי שהיהדות היא משהו שהיה בעבר, ולא היתה לכך משמעות, לפחות לא בעיני לגבי ההוה.

הייתי צעיר ושאפתן, היה לי ברור שאני הולך לקבל את הציונים הטובים ביותר באוניברסיטה, ושאלתי לקבל מטרה חשובה ביותר במשך הזמן, לא אהיה אכר פשוט כמו אבי, אבל התכונות שלי בחיים שרשטו בשמים בצורה אחרת משחשבת.

באחד הימים הגיעו אל הורי יהודים טובים, הם שאלו האם אנחנו יהודים, בררו האם אמי יהודיה, האם אמה היתה יהודיה, וגם שאלו נצר של אחי יהודים, הפסקמים שחי לפני מדידת שנה באוקראינה. הם פנו אלי ובקשתי שאעלה לארץ הקדש. מובן שסרבת.

ראשית כל, היהדות לא נחשבה למחמאה גדולה. שנית, חשבתי שעלי להפסיק את המלומדים. למי שגר באוקראינה - ברור עד מאד שהחיים שלו טובים, גם אם הוא חושב שהם לא טובים - הם דווקא טובים...

היה לי ברור, שאני לא הולך לעזוב את המלומדים, להפסיק אותם באמצע. וממרת עלי לארץ את הפסקת המלומדים, אבל עודדו אותי להשתתף כחבר מן המניין בפעילות שהתקיימה בבית הנכנסת, וכן, אמנם לא עליתי לארץ, אבל התחלתי לקבל משגים שונים ביהדות.

מדי פעם הביאו לנו חברים, השתתפתי אפילו בשעורי תורה, אבל זה נשאר בגדר תאוריה בלבד, לא חדר אל הלב פנימה. מעולם לא הרגשתי שבגלל זה אני הולך באמת להיות יהודי או לעלות לארץ ישראל. ידעתי שיש מצוות, ידעתי שה' שומר עלינו, קבלתי מידע במספר תנאים

בסיסיים, כמו יום כפור, פסח וראש השנה, וזהו המשכתי בחיים הרגילים שלי.

הספור שלי קבל תפנית, כאשר התקבלה באחת הימים מלגת מלומד מטעם האוניברסיטה לצורך מחקר בתחום שאותו מלומד. המלגה היתה מיעדת לנסיעה ללמודים במדינות שונות, לצורך התמחות. בין לבין, נודע לי על חבר שהולך ללמד חקלאות בישראל בעזרת המלגה שקבל, ופתאום קלטתי ששערי הארץ נפתחים לקראתי. אמנם לא במונח של עליה, אלא במונח של בקור קצר.

החלטתי שנבא אני אשתמש במלגה הזו לצורך בקור אישי בארץ. כשספרתי את הדברים להורי, הם ספקו כפיהם מרב צער. סבי לא היה בחיים, כך שלא יכלתי לשמוע את דעתו. ההורים שלי ראו במקום מגוריהם את עתידם, וחששו מאד לחיי. הם שמעו על המלחמות והמאבקים, הם ידעו מהי אנטישמיות, והעדיפו שאחיה לצדם, ולא אתעסק יותר מדי בעבודת הית' יהודי. ההורים שלי היו למעשה דור שני לצולי שואה, על אף שסבי לא היה בפעל בשואה אלא הצליח להמלט. בסודי סודות עברו בכפר ספורי אימה על אודות הטבח שטובחים ביהודים, וגם המלה 'באבי יאר' היתה חלק בלתי מובטל מאותן מילים קשות שתארו את מסעות הרצח וההרג של היהודים. לפיכך ההורים שלי לא היו מאשרים כלל מן הבקור, ובקשנו ממנו בכל תקף הבטחה ברורה, שאחזור להתגורר לצדם.

הבטחתי. אני זוכר שהגעתי לארץ, וראיתי סביבי פתאם המוני יהודים. זה היה מוזר כל כך. זה היה שונה כל כך, חריג כל כך. לא האמנתי באותם שנים, לפני כעשרים וחמש שנה שיש קהלי יהודים מסודרת שחיה באחדות, בלי להחביא את יהדותם. ולא מדבר בקהלה, אלא בהמוני אנשים בארץ וברחבי העולם. בעצם, אפשר לומר שצאתי אל העולם הגדול.

לא יכלתי להתקשר להורים שלי ולספר להם החוויות שלי, פשוט כיוון שבכפרים הפרימיטיביים עדין לא היו טלפונים, ובדאי שלא נגידים כפי שיש היום. כל מה שיוכלתי היה לשלח להם מכתב, ולקוות שהמכתב שלי יגיע אליהם, עוד לפני שאחזר לאוקראינה.

אני זוכר את היום האחרון שבו הייתי בישראל. חבר מהאוניברסיטה המליץ לי ללכת בכל אופן לבית נכסתי ולארוות מקורב את היהודים החרדים, שמורי התורה והמצוות. הוא גם יעץ לי ללכת למתל המערבי, לפני שאעזב את הארץ. על אף שהסברתי לו, שבסך הכל, לאבי ואמי היו הורים יהודים, אבל איני מרגיש שום קשר ליהדות - החלטתי לבסוף לצאת למסע.

אני זוכר שהגעתי לבית הנכנסת. נכנסתי סתם כך, במקרה, ומה שראיתי הדהים אותי. ראיתי יהודי כורך על ידיו רצועות שחרות שהיו מכרות ל.

בבת אחת ננער בי הזכרון והוא. נגשתי אל היהודי, ובאנולי רצועה שאלה רק ליהודי ההוא היו רצועות שחרות מחלה. הרגשתי שיש כאן פתרון ומענה גם לתעלומת הסבא שלי. האיש לא הבין מה אני רוצה ממנו.

הוא גם לא ידע אנגלית, כך שהייתי צריך לחפש מתרגמן. לבסוף ראיתי, שלא רק ליהודי ההוא היו רצועות שחרות כאלו, אלא ליהודים נוספים שהיו בבית הנכנסת, מה שאומר שרבים היו חולים. יצאתי החוצה, חפשתי דובר אנגלית, ולבסוף מצאתי אחד כזה. שאלתי אותו במה חולים היהודים הם. הוא התפלא, לא הבין את השאלה.

הסברתי לו, ש'סבא שלי היה מודד לחץ דם מדי בקר ברצועות השחרות. בתחלה הוא חשב שאני מתבדל, לבסוף הוא אמר שלא מדבר במחלה, מדבר בהנחת תפלין. היהודים שהיו במקום הוציאו את התפלין שלהם. הראו לי, ושאלו אם אני רוצה להניח לראשונה בחיי תפלין. אודה ולא אבוש, בלתי כמו ילד קטן. כאשר שמעתי שמדבר בהנחת תפלין, וזה התפרש בעיני כסגור של תפלה יהודית - קרסו לי החומוט של התפלין. שבלבבי.

חשבתי על סבא שלי שבלב לי היה נכנס פנימה, אל תוך הבית הקטן שלו, והיה מגלגל את הרצועות הללו, והיה מדבר בלחש, ואני לא ידעתי עם מי ועם מה, רק חשבתי שהוא מטבד מהתוצאות של הבדיקות הרפואיות...

כל זה היה מכיון שסבא שלי לא העז לספר על היהדות או לדבר עליה, אבל למרות זאת הוא טרח ועשה משהו אחד מדי יום, במסירות נפש עצומה. הוא הסתיר את התפלין, מתוך ידיעה כי הוא מסכן את נפשו, והיה מניח אותו מדי יום ביומו. בעצמי, כמו עיני ראיתי אותו. כל זה גרם לי טלטלה עזה.

בקשתי לרכש תפלין, אבל הסתבר שהן היו יקרות מדי. התעוררו תהיות רבות, דחיתי את הטיסה למשך מספר ימים, וביתנים התארגנו מספר יהודים וארגנו תרומה לכרישת תפלין כשרות. עם התפלין הללו חזרתי אל ההורים שלי. כשראו אותי ההורים בכפר שלהם, הם נשמו לרוחה. הם פחדו שאחילי להשאיר בארץ.

אבל אז הוצאתי את התפלין. אבא שלי כמעט התעלף. הסבא שהניח את התפלין היה אבא שלו. הוא שאל אותי בשקט מאין הגשתי את התפלין הללו, כיון שאי אפשר להשיג אותן היום. הוא התקשה להאמין שאכן, יש יהודים בארץ ישראל, מאות אלפי יהודים שמניחים תפלין מדי יום.

הוא הלך לאט למוזה בסלון. הוא הוציא מגרה, לא מגרה נסתרת כמו בספרים, אלא מגרה פשוטה ורגילה. בתוכה היתה מקפלת מפה, ובתוך אותה מפה היו התפלין של סבא שלי. הוא ספר בדמעות, שבאיירצייט (יום ההכרז) של סבא שלו נוהג להניח את התפלין לזכרו.

כבר לא הייתי צריך לדבר על עליה. המקרה הזה טלטל את המשפחה הקטנה שלנו. אבא הבין כי ברחבי העולם יהודים מניחים היום תפלין, והוא רצה למען העתיד שלי - לעזב. עלינו לארץ הקדש.

להורי היה קשה מאד להסתגל למעבר. אבל כשהם ראו את הצעדים שאני עשיתי בדרך אל בורא העולם, הם היו ננחמים ומאשרים.

היום: שלי ילדים שלומדים בכלולים ובישיבות בבני ברק ובירושלים, בביתו וברחבי הארץ. זכיתי אני מתחלחל מהשאלה, מה היה קורה אלו סבא לא היה מניח תפלין מדי יום - משהו קטן שעשה כדי לשמר את היהדות והאמונה, ואילו לא הייתי הולך לבית הנכנסת פעם אחת. מה שלא עשו הרצאות ומלים, עשתה מסירות הנפש של סבא.

ההורים שלי נפטרו בשיבה טובה, כשהם זוכים לנכדים ונכדות שלומדים ב'חידושים' ובבית יעקב. זהו דבר בלתי יאמן, השמחה הרוחנית שהיתה במקום שבו נולדתי, לעמת הפריחה הרוחנית שזכיתי בה. לפעמים הכח נמצא בידיים של ראש המשפחה. משהו אחד שהוא קבל על עצמו - החזיר את השלשלת היהודית המפארת למשפחה.

(אמונה שלמה - בר מצווה מאת הרב צבי נקר)

פנינים לשבת

לקנות הרבה בגולה מבצע בחנות - חסרון באמונה?
 מובא בגמרא בסוטה (ס"ט"ב), רבי אליעזר הגדול אומר, מי שיש לו פת בסלו (לצורך יום אחד בלבד), ואומר 'מה אוכל למחר', אינו אלא מקטני אמנה.
 ויש לדון, באדם שעורך קניות במכולת וכד', ומעוניין לקנות כמות גדולה של מוצרים מסוג מסוים, שהנהלת המכולת החליטה להוריד את מחירו, האם יש בזה חסרון באמונה. כמו"כ, באדם שמעוניין לקנות הרבה בכדי שלא יצטרך לילך כמה פעמים בשבוע לקניות.
 והנה, בשו"ת לב חיים (ח"ב סי' קג) להגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל, הקשה על הגמ' הנ"ל מהגמ' במנחות (ב"ק). שאומר שמי שסומך על האופה, ואינו לוקח תבואה לביתו שתהיה לו מזומנת בכל עת שירצה, נחשב הדבר לקללה, ודורשת ע"ז הגמ' את הפס' "ולא תאמין בחייך". וצריך ליישב את ב"ה הסוגית.
 ויתירה מזו: במגן אברהם (קנו, ג) הביא בשם הוזהר הקד' (פרי בשלה, ח"ב דף ס"ב), שם מובאר שא"ם לא יבשל מן יום זה ליום אחר, וזה מה שכתבו יוצאי העם ולקטנו דבר יום ביומו' דוקא', והובא במשנה ברורה (ס"ד), שביאר הטעם בזה כדי שייקבש בכל יום על מזונותיו וע"כ תהיה ברכה בעולם. וע"ע מנחת השקל (שם) שביאר מהאריז"ל שיהיה זהר שלא לקנות מאכל מהיחול למחר.
 וכתב ליישב הגמ' פלאגי זצ"ל, שמכח קושיה זו, שיהיה חלק בין קניה - לאפיה מיישול וכד': שלענין קניה, יהיה ליקוח תבואה שתספיק לו לכל היום, כדברי הגמ' במנחות, כדי שיהיה מצוי בביתו ולא יצטרך לטרוח ולילך לשוק בכל יום, משא"כ לענין אפיה יהיה רק מה שנצרך לו ליום זה, וכמו שמדויק בפסוק שעוסק במו "את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו", שדוקא משום שיום המחרת הוא שבת, הוטר מערב שבת לאפות ולבשל ליום מחר, אך בסתם כך - לא. והוספך לדייק כדברי מלשון הוזהר, ע"ש [ובפשוטו, יסוד החילוק הוא, שלאפות כל יום אפשר בקלות, כי התנור מוזמן וכו', אך הולך ועלול שיש טירחה גדולה יותר].
 והביא עוד, ששמע על הרב המקובל רבי שלום שרעבי זצ"ל, שבכך יום ויום היו אופים לו פת אחת,

משולחן המערכת
 לקיים דברי הוזהר. והוספך, ש"לח"ח העוסק בתורה יש לו לקנות מראש הרבה, שכן אינו מתבטל מלימודו בכל פעם לצאת לשוק, וגם לא תמיד מוצא את מה שצריך, ויש קונו מראש יוכל ללמוד יותר בשקט ולנצל את זמנו, ו'אדרבה מצוה איכא... והוא ברור'. והוכיח כן מכמה דוכתי (בבב"ב לה: אמר רבא לרבנן, במטותא מניינו לא תתחוו קמאי וכו', ועוד), ע"ש עוד בהמשך התשובה באורך.
 אמנם, בשולחן הטהור (קאמרא, שם סעיף ד) כתב שאין הקפידאי של הוזהר אלא בתבשילים שהם עיקר הסעודה, אך פת מותר לאפות לכמה ימים. ע"כ. וגם לדבריו מיושבת הסתייה בין הסוגיות. והגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל בשו"ת שבת הלוי (ח"ד, א"ח סי' א), כתב, שהגמ' בסוטה נוסקת במי שאין בידו לעשות פעולה ונופל למחשבת יאוש ואומר מה אוכל למחר, ואינו בוטח כל הצורך בקב"ה שלא יעזוב חסידיו, אבל אם יש בידו לעשות ומכין מזונו לכמה ימים כדי שלא יהיה טרוד, אין בזה חסרון באמונה.
 והענין השבט הלוי, שבגמ' ביומא (דף ע"ג), מובא מפני מה לא ירד להם מן ישראל בכל יום ויום ולא פעם אחת בשנה, כדי שיהיו ישראל מכוונים ליבן לאביהן שבשמים ומתפללים על מזונותיהם; מוכח, שרצון ה' שיענינהם של ישראל יהיו נשאות אלו בכל יום. וענין.
 ובספר דברי תורה (לגה"ק ממוקאטא זיע"א, מהדו"ב, אות ט"ט) הביא דברי הוזהר הקד', וכתב 'לא שמעתי מעולם מי שמחמיר בזה לא לבשל מיום אחד לחברו'. ובערוך השולחן (שם, ב) כתב שאין נזהרין בענין זה.
 ובוזהר חי (לגה"ק מקאמרא זיע"א, על הוזהר, שם) כתב, שאף לדעת הגמ"א, אם נשאר לאדם מהתבשיל מותר לו לאוכלו למחר ואסור לו לזרוקו משום 'בל תשחית', ואין הכוונה אלא שלכתחילה לא יבשל עובר ב' ימים.
 ובשו"ת שער הכהן (ח"ב, סי' מו), כתב שלכל צורך מצוה, אין קפידאי להכין מיום אחד לחברו. וע"ע בשו"ת משנה הלכות (ח"י, סי' לד) שהאר"ק בדברי הגמ"א הנ"ל, ובספר דף על דף (סוטה שם).

לעילוי נשמת דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן תנה יונה, אליהו בן פרח, שלמה בן יוסף, פנחס בן נדח, איתן בן פנחס, שושנה פורן בת סאסו, יעל בת רבקה, חנה יונה בת רומיה, פרץ נמכי בת עוסניגאן לאה בת ישכר, שרה בת פנחס. שמחה בת מרים חיה.

לזיווג הגון שרה בת אליה, אליהו בן אביגיל.

העלון מוקדש - להצלחת ברו"ג ישי בן אליה, רחמים בן מוניה, עידן וליך בני מרים, משפ' מצור וכל התורמים והמסיעים בהפצה. יהודה בן מרגו, משפ' מאיר.



בס"ד תשע"ט
> נא לא לקרוא בשעת התפילה <

פְּרֻשֶׁת וַיֵּצֵא

"וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מִרְאשְׁתָּיו"

"וַיִּשְׂכֵם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת הָאֲבָן אֲשֶׁר שָׂם מִרְאשְׁתָּיו" (כח, יא-יח)

מדוע בתחלה פתוב "אבני המקום" - בלשון רבים, ולאחר מכן "האבן" - בלשון יחיד?

זאת משום שהאבנים רבו ביניהן, וכל אחת אמרה: "עלי ינתי צדיק את ראשו", עד שהתאחדו לאבן אחת.

אך הדבר תמוה: הרי פאשר הניח יעקב את ראשו, הניחו רק על חלק קטן מן האבן, כיצד אם כן, סיעה ההתאחדות לפתרון טענתו של האבנים?

התשובה היא, שכאשר כלם מאחדים ביניהם, ואין מריבות - כבר אין לאף אחד טענות...

(אלהיה רבה)

"והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו" (כח, יב)

אמר רבי שמואל בר נחמן, אותם מלאכים היו שרי אמות העולם. ורמז בכך הקדוש ברוך הוא ליעקב אבינו שעתידים האמות לעלות תחלה לגדלה, ולאחר מכן ירדו ממנה.

הביט יעקב וראה את שרו של בכל עולה שבעים מעלות, כנגד שבעים שנה שבהם עתידים למשל בישראל, ולאחר מכן יורד. שרו של מדי נראה עולה חמשים ושתים מעלות, ואז החל לרדת. שרו של יון הספיק לעלות מאה ושמזנים מעלות, בטרם ירד, ואלו שרו של אדום נראה עולה ועולה, וממשיך לעלות, ואין סוף לעליתו.

באותה שעה נתירא יעקב אבינו, ותמה: "האם ימשיך אדום לעלות לנצח, ולעולם לא ירד מגדלתו?" אמר לו הקדוש ברוך הוא: "אל תירא עבדי יעקב! גם אם תמשיך עליתו של אדום זמן כה רב, ויספיק להעפיל גבוה גבוה, עד שיגיע למקום מושבי וישב אצלי, בסופו של דבר אורידו משם!"

וכן נבא עובדיה הנביא על אדום: "אם תגביה פנשור, ואם בין כוכבים שים קנה, משם אורידך נאם ה'."

(ויקרא רבה פרשה כט, ב)

"ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה" (כח, יד)

אברהם שלא הזכר אצלו ענין שמירת השבת, היתה ירשתו מדודה ותחומה בתוך גבולות, שנאמר: "קום התהלך בארץ לארצה ולרחבה כי לה אתנגבה" - הבטיחו ה' שיתן לו את הארץ לגבולותיה בארץ וברחב.

לעמית זאת, יעקב שנאמר עליו: "ויחן את פני העיר" - שנכנס לעיר מבעוד יום לפני השבת, וסמן את גבול תחום השבת מסביב לעיר, הבטיחה לו נחלה ללא מדה וקצבה, שנאמר: "ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה" - ולא עד גבול קבוע.

וכן אמר רבי יוסי בר חלפתא (שבת קיח ע"א): "כל המענג את השבת, נותנים לו נחלה בלי מצרים, שנאמר: "אז תתענג על ה' והאכלתיך נחלת יעקב אביך" - אם תענג את השבת, תזכה לנחלה, כמו זו שזכה לה יעקב, נחלה בלי גבול ומצרים."

(שבת קיח עמ' א; בראשית רבה פרשה יא)

"ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש" (כח, יא)

רש"י: "ושנה הכתוב ולא כתב ויתפלל ללמדך שקפצה לו הארץ, כלומר ממה שנאמר בפסוק "ויפגע במקום" ולא "ויתפלל", למדנו שיעקב הגיע להר המוריה בדרך פגיעה, דהינו מקרה, על ידי קפיצת הארץ הוא בא במהירות למקום.

רש"י (פסוק יז) מביא עוד מדברי חז"ל שיעקב הלך לחרון ולא חשב להתפלל במקום המקדש אשר שם התפללו אבותיו, ורק כאשר הגיע לחרון החליט לשוב ולהתפלל, ואז קפצה לו הארץ.

ויש להבין מדוע לא קפצה לו הארץ גם בהליכתו לחרון?

היה הבדל גדול בין הליכתו לחרון לבין ההליכה להתפלל בהר המוריה:

בהליכתו לחרון- היה יעקב עסוק במצות כבוד אב, שהרי אביו צנה עליו ללכת לחרון (לעיל כח, ה), וממילא קפיצת הארץ רק תמצית לו מהשתדלותו במצוה, ואין חפץ ל-ד' בכך.

אולם בהליכתו למקום המקדש- לא עסק יעקב במצוה גמורה, שהרי נתן להתפלל בכל מקום. הליכתו למקום שהתפללו אבותיו אינה אלא אמצעי לקיים את מצות התפלה באפן נעלה יותר, כלומר, על ידי כך יוכל להתפלל באפן יותר משלם, ובכך תפלתו תענה.

נמצא שקפיצת הארץ לא החסירה לו מן המצוה, ועל כן גזר ד' שתקפץ לו הארץ.

(הגרי"ז)



רבי אברהם דב מאבריטש > יום שלישי יב כסלו (תר"א)

באחת מסמטאותיה הציוריות של העיר צפת העתיקה מצוי בית מדרש, קטן ממדים אך רב בשנים. בכניסה לבית המדרש תלוי שלט ועליו נכתב:

"בית המדרש של ר' אברהם דב מאבריטש זצ"ל,
שחזה את הרעש הגדול על צפת,
ובזכותו הגדולה נצל חצי מבית המדרש מחרבן,
והאדמו"ר ותלמידיו שרדו בחיים"

ומעשה שהיה כף היה:

בשנת תקצ"ז ארעה בצפת רעידת אדמה חזקה וקשה, אשר הותירה אחריה את העיר הרוסה וחרבה כמעט לחלוטין. בנינים רבים נמחקו והיו לאבק פורח, ופצועים והרוגים רבים נמנו מקרב תושבי העיר.

באתה שעה בה התחוללה רעידת האדמה, התקימה בבית מדרשו של רבי אברהם דב מאבריטש תפלת מנחה. בעיצומה של תפלת הלחש, החלה הקרקע לנוע ולזוע תחת רגלי המתפללים, ומבנה בית המדרש, שהיה מלא מפה לפה, רעד כלו. סדקים גדולים החלו להוצר בגג, ועמודי התמך נטו על צדם. בהלה רבה אחזה בקרב המתפללים, והם החלו זועקים באימה ופחד.

בתוך המהומה שנוצרה נשמע לפתע קולו הברור של הצדיק רבי אברהם דב: "מצוה אני על כל מתפללי בית הכנסת להתאסף ולעמוד סביבי".

מהרו כל המתפללים לעשות כמצותו, והתאספו סביבו, ואלו הוא עצמו נשכב על הארץ בפשוט ידים ורגלים, כשעיניו עצומות ופניו להבים.

בדקות שלאחר מכן התרחש לנגד עיני המתפללים נס ופלא: חציו הריק של בית המדרש, היכן ששהו בו אך לפני רגע, קרס תחתיו בקול רעש גדול, ואילו מחציתו השנייה, בו עמדו רבי אברהם דב וכל הקהל שהצטופף סביבו, נותר עומד על תילו.

רבי אברהם דב, תלמידו של הצדיק רבי מנחם נחום מטשרנוביל, שמש במשך ארבעים שנה כרב העיר אבריטש שבאוקראינה. בערוב ימיו עלה לארץ ישראל והתישב בעיר הקדש צפת, שם התמנה לכהן כרבה של העיר.

תקופה קשה עברו באותם ימים תושבי העיר. בנוסף לרעידת האדמה הקשה שפקדה אותם, סבלו היהודים מהצקות חוזרות ונשנות מצד הדרוזים הפזורים ברחבי הגליל.

באחד הימים חטפו הדרוזים את רבי אברהם דב, ושלחו מסר מאים לתושבי העיר צפת: "העבירו לדינו סכום כסף גדול, כפר נפש עבור רבכם, ולא, נרצחהו נפש".

המבוכה בקרב היהודים הייתה רבה. והלא אין באפשרות תושבי העיר העניים לגייס ולו עשירית מהסכום שנגקב.

אך רבי אברהם דב, שאמונתו בבורא עולם הייתה איתנה, לא אבד את עשתוונותיו. הוא בקש משוכיו מעט מים בכדי שיוכל להרוות את צמאונו, משקבל את מבוקשו, עצם את עיניו וברך בכונה רבה את ברכת "שהכל נהיה בדברו". כעבר כמה רגעים חלף במקום אדם בלתי מוכר, ובראותו את רבי אברהם דב ואזקים על ידיו, החל מצעק ומצוח על החוטפים לבל יעזו לגעת לרעה ביהודי הנכבד שפידם. "אם תפל משערות ראשו ארצה, רע ומר יהיה גורלכם" כה צעק וצעק עד שנצלם.

באופן בלתי מסביר, נפלה אימה גדולה על החוטפים. הם מהרו לשחרר את רבי אברהם דב לחפשי, ואחר נמלטו על נפשם.

בשנת תר"א פרצה מגפה קשה בעיר צפת והפילה חללים רבים.

רבי אברהם דב, שחלה אף הוא במחלה הודיע לתלמידיו כי לאחר פטירתו תפסק המגיפה.

ואכן כדבריו כן היה.

בי"ב כסליו תר"א השיב את נשמתו ליוצרה, ותכף לאחר פטירתו חדל מלאך המות מלהכות בתושבי העיר.

לרבי אברהם דב לא היו ילדים אך הותר הוא אחריו לכרכה את חבורו - "בת עין". בחבור זה העוסק בתורת החסידות, מאריך הוא רבות על מעלת וקדשת ארץ ישראל, ועל פן קרא שמו: "בת עין" - על שם הארץ אשר "עיני ה' אלוקים בה, מראשית שנה ועד אחרית שנה".

לדעת נביא!

מדרשי הנ"ך לילדי ישראל

לילאי 7 ומעלה | 10 כרכים



מתחילת יהושע עד סוף מלכים ב'

עכשיו בחנויות הספרים

לתגובות הערות: שליח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:19

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:18

ר"ת: 17:52

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 375 16.11.2018 - ח' כסליו תשע"ט

וְהוֹדוּ לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִצְאֵי בְּיָמֵי הַשָּׁבֶת

פְּרִשְׁת - וְיִצְא

העיקר שלא יהיה מחלוקת - הרב אפרים שרבני שליט"א (מחנה אפרים)

ר' אלעזר הקפר מלמד אותנו משפט של חיים. אומר ר' אלעזר הקפר: "אהבו את השלום ושנאו את המחלוקת שגדול השלום" - מבקש הרב, תאהבו את השלום, תאהבו את הפיוס, תמיד תבקשו את השקט. אני אומר את זה בשבילכם, כי שלום זה ברכה, גדול השלום! מי שאין לו אויבים, מי ששומר על שלום עם השכנים, שלום בעבודה, מי שתמיד יש לו בוקר טוב לכולם, זה אדם מבורך. אמרו חז"ל: "כל הרודף אחר השלום אין תפילתו חוזרת ריקם" - התפילה שלו רצויה בשמים.

אני זוכר לפני שנים, היה לי שכן שבכל חג פורים כשהיה מגיע, היה מניח משלוח מנות ליד כל דלת של כל אחד מדיירי הבניין, וכן בחנוכה היה מניח לביבות. באחת הפעמים שראיתי אותו, אמרתי לו: "אני מבקש ממוך שתברך אותי!". הוא שאל אותי בתמיהה: "למה אני? מה יש בי?". אמרתי לו: "הלוואי שיהיה באחרים מה שיש בדך! אתה שוחר שלום, אתה מכלום המצאת שלום בין שכנים. על אנשים כמוך אמרו חז"ל, שהיחידי בכניסה שהתפילה שלו מתקבלת זה אתה, אתה אדם מבורך".

אך אם חס ושלום אין את המילה הזאת, אם אין שלום, אמרו חז"ל: "בית הכנסת שיש בו מחלוקת סופו להתפזר". אפילו ביהכנס"ס שיש בו תככים ומריבות, שבע עשרה גבאים ומאה דעות - אל תתפלל שם, כי הקב"ה לא שם. אין כלום בהיכל, הוא מזמן הלך. חז"ל לימדו, שמחלוקת יש בכוחה לקעקע אף בתי כנסיות.

אומר הרב שמואלביץ זצ"ל, ראיתי ישיבות ששרדו את השואה, הם היו כל כך חזקות שהם הצליחו לעבור את התופת הזו, אך כשעלו לארץ ונכנסה בהן המחלוקת, הן כבר לא שרדו. מה שהשואה לא עשתה המחלוקת עשתה. "בית שיש בו מחלוקת סופו ליחרב" - דע לך, אם משהו בבית שלך לא הולך להשתנות, אם אתה לא מתכוון לשבת עם אשתך ולעשות סדר איך הבית הולך להמשיך להתנהל, הקירות שלך לאט לאט יתפוררו חס ושלום, כי מחלוקת זו מילה אכזרית.

כמה שמחתי שניגשו אלי כמה זוגות לאחר ראש השנה שדיברנו על קבלות טובות ועל להפוך את הבית ל'בית אחר' והודיעו לי, שהם קיבלו עליהם שלא יעברו לילה שהם ילכו לישון עם מחלוקת, לא ישנים עם מחלוקת. אמרתי להם, מבית כזה יצאו בנים צדיקים, כי בית עם קירות יציבים זה בית מבורך.

מי לנו גדול ממשה רבינו, שהתורה מספרת שקמו עליו כמה אנשים וביניהם דתן ואבירם ועמדו לפני כולם ואמרו לו: "תמסור לנו את המפתחות. את קרובי המשפחה שלך ידעת 'לסדר', נתת להם את המשרות הכי טובות שיש, אבל אותנו ידעת לדחוק לצד. בבקשה תניח את המפתחות ותלך". והתורה מעידה על משה רבינו: "לא חמור אֶחָד מֵהֶם נְשָׂאתִי" – רבונו של עולם, אתה תעיד עלי שמעולם לא ביקשתי כסף אפילו 'לנסיעות', ארבעים שנה אני משרת אותם פה במדבר ומעולם לא ביקשתי משכורת.

ואומרת התורה, שמשה רבינו, למרות כל ההטחות וההשמצות מבקש לעשות שלום: "וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְקָרְא לְדָתָן וְלָאֲבִירִים". אומר רש"י: "מכאן שאין מחזיקין במחלוקת" – אומר רש"י, בוא תראה איך הרב של כל הרבנים מתנהג, הוא שלח לפייס אותם בדברים. "בואו נשב ונדבר, אנחנו בני אדם, קורה שיש קצת מחלוקת, בואו נדבר הכל יתסדר". אמר להם משה, לא כדאי מחלוקת, כי המחלוקת גובה את שלה, יש לה את הקרבנות שלה, היא לא הולכת בלי להשאיר צלקת, כולנו נפסיד מזה. אך התורה מספרת שהם לא הקשיבו, הוא דיבר על אוזניים ערלות, הם המשיכו עם התככים והמוזימות, הם המשיכו עם הריבונות. והאזהרות של משה רבינו לא איחרו לבוא, אומרים חז"ל: "מחלוקת של קורח אפילו תינוקות של בית רבן נבלעו".

איך קשה לקרוא את זה! ילדים שלא עשו כלום, פעוטות שבעריסה נלקחו בגלל התככים של ההורים שלהם, ילדים קטנים נושרים להם שערות ועוברים טיפולים קשים במחלקות קשות בגלל שההורים שלהם חושבים שהם מבינים, בגלל שההורים שלהם לא רוצים להפסיק להילחם. שבוע שעבר בשיעור, אמרתי לקהל: "כל מי שיש לו מחלוקת, בבית, בעבודה, עם השכנים, אני מתחנן לפניו שיצא מהתמונה ואם לא בשבילו אז בשביל הילדים שלו!".

תמיד לחפש להיות שוחר שלום, רודף שלום, תהיה מאלו שמרבים שלום, אתה לא תפסיד! יהודי אחד ניגש אל האדמו"ר מגור ואמר לו שהוא רוצה לקנות דירה, אך הוא לא יודע איפה. אמר לו האדמו"ר: "תעלה לרכב שלך ותיסע, תסתכל על בנינים מצד שמאל ומצד ימין של הכביש, כשתבחין בבניין שבנו תוספת על הגג שלו תעצור ותבקש שם דירה". "מה יש שם כבוד הרב?" הוא שאל. אמר לו הרב: "בנין שכל הדיירים וויתרו על הזכות שלהם בגג, כדי שאחד מהדיירים יבנה על הגג, זה בנין של אוהבים, זה בנין של שלום, שם תגדל את הילדים שלך, בבנין כזה לא תהיה שריפה, בבנין כזה לא יהיו מחלות, כי זה בנין של שלום!".

הלוואי שנדע לוותר, שנזכה לחיות את השלום. אמר החפץ חיים: "אני חי כבר תשעים שנה על האדמה ולא ראיתי יהודי שוויתר והפסיד" – תזכור, אתה לא תפסיד!

סיפר יהודי אחד שברוך השם זכה למשפחה ברוכה ילדים וכל שנה בחג סוכות הצפיפות בסוכה הייתה גדולה. באותה שנה הוא החליט שהוא בונה למטה ברחוב, הילדים שמחו מאוד, כולם נרתמו למבצע, לקחו מידות, קנו קרשים והשמחה הייתה גדולה, הם בנו את הסוכה שעות רבות והעיר שושן צהלה ושמחה.

את הבניה הם סיימו בשעת לילה מאוחרת. בבוקר שלמחרת נשמעו דפיקות בדלת. זה היה השכן מלמעלה. "בוקר טוב, רציתי לדעת, מה הענין של הסוכה הזו למטה? אם לא שמתם לב זה נוגע קצת במקום שאני מחנה בו את הרכב, אני מבקש לפנות את זה מיד אם אתם לא רוצים שהעירייה תעשה את זה". הילדים קראו לאבא שלהם, הוא ניגש לדלת, ראה את השכן, שמע את דבריו ואמר: "אני רוצה רק שתדע, שכל השנים האלו הייתה כאן בבית צפיפות נוראה, השנה אמרתי אני אשמח את הילדים, אבנה להם סוכה גדולה שישמחו בסוכה. אתמול בנינו אותה עד שעה מאוחרת בלילה, כל הסיפור הזה הוא סה"כ שמונה ימים, אני מבטיח לך! רק יוצא החג, דבר ראשון שאנחנו עושים זה לפרק את סוכה. בבקשה תבין אותי". אמר לו השכן: "סיימת לדבר? יופי, תפנה את הקרשים שלך, אני לא חוזר על זה פעמיים". הפנה את גבו והלך.

הילדים בבית היו רותחים. "אבא, זו לא חניה שלו, היא של כל הדיירים! למה שנוותר לו? למה, בגלל שאנחנו דתיים אנחנו צריכים לשתוק?!". אמר להם אבא שלהם: "אותי לא חינכו כך, אני לא אשב בסוכה שנויה במחלוקת, כי סוכה כזו שבאה עם מחלוקת, עם מריבות, עם מדנים, אלו סתם עוד כמה קרשים. אנחנו נפנה את הסוכה". בסופו של דבר הם בנו סוכה בביתם, בצפיפות.

בליל החג, כשהיו כולם ישנים, שמעו קול נפץ גדול הבא מן הרחוב ויצאו מיד לראות מה קרה. והנה עיניהם קלטו, שבמקום החניה של השכן נפלו שני סלעים גדולים על הרכב שלו וריסקו את הרכב כליל, הנשימה שלהם נעתקה לכמה שניות, הם הבינו שהם היו צריכים לשכב תחת אותם סלעים.

אמר אותו האבא: "תמיד אותי חינכו לוותר, אבל אף פעם לא האמנתי שהויתור הזה יכול להשאיר את המשפחה שלי בחיים". רבותיי, על ויתור מקבלים גם חיים.

וכך כותב הרב שטיינמן, שבזכות ויתור אפשר להינצל ממיתה שכבר נגזרה על האדם. מי שמחפש חיים שיעשה את זה. ה' יזכנו להיות מהוותרנים, להיות שוחרים שלום, אנשים שיודעים לחייך, להגיד לכולם בוקר טוב, אנשים טובים.

שנזכור את דברי האדמו"ר מקוצק, שלקב"ה יש הרבה מלאכים, הוא מחפש בני אדם. ה' יזכנו. שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.

מידת הכעס (מתוך העלון 'אפריון שלמה' גיליון 193)

נתאר לעצמנו שאדם שעבד יום שלם, ולא קיבל שכר מבעל הבית, הרי אותו אדם יכעס וידרוש מבעל הבית שישלם לו את שכרו. ובודאי יכעס אם לא ישלם לו שכרו על שבוע עבודה. ואם לא קיבל שכר עבור שבע שנים, הרי הדבר יכול להגיע לידי שפיכות דמים...

והנה אנו מוצאים בפרשתנו, שלאחר שיעקב אבינו עובד אצל לבן שבע שנים בעבור רחל, מרמה אותו לבן ונותן לו את לאה. כיצד יעקב מגיב לכך... "מה זאת עשית לי" בשיא השלווה והרוגע!!! אומרת הגמרא: רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותו. ופרש רש"י: לא עלה בשכרו אלא כחש בשרו ברגזנותו, וכפי שידוע היום ע"פ הרפואה שרוב החלאים הבאים בזמננו הם מחמת הכעס והעצבים, היות ועקב כך האדם מפריש חומצות שמוזיקות לגוף, ואף גורם לעצמו לחץ דם גבוה ואולקוס.

סיפר ר' חיים מקוסוב (בעל ה'תורת חיים'), שפעם נסע לעיר אחת לצורך מצווה. בדרך התעכב בכפר אחד ונכנס ללון אצל אחד מתלמידיו. לאחר חצות הלילה התעורר הרב משנתו ושמע כיצד אדם אחד מברך ברכות התורה בכוונה ובמתיקות, ולאחר מכן החל ללמוד תורה. כשהאיר היום, הסתכל הרב וראה שאותו האיש שקם בחצות ללמוד, הוא זקן עיוור, ואותו זקן יושב לו במיטתו ולומד. שאל אותו הרב מי הוא ומה מעשיו? השיב לו הזקן שהוא אביו של בעל הבית, וזה עשרים שנה הוא פרוש מכל ענייני העולם, ועוסק בתורה בקדושה ובטהרה, ובנו דואג לכל מחסורו. הרב נוכח לדעת שעומד לפניו אדם בעל דרגה גבוהה, ולאחר שהתיידדו, היתנו ביניהם, שמי שימות תחילה, יבוא ויספר בחלום מה נעשה בדינו בשמיים.

ואכן לאחר כמה שנים נפטר אותו עיוור, ובא בחלום לר' חיים וגילה לו מהמתרחש בדינו בשמיים וכה היו דבריו: כשנשמתי עלתה למרום, היתה שמחה גדולה בפמליה של מעלה לקראת בואי, וכשהכניסוני בבית דין של מעלה והחלו לברר את דיני, נוכחו כי במשך 20 שנות חיי האחרונות התעליתי ותיקנתי את כל מעשי, כך שהייתי נקי מכל חטא, ומלא בתורה ומצוות.

אך פתאום נכנס מלאך שחור וצעק: לאדם זה אתם רוצים לתת גן עדן? והרי בצעירותו היה הנפטר מלמד ילדים באיזה יישוב רחוק מביתו, ושם שהה כל החורף, ולקראת חג הפסח חזר לעירו, ושם היה מקובל בתור תלמיד חכם נכבד. והנה בבואו בשבת לתפילה, כיבדו הגבאי בעליית 'רביעי', והנפטר התמלא בליבו כעס, ומיד לאחר התפילה בא בכעס אל הגבאי וגער בו: כיצד נתת לי עליית רביעי, והרי לפי מעמדי מגיע לי עליית 'שישי'?

כששמעו בית הדין את דברי המלאך, נתנו לי 2 אפשרויות: לחזור בגלגול כדי לתקן את החטא, או לסבול בשמיים 3 דקות של בושה. כמובן שבחרתי בבושה, ומיד פתחו את שערי גן עדן, ובא מלאך וחטף אותי והוליך אותי לשם, וביישו אותי לעיני כל הצדיקים – "ראו איפה סרוחה, היה לו עזות לכעוס ולומר שאינו רוצה עליית רביעי"...

סיים ר' חיים את סיפורו: ידוע תדעו, כי הקב"ה ריחם על נפטר הגדול ועזר לו שלא ירגיש את הבושה כל כך, כי אחרת כבר לאחר הדקה הראשונה, לא היה יכול לעמוד בצער, והיה מעדיף לחזור בגלגול. הרי לנו – כעס אחד בחיים, כמה עונשו בעולם האמת!

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל.
לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
לפרנסה טובה: שגיב בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארוז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל.

ויצא



בעלון נעסוק בתוכן שיעור 501 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 388 שנה ט' העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל ד' כסלו תשע"ט

929 פרשת

פרשת ויצא, תחילתה במלאכים וסופה במלאכים. מסעותיו הגורליות של יעקב אבינו בדרך לבנין ושורש עם ישראל, מלוות במלאכים. הוא יוצא מהארץ - מלאכי ארץ ישראל מלווים אותו ומתחלפים במלאכי חו"ל. בסיום הפרשה כשיעקב חוזר לארץ - "ויעקב הלך לדרכו, ויפגעו בו מלאכי אלוקים". הקשר הטבעי של האבות עם המלאכים, החל כבר אצל אברהם אבינו. בתחילה נראה כאילו מדובר באנשים (בראשית יח, ב), אך אח"כ מתברר כי אלה היו בעצם מלאכים (בראשית יט, א). בפרשה הבאה - וישלח, הקשר עם המלאכים מגיע למדרגה גבוהה יותר, לא רק מלאכים המלווים או המבשרים, אלא יעקב אבינו משתמש במלאכים כדי לבצע שליחות. "וישלח יעקב מלאכים אל עשיו אחיו" (בראשית לב, ד). ורש"י מדגיש לנו, לבל נטעה, שהכוונה היא ל"מלאכים ממש". פלא פלאות - מלאכים עושי דברו של יעקב אבינו. כך גם עם משה רבינו ע"ה שאמר לו הקב"ה (שמות כג, כ): "הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרךך, וכן (שם כב): "כי ילך מלאכי לפניך".

חיי האבות הקדושים מוקפים במלאכים. אמנם היחיד שלא מצאנו אצלו פגישה עם מלאכים, זהו יצחק אבינו. אולם אין זו קושיה. אצל יצחק אבינו אין רבותא בפגישה עם מלאכים, משום שיצחק אבינו, הוא עצמו מלאך. מסיבה זו, רבקה נופלת מהגמל בראותה את יצחק, כפי שמבאר הנצי"ב (העמק דבר בראשית כד, טז): "ותרא את יצחק בעודו עומד ומתפלל והיה אז כמלאך אלקים נורא מאד... על כן נבעתה מאד". יש מלאכים בעולם. מלאכים אינם עניין של דמיון וכפי שאומר דוד המלך ע"ה (תהלים צא, יא): "כי מלאכיו יצנה לך לשמרך בכל דרכיך". מלאך הוא דבר רוחני ביותר והוא מוחשי (מושג) בהתאם לדרגה הרוחנית שלך, כי מלאך זה כמו נשמה בלי גוף. והרי הנשמה היא מציאות מאוד ממשית, למרות שאיננה נראית באופן מוחשי. כגודל רמת הרוחניות של האדם, כך עומק החכמה שבא הוא זוכה, בכך שהוא מכיר את הישות הרוחנית שאיננה חומרית וכפי שאומר הרמב"ם (איגרת תחית המתים): "אמנם הנקראים חכמים באמת לא על דרך העברה, הנה התבאר אצלם שכל נבדל מן החומר, הוא יותר חזק המציאות מבעל החומר ואין ראוי לומר יותר חזק אבל מציאות הנבדל יותר אמתי". ישנם סוגים שונים של מלאכים ולכל מלאך יש תפקיד שבו הוא פועל בשליחות בורא העולם, אך תפקידים המרכזי הוא לשבח את הקב"ה (לכל מלאך יש זמן מוגדר), אם כן, עיקר הכוונה במלאכים היא לכוחות רוחניים הפועלים במציאות. בעולם שהקב"ה ברא, יש חוקיות אלוקית, יש כוחות אלוקיים עצומים הפועלים בבריאה. אדם שחוזר הביתה בערב שבת קודש, מלאכי השרת מלווים אותו (עיין טור א"ח סימן רס"ב) הוא מחובר לישות הקודש, לחיוניות האלוקית העצומה. אין כמו רוממות קדושת השבת בכדי להיות שייך ומחובר למשמעויות הרוחניות העמוקות של חיינו. ככל שחווים יותר לעומק את קדושת השבת (מעין העולם הבא), כך אנחנו מוקפים במלאכים במציאות ולא בדמיון. כמו שיש כוחות חיוביים, כך גם במובן השלילי יש כוחות רבים המפריעים, כפי שאומרת הגמרא (ברכות ו): תניא, אבא בנימין אומר:

המשך פרשת

אלמלי נתנה רשות לעין (האדם) לראות (את כל השדים הנמצאים סביבו), אין כל בריה יכולה לעמוד מפני (הפחד) מהמזיקין. אמר רב הונא: כל חד וחד מינן (לכל אחד ואחד, יש מצדו) אלפא (אלף מזיקים) משמאליה (משמאלו), ורבבתא מימיניה (ורבבה מימינו) וזה נלמד מהפסוק (תהלים צא, ז): "פל מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגש". אך "מדה טובה מרובה ממידת פורענות" (סנהדרין ק: ו) ממילא ניתן לומר שאלמלי נתנה רשות לעין לראות, לא היינו מפסיקים להתפעל מכל כוחות הטוב, החסד, הגבורה האלוקיים, המקיפים אותנו ללא גבול, ברם יחד עם זאת ראייתנו מוגבלת בהתאם לרמה הרוחנית שלנו. הקשר למלאכים הוא עניין מיוחד לישראל, והוא אף מחזק אותנו בשליחותנו - עם סגולה. העולם מלא כוחות עצומים של טוב, של מוסר, של יושר, ומעל הכל קודש - דרך הקודש - היא הדרך. זו ראשית כל מציאות אמיתית, השייכת לאופיינו ולייעודנו כפי שכתוב בקדושה (נוסח אשכנז): "נקדש את שמך בעולם, כשם שמקדישים אותו בשמי מרום". וכפי שאנו אומרים בקדושת יוצר (בתפילת שחרית): "וְכָלֶם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שְׁמִים זֶה מְזֶה, וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לְזֶה לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנִחַת רִיחַ בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה וּבְנִעֻמָּה, קֹדֶשׁ כָּלֶם כְּאֶחָד עֹנִים בְּאֵימָה, וְאוֹמְרִים בְּיָרָאָה; קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"...

ועלינו לדעת ולהפנים שישנם מלאכים מסביבנו ושזו מציאות ממשית, והם רק מצפים שנוציא אל הפועל את שליחותנו. נדרש מאיתנו לפקוח את העיניים וללכת בדרכי אבותינו ולאחוז במידותיהם הישירות. או אז נגלה כמה עוצמה של טוב החיים מלאים, כמה איתנות ובטחון יש בחיי הקודש.

את life

ויצא - תוכן ענייני הפרשה

- א. יעקב יוצא מבאר שבע, מגיע להר המוריה מתקן תפילת ערבית, וישן במקום, חלום יעקב והבטחותיו של ה' ליעקב, יעקב נודר נדר מקים מצבה ומנסך עליה שמן לה' (כה, י"ב).
- ב. פגישת יעקב עם הרועים ליד הבאר ורחל בת לבן אחי אמו, באה עם הצאן (כט, א-ג).
- ג. יעקב עובד בבית לבן 7 שנים כדי לשאת את רחל, נושא את לאה (בגלל רמאותו של לבן ובזכות ויתורה של רחל) ושבעה ימים אח"כ נושא את רחל, ועובד 7 שנים נוספות בעבורה.
- ד. לאה יולדת ליעקב את ראובן שמעון לוי ויהודה (כט, לא-לה).
- ה. בלהה שפחת רחל ילדה ליעקב את דן ונפתלי.
- ו. זלפה שפחת לאה ילדה ליעקב את גד ואשר.
- ז. לאה יולדת את יששכר וזבולון ואת דינה (ל, יד-כא).
- ח. רחל נפקדה ויולדת בן וקראה שמו יוסף (ל, כב-כד).
- ט. יעקב מודיע ללבן על רצונו לעזוב ונשאר עוד שש שנים בבית לבן, מצליח במעשיו ומתברך במקנה ובעושר רב.
- י. לאחר ציווי ה', עוזב יעקב את לבן לכוון ארץ כנען.
- יא. לבן ובניו רודפים אחרי יעקב ומשיגים אותו בהר גלעד.
- יב. יעקב ולבן כורתים ברית ביניהם ונפרדים (לא, מג-נד).
- יג. יעקב ממשיך בדרכו לארץ ישראל, ומגיע למחנים ופוגש שם במלאכי ארץ ישראל (לב, א-ג).



**וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיִּלֶן שָׁם פִּי בַּא הַשְּׁמַשׁ...
וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא" (כח, יא)**

הנה יעקב אבינו הולך לחרן. דרך מלאה סכנות - גשמיות ורוחניות. עֶשׂו אורב לו בדרך, לבן ממתין לו לרמותו. הוא הולך לנכר, לגלות, לבית מלא תרפים. מה מחכה לו? מה מצפה לו? הקב"ה מבקש להרגיעו, לנחמו ולבשרו, שלא ידאג, שלא יפחד. לבשרו, שזרעו יהיה כעפר הארץ, ויתברכו בו כל משפחות האדמה. לומר לו, שהארץ תהיה שמורה לו ולזרעו. ולהבטיחו, שהוא לא יעזבנו עד שהבטחות יקויימו. אלו הבטחות נפלאות! ובכן, האם הקב"ה מתגלה אליו ומבטיחו? לא! הקב"ה מניח לו ללכת לחרן, בלי ההבטחות! מה מפעיל את הכל?

יעקב אבינו יוצא מבאר שבע צפונה ומזרחה לכיוון חרן, עולה בנגב, חוצה את מדבר יהודה, ומגיע עד לחרן. בדרכו הוא חולף ליד הר המוריה, מקום העקידה, מקום המקדש, ולא רמזו לו שישנה נבואה עבורו. מדוע? אומר המדרש: "הוא לא נתן אל לבו להישאר שם ולהתפלל, האם מן השמיים יעכבוהו? לא. לא עכבו אותו. הוא הגיע עד חרן. והיה יכול להמשיך ולבוא אל לבן, ולשאת את בנותיו, ולהפסיד חלילה את כל הברכות הללו, את הכתרים הנישאים, את הנבואה הרוממה. איך בכל זאת הוא זכה לזה? כאשר הגיע לחרן הוא עשה חשבון נפש, הרהר בלבו: כלום יתכן שעברתי על מקום שהתפללו בו אבותי, ולא התפללתי בו..."

כמה הרהורי חרטה עוברים בלבנו, על דברים שהיו צריכים להיעשות ולא נעשו, או שלא נעשו כהוגן. ומה אנו אומרים? חבל, ודי, בפעם הבאה, נשלים, אבל יעקב אבינו, לא נהג כך. קיבל החלטה, הסתובב וחזר על עקבותיו, על אף הסכנות הרבות הכרוכות בכך! ואז קפצה לו הדרך, הר המוריה נעתק ממקומו ובא לבית-אל, והוא לן במקום, וזכה במחזה הנבואה, ובהבטחות הנשגבות, ובכל הכתרים.

וכשהגיע למקום, שינה הקב"ה סדרי בראשית והחשיך את היום מוקדם יותר, כדי שיעקב ישן במקום ההוא ויזכה להתגלות ה' בחלומו - סולם יעקב, ושתיקן את תפילת ערבית. את כל זה היה מפסיד, לכאורה, אלמלא התעורר לשוב, ולכל זה זכה, על ידי החלטה לשוב על עקביו. החלטה ברורה כזו, מהווה פתח כפתחו של מחט ומקנה לאדם את התואר של "הבא ליטהר". ומכוחה, זכה יעקב לסייעתא דשמיא במידה גדושה ביותר.

אחד הרבנים בארצות הברית שמתוקף תפקידו היה להגיע לבוא פעם בחודש לאחד מבתי הסוהר הגדולים באזור מגוריו, לחזק את אחינו בני ישראל השוהים שם, סיפר, ששנה אחת הוא בא לבית הכלא בערב יום ראש השנה ושוחח עם האסירים על מהותו של היום הגדול והנורא "ראש השנה", שהוא יום הדין לכל באי עולם. וכל מה שקורה לאדם במשך השנה - הכל הוא תוצאה של מה שנגזר עליו בראש השנה. בתוך דבריו, הביא את עצתם של חכמי ישראל שהרוצה לצאת זכאי ביום הדין - אפילו אם רח"ל לא הרבה במעשים טובים בשנה החולפת, והוא לא זכאי שיגזרו עליו גזירות טובות רח"ל, בכל זאת, אם יקבל על עצמו קבלה טובה, אפילו קבלה אחת! קבלה טובה זו, תעזור לו לזכות ביום הדין. בסיום הדרשה, ביקש הרב מהאסירים לשבת חמש דקות עם עצמם בשקט, ושכל אחד מהם יקבל על עצמו לקיים איזו מצווה - אפילו קטנה ביותר, אבל בשלמות כל החיים, בזכות זה יזכה להיכתב ולהיחתם לשנה טובה ומתוקה. היושבים בבית הכלא, היו רובם ככולם רחוקים משמירת תורה ומצוות, ע"כ הדגיש הרב בדרשתו, שאפילו מצווה הכי קטנה תתקבל בשמים כדבר גדול מאוד. לאחר הדרשה, ניגש אל הרב אחד האסירים בשם קארל ואמר, שהוא יקבל על עצמו את מצוות שבת, אך הוא לא

יודע מה ואיך לקיים זאת. כששמע הרב את קבלתו, ניסה להניאו מכך, היות ולא קל לקיים את המצווה הזו מחמת פרטיה ודקדוקיה הרבים ובפרט ליהודי כ"כ רחוק משמירת תורה ומצוות. על כן הרב אמר לו, למה לך לקבל כזו מצווה מורכבת, קח איזו מצווה קלה ככיפה, ציצית וכד'. אבל קארל בשלו, שמעתי פעם על שבת, והחלטתי שאת המצווה הזו אני מעוניין לקבל על עצמי, אפילו אם זה קשה, מכיוון שקיבלתי על עצמי ברצינות לקיים את מצוות שבת, אני לא חוזר בשום אופן מקבלתי, השאלה שלי רק, כבוד הרב, איך לקיים זאת?

כשראה הרב את נחישותו לקיים את קבלתו, אמר לו הרב, אני אשיג לך בעזרת ה' ספר על הלכות שבת, ואכן קנה לו הרב את הספר ושלח לקארל את הספר לבית הסוהר.

בראש חודש חשוון כשבא הרב לתת את דרשתו החודשית התבונן בפני האסירים, והנה הוא לא רואה את קארל ביניהם, שאל הרב איפה קארל? מה הרב לא יודע, סיפור נורא ומופלא התרחש עמו, אמרו האסירים, ביום שהוא קיבל את הספר על הלכות שבת ששרב שלח לו, הוא התחיל ללמוד בו בהתמדה וברצינות, אבל ככל שלמד יותר ראה שהוא יודע פחות, ואינו יכול לקיים את מצוות השבת כהלכתה עד שלא ידע את הספר ישר והפוך, ע"כ החליט שעד שהוא לא ידע את הספר הזה ישר והפוך, כדי לדעת מה מותר ומה אסור, הוא הולך להישאר בשבת בחדרו ולא לעשות כלום כל השבת, כדי שלא להיכשל ח"ו באיזו הלכה שאינו יודע - שלא יפר ח"ו את קבלתו האמיצה והחזקה. רבי, המשיכו האסירים וסיפרו, הוא לקח זאת כ"כ ברצינות, עד שהוא אפילו לא נגע בכף או מזלג, כי חשש שמא אסור לגעת בהם, והיו צריכים חבריו האסירים להכניס לו את האוכל לפה, כך הוא נהג שתי שבתות במשך עשרים וחמש שעות - מכניסת השבת ועד צאתה, לא הניע אבר ולא נגע בכלום. מחשש שמא יחלל את השבת קודש.

אחרי השבתות הללו, הוא נקרא יום אחד להנהלת בית הסוהר ומאז לא ראינו אותו יותר.

אח"כ נודע לנו שהממשלה החליטה מחוסר מקום בבתי הסוהר לעשות תוכנית ניסיונית ולשחרר מכל בית סוהר כמה אסירים למעצר בית עם מיקוד אלקטרוני, ואם זה יצליח, ירחיבו את הרעיון לעוד אסירים ועל-ידי-כך יתפנה מקום בבתי הסוהר, עובדה שתחסוך מיליוני דולרים לאוצר האמריקני, מתוך הקהל הרב של מאה ועשרים אלף אסירים שיש בבית הסוהר שלנו, נבחרו ארבעה לתוכנית הזו וקארל היה אחד מהארבעה. וכך מצא את עצמו יוצא מהכלא!

הרב התרגש ועמד נפעם בהתרחשות הניסית שאירעה עמו, בהתגשמות החלטתו וקבלתו האמיצה ללא פשרות. התקיים בו דברי חז"ל (שבת קיח:): "רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים שנאמר כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדשי..."

הרב החליט שהוא חייב ללכת לבקר את קארל בביתו. כשבא, ראה אותו יושב ולומד בהתמדה עצומה את הספר הלכות שבת, וכך במשך הזמן, המשיך להתקדם ביהדות עד שכיום הוא יושב והוגה בתורה כל היום, ועולה ומתעלה במעלות התורה והיראה, עדיו לגדולות...

לכל הנס והמהפך הגדול הזה, זכה ר' יהודה (קארל לשעבר) בזכות דבר אחד: "החלטה"! אבל החלטה בכל מחיר, החלטה ששום מכשול לא יעמוד בפני קיומה, כשזו עוצמת החלטה זוכים לניסים מהשמיים כדי לקיימה. אפילו בתחילת הדרך... זו לא הייתה סתם החלטה, זו הייתה החלטה מוחלטת, שהיה מוכן להקריב בשבילה הכל, מכיוון שעשה את הצעד הראשון שהוא יכול לעשות, אז הופיעה הסייעתא דשמיא והושיעה אותו חוץ לדרך הטבע...

ונזכה שיתקיים בנו דברי המדרש (שיר השירים רבה ה, ב): "פתחו לי פתח כפתחו של מחט, ואני אפתח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו".



”וְתֹאמַר הֲנֵה אֲמַתִּי בְלָהָה בְּאֵלֶיהָ...” (ל, ג)

בגודל שבירת המידות

בפרשת ויצא (ל, א) כתוב ”ותרא רחל כי לא ילדה וכו' ותאמר - הנה אמתִי בלהה בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אנוכי” - ומבואר שע”י נתינת שפחתה ליעקב היא תיבנה, וצ”ב, איך רחל תבנה מכך שלבלהה ייוולדו ילדים? וכן מצינו אצל שרה ”ושרי אשת אברם לא ילדה לו וכו' ותאמר אל אברם הנה נא עצרני ה' מלדת בא נא אל שפחתי אולי אבנה”, וגם כאן צ”ב איך היא תיבנה ע”י שיוולד לאברהם? וביארו רבותינו שיסוד הדברים האמור כאן הוא ”שבירת המידות”, שע”י שנותנת את שפחתה - שתייפך להיות גבירה בשווה לה - דבר עצום זה בכוחו לשנות את הטבע ולזכותה בילדים.

מה הציל את רבי עקיבא

בגמרא (יבמות קכ”א) מספר רבן גמליאל: ”פעם אחת הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שנשברה, והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה, והוא רבי עקיבא. וכשעליתי ליבשה בא וישב לפני ודן לפני בהלכה. אמרתי לו: בני, מי העלך [מהים]? אמר לי: דף של ספינה נזדמן לי, וכל גל וגל שבא עלי נענעתי לו בראשי”. הנה מה ששאלו ר”ג ”מי העלך” לא היה באיזה קרש החזיק שבעזרתו חתר ליבשה - מהתורן העליון או התחתון, מדופני הספינה או מהסיפון, שהרי ברור שהחזיק בחפץ כלשהו שצף על פני המים. וכן יש להבין, מה הוא עונה לו - דף של ספינה, ועל כל גל וגל נעניתי לו בראשי. וכי אין אנחנו יודעין שאם אדם רוצה להינצל צריך ללכת עם הזרם ולא נגד הזרם כדי שלא יכלו כוחותיו?! אלא ודאי כוונת רבי גמליאל לשאלו באיזה ”זכות” זכה להינצל, ועל זה ענה רבי עקיבא שהוא הכוח של ”שבירת המידות” וזהו הדף של ספינה שנזדמן לי ”שעל כל גל וגל נענעתי לי בראשי”, והיינו - כשחבר פגע בי שתקתי והמשכתי הלאה, כשהשכן הטיח בי דברים, לא הגבתי אלא נענעתי לו בראשי, הורדתי הראש והתגברתי על מדותי, וזה הדף של ספינה שהציל אותי. ואכן מצינו בגמרא (תענית כ”ה:) מעשה ולא ירדו גשמים, ירד רבי אלעזר ולא נענה, ירד רבי עקיבא ונענה. יצאה בת קול ואמרה לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה ”מעביר על מידותיו”. הנה שמעלת רבי עקיבא הייתה שהעביר על מידותיו.”

שבירת המידות מורידה שפע לכל ישראל

מובא במדרש (ויקרא רבה לז, יז): בזמן רבי תנחומא היו צריכים ישראל למטר. באו אליו ואמרו לו: רבי, גזור תענית כדי שירד מטר. גזר תענית פעם ראשונה ושניה - ולא ירדו. פעם שלישית קם ודרש: כל אחד יקבל על עצמו לתת צדקה. הלך אדם אחד ולקח מה שהיה לו בביתו ויצא לשוק לחלקו, פגעה בו גרושתו ואמרה לו 'תן לי צדקה, מהיום שיצאתי מביתך לא ראיתי טוב בחיי'. כיון שראה אותה בצרה, נתמלא עליה רחמים, ונתן לה, כדכתיב ”ומבשרך אל תתעלם”. ראהו איש אחד, הלך ואמר לר' תנחומא: ראיתי אדם פלוני שמדבר עם גרושתו ונתן לה פרוטות, ואם לא שחשודים שעשו עבירה - לא היה נותן לה. שלח ר' תנחומא והביאו לאדם, וסיפר לו המעשה, הגביה רבי תנחומא פניו לשמים ואמר: רבש”ע, מה אם זה שהוא בשר ודם, שבדרך הטבע הוא אכזרי (על גרושתו השנואה עליו) ולא היה חייב לספק מזונותיה, נתמלא עליה רחמים ונתן לה, אנו, שאנו בני בניך - בני אברהם יצחק ויעקב, ומזונותינו עליך, על אחת כמה וכמה שתתמלא עלינו רחמים. באותה שעה ירדו גשמים ונתרווח העולם.

מכאן רואים את כוחה של ”שבירת המידות” שיכולה לפעול במקום שאחרים לא הצליחו, ולהוריד שפע לישראל.

”וְשִׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְהָיָה ה' לִי לְאֱלֹקִים” (כח, כא) - על פרשת דרכים

עבור גדי (שם בדוי) היתה התגלמות יופיים של החיים - בסיבובים הנועזים אותם עשה על אופנועו, בכל הזדמנות שאך נקרתה בפניו. באחד הימים בשעות אחר הצהריים, חלף גדי על פני ישוב קטן והתקרב אל הצומת. הוא החליט לפנות ימינה בסיבוב הקרוב, ובעוד הוא מבצע את הפניה במלוא המהירות, התחלחל בראותו מולו ילדה קטנה עומדת באמצע הכביש. לא היה לו זמן לבלום, וגם לא היתה כל אפשרות לעקוף אותה, האופנוע הדוהר התנגש בילדה והעיף אותה מעבר לכביש, הפעוטה איבדה על אתר את הכרתה. גדי עצר בחריקה, קפץ מן האופנוע וחש אל הילדה כשמסביב הולמות באוזניו זעקות השבר של האם ויתר האנשים, כולם הרעיפו עצות זה לזה, בעוד הילדה מוטלת חסרת הכרה. לאחר מספר דקות נוראות שנדמו כנצח, הופיע האמבולנס שנטל עמו את הילדה ואמה למרכז הרפואי הקרוב ביותר. הילדה היתה בתרדמת במשך מספר ימים, ההורים המודאגים, לא משו ממיטתה.

גדי הצטער מאוד על מה שקרה. הוא ניסה לנחם את עצמו במחשבה, שהאשמה אינה תלויה בו. כפי שסיפרו לו, עזבה הפעוטה את ידה של האם ורצה לכביש, הוא לא הצליח להירדם בלילות, ולא להתרכז בימים, כל מחשבותיו נסובו על מצבה הקשה של הילדה.

יום אחד בשעות אחר הצהריים, החלה הילדה להתעורר, היא הצליחה לזהות את הוריה, ואט אט החל זכרונה שב אליה, כושר הדיבור והמחשבה שבו לתיקנם. וכעבור מספר ימים בישר הרופא, כי בקרוב תוכל להשתחרר מבית החולים.

ביום בו אמורה היתה להשתחרר בא גדי לבקרה, הוא הבחין באם היושבת במסדרון, ניגש אליה ואמר בלחש: ”אני רוצה שתדעי שאני מרגיש נורא, אני יודע שהתאונה לא היתה רק באשמותי, בכל זאת הרגשתי נוראה והייתי רוצה לעשות משהו למען ולמען בתך, אני עצמי אינני יודע מה לעשות, אינני אדם עשיר, אבל אעשה כל מה שתאמרי לי ובלבד שאביא תועלת כל שהיא לך או לבתך”. האם אמרה לגדי: ”התאונה אירעה ביום השבת, הבטח לי שמעתה ואילך - לעולם לא תרכב על האופנוע בשבתות וחגים. וכן קבל עליך לשמור על הכשרות” גדי נדהם: ”מה הקשר? האם זה כל מה שאת מבקשת ממני?” שאל.

”כן”, השיבה - ”אם תבטיח לי זאת, יהיה זה הכל עבורי ועבור בתך”.

הוא יצא מבית החולים מוכה תמהון, בין כל התיאורים שתאר לעצמו מה היא עשויה לומר לו, לא העלה כלל שמץ הרהור הקשור בשבת. בשבת הבאה כשעמד לעלות על האופנוע. נזכר לפתע בהבטחה שנתן. הוא שב אל הבניין, ודפק על דלת הדירה הראשונה שנתגלתה לעיניו מזוזה.

כשנפתחה הדלת הוא ראה את המשפחה יושבת סביב השולחן בעיצומה של סעודת השבת. ”חשבתי שאולי תוכל להסביר לי מדוע אסור לי לרכוב על אופנוע בשבת?” גמגם. ”שבת היא יום מנוחה”, ענה המארח בנועם.

”אבל זוהי המנוחה שלי, לדהור בין ההרים”. השיב, הם החלו לשוחח, לבסוף הציע המארח שיפנה לרב הגר בבנין הסמוך, שיסביר לו את הדברים לאשורם, גדי שם פעמיו לבית הרב, אשר קיבלו במאור פנים והזמינו להצטרף לסעודת השבת.

גדי החל לבקר בבית הרב באופן קבוע, ועד מהרה החלו ללמוד בצוותא פעמיים בשבוע, כעבור מספר חודשים הודיע כי ”הוא זקוק לשינוי”. הרב השיב: ”שים לב, היום יום חמישי, מה דעתך לנסוע לירושלים לישיבת ”אור שמח” אני אדאג לכל הסידורים הכרוכים בענייך”? גדי הביע את הסכמתו להצעה, הגיע לישיבה ונשאר שם במשך שבועיים. הוא התקבל לישיבה והחל להתמסר ללימוד התורה, עד שהפך לבעל תשובה, הקים בית על טהרת הקודש, וברבות הימים זכה להיות תלמיד חכם...



ברינה יקצורו

הסוד לחיים - פנקס ההודאות והישועות

ב. ירדתי מוקדם בבוקר למכולת על מנת לקנות בדחיפות חלב, והנה אני רואה באורח פלא, איך בדיוק באותו רגע הגיעה משאית החלב, כך שמיד לקחתי שקית חלב והגעתי תוך שניות ספורות הביתה - ממש הרגשתי איך ה' שלח לי אישית את משאית החלב...

ג. תודה לך ה' ששימחת אותי שבני חזר עם תעודת הצטיינות ששימחה אותנו כל השבת... ד. מישהו שלח לי בפתאומיות 2,000 ₪ תרומה לכולל - תודה ה' על העזרה...".
תאמינו או לא, אך בדיוק כפי שהבטיח הרב... הפנקס חולל פלאים. ניסים על גבי ניסים התחוללו בחייו של האיש, ותוך ימים בודדים, הוא חש כי כל הלחצים והפחדים התפוגגו מאליהם, ויותר מכל - הוא חש עין בעין, כיצד ה' שולח לו סכומי כסף עצומים למימון הכולל, ובכך המשיך לממן את הכולל עד ליום זה.

זהו הסוד שהשאיר ר' שלמה זלמן אויערבך זצ"ל לכל יהודי: **'פנקס ההודאות והישועות'** אשר בכוחו לחולל ניסים ונפלאות לכל יהודי באשר הוא, אם אשר רק יעשה זאת. אם רק יכתוב את חסדי ה' ויודה עליהם, תוך כדי התבוננות בהם טרם התפילה. כי זוהי כוחה של הודאה לה' יתברך. וכבר כתב הרב פינקוס זצ"ל בספרו 'שערים בתפילה' (עמ' ז):
כי האדם המחזיק בהודאה לה' בכל עת, הרי שבעת צרה - נפתחים בפניו שערי השפע והישועה.

וכמו כן כתב הרמב"ן (סוף פרשת בא): "כוונת כל המצוות שנאמין בא-לוקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה... שאין לעליון בתחתונים חפץ מלבד זה שידע האדם ויודה לא-לוקיו שבראו". הצטרפו לאנשים שעשו זאת וראו ישועות!

"יתגהר עוד ותלך בן ותאמר הפעם אודה את ה' על בן קראתה שמו יהודה" (כט, לה)
וברש"י: "הפעם אודה" - שנטלתי יותר מחלקי, מעתה יש לי להודות.

כתוב בחז"ל (במסכת ברכות ז:): "ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מיום שברא הקדוש ברוך הוא, את עולמו לא היה אדם שהודה להקדוש ברוך הוא עד שבאתה לאה והודתו שנאמר הפעם אודה את ה'.

לפעמים, כשצריך כלי עוצמתי במיוחד, יש את נשק ההודאה. כשיהודי צריך ישועה וכל הדרכים נראות כחסומות בפניו - הוא יכול לאמץ את גישת ההודאה, כי יהודי שמודה לה' - זוכה בישועות גדולות, גם נדירות ובלתי צפויות!

את הסוד הזה גילה הגאון הגדול רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל והעיד, כי אותו סוד מסוגל להושיע כל אדם בכל מצב שהוא ולחולל פלאות תוך זמן קצר, הרי הוא לפניכם: מספרים כי באחד הימים הגיע אל הגאון הגדול ר' שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, איש מכובד נשוא פנים, כשבעיה גדולה מעיקה על ליבו. "כבוד הרב, ברוך ה' זכיתי להחזיק ולממן 'כולל' גדול וחשוב אשר לומדים בו עשרות אברכים העמלים על תלמודם, כשאני הוא זה המשלם להם משכורות חודשיות מכספי האישי. אלא שבתקופה האחרונה, התחלתי למצוא את עצמי בלחצים נוראיים כשאין לי מהיכן להביא להם את הכסף, עד אשר איני מצליח לישון בלילות..."

האיש השתהה מעט והמשיך: "חיי הפכו ללחץ גדול ופחדים נוראיים, עד שהלכתי למומחה רפואי גדול, שאמר לי כי אין מנוס אלא לסגור את הכולל, מפני שרק זה הדבר שיסיר ממני את הלחץ הגדול וישיב לי את הרוגע הנפשי. וכעת באתי לשאול עצה מאת הרב, האם עלי לנהוג כך?" ר' שלמה זלמן הרזה קלות, והשיב: "אכן כן, אין ספק כי עליך לצאת מהלחץ הנפשי בו אתה נתון, זה אינו בריא ואינו נכון שהאדם יחיה בלחצים כבדים. אך האם הפתרון היחידי הוא רק לסגור את הכולל? חושבני שיש לי פתרון חלופי מצוין בשבילך... באמתחתי תרופת פלא, שתוכל להושיע אותך ממצבך".

האיש היטה אוזנו בשקיקה ור' שלמה זלמן שטח את סודו המפתיע: "ברצוני לגלות לך סוד המסוגל להסיר מעליך ומעל כל אדם באשר הוא, את כל הלחצים הנפשיים והקשיים שבחייו. ומהו? הקשב נא לי, טול מהיום פנקס קטן, אותו תחזיק בכיס במשך כל היום, ותקרא לו **'פנקס ההודאות'**. בכל פעם שתרגיש במשך היום, כיצד ה' סייע לך, עזר לך, שימח אותך, כיצד ראית את השגחתו והצלחתו - רשום אותו בפנקסך. אך זה עדיין לא הסוף - לפני כל תפילה במשך היום, הוצא את פנקסך והתבונן בכתוב בו לכמה רגעים, כדי שתיזכר כמה טובות וחסדים עשה לך הבורא, וכשתגיע בתפילה ל'מודים', תכוון גם על כל אותן הטובות שעשה לך הקב"ה". או אז סיים ר' שלמה זלמן את דבריו ואמר לו: "אם תעשה כך, מובטח לך כי תוך זמן קצר תזכה לראות ישועות גדולות ותצא מכל הלחצים והצרות".

האיש הודה מעומק הלב לרב ויצא מחדרו בשמחה רבה. הוא רכש לעצמו פנקס קטן והחל לכתוב בו בכל רגע נתון, כל חסד וישועה ה' שהרגיש שעשה עמו הבורא והרי חלק מהרשימה שלו: א. לאחר זמן רב של היעלמות המוצץ של בני, מצאנו אותו באורח פלא... ממש הרגשתי כי הבורא האיר את עיני למצוא אותו...

בברכת התורה

רין ברינה

"לְאִדָּם מְעַרְכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק



מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה

נפתלי בן רוזה : סמי בן שמחה : גורג'י בן שמחה

אברהם בן חנה : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה

סלמן בן חבו דוד : יעקב בן סאלם : חיים בן אסתר

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם : רוני בן יעקב ועזיה

אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : סמי בן חנה

משה אהרן בן מאיר יצחק : חנינה בת כמיסה : מאיר בן שמחה

מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : ג'וליה חיה בת גריסה

מרים בת עזיה : נוראני בת מרים ורבי : כתון בת חביבה

שמחה בת סרח : חיה בת יוסף : רחל בת חנה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה : **זיווג** - זהבה בת אטו

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יהודה בן אסתר : יעקב ישראל בן גלית
אורטל בת גלית : הדסה בת מרים
דוד בן שמחה : מנחם בן עליזה : חנה
פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה
מרים קרן בת רבקה : אילה בת ציפורה
שרה בת רבקה : שרה תהילה בת חנה
אברהם בן אנט : פיבי בת חביבה בן חמו
נורית בת רחל : רחל בת נארה : גלית בת רות

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה
שושנה ריזל בת מינה
מיטל בת לולו
שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (מ' צי)
יובל בן שלומית : אושר בת אורנה
הודיה בת ציפורה : רחל בת חיה
יעל ברכה בת אביגיל : עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בניה ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

עבודת השם בכל עת

הקב"ה גם בחוצות הבריא, וזה אכן היתה עבודת יעקב מאותה שעה, שהרי תכלית כוונתו בעבודת הצאן היה כדי לבנות את ביתו ולהקים בכך את האומה הישראלית, ובעבודה זו גילה כי גם פעולות חומריים הם בכלל עבודת השם אם רק מכוונים לעשותם כאמצעי לצרכי שמים. מלבד מה שמבואר בספרים הקדושים שבעצם התעסקותו באלו הצאן היו גנוזים סודות טמירים ונעלמים, וכיוון בכך להעלות נשמות קדושות שנתעברו באלו הצאן.

על פי האמור מובנים דבריו, שדבר החלום היה גם הוראה לדורות, כי לא כל אדם זוכה להיות תמיד ספון בתוך כותלי בית המדרש, ואפילו אלו שכן זכו לכך הרי על פי רוב גם הם זקוקים להוסיף עמל כפיים על יגיעתם בבית המדרש, ועבורם גילתה תורה את דבר החלום, להורות להם שלא יתעצבו על כך שעליהם לעזוב את כותלי בית המדרש, כי גם בזו השעה שהם עושים לביתם יכולים להיות דבוק בבוראם, ע"י שיכוונו לעשות את פעולותיהם לשם שמים, כדי להביא טרף לביתם ולגדל את צאצאיהם לתורה ולעבודה, ובכך מלבד מה שעצם הפעולה נחשב למצוה גם מעלה בכך את האמצעים לשורשם.

ולאמיתו של דבר אין במעשיו של יעקב הוראה דוקא לעמלי כפיים, כי אם גם לכל אדם מישראל, כי כל אחד באשר הוא שם בעולם העשייה מוטל עליו בכל יום להתעסק בעניינים חומריים כאכילה וכדו', ותמיד מוטל עליו לדעת כי לא לחינם נזדמן לו זה הענין, ועליו לכוון בעשייתו לשם שמים, ובכך מקדש את שמו יתב' גם בעולם הנפרד, ומעלה את הקדושה שבתוך החומר לשורשו העליון.

ענין זה של העלאת הקדושה לשורשה, הוא מהדברים הקשים שבמקדש, כי אלו הניצוצות הפזורות בתוך קניני העולם מלוכדים בהם בכל מיני ענייני טבע וחומר, והם המה הגורמים לו להמתקסק בהם להסיח דעתו מהשי"ת ולפנותו לעניני חול, וזהו הגורם שלא יזכור האדם בשעת מעשה את תכלית התעסקותו באלו הדברים, ומכוון רק לתכלית המלאכה, ולפעמים כשהניצוץ יותר קדוש מלבישים אותו בתוך דברים עבים וגסים ומחמתן כי יכולתם להטות את האדם גם לדברים אסורים ח"ו, על כן על האדם להתאמץ שלא יסיח דעתו מבוראו ומתכלית יגיעתו, ויידע כי רבוי מניעותיו לקדש מעשיו וכוונתו מוכיחים על רבוי הקדושה שתתעלה בכח מעשיו.

ואפשר כי לכך סיבבה ההשגחה העליונה שתהיה עבודת יעקב דוקא בבית לבן, כי ללא ספק היו קליפות הטומאה מתנגדים לו ליעקב ולכוונותיו הטמירות והקדושות, ומלבד מה שהיו ביכולתם להסיח את דעתו מן הקדושה היה ביכולתם גם להפוך את עצתו ר"ל ולהטותו אל הרע, והיה מוטל על יעקב להתאמץ מאוד ולהלחם בהם לבל יצליחו מעשי שטן, ואכן זכה בכך להמליך את הבורא יתב' גם בתוך הדייטא התחתונה שבעולם התחתון, ולברר משם את הניצוצות השבויות בתוך עמקי הקליפות.

השי"ת יהיה בעזרנו שנוכל תמיד לכוון דעתנו בכל מעשינו לשם שמים ונזכה על ידה להמליך את בוראינו בכל חלקי הבריא.

וַיְהִי־לְהַנְהִי־סֹלֶם מִצֵּב אֶרְצָה וְרֵאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה וַיְהִי־מִלְאָכֵי אֱלֹקִים עֲלֵים וַיְרִידִים בּוֹ (בראשית כח, יג)

הנה, כלל הוא בידינו שאין התורה מספרת לנו שום מעשה אם לא שיש בה לימוד והדרכה בעבודת השי"ת, וכמשמעות ליבת 'תורה' שהוא מלשון 'מורה' כי היא המורה הליכות חיים בכל מקראותיה, הן במקראות שבהם נתפרשו מצוות ומשפטי התורה, והן במקראות שבהם מסופר מעשי עולם מעניני בריאת העולם ועניני אבות האומה והשתלשלות התהוות האומה הישראלית, כל אלו הדברים באים ללמד אותנו דרכים בעבודת השי"ת. וכשהוגים אנו באלו המקראות מוטל עלינו להתבונן בכל פרט ופרט על מה ולמה ראתה התורה לנוכח גלותו ולחוקקו לזכרון עולם. ובין היתר עלינו להתבונן באלו המקראות שבריש פרשתן, לשם מה סיפרה לנו התורה הקדושה על דבר חלמו של יעקב, שהרי בהכרח רצתה להודיע לנו בזה דבר מה. ואפשר שרצתה התורה כי כל יהודי באשר הוא שם יתבונן בדבר החלום הזה ובפתרונו, כי מעשה אבות הם סימן לבנים, וכשם שפתרון החלום האירי בשעתו את דרכו של יעקב אבינו, כמו כן מאיר הוא בהווה ובעתיד לזרעו אחריו, זה הפתרון מורה להם את דרכם בימי חלדם עלי אדמות, בהיותם חיים בעולם העשייה, ומחמת ההכרח זקוקים הם לפנות את דעתם גם לעניינים גשמיים וחומריים. זה החלום נתגלה לו ליעקב בו בשעה שהתכוון ללכת לביתו של לבן, כי בזו השעה דאגה אחותו, מי יודע מה יולד יום, שהרי עד כה היה יושב אוהלים על התורה ועל העבודה, הן בעודו בבית אביו והן בעת שהותו בישיבת שם ועבר, וכיון שכן בנקל היה ביכולתו לדבק עצמו בתורה ובנותנה, אך לעת עתה הרי הוצרך להקים את ביתו והוכרח ללכת בבית לבן, שם כבר לא היה באפשרותו להתדבק בתורת השם משך כל שעת היממה, שם היה עליו להתעסק בדברים חומריים וגשמיים, לרעות את הצאן להאכילם ולהשקותם ולדאוג לשאר כל צרכיהם, ואם לא די לו בכך הוכרח כל זה להיות תחת אוריה של טומאה שהיתה כבן בית בתוך אחותו של לבן המלאה גילולים, וכל זה דאב על לבו של יעקב, שמא מחמת אלו התנאים יפסיד את הדבקות בהשי"ת וברצונותיו, כפי שהורגל כבר רבות בשנים.

לזאת נתגלה לפניו המראה הזה, 'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה' בזה רמזו לו ליעקב שאפשר להיות בבחינת 'מוצב ארצה' ולהתעסק בעניינים חומריים, וגם בהם לכוון לשם שמים, ובכח האויב גוונא זוכה גם כן להיות בבחינת 'ראשו מגיע השמימה' כאותו היושב ספון בין כותלי בית המדרש. כי העולם הוא מלא בקנייני של הקב"ה, ובכל דבר שבעולם הזה טמון ניצוץ קדוש המחיהו, ועל בני העולם מוטל לברר ולהעלות את אלו הניצוצות הקדושים לשורשן העליון, והוא על ידי משמשתמים באלו הדברים לשם שמים. ובזה רצה הקב"ה ליישב את דעתו של יעקב, ולהודיעו כי הליכתו לביתו של לבן אין משמעותה פרישה מעבודת השי"ת, ואין בכך כי אם עבודה אחרת שעדיין לא הורגל בה, עד עכשיו היית ספון בבית המדרש, ושם היית ממליך את הקב"ה עליך, אך לעת עתה עליך להמליך את

פ' ויצא
ט' כסלו תשע"ט
גליון 435

לפי אופק
ירושלים
זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדה"נ 4:04
מוצש"ק 5:18
ר"ת 5:56

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:03
סוזק"ש ב' 8:47
סוז"ת א' 9:10
סוז"ת ב' 9:40

טיב המערכת

שוב אל ארץ אבותיך

הגמרא מספרת על שלמה המלך שפעם אחת ראה את מלאך המוות כשהוא עצוב, שאלו שלמה מדוע הוא עצוב, ענה לו מלאך המוות שהוא צריך לקחת את נשמתם של שני סופרי המלך אליהורף ואחיה, כששמעו כי רצה שלמה המלך להציל את נפש סופרי מן המוות, מסר שלמה את הסופרים בידי השדים כדי שיקחו אותם לעיר לוז, ששם כידוע לא היה מלאך המוות שולט, כשהגיעו לפתח העיר מתו שניהם, למחרת ראה שלמה את מלאך המוות שהוא שמח, שאלו מדוע אתה שמח, ענה לו מלאך המוות, מן השמים הורו לי לקחת את נשמותיהם של שני אלו כשהם נמצאים בשער העיר לוז ולא ידעתי כיצד אוכל לגרום להם להגיע לשם, ואתה שלחת אותם למקום שהייתי צריך להם, מיד פתח שלמה ואמר 'וגלחתי דבר נש איננו ערביץ ביה, לאתר דמיתבעי תמן מובילין יתיה', כלומר, רגליו של אדם הם ערבים לשמים, ולמקום שבו הוא מתבקש לבוא לשם רגליו מוליכות אותו.

יעקב אבינו שהה בבית לבן עשרים שנה, ואין לו זה מסייג? וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו... וירא את פני לבן והנה איננו כתמול שלשום, אדם חכם כמו יעקב אבינו בטח הבין מיד כשדאי לתפוס את הרגליים ולהסתלק, אבל למעשה הוא לא הלך, אלא רק אחרי שהקב"ה בעצמו אמר לו 'שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואחיה עמך', רק אז יצא יעקב אבינו לדרכו. יש אחד שכשקשה לו בעבודה הוא מחליט לעזוב, או קשה במקום לימודי הוא עובר מקום, יעקב אבינו מלמד אותנו שאי אפשר לברוח מהצרות שהקב"ה שולח לאדם, וכמו שראינו במעשה עם שלמה המלך, גם מהגורל לא ניתן להתחמק, ולכן כשאדם רואה שקשה לו כדאי לזכור שהכל מאת הבורא, הן הטוב והן הרע, והדרך הנכונה לבטל את הרע ולהפטר מהצרות, זה ע"י התפילה, ולא ע"י בריחה, כי הלא הקב"ה מלא כל הארץ כבודו.

(עפ"י טיב התורה-ויצא)

זמני קבלת קהל בבית פורנו ורבנו שליט"א
אך ורק בתא קולי שמספרו
052-7168366

ניתן לשמוע את שיחותיו של
פורנו ורבנו שליט"א
במספר מיוחד וישיב
לשיחות בלשון הקודש: 073-2951320
לשיחות באידיש: 073-2951321

טיב
ההודעות

דין מי ששדחה לבוא לבה"נ עד ישתבח - המשך

ברכת השחר

- א. לכתחילה צריך לזוהר שלא אחר הברכות יותר מארבע שעות על היום (פ"ב סק"א).
- ב. אך בדיעבד עכ"פ יכול לברך אותם עד חצות, כי כן מוכח מהרהר אחרונים שלא הפסיד הברכות אחר ארבע שעות (מ"ב סק"ב).
- ג. וי"א דזמן כל הברכות בדיעבד הוא כל היום, והמקיל לסמוך בדיעבד על הפוסקים ולברך אותם אחר חצות אין למחות בידו, כי לא מצאתי לאחד מן הפוסקים שיתן זמן לברכות לפי מה דנהיגין היום כהפוסקים דעל מנהג העולם הוא מברך (פ"ב סק"א וביהל ד"ה כל הברכות).
- ד. ויותר, דאפילו בלילה עד שעת השינה הוא חיוני אם שכח לאומרו קודם (פ"ב סק"ג).
- ה. ונראה דאם חוטפתו שינה, לכו"ע לא יכול לברך ברכת המעביר שינה, וכמו בברכת המזון, שהשוכח לברך ברכת המזון והתחיל להיות רעב אינו יכול לברך (פ"ב סק"ד).

דינים שונים

1. לא ידלג פסוקי דזמרה בשביל מלאכת עצמו למסחרו ופתיחת חנותו וכדו', אא"כ יש לו חשש גדול של הפסד כשיאחר הזמן הקצר דאמירת כל פסוקי דזמרה או להמתין למנץ אחר (ש"ת אג"מ ח"ד סי' צ"א).
2. בשביל לימוד תורה גרידא אין לדלג פסוקי דזמרה, וזאת לימוד תורה לרבים (ש"ת שבה"ל ח"ח סי' קס"ח).
3. י"א דיש לדלג פסוקי דזמרה כדי שייסיק להתפלל תפילת שמונה עשרה עם חזרת הש"צ, דהוי תפילה עם הציבור ממש (רא"מ מבטש"ס סי' ר"ב).
4. וי"א דאננם המתפלל שמונה עשרה עם הש"צ הרי זו תפילה כצבור, ומכל מקום אין מעלתה כתפילה עם הציבור ממש, ולכן עדיף לדלג בפסוקי דזמרה כדי להתפלל עם הציבור, מאשר לאומרו סדרם ולהתפלל שמונה עשרה עם הש"צ, ומאיירך אין לדלג בהם אם לא יסיפק ע"י זה אלא להתפלל עם הש"צ (ה"י"ש תפילה פ"ח ע"ף ס"א).
5. אשה לא תדלג בסדר התפילה כדי להסיפק להתפלל עם הציבור, כי אין לה דין תפילה בציבור כלל (ה"י"ש תפילה פ"ה הערה ז).
6. מי שדרכו להתפלל במתן ובכוונה ואף שבא בתחילת התפילה אין יכול להתפלל בשוה, לא יועיל להתפלל עמהם יחד, כיון שהוא מתנהג לאט ובמתן, ואם יתפלל עמהם בשוה יפסיד הכוונה, מותר לו להתפלל על הסדר, ויראה לכון שברכו קדושה יאמר עמהם בין הפרקים, ולא יעמוד באמצע הפרק וכל לבבות דורש ה' (ש"ת סק"א).
7. ועכ"פ אפשר לומר דגם דעת השע"ת הוא רק שאינו מחויב לדלג ומותר לו להתפלל על הסדר, אבל אם הוא רוצה

■ ישרים דרכי ה' ■

בכל הסיבה יצא שמו הטוב לפניו כאחד שביתו וליבו פתוחים כאולם, לא היה אחד ששב מלפניו בבושת פנים, ר' חייקל התברך בממון ובנסכים רבים, אך יותר מכך משופע היה במדה גדושה של אהבת ישראל ואהבת הבריות, ומתוך כך נהג לעצמו מנהג טוב, כל מי שנקלע בסביבתו ללא גואל ומדע היה זה כמונן מאליו שיימנה על אוכלי שולחנו של ר' חייקל, לא היה כזה מושג להזמין מקום או להודיע מראש, הבית מוכן היה לקלוט אורחים רבים, בכל עת ובכל שעה עמדו הכן סירים גדולים שפותים על האש, כשממונים מיוחדים היו מתרוצצים בין הסועדים ומנסים להשיבע את רצונם בבשר ודגים וכל מטעמים, הכל מן המשוחב ביותר וערבים לחך.

כביתו של כלבא שבוע היה, כל הנכנס לביתו רעב ככלב ה"י יוצא שבע (רש"י כתובות ס"ב), וביציאתם משבחים היו ומהללים את בעל הבית אשר חננו השי"ת באהבת ישראל ונתן להם אכילה ושתיה כדי שבעם ואף יותר מכך, כך היו עוזבים את ביתו תוך שהם מוריקים על ראשו את כל הברכות שבעולם שיחולו עליו ועל זרעו עד עולם.

יומא חדא הושלך הס בקרב קהל המסובים, צעקות רמות וקולות אדירים עלו מפאתי היכל הסעודות, האמת תיאמר שלא היה זה מראה חריג ביותר, שהרי לא פעם ולא פעמיים הסבו שם אנשים שונים ומשונים, אבל הפעם היה נראה שמשוהו שונה, לא ארך זמן עד שהצליחו כולם להבין כי הלה מתלונן על בעל הבית וטוען שהאכילו אותו בתבשילים מזיקים שאינם ראויים למאכל שגורמים לו ייסורים נוראים וטבל רב.

הכל עמדו נדהמים לנוכח חוצפתו של אותו הלך שמעיו פנים כנגד מטיבם שלולא רחמיו וחסדיו היו נידונים לחרפת רעב, תמימתם גברה שבעתיים לאור העובדה שמארחם לא חסך מהונו ומאונו בכדי שכל המזון המוגש לשולחן יהיה מן המשוחב והטרי ביותר, ואיך מרהיב הוא עוז בנפשו להטיח האשמות מופרכות וחסרות כל בסיס. מה שכן, אף אחד לא יכל להתכחש לעובדה שאותו צועק נראה אכן כסובל עד שכמעט ולא יכול היה לעמוד מרוב יסוריו.

ר' חייקל עצמו שאליו היו מכוונים כל החצים והבלבסטרות לא הגיב מאומה, ומשאך נרגעו מעט הרוחות פנה אל אותו אורח ולפייסו, משאך ניסה לדובבו התברר כל הסיפור לאשורו, האוכל היה משובח וטרי בהחלט, אבל ההוא היה חולה שהרופאים אסרו עליו לאכול מיני מאכל מסוימים, אבל ההוא ברעבונו כי רב לא שעה לאזהרות ומילא את כרסו בכל מכל כל, לא פלא כי הכאבים לא אחרו מלהגיע, המזון שלרוב האנשים הוא מחיה נפשות בשבילו הוא לא פחות מסם המוות.

ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי

השבוע בהפסדה אנו קוראים את סיום נבואתו של הושע הנביא, כה נאמר שם (יד, ט'): "כִּי יִשְׂרָאֵל יִדְרֹךְ ה' וְצִדְקֵי יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁלַח בָּם". ואפשר לפרש את המכוון בדברי הנביא שבא לגלות לנו כי התורה עצמה עלולה שתהיה עבור האדם הן סיבה להצליח והן סיבה להיכשל ח"ו, כי כאשר לומד הוא לשמה ובקדושה ובטהרה ומתכוון למצוא בתורה הק' את הדבר אשר ציווה השי"ת, אזי הוא זוכה להתעלות על ידה ולהיעשות לצדיק ועובד ה', אבל אם לומד הוא שלא לשמה, כי אם מתוך רצון למצוא בה את מה שלבו חפץ, אזי הוא מגיע על ידי הלימוד הזה להיפך ההצלחה וההתעלות ח"ו, ואדם שכזה מוטב שלא היה לומד מאשר למד והעלה הלכות מעוותות ופסקים עקומים.

זהו שאמר כאן הכתוב: כִּי יִשְׂרָאֵל יִדְרֹךְ ה' - התורה הק' היא ישרה, וצִדְקֵי הַלּוּמְדִים אותה באופן הראוי והנכון יִלְכוּ ויצליחו בָּם, והתורה תיעשה אצלם לסם חיים, אבל כאשר נפְשָׁעִים לומדים אותה שלא כראוי וודאי יִשְׁלַח בָּם, ולהם תיעשה התורה לסם מיתה.

נמצא שהתורה הוא כמאכל ערב וטוב למאכל וכל רעב לדבר ה' ימצא בה את אשר אהבה נפשו, אבל מי שמילא עצמו בדעות כוזבות הרי שנעשה כמי שנחלה ל"ע בחולאי הנפש וכל אוכל טוב שיבא לקרבו לא רק שלא יועיל לו אלא אף יוסיף קלקול על קלקולו, ייכשל בפירושים זרים ומעוותים ועליו ועל כיוצא בו כבר נאמר (תהילים ג, טו) "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי", (המשל י"פ האברבנאל דברים יא, ומשלי עקב פירוש בחקות).

העצה - שקודם הלימוד ישוב בתשובה

מן הראוי לציין כי לא רק הושע הנביא מסיים כך את נבואתו, אלא גם התורה הקדושה שנמסרה לנו מאת משה רבינו - אדון הנביאים - מסיימת בסופה עם פסוק מעין זה, כנאמר שם (דברים לב, ד): "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, קל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא".

הסיבה שראו משה והושע לסיים את נבואתם דווקא בעניין זה, יש לומר שכיוונו לרמז לאדם הלומד, שגם כאשר הוא מסיים ללמוד את ספר התורה או את ספר הנביאים ועדיין מוצא את עצמו עם קושיות וחוסר הבנות במה שלמד בספר הזה, אזי ידע נאמנה כי סיבת הדבר תלויה בו ובחוסר הכשרות ללמוד את התורה מצד מעשיו והנהגותיו, אבל דברי התורה והנבואה בעצמם הם ישרים וצדיקים ואין בהם שום עול. ואף כאשר יש בהם איזה דבר הנראה בעיניו חלילה כבלתי ישר, הרי זה מצד הסתכלותו המעוות של הלומד אשר לא נגה עליו אור ה' מחמת עוונותיו ופשעיו שמהם טרם טוהר ונוקה, מה שגורם לו לראות את הדברים מעוותים, ואילו אך היה שב בתשובה שלימה בטרם לימודו בוודאי היה רואה אור בדברי התורה והיו הדברים מחוורים לו ומתיישבים על לבו.

אכן העצה היעוצה לאדם כזה, אשר לא נגה עליו אור החכמה להבין ולהשיג את דברי התורה והנבואה כראוי, שימרה לשוב בתשובה כראוי ואז ישיג את התורה על אמיתותה.

עצה זו נרמזת בלשון קדשו של רש"י על הפסוק הנ"ל בהושע, ואומר: "מי חכם בכס ויתבונן לתת לב לכל אלה וישוב אל"י, כלומר - הרוצה להיות חכם להתבונן בדברי התורה הקדושה ולהבין בה כראוי, קודם ישוב אל ה' ואז יזכה שיזרח עליו אור השי"ת להבין ולהשכיל בדברי התורה הקדושה, וכל העוסק בתורה לשמה תורתו נעשית לו סם חיים, שנאמר (משלי ג, ז) 'עץ חיים היא למחזיקים בה' (תענית ז).

'יהודי' - מודה להשם

אחד מהנגידים הגדולים והנכבדים שבארצות הברית, רכש לעצמו 'מטוס פרטי' מן המפוארים והמשוכללים ביותר, שבביל טיסותיו הרבות לעסקיו המסועפים על פני מדינות שונות. מטוסים אלו תואמים במיוחד עבור 'אנשי עסקים' ופמלייתם, משרתים ויועצים, עורכי דין ומזכירים, שכל צרכיהם מוכנים ומתואמים

בבטן המטוס בקפידה, כדי שתהא הטיסה נעימה ונינוחה.

במהלך אחת הטיסות ארעה פתאום תקלה קשה באחד המנועים, ובתוך דקות ספורות החל המטוס לקרטע ולהתנדנד מצד אל צד כעלה נידף. כל יושבי המטוס היו בסכנה גדולה, ונתקפו בפחד איום, מכל עבר נשמעו צעקות נוראיות וזעקות שבר, והגביר דגן החל להתכונן לגרוע מכל, בכל רגע אמור היה האווירון ליפול ולהתרסק ארצה לשברי שברים רח"ל.

לפתע תפס היהודי העשיר את גודל השעה הנוראה! הן עומד הוא עתה בדקות האחרונות של חייו! ולא נותרו לפניו כי אם עוד מספר נשימות קצובות... - הוא נזכר בשעה גורלית זו במאמר רבותינו ז"ל (ב"ר יד, ט): "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלט לבורא! מאי טעמא (תהלים קג, ו) 'כל הנשמה תהלל קה', כל הנשימה תהלל קה" ע"כ.

כמה עמוקה היא משמעות זה המדרש, כאשר הנשימות שנתרו ספורות אחת לאחת, לפני המוות הנורא!

רק עתה, על סף נשימותיו האחרונות, חדרה לתודעתו גודל חובת הודאתו לבורא ברוך הוא, שאם על כל נשימה ונשימה צריך לקלט ולהלל, על אחת כמה וכמה בכל הטובות והחסדים העצומים שגמל עמו השם יתברך כל ימי חייו!

פתאום התחיל הגביר אף הוא להתפלל ולזעוק מקירות לבו, אך במקום לבכות וליילל באמירת 'יודי', אשמנו בגדנו וכו', כדין העומד על שערי מוות... פצח בשיר והלל מקרב לב ונפש על כל החסד אשר גמל עמו השי"ת, כשהוא הולך ומפרט בהתלהבות גדולה את כל הטובות שנעשו לו בימי חייו! ליבו התמלא שבח ותהילה ככל שזכר יותר ויותר מהמתנות הרבות שהוענקו לו משמים, בבריאות, ומשפחה, בבית ובממון, ובכל שאר קניינים בגוף נפש ורוח שזכה להם מיום עמדו על דעתו ועד היום, ועל הכל נתן שיר ושבחה הלל ומזמרה - כשלבסוף צירף לה בקשה וצעקה על העתיד, להושיעו גם עתה מצרתו הגדולה, כדי שיוכל להמשיך להודות ולהלל!

והנה בדרך פלא התייצב לו פתאום המטוס, והתיישר על מעמדו, ובניסים גדולים עלה בידו של הטייס, להמשיך בטיסה המקרטעת עד הנחיתה בשלום!

המקרה הנורא הזה חדר עמוק לעצמותיו, ועשה בו מהפכה אדירה! - באותם דקות שנדמו כנצח של שיר ושבחה לחי עולמים ב"ה, הוא למד על בשרו ועל נפשו את 'טיב ההודאה'! ומאז התהפכה הסתכלות השקפתו בחיים, לראות תמיד בחלק הטוב שנתן לו השי"ת. ובכל תפילת שמונה עשרה אינו שוכח להודות ולשבח לבורא, על כל מה שהעניק לו למן השמונה עשרה הקודם ועד עתה! כי 'הודי' - מודה להשם!

~*~*~

סיפור לי יהודי נכבד מטובי בני ירושלים, שזיכהו השם יתברך בבית מלא בנים ובנות טובים וישרים, זרע ברוך ה'. והנה זה עידן הגיעה בתו לפרקה, פרק האישה נישאת, וכבר חצתה מזמן את גיל העשרים, ועדיין ישיבה והמתנה לזיווגה, כשלאחריה מחכים שורה של אחים ואחיות.

הבת הזו הייתה מוכשרת ומוצלחת ביותר, שלמה ומצוינת בכל מידה נכונה, גם משפחתה מהמיוחסות שבירושלים, אשר לכאורה שידוך

"וזהר עוד ותלד בן, ותאמר הפעם אודה את ה'! - על בן קראת שמו 'יהודה', לפנינו צרוך עובדות אשר סיפר מורינו בענין הודאה להשם יתברך!

כזה היו צריכים 'לחטוף'... אך למרבה הפלא מזל השידוכים לא האיר להם פנים בלשון המעטה... כל הצעה שעלתה על הפרק לא יצאה אל הפועל מסיבות שונות ומשונות. גם הצעות שכבר כן החלו להתקדם, והיה נראה שהנה מתקרבים לקראת סגירת שידוך, בסופו של דבר נפלו גם הם... החידה הייתה סתומה, מדוע ולמה

'תקועה' היא כך זה כמה שנים טובות?

והנה הגיעה הצעה אחת שהתקדמה יפה מאוד, הכל הלך למישרים, שני הצדדים רצו והסכימו בדבר. המזדוברים עצמם כבר נפגשו שתי פגישות טובות ומוצלחות, ושיניהם יצאו מרוצים מאוד, והתכוננו לקראת 'שבירת צלחת' בשעה טובה ומוצלחת.

אולם למרבה התדהמה, ביום אחרון ממש, שעות ספורות לפני סגירת השידוך, התקשר פתאום השדכן ובפיו בשורה שאינה טובה, ברגע שאחרי אחרון החליטו הצד השני שהם יורדים מהצעה זו, והכל בטל ומבוטל!

האכזבה הייתה קשה עד מאוד, זו הייתה עבורם סטירה מצלצלת וכואבת, לא ניתן לשער את גודל הצער והכביה הגדולה שהייתה בבית באותו יום, לאחר שכל המשפחה התכוננה כבר בהתרגשות לקראת השמחה, ירחם השם.

באותו ערב בשעות הקטנות של הלילה, לאחר שכבר נרדמו סוף סוף כל בני הבית, נשארו האיש עם זוגתו החשובה ערים, הם לא היו מסוגלים ללכת לישון מרוב צער ותדהמה. הם שאלו את עצמם שוב ושוב, על מה עשה לנו ה' ככה? הם שוחחו ביניהם שנראה כאן כמעט בחוש שתובעים מהם משהו מן השמים! הרי באורח פלא נופלים להם ההצעות בזו אחר זו, והכישלון נדבק בהם ורודף אחריהם...

ישבו בני הזוג חשבו וחשבו, מה יכולה להיות הסיבה למכות הרבות שהם חוטפים. והנה לאחר מחשבה מעמיקה פונה האישה לבעלה, פיה פתחה בחכמה, ובתבונה יתרה שחנן אותה אלקים, אמרה: אולי הסיבה פשוטה - אין אנו מודים מספיק להשם!!!

יודעים אנו יפה מאוד לבקש ולהתחנן, הורגלנו מאוד בתפילות ובקשות, ניסינו את כל הסגולות השונות... אבל להודות להשם על מה שכן זכינו ב"ה משום מה שכחנו! כמה חלקים גדולים בתפילה תקנו חכמינו ז"ל לשירות ותשבחות להשם יתברך, הן בפסוקי דזמרה, והן בתפילת שמונה עשרה עצמה, בשבח ובהודאה.

הבה נתבונן נא, כמה חסדים טובים עשה השי"ת עמנו, ברוך ה' משפחה עם ילדים טובים ונחמדים, כולם בריאים ושלמים, אנו נשואים באושר זה הרבה שנים, עם דירה יפה ופרנסה בריחה וכו' וכו', כמה צריכים אנו להודות על כל זאת! - בזמנינו הרי יודעים אנו היטב שכל זה אינו כל כך טבעי ופשוט... זה לא בא מעצמו...

ככה ישבו להם בני הזוג ושוחחו בשקט, כשביסיומיה של שיחה מעמיקה זו, קיבלו על עצמם שלא לגשת רק אל התחינות והבקשות, אלא להתחיל פשוט להודות לפני השם! לחוש הכרת טובה של אמת על כל הטוב אשר גמלם, ולהתעסק הרבה בדברי הודאה ושבח המקום.

עודם יושבים ומשוחחים, והנה החל הפלא פון רוטט! על הקו השדכן הנמרץ... כולו מלא התנצלות ובקשת מחילה על השעה שאינה שעה... "איני יודע מה עשיתם שם בשעות האחרונות, פתח בשיחותי, אבל חל כאן לפתע מהפך אדיר, זה עתה התקשרו אלי המשפחה המזדוברת, ואומרים שהבחור אינו מוכן לוותר בשום אופן! הוא חפץ דוקא בשידוך זה, ותשובתם הקודמת הייתה טעות! - התברר שהגיעה לשולחנם הצעה אחרת, אשר קסמה מאוד לאימו של הבחור, והיא שדחתה את שידוך זה לטובת

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

'עושה שלום במרומיו הוא יעשה

שלום עלינו...'

נסעתי להתפלל בציינו של שמעון הצדיק בירושלים עיר הקודש, לאחר שסיימתי תהלים וכל סדר התפילות ראיתי כי נשאר עוד זמן עד תפילת מנחה, יצאתי לרכב לקחת דבר מה אך מרוב בלגן לא מצאתי את מבוקשי, התחלתי לסדר את הרכב מכל החוסר סדר ששרר ברכב, פתחתי את ארבעת הדלתות הפעלת בקול שיעור בנושא הכרת הטוב וכך השיעור הנעים לי את הזמן כשניקיתי וסידרתי את הרכב...

בחלוף כארבעים דקות סיימתי לנקות וגם השיעור נגמר וחמן תפלת מנחה הגיע.

נכנסתי חזרה לציון התפילה, בגמר התפילה ניגש אלי יהודי שאיני מכירו כלל וכלל והחל להודות לי מעומק לב על שהצלתי לו את השלום בית...

לא היה לי מושג על מה הוא מדבר הלוא מעולם לא פגשתי בו, ואז סיפר: "השלום בבית שלי הוא ממני והלאה והיום החלטתי כי לא שייך יותר לחיות כך והחלטתי לעזוב, הגעתי לשמעון הצדיק לשטוח את תחינתי ומצוקתי, אחרי דמעות ותפילות יצאתי לרחבה להתאווור מעט והתיישבתי על הספסל, בדיוק באותו רגע התחיל להתנגן ברקע השיעור על הכרת הטוב שהשמעת מרכיב עת ניקיתי אותו, או אז ראיתי עד כמה שאיני פגום וכמה שאיני הוא הכפוי טובה ועלי לתקן את עצמי לפני שאיני מאשים את כל העולם... מיד החלטתי שאיני חוזר ומתקן את עצמי ולא את הסביבה שלי והכל בזכות השיעור שלך שהפעלת בקול, אז תדע שבזכותך ניצל בית מישראל!!!"

בעל המעשה: ג.ש.

~*~*~

'בחכמה פותח שערים'

יום שישי התעוררתי והתכוננתי לצאת לתפילת שחרית במניין, חיפשתי את התפילין בארון ואז נזכרתי שהשארתי אותם במכינה והמכינה נעולה על סורג ובריח מכיוון שבדיוק היום לא מתקיימות לימודים.

בלית ברירה עליתי על אוטובוס ונסעתי לכיוון השטיבלאך בתקווה כי אמצא מאן דהו להשאל ממנו תפילין לתפילת שחרית...

באחת התחנות עלה חבר שלי מהמכינה שהוא ממונה על פתיחת הדלתות כל בוקר ולו המפתחות...

הוא בדיוק נסע לקנות דבר מה ליד הבית שלי ועתה הוא בדרכו חזרה הביתה...

המשכתי אתו עד לבית לקחת את המפתחות ומשם למכינה אספתי את התפילין וברוך ה' זכיתי להתפלל ברוגע במניין ללא לחץ של השאלת תפילין וכו'... מה גם שאיני שמאלי ולמצוא תפילין של איטר יד זה קצת יותר מסובך...

בעל המעשה: ג.ע.ס.

ההצעה האחרת. אבל במשך כל אותו הלילה עמד בחוור וטען לפני אביו ואימו בלהט, שהוא חש בבירור שזהו זיווג, ואינו מסכים בשום אופן לשמוע משהו אחר! תיכף למחרת נשברה שם הצלחת! וגודל השמחה שהיתה באותה מסיבת אירוסין אינה ניתנת לשער, ומאז ועד הלום אין פיהם פוסק מלהלל ולשבח ולהודות לפני השם יתברך תמיד. ללמדנו כח ההודאה מהו!

~*~*~

אחת מקופות הצדקה שבירושלים עיר הקודש, הצליחה לסדר מסגרת תמיכה של צדקה מיוחדת מאחד הנדיבים הגדולים של הקופה, שתורם במסלול חודשי קבוע עבור משפחה מכובדת בירושלים. אבי המשפחה מקבל מדי חודש בחדשו - בהסכם "שישכר זבולון" הנודע - תמיכה מכובדת בסך של שלשת אלפים דולר, המופקדים ישירות לחשבון הבנק שלו. אותו נגיד - שהוא אחד מיהודיה העשירים של קליפורניה, ומתגורר בלוס אנג'לס, ביקש מאנשי הקופה למצוא עבורו תלמיד חכם נכבד שיוכל לערוך עמו ההסכם הנרצה, והם תיאמו בין השנים. ולאחר שהגיע הנדיב לארץ הקודש, וערך היכרות עם המשפחה מקרוב, ועקב אחר מצב ביתם משפחתם ופרנסתם, מצאו חן בעיניו, וחתם עימם ההסכם.

וכך מדי חודש בחודשו מפקיד העשיר שלשת אלפים דולר, לשמחת שני הצדדים. ברבות הימים נוצר ביניהם קשר קרוב ואהוב, היחסים הטובים ביניהם התהדקו והתחזקו. העשיר מצידו מעריך מאד את התלמיד חכם הירושלמי ומשפחתו, שהם אנשים מאד מיוחדים ונעלים, וגם הם מצידם מכירים לו טובה, לקראת החגים הם שולחים לו תדיר מכתב ברכת החג, וכדומה. כאשר הוא מגיע לפעמים לארץ הקודש, הוא תמיד משתדל לבוא אצלם לביקור, שכבר הפך עם השנים למסורת של ביקור חגיגי... גם הילדים שהינם מאד מחונכים ובעלי דרך ארץ, כבר הספיקו להכיר את "הדוד" הטוב מאמריקה, שמביא להם תמיד מתנות...

לא מזמן באו הנגיד ואשתו לביקור קצר בארץ הקודש, וכמוכן לא פסחו על ארוחת הערב החגיגית והשמחה שבבית המשפחה הירושלמית, מסלתה ומשמנה של בני קרוא דשופריא. בהיותם בביתם, ערכו הנגיד ואשתו סיור קצר בחדרי הבית, והגבירה ציינה על כמה רהיטים שבבית, שלפי דעתה הם כבר ישנים ובלויים, ואינם מתאימים למשפחה חשובה כמותם! - על אתר הבטיח הנדיב הנכבד לשלוח להם בחודש הבא סכום כפול, כדי שיחליפו את הרהיטים.

ואכן עמד האיש בדיבורו, ובחודש הבא הפקיד בחשבון הבנק של המשפחה, סך כפול מהתמיכה החודשית הרגילה, כך שנצברו בידם יחדיו ששת אלפים דולרים טבין ותקילין!

מיד למחרת ההפקדה, ישבו אבי המשפחה ואשתו וכתבו מכתב תודה מיוחד על השלשת אלפים דולר שנסלחו להחלפת הרהיט, והודו לגביר ולאשתו מקרב לב על טוב לבם, ועל שנתן דעתם להבחין במה צריך לשפר ולהטיב - הם אף ציינו שבכוונתם לגשת מיד להחלפת הרהיט המדובר כראוי, לשמחת לב הילדים שיחיו, שאף הם הוסיפו כמה ציורים נחמדים כאות תודה והוקרה...

הודעה משמחת

שמחה טובה תדשן לכם

הננו להודיע בס"ד

יצא לאור ספר

טיב הקהילה - שנה שמינית
(גליונות שנת תשע"ה)

ספרים אלו ושאר ספרי רבינו ניתן להשיג
בתנויות הספרים המוכרות

משהגיע המכתב לידיי של הגביר, התפלא מאד, הרי הוא הפקיד סך של ששת אלפים, ומדוע מופיעה ברכת התודה רק על סכום של שלשת אלפים דולר - הוא חשש שמא ארעה כאן טעות או תקלה בהעברת ההמחאה הבנקאית, כי הבנקאי בפלורידה שהיה מטפל קבוע בחשבונותיו, היה רגיל להפקיד מדי חודש רק שלשת אלפים דולר בלבד. אך בירור קצר אצל פקיד הבנק העלה שהכל הופקד כחוק על הצד הטוב ביותר, בסכום של ששת אלפים כבקשתו. הפקיד המסור אף הוסיף וציין, שהוא בירר גם בסניף הבנק בירושלים בו מתגלה חשבון המשפחה המדוברת, וגם שם ציינו שהסכום במלואו הופקד בחשבון.

פליאתו של הגביר גדלה והלכה, מה קרה כאן? להיכן הלך הכסף? שמא ידיהם של מנהלי קופת הצדקה בדבר? אולי סברו הם שזו תמיכה גדולה מדי בשביל משפחה זו, ויש להעביר את האחוזים הנותרים לידיהם?... תהה הגביר, הרי כבר יצא שםם כקופה נאמנה ביותר ומסודרת ואחרתית בכל פרוטה ופרוטה, ולא היו עושים דבר שכזה בלא לתאם עימו מקודם. - הוא יצר אפוא מיידית קשר טלפוני עם ידידו אבי המשפחה שבירושלים, ושאלו מה קרה עם שלשת האלפים הנותרים שהפקיד בחשבון.

האיש נענה בשמחה ואהדה רבה לטלפון, ולפשר שאלתו של הגביר לא הבין את תמיהתו וחששותיו, הלא כל הסכום של ששת אלפי הדולרים הגיע אכן לחשבון במלואו, "הרי שלחתי אליך מיד למחרת מכתב תודה", אמר האיש, שמא לא הגיע אליך המכתב? הרי לפי חשבוני כבר היית צריך לקבל את המכתב לפני כמה וכמה ימים?

- אכן קיבלתי את מכתבך הנעים, משיב הגביר, כולל הציורים המתוקים של הקינדערלאך שיחיו. אך דא עקא, דווקא משום כך שואל אני, כי משום מה לא מופיע במכתב הברכה כי אם סכום של \$3000 בלבד, ואני הפקדתי החודש הזה \$6000! אה! נזכר האיש בטעותו... הרי שלשת אלפים מגיעים זה כבר כמה שנים טובות במסלול החודשי הקבוע... לא חשבתי שיש צורך לברך ולהודות גם עליהם, לכן שלחתי את מכתב התודה בעיקר על התוספת שהוספת החודש בלבד...

אדם מקבל מהשם יתברך מדי יום ביומו את כל צרכיו, חיים ומזון, בריאות וביגוד וכו' וכו', "שעשה לי כל צרכי!". אך משום מה נדמה לו שזה הכל מגיע לו, הרי זו כבר תמיכה קבועה המגיעה אוטומטית מדי יום ביומו... ורק כשמקבל איזו מתנה מיוחדת, בזמני שמחה וכדומה, אז הוא נזכר שיש להודות לו

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

יתברך על המתנה הייחודית. ואינו נותן אל לבו, שבאמת הוא חייב הרבה אלפי תודות על כל יום ויום מימי חייו ומזונותיו, ובכל מה שזכה להגיע עד הלום! עלינו לדעת, שיש לקבל פני המלך ולכוון את ליבנו לאבינו שבשמים מדי יום ביומו! כאשר אומרים אנו בנוסח ברכת ההודאה שבשמונה עשרה ג' פעמים בכל יום: "נודה לך ונספר תהילתך, על חיינו המסורים בידך, ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נסיך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת, ערב ובקר וצהרים. הטוב כי לא כלו רחמיך, והמרחם כי לא תמו חסדיך כי מעולם קיינו לך".

ואילו במקרה אחר, היה גביר נכבד נוהג לפזר הון רב לצדקה, ללא שום חשבון ומחוקר. אך לאחר שנוכח שרימוהו נזכרים כמה פעמים, והוציאו ממנו סכפים רבים במרמה שלא לצרכי צדקה כלל. המציא האיש שיטת נתינה מחודשת, שכל יהודי המבקש לקבל את תמיכתו, עליו לשלוח מראש את הבקשה ופרטיה בצורה מסודרת, באמצעות הפקס המיוחד שהעמיד למטרה זו, ולציין בדיקוק את גובה סכום הנדרש, והתנה זאת בהצגת קבלות ברורות של כל ההוצאות המפורטות בבקשה. ואנשים מטעמו היו בודקים את אמיתות הקבלות הללו מול הספקים, וביררו את פרטי כל בקשה לאמיתיה.

הסדר זה מצד אחד אמנם הקשה והכביד יותר, סדרי הבידוקרטיה המחודשים הקשו גם על הנותן הנדיב וגם על המקבלים, אבל מחוסר ברירה נאלץ הוא להחמיר את הקריטריונים. ובסופו של דבר נהנו מכך כל הצדדים, הן המקבלים, שלאחר שנבדקה אמיתת הבקשה, היה שולח הגביר את מלוא הסכום המבוקש במלואו, גם בסכומים גדולים במיוחד! והן הנותן הנדיב, שהיה רגוע יותר שסכפי הצדקה שלו אכן מגיעים ליעדם האמיתי.

אחד הנצרכים שהיה מקבל קבוע מזה עיין ברשימותיו של הנדיב, נפגע מאד מהנתאים המחודשים והקפדניים. היה קשה לו להסכים עם זה, כל העסק הזה סביב הבקשה היה מחר ומשונה בעיניו. הוא ראה זאת כחיוטת בצנעת הפרט, - 'אין הדבר נאה לחקור ולדרוש אחר כל הוצאה קטנה שצריך בשביל הילדים בבית... חשב לעצמו.

ומחשבה למעשה, לא יכול היה להבליג על כך, הוא שלח אפוא 'פקס' אל הגביר הנכבד, והטיח בו קשות, למה כל הזלזול הזה? הלא במתן צדקה אנו עוסקים, ואין זה יאה לחטט ולטרטר כל כך... הבה יגיש ישר ולענין! נתת נא הכסף, ודי! אך העשירי בשלו, להמשך קבלת התמיכה ההגונה, יש לעמוד בקריטריונים של הסדרי הבידוקרטיה החדשים, ולהגיש הבקשות באמצעות הפקס כדיו, ללא יוצא מן הכלל! כדי שנוכל לבדוק כל נתינה ונתינה, על מה היא באה, מה הם הוצאותיך ובקשותיך וכו', ורק כך נוכל להסדיר את התמיכה בצורה קבועה ומסודרת... השם יתברך ממציא לך כל מבוקשך תמיד! הוא רק זורש שתשלח 'פקס' שלש תפילות ביום... מה הם בקשותיך... כמה הוצאותיך...

מן הראוי אפוא ללמוד מטיב המעשיות הללו, כיצד עלינו לערוך תפילותינו ובקשותינו מחד גיסא, ומאידך גיסא להודות לו יתברך ולקבל פני אבינו שבשמים בכל לב, מדי יום ביומו תדיר.

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח לפייל הפצ"ב

ניתן להצניח את העלון לשמחת, לברכה והצלחה או ליארצייט

 <p>Access Credit צ'ינג'י טל' 02-6516090</p>	<p>~ הכל בשקל ~ רח' בר אילן 43 י"ם טל' 052-7619268</p>	<p>לע"נ האשה מרסם בת ר' דוד</p>	<p>לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מרדכי הי"ו</p>	<p>לע"נ הינדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה</p>	<p>לע"נ ר' ישראל נתן טע"ב דוד צבי הכהן ז"ל דוד ב"ר משה ז"ל</p>	<p>לע"נ ר' צבי ז"ל ולרפואה שלמה והלחלת לאה בת איילת חתי נתרם ע"י בנם יחזקאל יהושע הי"ו</p>	<p>לע"נ שמחה בת רחל יחזקאל בן עמומה</p>
--	--	---	---	--	--	--	---

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל' 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגונוך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה היא (כט,ט)

יש להתבונן, למה רק רחל היתה רועה את הצאן אשר לאביה ולאה לא? ביאור נחמד כתב רבי יהונתן אייבשיץ (בספר תפארת יהונתן) לאה היתה עקרת הבית ורחל רועה, והטעם, כי לבן ביקש ליתן את לאה לעשו לאשה והוא היה איש שדה, על כן הרגיל את לאה להיות עוזרת בבית, ואת רחל ביקש ליתן ליעקב והוא היה יושב אהלים, על כן הרגיל את רחל לצאת בשדה אל הצאן. (אוצרות פניני התורה)

וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבן (כט,יא)

"ויבן" לפי שצפה ברוח הקודש שאינה נכנסת עמו לקבורה (רש"י) היה פעם בחור שנפגש עם בחורה ובאמצע הפגישה ללא הודעה מוקדמת פרץ הבחור בבכי שנמשך כמה דקות. הבחורה לא ידעה על מה סערת הרגשות שלו נפרצה. ולאחר מכן כשנשאלה מהשדכן איך היתה הפגישה, אמרה שהכל היה בסדר חוץ מהבכי שהיה באמצע. השדכן שאל את הבחור: "מדוע בכית באמצע הפגישה?" אמר לו הבחור, אני הרגשתי שהבחורה הזאת היא השידוך שלי ואני אתחתן איתה ובכיתי. כיון שאני אקבר ב'סגולה' והיא, בהר המנוחות... וכי שידוך כזה צריך להמשיך?!

א"כ מה העומק שטמון בבכיו של יעקב אבינו על שלא תקבר עמו בפגישתו הראשונה עם כלתו רחל.

וביאר בזה בספר "למחר אעתיר": הסיבה שלא נכנסה עמו לקבורה היא כפי שיעקב מסביר ליוסף בפר' ויחי (מח, ז)... ואקברה שם בדרך אפרת היא בית לחם. וברש"י שם: "ואקברה שם, ולא הולכתיה אפילו לבית לחם להכניסה לארץ... דע לך שעל פי הדיבור קברתיה שם, שתהא עזרה לבניה, כשיגלה אותם נבזזראדן והיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים, שנאמר: קול ברמה נשמע וגו' והקב"ה משיבה: יש שכר לפעולתך נאם ה' וישבו מארץ אויב ויש תקוה לאחריתך וישבו בנים לגבולם".

בזה יתבאר הדברים. שכל זה ראה יעקב ברוה"ק עת נפגשו, לכן בכה על גלות בניו, לצרפו לבכיה של רחל שעתידה לבכות בשעת מעשה, כי ידע שלא יקבר עמה ולא יהיה עמה בבכיתה. לפיכך הקדים הבכי לעת הזאת בכואו להקים עם רחל את בית ישראל. (להתעורר באהבתך)

ויקח לו יעקב מקל לבנה... ויפצל בהן פצלות לבנות (ל,ז)

כתב האר"י ז"ל, שבשעה שיעקב עשה זאת הוא כיון יחודים של מצות תפילין. במעשה זה קיים יעקב אבינו מצות תפילין [נהיה זה עוד לפני מתן תורה].

המגיד מטריסק התפלפל פעם עם בנו: מה יותר חשוב – ללמוד תורה או ליחד יחודים? נענה הבן ואמר: 'מובן שליחד יחודים חשוב יותר, והראיה: יעקב אבינו היה בישיבת שם ועבר ארבע עשרה שנה והתורה לא כותבת על כך דבר, ואילו על היחודים שיחד יעקב ישנם פסוקים רבים!'

'אדרבא – אמר המגיד – 'מכאן ראייה הפוכה: על הארבע עשרה שהיה אצל שם ועבר ולמד תורה הוא לא נענש על שלא כיבד את אביו ואת אמו, אבל על הזמן ששהה בבית לבן ויחד היחודים הוא כן נענש, ומכאן ראייה שלימוד תורה חשוב יותר!' (לאור הנר)

ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו (כה, יא)

פירש רש"י: התחילו מריבות זו עם זו, זאת אומרת עלי יניח צדיק את ראשו וזאת אומרת עלי יניח, מיד עשאן הקב"ה אבן אחת, וזהו שנאמר ויקח את "האבן" אשר שם מראשותיו.

נשאלת השאלה: סוף סוף מה תועלת יש כאן, הרי ראשו של יעקב לא היה מונח ממש על כל האבן, אלא רק בקצה מסוים, ושוב יש מקום למריבה בין חלקי האבן?

אלא מתרץ האמרי אמת מגור ז"ע: כשיש "אחדות" – אין קנאה ואין שנאה, כשכולם מאוחדים כאחד, ממילא לא מדיגי וכואב לאף אחד מה יש לו, ומה אין לו...

הג"ר יוסף דב סולובייצ'יק זצ"ל אמר שאינו מבין קושיא זו כלל, כי לשון הגמרא (חולין צ"א): "נתקבצו כל אותן אבנים וכו' וכולן נבלעו באחד". וא"כ לאחר שנבלעו בתוך אבן אחת הרי אין הבדל בין אבן זו לזו, שהרי כאחד נחשבין וכשמניח ראשו על האבן הריהו נח על כולן. וכמו שמצינו אצל הפרות בחלום פרעה דכתיב 'ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה' כלומר שבלעו כולם בתוך קרבה של אחת מהם ולא ניכרה על זו שבלעה אותן שום שינוי. וכמו כן כאן באבן אחת שוב אין הבדל בין צד לצד. (אוצרות פניני התורה)

ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן (כט, י)

יש להבין, מה הקשר בין מה שרחל בתו באה עם הצאן עם תחילת הפסוק המדובר בשלום לבן.

אלא ביאר בספר "עוד יוסף חי", הנה דרכו של הרועה שהולך אחרי הצאן כדי שיהיו כולם לנגד עיניו, ולא יוכל אדם לחטוף מן הצאן כלום, שבזה תהיה עין השגחתו עליהם בטוב. אך רחל אמנו לא היתה נוהגת כשאר רועים ללכת אחרי הצאן, אלא היתה הולכת בתוך הצאן, כדי שתהיה מוקפת ע"י הצאן מכל צדדיה, ואז יתכסו פסיעותיה הנאות, ולא תהיה נראה לעוברים ושבים, והיתה עושה זאת משום צניעות. וכאשר ראו כולם את מעשיה, למדו מכאן דודאי יש שלום לאביה עם כל אנשי עירו, ועל כן לבה בטוח שלא יגש שום אדם אל צאנו לחטוף מהם או להרע להם, ולכך לא היו צריכים שמירה. ולכן אחר ששאלם השלום לו, ויאמרו שלום לו עם כולם, והראיה דהנה רחל בתו באה "עם" הצאן ביחד ואינה הולכת אחרי הצאן. (שם)

הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה (כט, ז)

וכי לא ידעו הרועים מעצמם, ש"לא עת האסף המקנה"? וכי אין הם יודעים, זה שנים רבות, שאין צורך לאסוף את הצאן בעוד היום גדול?

אלא, מבאר ה'אבני שהם', משהו השתבש, פתאום, בנסיונם רב-השנים. ביום שלפני כן, כאשר היה יעקב בדרך לחרן, שקעה השמש מוקדם מאוד, כיון שהקב"ה רצה שיעקב ילון שם. הרועים לא ידעו על כך מראש, כמובן, ולכן לא אספו את המקנה בזמן, ונאלצו לאוספם בחושך, הרועים גם לא ידעו את הסיבה לשקיעה המוקדמת כל כך, ולכן ביום המחרת חששו שהתופעה תחזור על עצמה, וביקשו בשל כך להקדים לאסוף את הצאן, כדי שלא יאלצו לאוספם בחשכה. על כן אמר להם יעקב "לא עת האסף המקנה", אין צורך לאסוף עכשיו את הצאן. (לאור הנר)

"זיפגע במקום" – כוחה של תפילה -

אב תשע"ח. אל מרפאתו הידועה של ד"ר רבי משולם הרט בבני נכנס יהודי ממוצא אמריקאי. מראה פניו של היהודי הראה עליו כי הוא במצוקה, והוא לא בא בשביל לבשר בשורות טובות. הוא המתין לתורו וכשזה הגיע, הוא פנה לדוקטור, ואמר לו כי הגאון רבי שרגא שטיינמן שלח אותו אליו שיכנס עמו אל רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א. הדוקטור התפלל. מה לו וליהודי, ועוד יותר, מה ראה רבי שרגא שליט"א לשלוח דווקא אליו. אך האיש לא נתן לו זמן רב לשוחח והחל לגולל את סיפורו.

הוא סיפר שזה זמן רב שהוא חש בכאבים חזקים בראש, ומספר בדיקות שערך בבית חולים שבעירו בחוץ לארץ, גילו את הגרוע מכל. רח"ל המחלה הנוראה מקנת בו, והרופאים מנבאים לו שחורות, והוא חושש ורועד. בצר לו, הוא הגיע לארץ ישראל לקיים את דברי הגמרא 'מי שיש לו חכם בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים', והגיע במיוחד אל מרן שליט"א כדי לקבל את ברכתו, אך לאכזבתו, מרן 'רק' נתן לו ברכה והורה לו להתפלל. והוא נבון ואינו יודע מה יעשה. הוא רוצה בריאות, רוצה חיים. רוצה להמשיך לגדל את המשפחה.

כשיצא, ייעץ לו קרוב משפחה שאצלו הוא התאכסן, שיפנה להיוועץ עם הגאון רבי שרגא שליט"א, שבחמתו יוכל לסייע לו. הוא פנה לרבי שרגא, וזה אמר לו שהוא חושב שאין טעם לבוא שוב למרן שליט"א, אבל היות ונפשו עגומה עליו, ומכיון שמדובר על בעיה רפואית הוא ממליץ לו לבוא עם מי שמכיר בעניני רפואה וגם מרן שליט"א מכיר אותו, כדי שישתמעון דבריו, וייעץ לו לבקש מד"ר הרט שיתלווה אליו. ואכן, אחרי תפילת שחרית כותיקין הוא ניגש אל מרן שליט"א עם הד"ר הרט, והדוקטור הסביר באורך את מורכבות הבעיה, ושאל אם להמשיך לעשות בדיקה ואילו בדיקות. מרן שליט"א השיב בקיצור: **שיתפלל**. שאל שוב הרופא: האם ימשיך את הבדיקות? ומרן, דבר ה' בפיו, וממשיך בשלו: **שיתפלל**. וה' יעזור. האיש יצא והחל פשוט להתפלל. הוא חזר לביתו והחל להתפלל! כל תפילה היתה תפילה! הוא עמד והפציר בתפילה, ועתר לה' כבן המתחנן לפני אביו. ואכן בס"ד שמעו ה' את תפילתו. כעבור כמה ימים הוא הוזמן לבצע 'בדיקה שגרתי', והרופאים בישרו לו כי אינם רואים שום בעיה, הם לא מבינים כיצד אך בחסדי ה' כל המחלה שהיתה לו נעלמה כלא היה. **כוח התפילה!** (דברי ש"ח)

פינת ההלכה

מה עדיף בשבת לתלוש שער או לנתק כפתור מהבגד

שאלה: מעשה שהיה ששער ארוך של ילדה נסתך בכפתור של בגד באופן שלא היה שייך להתיר את הקשר וליתן רווח בין הדבקים. והנה לומר לילדה שתלך כל השבת בבגד התלוי בשערותיה הוא בודאי ביזיון גדול וגדול כבוד הבריות כו'. ולא נותרה עצה אלא שיתלוש את השער המסוכן וישאירו תלוי בבגד עד לאחר השבת או שינתק את הכפתור מן הבגד וישאירו מסוכך בתוך השער עד לאחר השבת. איזו עצה עדיפה?

תשובה: נקדים ונבאר את יסוד איסור תלישת שער בשבת. כתב השו"ע (סימן ש"מ ס"א): אסור ליטול שערו או צפרניו, בין ביד בין בכלי, בין לעצמו בין לאחרים, וחייב על שתי שערות. והביאור הלכה דלכאורה האיסור דאורייתא בגזוז הוא באופן שצריך את הצמר לעצמו ובעבור כן גזוז אותו, אבל סתם אדם שגזוז ציפריים או מספר את שערותיו אינו זקוק לציפריים ולא לשערות, ואינו עושה זאת אלא לתקן ולייפות את גופו. ובאמת כמה אחרונים כתבו שאין בזה אלא מלאכה שאינה צריכה לגופה, ומה שפסק השו"ע שיש בזה איסור דאורייתא הוא משום דהכריע כהרמב"ם שפסק כרבי יהודה שמלאכה שאינה צריכה לגופה חייבים עליה. והביאור הלכה הביא את דברי הריב"ש שכתב שמצאנו במשכן מלאכת גזוז גם שלא לצורך הצמר אלא לצורך העור המתוקן ע"י נטילת השער, כמו בעורות התחשים והאילים, וא"כ גם בזה שמכוין לתקן ולייפות את גופו יש איסור דאורייתא של גזוז ולא חשיב מלאכה שאינה צריכה לגופה. והוכיח מדברי הרבה ראשונים דס"ל הכי. ולפ"ז אם אינו מתכוין לייפות גופו, כגון ככהאי גונא שתולש את השער המסוכן בכפתור שמפריע לו ללכת לדרוכו, לכו"ע חשיב מלאכה שאינה צריכה לגופה, אלא שלדעת כמה אחרונים השו"ע הכריע בזה כהרמב"ם שאסור מן התורה, ולדעת הביאור הלכה ועוד אחרונים אין בזה אלא איסור דרבנן, דעיקר הכרעת ההלכה אינה כרבי יהודה אלא כרבי שמעון שמלאכה שאינה צריכה לגופה אסורה מדרבנן. ואם תולש את השער ביד לכו"ע אין כאן אלא מלאכה דרבנן. וכן אם עושה זאת באופן שמקלקל את מראה השער והוא נראה פגום, אין כאן אלא איסור דרבנן שהרי הוא מקלקל. ולכאורה בתלישת הכפתור יש קלקול הבגד ובודאי אין כאן אלא מלאכה דרבנן. וא"כ עדיפה תלישת הכפתור שבודאי אין בה חשש איסור דאורייתא מגזיזת השער בכלי שהיא מלאכה שאינה צריכה לגופה ולדעת הרמב"ם אסורה מן התורה, וכן הכרעת השו"ע לדעת כמה אחרונים וכנ"ל. וכן דעת כמה פוסקים שהעליתי שאלה זו לפניהם. וכן הורה הגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א, והוסיף שאם תולש את הכפתור ביד ולא ע"י מספריים וכדו' יש כאן עוד סניף להקל שעושה זאת בשינוי וה"ל תרי דרבנן, מקלקל ובשינוי. וכן הסכימו הגאונים רבי שמואל אליעזר שטרן, רבי משה שאול קליין, רבי טוביה ווטנשטיין ממונסי, ורבי יהושע העשיל קצבורג מבורו פארק שליט"א. נ.א.ה. עיין מ"ב סימן שיד סק"ב שכתב: ומ"מ הכא מצדדים המ"א והגר"א דמדינא אף בכותל שרי היכא שאין מתכוין, כיון שא"צ להגומא והוי מלאכה שאצ"ל, גרע משאר איסור דרבנן דאסור היכא שהוא פסיק רישא, כיון שהוא ג"כ מקלקל וגם הוא כלאחר יד, ע"כ. הרי שהתיר מלאכה שא"צ לגופה בצירוף שהוא מקלקל וכלאחר יד, וכך יש לצדד גם כאן שתלישת הכפתור היא מלאכה שא"צ לגופה, וגם מקלקל וגם עושה בשינוי.

והגאון רבי מגדל שפרן שליט"א הורה שעדיף לגזוז את השער מאשר לנתק את הכפתור, ונימוקו עמו, שבמצב הנוכחי שהכפתור מחובר בשער הכפתור מקלקל את הבגד וגורם שאי אפשר ללבושו ובוהו שמסיר את הכפתור מתקן את הבגד ומחזיר אותו להיות ראוי ללבישה, וא"כ יש חשש איסור דאורייתא בתלישת הכפתור, ועדיף טפי לתלוש את השער ביד ולא בכלי שבודאי אין בזה אלא איסור דרבנן. ואם יש גוי יש לצוות לו לגזוז את השער ואין כאן אלא שבות דשבות במקום צורך גדול. והגאון רבי שמאי גרוס שליט"א הסכים לסברתו דמכיון שאינו מכיון כלל לייפות את גופו בגזיזת השער ורק עושה זאת מחוסר ברירה כדי לנתק את עצמו מן הבגד, בודאי אין בזה איסור דאורייתא לדעת רוב הפוסקים וכנ"ל. ושאלתו מדוע לא חשיב תיקון הבגד בזה שמכין את הבגד ללבישה ע"י הפרדתו מן האדם שהכפתור מסוכך בשערו, וענה לי שמכיון שאינו עושה כל פעולה בבגד אלא בשער והבגד מאליו חוזר למצבו הראשון לא חשיב תיקון הבגד. (וישמע משה)

חידה שבועית

6 פני אדם נסעו מחדר. כל אחד נחף לאחד י. כמה לחצות יריים היו?

שים הוויזה: משפחת טל

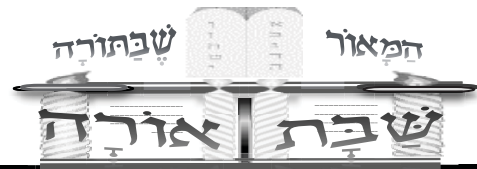
תשובה לחידת פר"ש: עשו. תשובה לחידה השבועית: קיר.

תזכורת: הכניסה להגרלה מותנה 1. בתשובות על שתי החידות 2. כתובת מלאה. 3. לתושבי פ"ת בלבד

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת כהן להולדת הבן משפחת זיכל להולדת הבת משפחות אברהם - הרב שהר בני להולדת הבן הנכד משפחות לונטל - סטביצקי להולדת הבת הנכדה משפחות קינדיל - כהן (גני יהוד) להכנס הבנים הנכדים לעול תורה ומצוות משפחת וינברג להולדת הבן והבת משפחות בודנשטיין-גולדמן-אלינסון לנשואי הבן הנכד משפחות צ'רבוניץ להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות בויםל-פומרנצ'ק להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות **גני חדר:** משפחת מאיר גולדשטיין להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות לזיליכט להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת קורנגוט לנשואי הבת משפחות גרינבוים-רוטלוי להולדת הבת הנכדה משפחת פקטר לנשואי הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com



פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויצא יעקב מבאר שבע ויגדף תרנה: "לא היה צריך לכתוב אלא וילך חרנה, ולמה הזכיר יציאתו, אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה". (רש"י). ולכאורה תמוה קצת בלשון רש"י, שכיון שפתח "יציאת צדיק מן המקום עושה רושם", היו לו להשלים ולסיים מיד, דהיינו עושה רושם מאחר "שפנה הודה פנה זיוה והדרה", ולמה לו להאריך בענין של ישיבת הצדיק בעיר, שזו היא הודה חזרה? אך יש לומר דהנה בזמן שאנו רואים את הרב ומורה יושב על כיסא ממלכתו בפאר וכבוד אי אפשר לידע על בידור למה הוא יושב שם, או שזוהו מטעם שהוא באמת הודה חזרה והדרה של העיר, או שבני משפחתו וידידיו ושאר בעלי זרוע הושיבוהו על כיסא ממלכתו מחמת נגיעות עצמם מבלי שיתרצו בו אנשי הקהילה. והנה זהו רק בזמן שיושב במנוחה ושלוה, אבל אכן מניע הזמן הנכון שיוכלו לשום עליו כור הבוחן, וזהו בזמן שהוא עוזב את העיר, שאם אז מודגש בחוש שפנה הודה חזרה והדרה של העיר אז אכן זהו סימן מובהק שהוא היה לחן ולכבוד ולתפארת אצל כל אנשי העיר ברצונם הטוב, אבל אם ההוד והזיו וההדר המה נשארם כמו עד אז, אזי הוא סימן שלא היה רק למורת רוח לאנשי העיר. וזהו שרצה רש"י להשמיענו באריכות לשונו, "שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה", ומגן תיקח לומר כן בוודאות, זהו רק אם "כשיצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה".
(חוט המשולש החדש)

ויקח מאבני המקום וישם מראשתי: בתחילה כתוב מאבני המקום ולאחר מכן ויקח את האבן, לפי שבתחילה התחילו האבנים רבות זו עם זו, וזאת אומרת עלי יניח צדיק את ראשו ואת אומרת עלי יניח, מיד עשאן הקדוש ברוך הוא אבן אחת. (רש"י). שואלים העולם אם כבר נעשה נס ליעקב אבינו שכל האבנים נעשו לאבן אחת בכדי שיניח הצדיק את ראשו מדוע לא נעשה נס נמור שיהפך לכרית שיהיה גם נוח לו? אלא מכאן רואים שמכיון שהאבנים נעשו לאבן אחת על ידי מריבה לכן לא זכו להפך לכרית שממריבה לא תצא טובה נמורה.
(כשם הגר"א)

וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי: כאשר חלם יעקב את חלומו, חשש שמא אין זה חלום אמת, אלא באים הם מהרהורי לבו ביום, לכן בדיק וחקר אחר מחשבותיו לדאות אם הרהר בדברים אלו ביום, אמנם פשפש ולא מצא, שמעולם לא הראה לו אדם המקום ההוא ואמר לו שזה שער השמים, אם כן מוכח שהוא חלום אמיתי וחזיון מן השמים. וזה שאמר אכן יש ה' במקום הזה, אמת ונכון הוא ולא הרהורי דיומא, והראיה ואנכי לא ידעתי עד הנה מן המקום הזה, שאהיה מהרהר בזה ביום, ועל כרחק שהוא מראה על נבואה של אמת.

ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר: היתכן שלבן הרשע יאמר ליעקב שטוב לי לתת את בתי לך לאשה מאשר לאיש אחר, והלא שום רשע לא יסכים לתת את בתו לאדם שומר תורה ומצוות, ומדוע אם כן במקרה זה לבן מעדיף שיעקב ישא את בתו לאשה ולא עשו הרשע? אלא הביאור הוא שכל זאת אמר לבן מתוך רשעותו, וחשבו: הלא בתי צדקת, ואפילו אם היא תינשא לרשע, תהפוך אותו לצדיק, ואם כן עדיף שתתחתן עם יעקב, שהוא ממלא צדיק, ובכך ירוח לי שיהיה פחות צדיק בעולם.
(חידושי מהר"ם שיק)

וישב לבן למקומו ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלוקים: בא הכתוב לספר בגנותו של לבן, שהיה היה צריך להתעלות בדרגה מעצם השהיה עם איש קדוש וחכם כיעקב אבינו, והיה לו להתבשם ממעשיו במידת מה, ובכל זאת, אך הלך מעמו יעקב, שב לבן למקומו הראשון למעמדו השפל, אם בדעות אם במידות, רמאי וחומר ממון. אך "יעקב הלך לדרכו" למקומו לא נאמר כי אם "לדרכו" והיינו לדרכם של צדיקים אשר אינם עומדים במקום אחד, אלא הולכים ועולים ממקומם הראשון למדרגות גבוהות יותר ויותר ומוסיפים מעלה מיום ליום, כמו שאמרו חז"ל תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, דהיינו תמיד נמצאים במצב של עלייה מתמדת אשר אותה ביטאו חז"ל כחוסר מנוחה ומיד הגיע למצב נעלה "ויפגעו בו מלאכי אלוקים". (משך חכמה: טל"ז אורות)

מהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר, והנהגות

שח רבי שלום שבדרון זצ"ל באחת מדרשותיו: אספר לכם מעשה מופלא של דאגה ואכפתיות מיוחדת למצוקתו של יהודי. כאשר יהודי הגולה החלו לעלות לישראל, שרר בירושלים עוני ומחסור כבד, בשל כך הוקמו 'כוללים' ע"ש מדינות המוצא, כגון: כולל הונגריה, כולל פולין, כולל גאליציה וכו'. הנהלות הכוללים השיגו תמיכה חודשית קבועה והלוואות שונות לאנשי הישוב הישן. אלו שהיו נצרכים במיוחד קבלו בסתר פרושות נוספות מלבד החלוקה החודשית הקבועה. רבי שמואל השוחט זצ"ל התגורר מתחת משרד כולל גליציה, והוא סיפר לי את העובדה הבאה: בימים שישי אחד שמעתי קולות צעקה. מיהרתי לעלות בעקבות הקול. עליתי לעבר הכולל וראיתי את הנעשה; אברך ירושלמי בא לבקש הלוואה, אמר לו הגבאי איש של צורה: "ר' יהודי, הרי היית אתמול ונתנו לך?!" האיש, שלא היה לו מה להשיב, החל לצעוק ולצווח, לחרף ולגדף: "למה לא דואגים לי? קמצנים! רשעים!" הגבאי ניסה להסביר לו: "הקופה כמעט ריקה, יש בה ממש רק כמה פרושות, ואלו מיועדות לנוקמים שלא הספיקו אתמול לזוה, ואתה הרי קיבלת הלוואה". האיש לא נרגע ורק הוסיף לצעוק בקול מר, עד שמתוך להט הרים את ידו - וסטר על לחיו של הממונה: "מה אנו היינו עושים?" שאל רבי שלום, "כיום, כאשר יש טלפון, בוודאי היינו מבהילים משטרה. ואם לא משטרה, אז היינו מזעיקים כבר מישהו אחר שישלך אותו על אתר. אך הנה, הגבאי קרא לשמש שישב בחדר הסמוך ולחש לו בסערה: 'ר' יענקל, תשמע, הכספת כמעט ריקה, אין כסף, לכן מהר וצא לרחובה של עיר, ואיך שלא יהיה, תשיג הלוואה של חצי נפוליון (סכום נכבד שאפשר היה לחיות בו כחצי שנה). לאחר זמן מה שב השמש ובידו הכסף. הגבאי הושיט את חצי הנפוליון לאותו איש שישב בצד החדר ואמר בנעימות: 'קח, והחיה את נפשך'. האיש, שרווח כבר שבה אליו, החל להתנצל על מעשיו. לא ידעתי, לא חשבתי על מעשי, יצאתי מהכלים... אך הגבאי לא נתן לו להמשיך, 'לא נורא, לא קרה כלום! ושילחו בכבוד מהמשרד. לאחר שיצא, שאל רבי שמואל שוחט את הגבאי: 'אמר לי כיצד התאזרת בכזו סבלנות מופלגת, ולא עוד אלא ששילמת לו טובה תחת רעה? איך עשית זאת, באילו כוחות? נעמד הגבאי הצדיק ואמר בהתרגשות: 'ר' שמואל, מה אינך מבין? הרי הוא היה כבר אתמול, וידוע היטב שאני זוכר שקיבל כבר הלוואה, ואם אף על פי כן צעק כל כך, הלא עוד אלא שסטר על לחיי, ודאי שמצבו חמור ביותר. לכן אדרבה, הייתי חייב לסייע לו". (הגה"ד)

ר' שבתי פרנקל זצ"ל זכה לנצל את הונו על מנת להוציא לאור את אחת היצירות המובהרות ביותר בדרונו - "רמב"ם פרנקל", עד שאמר לו הסטייפלער לדגל הוצאת הרמב"ם מהחודרת: "הרמב"ם ומפרשיו יקדמו את פניך בנן עדיין עשרות תלמידי חכמים שעמלו ויגעו בהשראתו ובמימונו של רבי שבתי על כתבי היד של הרמב"ם, העירו שלבד מהיותו תלמיד חכם בעל שיעור קומה, היו בו, בר' שבתי, מידות תרומיות ונאצלות; הוא הכניע עצמו לפני כל אדם, מחל על כבודו, ופעמים רבות ראו אותו, במעלתו היתרה, כשהוא מוותר ומבליג על נזקים כבדים שנגרמו לו, בלא להקפיד כלל. סיפר תלמיד חכם שהיה נוכח בשעת מעשה, כאשר ר' שבתי ישב ליד שולחן העבודה שלו, יחד עם אדם נוסף, ולפניהם היו מונחים כתבי יד עתיקים ונדירים במיוחד. האורה, שהיה איש מקצוע בפעינותם של כתבי יד, סיע לבעל הבית במלאכת הפיענות, ושניהם היו מרוכזים מאוד בחומר שלפניהם. בשלב מסוים הכניסה עקרת הבית שני ספלי קפה, והניחה לפניהם. לפתע היו האורה את ידו בתנועה לא נכונה, והספל שלפניו נטה על צדו, תכולתו נשפכה במלואה על כתבי היד העתיקים ששויים הגיע להון תועפות של ממש. הנוק היה עצום. כעת לא ניתן להשתמש כלל בחומר, כיון שהכתב הפך למטושטש ואין אפשרות לזהות עוד את המילים. כתב היד הנדיר הגיע במאמץ עליון מספריה בחו"ל, אשר לאחר מסע שכנועים נאותה לשחרר את הנכס היקר מרשותה, וכעת הוא נשחט ואבד, וערכו הרוחני והגשמי ירדו לטמיון. אך ר' שבתי קפץ את שפתותיו ועצר עצמו במאמץ עילאי שלא לפלוט מילה לא נכונה. הוא קם ויצא את החדר, ונכנס שנית לאחר כשתי דקות כשעל פניו חיוך רחב, ובידו... ספל קפה מהביל: "אני חושב שמאז שהתיישבנו כאן ליד השולחן, עוד לא שתית מאומה והינך בלי ספק צמא. הנה לך קפה במקום הספל שנשפך". האורה שהיה דרוך ומתוח מאוד מתנובתו של רבי שבתי לא האמין למשמע אוזניו, במקום צעקות וחירופים ואפילו האשמות, שיתכן ויחלחל להיות נכונות, במקום כל זה נכונה לו הפתעה אמתית, קורס מאלף לכל החיים בהבלגה על הכעס ובהתגברות מופלאה על המידות. בשעה של איבוד מליונים לא איבד רבי שבתי את שיקול דעתו, והניח בצד את הפסד כספו הרב והמירו בכוס קפה חם ובעבודת מידות מאומצת. לא לחינם זכה הוא לסייעתא דשמיא מיוחדת בהפצת התורה בעם ישראל ובוכות הרבים התלויה בו. (עלינו לשבח)

”פרפראות“

מסופר על רבי יוס טוב ליפא טייטלבוים, זצ”ל שישב על כיסא הרבנות בעיר מרמרוש-סיגט, וסבל מאוד ממתנגדיו הרבים בקהילה. הללו לא היו מסתפקים בהטחת דברי עלבון כנגד הרב, אלא הגיעו גם להרמת ידיים כלפי רבי יוס טוב ובני ביתו. יום אחד הסיב הרב בחדרו עם קבוצת מקורבים מבני המקום, והיה משיח עמהם בדברי תורה. לפתע הושלכה אבן גדולה לתוך הבית שכמעט פגעה בראשו של הרב. הדים אחד המסובים את האבן, שלטל אותה מיד ליד וקרא בזעם, מה גדולה אבן זו שיש בה לסכן חיי אדם. וכמה רעים אנשים אלה, שהשליכו אבן זו כלפי רבינו בכוונה תחילה. חס ושלום להטיל דופי ביהודים כשרים - היסה רבי יוס טוב את הדובר, לא נחשדו חלילה ישראל להטיל בבני אדם אבנים גדולות כאלו. אך זאת אלא שהאנשים בחוץ הטילו כלפינו אבנים קטנות, אבל האבנים החלו מריבות בניהם וכל אחת אמרה ”אני אנוח על ראשו של צדיק“, ומתוך כך נעשו כל האבנים הקטנות אבן אחת גדולה. (ע”ש)

”ענין של טעם“

הטעם שאין קורין בכל שבת, קרבנות שבת, בספר תורה שני, כמו שקוראים ביום טוב, מפני שאין שם כי אם שני פסוקים שהם וביום השבת, ועולת שבת בשבתו. (אבודרהם)

”מפי כתבם“

אחד הדברים שמעוררים מאוד - הוא ההתבוננות בכח הכיסי וההסתוד שבבריאה. אנשים תמהים מדוע אינם רואים ניסים והוכחות לאמונה - ואני תמה איזה כח עצום ובלתי-ימובן נתנו מהשמים לאדם, שיוכל לעצום עיניו ולהתעלם מן המציאות הוועקת: אמונה! הנה, בני אדם באים ואומרים שהיום לא רואים ניסים. אך מי שמתבונן, רואה שכל הרמת יד היא נס, כל התבוננות בעין היא נס. איך חתיכת בשר נעה לפתע ויכולה לראות ולחשוב ולהשיג. הלא זה ברור כשמש: ”מבשרי אחזה אלוקי“מי שמתבונן רק מעט שבמעט, כבר יכול לראות את יפי הבריאה, שהקב”ה יצר כדי להטיב עם ברואיו. אך זה לעומת זה ברא אלוקים. אנו רואים, כי מצד אחד, מי שמתבונן בעומק הטבת הבורא, תמה איך נותר בעולם חשק לעשות רע, בראותו כמה הקב”ה טוב ומטיב עמנו בכל עת ובכל שעה. אך מאידך גיסא, מי שאוסט עיניו ומוחו, שואל דווקא שאלות הפוכות ומחפש ”הוכחות“ לאמונה. מבחיל על הרעיון: כל כך פשוט - וכל כך מכוסה! דוגמא נוספת: הנה אנו רואים שתאוות העולם הזה מושכות את האדם ומדרבנות אותו להתאמץ ולהשיג. לכאורה, ההכרה באמת היתה צריכה להיות חוקה מכל הרצונות הללו, ולעורר באדם כיסופין וחשק עצום להתקרב לבוראו ולעשות רצונו. הלא ראינו בעינינו, שבקרב אומות וזות מקריבים אנשים עצמם ומוסרים נפשם על אידיאלים שיצרו במו ידם ועל כך הלכו להיהרג מיליוני איש. וכי לא תהא תורה שלימה שלנו כשיחה בסלה שלהם? ! הלא אותה הרגשה פנימית והבנה יסודית כי האדם לא נברא סתם וכי יש מנהיג לבידה - הרגשות אלו טבועות בנפש האדם מיום היוולדו, ורק מעט מחשבה והתבוננות יביאו כל אחד למסקנה הבהירה מה זה אדם ומהי חובתו בעולמו, עד שיבין שעליו למסור כל כוחות גופו ונפשו כדי לעשות נחת לבוראו. הנה כי כן, הרברים כל כך פשוטים, כל כך ברורים. ורק החכמה האלוקית יכלה לעשות נס מופלא כזה, שדבר כה פשוט יהיה גם כה מכוסה ונסתר מן העין! (”משולחנו של רבינו יוסף הרב של צד”ל)

”מקום לשאלה“

שאלה: איך יתכן מי שאינו חכם כל כך יהא עדיף ויכול לסמוך עליו יותר מעל חכם?

תשובה: אם נפסק בתורה כגון וא”ו או זיין תלוי בקריאת ילד קטן אם אינו חכם ולא טיפש יכולים לסמוך עליו” אם הילד יודע לקרות כהלכתו כשרות, אבל ילד חכם שמבין הענין אינו יכול לסמוך עליו” כי הוא אומר האות הנפסקת מתוך הבנה שמתפרש לפי הענין... (ספר החידושים)

פי ישרים דרכי ה' וצדקים ילכו בם ופושעים יקשלו בם: בכורו-פארק מתגוררת מושפת פלדמן, שכל צאצאיה תלמידי חכמים ובני תורה אמיתיים, ורבים מהם מרביצי תורה ויראה, ומכנהים כר"מים ביישובותיה המובהרות של ארצה"ב וארץ ישראל. סב המשפחה, רבי מאיר פלדמן, למד אצל החפץ חיים ושיבת ראדין, וכשבא להפרד מרבו, לפני נישואיו, סירב הה"ח לברכו עד שיבטיח לו שישמור שבת. ההתנן לא ידע את נפשו מרוב תמהון, ולא הבין לדעת רבו, הרי הוא שומר על קלה כבחמורה, ומיום עומדו על דעתו הוא מקפיד בהלכותיה של שבת-קודש, ועכשיו דורשים ממנו להבטיח שישמור שבת?! אבל תמהונו ופליאתו לא היווה את הה"ח מדרישתו הנמרצת, שכתנאי לקבלת הברכה, יבטיח ההתנן לשמור שבת. וההתנן הבטיח. אבל הה"ח אינו מסתפק גם בזאת. "אני רוצה שתתן לי תקיעת כף על הבטהתך לשמור את השבת", אמר. אבל משהבין שהה"ח לא יברכנו עד שיעשה גם את זאת, נתן תקיעת כף, ואז קיבל את ברכתו של הצדיק בפרוץ השואה, היו לו כבר 4 ילדים, ולמרות שהיהודים כבר היו מנועים לצאת מאירופה, נעשה לו נס גדול, ואחד משכניו הגויים הביא לו בהשאי 6 ויוות, עם כרטיסי הפלגה, ורבי מאיר פלדמן החליט לשים פעמיו לאמריקה, עם אשתו וילדיו בהגיעו לאמריקה, החלו הנסיגות בדבר שמירת השבת. הוא התקבל לעבודה בחברה פלונית, ואמנם בתחילה התחשב בו כע"ב והסכים שלא יעבוד בשבת, אבל חודשיים לאחר מכן קורא לו המנהל ומודיע לו שמעתה יצטרך לעבוד גם בשבת. ר" מאיר סירב, ובגין כך פוטר. הוא חוזר לביתו ללא עבודה, וללא כסף. כיהודי מאמין, אין לו שום ספק ששמירת השבת עומדת מעל לכל. אבל, לא ארכו הימים והילדים מבקשים לחם, ובבית אין מאומה. הם כוכים ונפשו יוצאת מרוב צער. בשלב מסוים החלה אשתו להתהנן לפניו, יהי עם ילדיה הקטנים, שישבו לעבודו כדי שיהיה להם כמה להשקט את רעבונם. הוא שומע את הדברים, ואינו מאמין שהוא שומע נכון... ושהדברים אכן יוצאים מפי אשתו, שהיתה גם היא אשה חרדית אבל, למרות התמהוה, לא פסקו התחנונים, ובכיים של הילדים - שקמו בבוקר ולא מצאו מה לאכול - גבר מיום ליום. פניהם נעשו רוות ומצומקות, והדוות הנעורים שלהם נעלמה. האבא לא יכול היה יותר לעמוד בכך, ובבוקר אחד הוא נוסע ברכבת למפעל כשבכוונתו להודיע למנהל שהוא מוכן לעבוד בשבת. בהיותו על אם הדרך, נאלם ליבו לפתע. הוא נזכר בתקיעת הכף שנתן לרבו החפץ חיים, בדבר שמירת השבת. עכשיו הוא הבין כבר מדוע לא רצה הה"ח לברכו, כבחינת חכם עדיף מנביא, עד שיבטיח לו על שמירת השבת בתקיעת כף. ההחלטה היתה מיהרה מאוד. הוא - את השבת לא יחלל. יהיה מה שיהיה. בתוך דקות ספורות הוא היה כבר ברכבת שנסעה לכיוון ההפוך, בחזרה לביתו. משנכנס הביתה, מספר ר' מאיר לאשתו המופתעת על תקיעת הכף שנתן לחפץ חיים לפני התונתם, וגם היא הבינה שאסור להפר את ההבטחה הזו. שניהם פרצו בככי, אבל ידעו שעליהם להתחוק, ולבטוח בה' שישלח להם את ישועתו כמהרה. וזו אכן מיהרה לבוא. שעה-שעתיים לאחר ששב לביתו, ריקן וחסרי כל, נשמעות דפיקות בדלת. ומי עמד על המפתח? מנהל המפעל שפיטר אותו מן העבודה בשל סירובו לעבוד בשבת. על פניו של ומנהל הגוי היה נסוך חיוך רחב, הוא מחבק בחום את הרב פלדמן הנדרם, ומושיב לו סכום גדול של דולרים. דע לך, הוא אומר בנימה של הערכה, שמעולם לא חלמתי לפטר עובד מסור נאמן כמותך. אבל מה לעשות, אחד מושתפי הבכירים התוכה עימו במשך תקופה ארוכה ומען שהיהודים אינם מוכנים למסור את נפשם על השבת, ואם יעמידו אותם כפני אולטימטום של פיטורין מעבודה או שמירת שבת. הם יעדיפו להמשיך לעבוד לחלל את השבת. הווא עמד בתוקף על דעתו, למרות שאני מענתי, ולא כמעט כתוצאה זה היכרות שלי איתך, שפני הדברים הם אחרת, ויהודים מוכנים למסור את נפשם בעבור השבת. הוויכוח הלך והעצים, עד שהשותף הציע לי לעשות נסיון יעל נבך, ולהודיע לך: שהינך מפוטר, ואז לבדוק עם מי הצדק. בתוך-כך הוא התערב אותי בנושא זה על סכום כסף גדול. כיוון שידעתי שתעמוד בנסיון הקשה הזה, הסכמתי לפטר אותך מהעבודה, כדי להוכיח לשותף שלי שהצדק איתי. עכשיו שעמדת בנסיון, אני מעניק לך בזאת את דמי ההתערבות שקיבלתי מהשותף, וכמוכן שממחר בבוקר אתה מגיע למפעל שלנו, ממשיך לעבוד. אבל לא די בזאת, אלא שאני מודיע לך הניגית על העלאתך בדרגה, לתפקיד בכיר של מנהל מחלקה, מה שיגרום להעלאה משמעותית במשכורתך. שהרי על מי אפשר לסמוך, ובמי אפשר לתת איומן, אם לא על מי ששומר אמונים לבוראו? - אמר המנהל הגוי. (ברכי נפש)

מפתני אור יתא

פתגמים, נענוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

הדבר שאדם חפץ, לא יכבד עליו לעולם. (חוון נחום)

אהבת התוכחה אומ ומופת על טובת המידות. (רבינו בחיי)

כל המצוות טעונות כוונה פרט לעונה שהכוונה פוסלת בה. (האדמו"ר מקוצק)

בבית אלקים נהנה פרנש

גליון לעהוד וחזוק בענין עבודה שכלב וזהירות השיחה בתפילה לתשפ"ד



גליון 147 | פרשת תולדות תשע"ט

פתח הגליון

וירא יעקב עזרת אלה

הבחירה שבאבות - יעקב אבינו עליו השלום. יעקב אבינו לא מות, מפני שזרעו ומורשתו בחיים. בהרבה ענינים יש לנו מה ללמוד ולדמות עב"פ בניגוד בעלמא, ביעקב אבינו. אך דומנו ששני ענינים נתיחד הוא בפרטות. ועלינו מטל לקחתם לדגמה ואותו, למען נדע את הדרך נלך בה, ואת המששה אשר נעשה.

ראשית, ויפגע במקום, יעקב תקן תפילת ערבית. וכפי שמבארים הספה"ק, יעקב תקן את התפילה בזמן השכבות, בזמן שיצא מבאר שבע, מבאר מים חיים בצל אביו הקדוש, משיבתו של שם ועבר בשקידת התורה. ויפן לבורות נשפרות, עשו, אליפז, ובפרט לכן במשך 22 שנה.

לזמנים באלו תקן את תפילת ערבית במקרה, יהודי לעולם לא מתיאש, ובכל מצב יש לו אבא אזהב בשמים, המתאנה ומצפה לתפלתו באמת. "הנה ד' נצב עליו, ומלא כל הארץ כבודו". וכפי שברכו אביו יצחק אבינו בברכות הידועות מפרשת תולדות: "וימת לך האלקים! שהקב"ה יתן לך את... האלקים! שתרגיש אלקותו בכל צעד ושלב, התפלל אליו ותצפה לו.

ויצא ר"ת ו'ירא יעקב צורת א'לף - אלופו של עולם. בכל מצב ובפרט במצב קזה, לא נגרע צורת אלופו של עולם ממנו. והשכל להתפלל ולבקש מאתו על כל צעדי ושעל.

אך למוד נוסף בצורת התפילה, יש בידינו מההתבוננות במשנתו של יעקב אבינו. "אין זה פי אם בית אלקים", יעקב נתודע, שהמקום הוא בית אלקים. אומר רש"י "אילו ידעתי לא ישנתי". בבית אלקים אין ישנים! רק מלאים חיות והתלהבות, בהתרוממות הנפש ודבקות הבורא. ומצד שני ח"ו בלא לזלזל בכבוד בית המדרש וכבוד התפילה, שהרי "מה נורא המקום הזה!"

בזכות זה, נתקרה ג"כ בברכות המפלאות שהבטיח הקב"ה ליעקב, בביאת גוא"צ בב"א.

חזקו ואמצו

א יודישע יונגעל רעדט נישט ביים דאווענען

א גוט שבת

מכון תורת מרש

עמוד ב'

מתנה טובה יש לנו...



ראותי על פניך שלא התפללת!!! עמוד ד'

בנתיבות התפילה

אמצע חדש חשון תשע"ח, כשעה ומחצה לפני שקיחה הובא נפטר להר הזיתים.

כאשר הגיעו אנשי ה'הכרא קדישא' כדי לקברו מצא, שהערכים שחפרו את הקבר חפרו בטעות את החלקה המועדת עבור אשת הנפטר. ומקומה סמוך לאשה אחרת. כמובן, ממצא זה עכב את קבורת האיש באותו מקום. אולם לאור השעה המאוחרת, לא יכלו אנשי הח"ק להמתין לערכים, שיחפרו את המקום הראוי וינאלצו בעצמם לחפר את המקום, שייעד לאותו אדם מלכתחלה והניחוהו פנימה.

אחר ככלות הכל פנו לספר את דבר המששה לבני הנפטר, שכפי מנהג ירושלים לא לזו את המת כלל וכלל ולא ראו בעיניהם את המששה. כשמע הבנים כי כן היה, נהרו ממקומם בהתפעלות והשתוממות אדירה, ובה ספרו: "לפני כשלישה חודשים חש אבינו כי יזמן קרב וכתב את צואתו ומסרה לנו".

"אחר שהות מועטת בקש מאתנו את הצואה ברצותו להוסיף עליה עוד צווי אחר: שרק יהודים יראי שמים יברו את קברו. אבל אנו הבנים אמרנו לו, כי 'כל המוסיף גורע' כי בודאי לא יקומו בני החכרא קדישא את הנפשה הזו, שכן בקשה מעין זו לא נשמעה אף מפי אומרים ונרבים".

"בצר לו פנה אבינו אליכם, אנשי חכרא קדישא. ואף אתם עניתם פה אחר, שמעוכם לא נשמעה בקשה כזו, ואין בה כל ענין. אתם מצטערים אבל לא מצאתם לנכון למלא את בקשתו. בראות אבינו כי כך הם פני הדברים, נענה ואמר: 'לא את בני אבקש, ולא מאת אנשי הח"ק. אפנה אל הקב"ה, שהוא אדון הכל ובידו לעשות רצוני', והחל להתפלל על כך מעמקי לבו, שימלא בורא העולם את בקשתו, והרי לכם פמה סבב הקב"ה למלא משאלות לבו - אף שאין בה כל ענין, היות שבקש על כך בבכיות ומעמק לבו!".

(עלון פניני עיון חמד בשם באר הפרשה)

במשנת הפרשה

יש בני אדם שיושבים ולומדים תורה ועכ"ז ח"ו יונק הסט"א מהתורה שלהם והם רשעים גמורים אף שלומדים תורה. וזאת הוא לאשר כי מזלזלים בתפלה ודימוו בנפשם כי רק התורה לבד עיקרית, וכאשר באים לתפלה אז מתפללים במהירות באמירה לבד בלי פירוש המלות, וכתינוק הבורח מן בית הספר כן התפלה אצלם, והמה ישנים בשעת התפלה.

וזהו הנרמז לנו כאן, ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, כי באר שבע נקראת התורה כמ"ש חצבה עמודי' שבעה [משלי ט א], והיינו, שיש בין זרע יעקב אשר אף שיוצא מן באר שבע ולימוד התורה, תיכף וילך חרנה, נותן חיות להסט"א הנקרא חרנ"ה כנודע.

וזאת הוא לאשר ויפגע במקום, התפלה נקראת בשם מקום"ם כמו שאמרו ז"ל כל הקובע מקום לתפלתו כו' [ברכות ו ע"ב], וכמ"ש אל המקום אשר עמד שם [בראשית יט כז], וגם אמרו ז"ל ויפגע במקום שתיקן תפלת ערבית [ברכות כו ע"ב], וזהו לאשר ויפגע במקום, כאשר בא לתפלה, אז וילן שם, כי וילין מלשון וילונו העם [שמות טו כד].

היינו, שכל התפלה שלהם הוא רק כמו וילונו, במהירות באמירה בעלמא.

וישכב במקום ההוא, היינו, בשעת התפלה המה ישנים בלי התלהבות,

וע"י זה וילך חרנה, כי עיקר הוא התפלה. והבן.

(עטרת יהושע)

דָּבָר שְׂבִמְנִין לֹא בְּטִיל

הַלְקָב וְאַחֲרָיו

תקציר: ר' אלימלך, עסקן נמרץ היה. קשריו הרבים עם החלונות הגבוהים עמדו לו, וכה היה עזר וסיוע לאחיו היהודים. יחד עם זאת חסיד נלהב היה לרבו הרה"ק ר' אליעזר מדז'יקוב ז"ע. באחת הפעמים צנחו רבו, שיפקיד על תפילה במנזר, בשחרית, במנחה ובמעריב. ביום מן הימים, אחר תפילה במנזר, יצא בכדי לעזור ליהודי דוד החיט. וכשהגיע לפקיד הממנה נאמר לו שהפקיד יצא ממשדרו, ואין ידוע מתי יחזור.

בעוד ר' אלימלך חושב אודות עורך הדין. נזכר לפתע בידיו משכבר הימים, ר' יצחק. ידע ר' אלימלך כי ר' יצחק ידיד נפש של עורך דין זה, ואם בן, מדוע לא יפגש תחלה עם ר' יצחק ידידו, כדי שגם הלה יבוא עמו לפגישה עם העורך דין? חיש מהר ברר ר' אלימלך איה מקום מגוריו של יצחק, וישם את פעמיו לביתו. ואולם, בהגיעו, נתאכזב. האיש לא היה בבית. "הוא יצא מוארשה לגמרי" אמרו בני המשפחה לר' אלימלך, "איננו יודעים להיכן, ואיננו יודעים אימתי ישוב. לפעמים הוא שב רק למחרת היום, בשל עסקיו המרבים. כה, שאין טעם להמתין לו כאן".

אכזבה גדולה פשטה על פניו של ר' אלימלך בשומעו כן. ידוע ידע כי ר' יצחק ידידו רב לו אצל אותו עורך דין, ועתה מאי? הוא עומד ליד דלת ביתו והאיש איננו. הוא חש מזדכך מאד, אך לא ידע גיסא, חזר ושגן לעצמו כי הכל בידי שמים. הקב"ה יודע מה טוב עבורו, והוא זה שמנהל עולם ומלואו. כיון שכך החליט ר' אלימלך להפגש לעת עתה עם פקידים אחרים בנושאים אחרים, ולאחר שעות מספר ישוב לכאן, אפשר ור' יצחק כבר ימצא בביתו.

השעות נקפו, ור' אלימלך נאלץ היה לשוב לביתו, לרודניק. בנסיון נוסף נסע שוב לביתו של ר' יצחק, אלא שהאיש עדין לא הגיע. אשוב לכאן בימים הקרובים כדי להפגש עמו החליט ר' אלימלך, אבל עתה, חייב אני לשוב לביתי, לרודניק. עניינים נוספים עוד נותרו לי כדי לפעל בהם. תוף כדי נסיעה, החלה השמש לנטות מערבה, ואז נזכר ר' אלימלך לפתע כי הוא עדין לא התפלל מנחה. מרב עמלו במשך השעות



האחרונות במעט ותפלת מנחה נשפחה מזכרונו. והרבי, אמר לו להקפיד גם על תפילת מנחה במנזר. הוא תר בעיניו אחר השלטים בצדי הדרך, ובאותו כי הוא קרוב לעיר ראדום, החליט להכנס לעיר. לכתחלה כן, בעיר הגדולה הזאת אמצא עתה מנין לתפלת מנחה' אמר.

הוא נכנס לעיר ראדום, מחפש אחר בית כנסת, וכאשר נכנס לבית הכנסת, לא האמין למראה עיניו. הוא שפסף את עיניו לראות האם הוא רואה כנונה או שמא העינים פשוט מטעות אותו. למוול עיניו ראה את... ר' יצחק. בשמחה רבה הושיטו ידיו זה לזה, ולאחר שסימו את תפילת מנחה, נתישבו בקרן זווית, כשר' אלימלך מסבר את אוזניו של ר' יצחק אודות משפטו של חיים הסוחר מרוזאדוב. ור' יצחק בשומעו כן, נענה ואמר לו: "אלימלך יקירי, הסר דאגה מלבך. אינך צריך יותר לטרח בכך. בעזהש"ת, אשתדל לסדר את הדברים עם אותו עורך דין על הצד הטוב ביותר".

באותם רגעים, ראה ר' אלימלך לנגד עיניו בפעם השניה עד כמה גדולה וחשובה היא תפילה במנזר, שכן התפלה במנזר סיעה לו, לא רק בבקר, אלא גם עתה. או אז הבין עד כמה דברי הרה"ק מדז'יקוב ברור מללו, באומרו לו "תקפיד להתפלל במנזר, גם בשחרית וגם במנחה. דוקא הזכות הזאת של תפילה במנזר היא שתעמד לך להצליח בכל העניינים".

בעוד ר' אלימלך חוכך בדעתו פדת מה לעשות, נפתחה הדלת ואותו פקיד רם מעלה נכנס אל המשרד. בסבר פנים יפות קבל את פניו של ר' אלימלך שעדין עמד ליד הדלפק של המזכיר באומרו לו: "ביצד ידעת אימתי להגיע לכאן? בדיוק עכשו, לא קודם לכן ולא מאחר יותר... תדע שקנה לך גם. לא הייתי צריך להגיע לכאן עכשו, שכן עניינים רבים עדין נותרו לי לטפל בהם. רק לרגע נכנסתי לכאן, כדי לטול מחדרי מסמך בלשהוא, וכבר אני אמור לצאת שוב לדרך... אבל אתה, בדיוק בשניות אלו הצלחת למצוא אותי".

רגע במימריה, נתיישב ר' אלימלך בחדרו של הפקיד לפגישה קצרה, בו בהכיר לו פמה דברים אמורים, ועד פמה כדאי לאנשי האצולה הללו להשתמש בשירותיו של דוד החיט. ואותו פקיד, סבר וקבל. נאות לעשות ככל יכלתו כדי שדוד, החיט היהודי, הוא שיתחיל מעתה ואילך לתפור בגדים לאותה משפחת אצולה פולנית. לא חלפו רגעים ספורים, ואותו פקיד נפרד לשלום מר' אלימלך ויצא את משרדו לעבר הפרכה שהמתנה לו.

ור' אלימלך, נותר לשבת על בסאו, מהרהר במה שהתרחש כאן. באם לא היה מתפלל במנזר באותו בוקר, הרי שהיה מגיע לכאן כבר לפני שעה ארוכה, וכי אז לא היה פוגש את הפקיד, אלא יוצא לדרך לעבר משרדים אחרים, ועניינו של דוד החיט מה היה עליו? משמע, התפלה במנזר היא שהביאה אותו בשניות אלו למשרד, כדי למצוא את הפקיד בדיוק ברגעים הללו בהם נכנס למשרד.

קורת רוח מרבה שרתה על פניו של ר' אלימלך, בשעה שעין ברשימה וראה כי אכן הצליח למלאות את בקשתו של דוד החיט. ברם, כאשר המשיך לעין וראה את המטלה הבאה הנצבת למולו, נמסר לפתע דוק של עצב על עיניו. חיים, יהודי סוחר, מתושבי העירה רוזאדוב, עמד בפני משפט קשה. למסחרו עסק בשיווק בדים וסחורות, אם ליחידים ואם לסוחרים. כך נמשך מסחרו משך כמה שנים, אבל עתה, בתקופה האחרונה, מסחרו בכלל והצלחתו ושגשוגו בפרט היה לצנינים בעיניהם של פמה משכבניו הגוים, והם החליטו בכל מחיר להסיטו מדרך המלך.

ולא נתקרה דעתם עד שעמדו והלשינו עליו בפני השלטונות כי הוא מעלים מסים, לא משלם מכס, וכך גורף לכיסו רוחים נאים מבלי לשלם לקפת השלטון אף לא רובל אחד. מובן הדבר כי כל דבריהם היו אד עלילה שפלה על ראשו של יהודי חף מפל פשע, אלא שכל זה לא הועיל לו. את השקר שבדבריהם יהיה עליו להוכיח במשפט שנקבע לו לעוד חדש ימים. שעות רבות עשה חיים במחצתו של ר' אלימלך, כדי שהלה יפעל בעבורו בחלונות הגבוהים, ור' אלימלך, אכן שמע על עורך דין ממלח אשר לדעתו יכול להיות לעזר ולסיוע, לסגור היטב על חיים במשפטו, ולשם כך החליט כי בין הנושאים בהם יטפל בוארשה, יפגש גם עם אותו עורך דין.

תקפיד להתפלל במנזר, גם בשחרית וגם במנחה. זכות זו של תפילה במנזר, תעמד לך להצליח בכל העניינים

(תפארת אבות)

אור האמונה

פרשת ויצא

שבת קודש * ט' כסלו, תשע"ט

גיליון מס. 656

❖ דברי התורה שבגיליון מוקדשים ❖

לרפואה והצלחה: הרב אליעזר בן עטיא שליט"א, והרבנית תהילה בת לאה תליט"א

לרפואה שלמה: הרב חיים אבישלום כהן בן בלנקא, ציפורה בת שושנה גורג'יה, שירלי בת יפה, נהוראי בן יעל פאני, אליהו בן פורטונה, דוד חיים מלכא בן זוהרה, אורנה בת ציונה, שלומי בן שרה, בצלאל בן רבקה, דורון בן ויקטוריה, מנחם בן מירה להצלחה וישועה: יעקב ישראל בן דבורה חוה, שלום בן ליבא לזרע בר קיימא וכן זכר: דוד בן פורטונה וטליה בת פנינה, בת אל בת ציפורה, מיטל בת שרה ויעקב בן שרה, מוריה בת שרה

לדיווג הגון: מיטל בת יפה, שי שרגא בן אסתר, אייל בן יעל

לעילוי נשמת: דליה בת נחום זאב הי"ד, שלמה שלומי בן אילנה נאוה, בניהו בן זכריה (יחיא) ומרים, יוסף יצחק בן יחיאל, חי חיים בן אסתר, משה מוסא בן דוד וסיניה, מאיר חיים בן פרחא, שמחה בת עודד, ליבא בת אליעזר, שושן דניאל בן רוזט, שרה בת אסתר, חיים בן רבקה, אהובה בת עזרא, בנימין בן שרה, רוני רפאל בן שולה, ניסים בן מרים

ת.נ.צ.ב.ה



"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֶרְנָה" (כח, י')

שיציאתו היתה מוכרחת - כי לישא אשה היא אחד מן הדברים שהותר עליהם יציאת הארץ. ולכן סופי תיבות: ויצא יעקב מבאר שבע = ארבע, כי היה מוכרח לישא ארבע אמהות: רחל ולאה בלהה וזלפה. וע"פ הנבואה נשאם.

"כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ" (כח, טו)

כשאדם רואה רק טוב, זה לא חוכמה גדולה להאמין ולבטוח בה'. דווקא כשהקב"ה מסתיר את הישועה הוא מצפה מאתנו: תבטחו בי שאני רוצה את טובתכם. שאני לא עושה לכם שום דבר רע בחיים. שמה שאני עושה זה הטוב ביותר עבורכם אפילו אם אתם עדיין לא זוכים לראות את הטובה הגדולה הצפונה בהסתרה.

כל כך הרבה התפללנו, וביקשנו, ממש התחנונו, וקיבלנו על עצמנו קבלות טובות, ועשינו מסירות נפש וקיבלנו ברכות מרבנים והנה קרה בדיוק ההיפך ואנחנו שבורים ורצוצים, לא מאמינים שדבר כזה קרה לנו. צריך ללמוד מיעקב אבינו. הוא יוצא לדרך ואלפיז, בנו של עשיו רודף אחריו כדי להרגו ובסופו משאיר אותו בחיים אך גוזל ממנו את כל כספו ורכושו ומותיר אותו עני וחסר כל. ויעקב נשאר באמונתו. אין לו קושיות על השי"ת שהבטיח לו "ושמרתיו בכל אשר תלך". הוא יודע שלמרות כל מה שקרה לו ה' איתו. ובזכות זה זוכה לשרוד 20 שנה אצל גדול הרמאים הוא לבן הארמי, ולהוציא מעמקי הקליפות את האמהות הקדושות ואת השבטים הקדושים.

בתוך החושך הכי גדול דבר אחד מבקשים מאיתנו: "להאמין שה' איתנו, להאמין בהבטחה שקיבל יעקב אבינו וכל צאצאיו אחריו: "כי לא אעזבך".

אדם רגיל לחשוב שהתביעה בשמים נגדו היא רק כאשר הוא עובר עבירה, אבל האמת שעיקר התביעה היא מדוע הוא לא מקבל את השגחת ה' באהבה ובאמונה? למה הוא לא אומר תודה? למה הוא עצוב ואף פעם לא מרוצה? כל אלה הם טענות כבדות בשמים. כי האמונה והבטחון הם הנחת רוח של הבורא. וכי לא מגיע להשם יתברך שאחרי כל מה שהוא עושה עבורנו נקבל בהכנעה גם מה שאנחנו לא מבינים? גם מה שהוא ההיפך ממה שביקשנו?

יעקב אבינו בורח מעשיו ומגיע לחרן, ומה המשפט הראשון שיוצא מפיו? "אכן יש ה' במקום ואנוכי לא ידעתי" (כח, טו). וכי יעקב אבינו לא ידע כי השם יתברך, מלוא כל הארץ כבודו והוא נמצא בכל מקום? אלא שאדם צריך לדעת שאפילו כשהוא במצב של הסתרת פנים, ונדמה לו שחבר עליו עולמו, גם אז הקב"ה עמו, כי גם ההסתרת פנים היא מאת ה'. וכשאדם יודע שגם בתוך ההסתרה פנים נמצא הקב"ה והוא מקבל הכל באהבה, נמתקים מעליו כל הדינים ונהפכים לרחמים ומתבטלת כל ההסתרה.

יעקב אבינו בורח מעשיו שמבקש להרגו. אחרי 14 שנים של לימוד תורה יומם ולילה הוא עוזב את משכן הקדושה ושם פעמיו לחרן, מקום של חרון אף ודינים קשים. והנה שקעה עליו השמש, והוא מוקף חיות רעות, נמצא במצב של הסתרת פנים נוראה ודווקא מתוך הצרה הזו מתגלה אליו הקב"ה ומבטיח לו כאלה הבטחות נפלאות: "הנה אנוכי עמך, ושמרתיו בכל אשר תלך והשיבותך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך..." (כח, טו). אבא שומר על הילדים שלו. אבא לא עוזב אותם. אבא אוהב את הילדים שלו.

הרבה פעמים אדם מרגיש שהוא לא באמת מאמין בישועה, הוא משקר את עצמו, המילים שהוא מוציא מהפה, "בעזרת השם יהיה בסדר" הן ללא כיוון, זה מן השפה ולחוץ, הוא משקר את עצמו ואת משפחתו כשהוא בתוכו כבר משלים כי המצב אבוד... העצה היחידה היא להתחזק. להאמין בישועה גם בעומק 'החוסר תקווה'. בעמקי ליבו של כל יהודי שוכנת לה האמונה האמיתית בכוחו הבלתי מוגבל של הבורא, צריך להתחבר אליה, להאמין באמונה תמימה שהבורא הוא כל יכול.

אני קטן מלהבין בכל פעם מה הטובה שמסתתרת בכל הסתר פנים, בכל נסיון שאתה מנסה אותי, אבל אני מאמין שעוד אזכה לראות את הטובה הגדולה הצפונה בהסתר זה.

מאין יבוא עזרי? עזרי מעם ה'. יעקב אבינו עבר הכל, גורש מבית אבא, נשדד ונושל מכל נכסיו ובסופו של המסע נאלץ לבלות עשרים שנה במחיצתו של רשע ונוכל, יעקב אבינו נכנס אל עומק החושך וההסתר פנים וגילה עבורנו ששם בדיוק נמצא השם. "והנה השם ניצב עליו". הוא לא נבהל מהחושך הגדול הזה שירד עליו, הוא עשה את הדבר האחד והיחיד שיכול להוציא אותו מהחושך, שיכול להוציא כל אדם שפתאום באמצע החיים הכל נחשך לו - הוא פונה אל ה'. 'ויפגע במקום'. רבונו של עולם תושיע אותי. רבונו של עולם רק אתה יכול לעזור לי.

העולם הזה מסתיר את אור ה', צריך לצאת מן ההסתרות, מן ההסתרה של העצבות, מן ההסתרה שאנחנו מקופחים, מן ההסתרה שאנחנו לא מצליחים בחיים, שלא הולך לנו, שהחיים שלנו מאד קשים, שהגורל פגע דווקא בנו, לצאת מזה ולהתחבר לאור של אין עוד מלבדו. צריך כל הזמן לשפר ולשכלל את היכולת להתבונן במציאות ולראות בכל מקרה ומקרה את יד ההשגחה, את ידו של הקב"ה.

אדם צריך להזכיר לעצמו בכל נסיון שיש לו בחיים שהשם הוא כל יכול. אדם רואה שבדרך הטבע אין לו שום סכוי, אז הוא מתייאש. מרים ידיים. תאמין שבאור עולם יעשה דבר שאתה בכלל לא חשבת עליו. כמו שהוא קרע את ים סוף ועם ישראל עבר בתוך הים ביבשה, כך הוא יכול לעשות לך בבריאות, בפרנסה, בזיווג, בכל דבר. תזרוק את השכל. תתחזק באמונה ובטחון.

הסולם בחלום יעקב מוצב ארצה אך ראשו מגיע השמימה. אדם נמצא כאן בארץ וראשו אל השמים, הוא כל הזמן מביט אל ה'. "אשרי האיש אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו". לכל יהודי יש את החלק הזה, שכל הזמן מסתכל למעלה, שכל הזמן רוצה את ה', חלק אלוך ממעל, רק שהחלק הזה הוא בגלות. גלות הגוף. אבל אין כניעה. אין ויתור. הנשמה שנמצאת בפנים, בתוך הגוף, היא לא מוותרת, היא נמצאת בתוך הכלא שלה, הגוף זה הכלא שלה, אבל היא לא מוותרת, היא כל הזמן רוצה להרים את הראש, כמו מישהו שכמעט טובע ח"ו, והוא כל הזמן מנסה להרים את הראש למעלה.

יותר מכל דבר אחר אנחנו זקוקים למידת הבטחון. אי אפשר לחיות פה בשלוות נפש בלי מידת הבטחון. מה זה בטחון? זה להסתכל רק אל ה'. אני בידיים של בורא עולם, הוא ברא אותי והוא לעולם לא יעזוב אותי. הוא יתן לי כל מה שאני צריך ואם הוא לא יתן לי, סימן שאני לא צריך.

כשיהודי סובל, כשהוא בצער, הוא חייב לזכור שהשם חי את הצער שלו. יש לך צער? השם חי את הצער שלך. השם נמצא איתך, מלווה אותך, מרגיש את הנסיון שאתה נמצא בו, הוא יודע מה שעובר עליך, הוא לא שכח אותך, הוא אוהב אותך, תתחזק, תפנה אליו!

מדי יום עוברים על כל אדם הרפתקאות רבות והוא נתקל בהרבה מכשולים בדרך. הכל זה נסיונות מלמעלה, הכל כדי לקרב אותנו אל ה'. צריך לזכור שאין מעמידים אדם בנסיון שהוא לא יכול לעמוד בו, ושכל מקום שאנחנו נמצאים השם יתברך אתנו, ועוזר לנו, ואם נתחזק, אפילו מעט, הוא יחזק אותנו הרבה. כל מטרתו של הנסיון לחזק ולחשל אותנו כי הקב"ה הוא אבא טוב שדואג לילדים שלו ואבא רוצה שהילד שלו ילמד להתגבר על המשברים שיש לו בחיים. כי רק ככה זוכים במעלות רוחניות ולהתקרב אל ה'.

אדם עוזב את העולם, השאיר ילד, גם הוא, הילד, יעזוב את העולם והילד של הילד גם יעזוב את העולם אז מה עושים כאן בכל זאת? זה הכל עוד דור ועוד דור לגלות את מלכות השם, שכולם יידעו שהכל זה מה', זה קרה לי וזה מה' וזה קרה לי וגם זה מה', תודה רבה לך ה'. זו תכלית הבריאה.

אם אדם חשב שתכלית הבריאה שהוא יצליח בחיים, שיהיה לו טוב, שיהיה ככה ויהיה ככה, וכאלה ילדים, וכאלה חתנים, וכאלה נכדים, ובית כזה, ודירה כזאת, והצלחה כזאת, אז הכל לא הצליח. שום דבר לא הצליח. אם זאת המטרה של החיים, שהוא יצליח, אין אחד יכול להגיד שהוא הצליח. אבל אם המטרה היא לזכור את ה' אז הכל הצליח. אם אתה זוכר את ה', אז עשית את התפקיד שלך פה ומילאת את התכלית. זה מה שה' רוצה, שבכל הבלבולים שלך תזכור בסוף שזה ה'. כשקורים לנו כל מיני דברים אנחנו חושבים שזה תקלה. זה קרה לנו בגלל הסיפור הזה, בגלל הסיפור הזה, נכשלנו, טעינו, אנחנו לא מוצלחים, זה אנחנו שעשינו את זה לעצמנו, או מישהו אחר עשה לנו, או שזה מין גורל כזה, כל אחד והצמצומים שלו, והנסיונות שלו. וכל הזמן אנחנו יודעים את האמת ושוכחים אותה. למה שוכחים אותה? כי אנחנו נמצאים בתוך גוף, נמצאים בתוך נסיונות וכל הזמן מחדש באים להזכיר לנו.

כל התכלית של הבריאה שהאדם, שהוא שליח אלוך, שהוא חלק אלוך ממעל, שהוא אלוך בתוך בגוף, ירד למטה, לתוך הארציות, לתוך העניינים הגשמיים ובתוך הגשמיות הזאת הוא לא ישכח את השליחות שלו, הוא כל הזמן יזכור את ה' ויזכיר את ה', יש לו תפילות וברכות, וזאת עבודה של 24 שעות ביממה, בעיקר במחשבות, כל רגע ורגע לחשוב מחשבות טובות, של שמחה, של הודיה, של ויתור, של רצון לעשות טוב לשני, של הסתכלות אם עשינו לא טוב ולבקש על זה סליחה. כל העולם נברא כדי שכל רגע ורגע נזכור את ה' ונדע שה' הולך איתנו, מלווה אותנו, הוא נמצא איתנו במלמול שפתינו, ובסדורים, ובתפילות, ובלימוד תורה, אדם כל הזמן ממלמל, בקול או בשקט, כל הזמן מדבר עם ה', כל הזמן אומר בעזרת ה' וברוך ה' וכל מה שעובר עליו כל היום זה רק כדי שהוא יגיד את המילים האלה.

כל מה שעובר עלינו כדי שנרים את הראש ונתפלל. הצרות עצמן הן המנוף והדלק של התפילות לצאת מעומק הלב ולקרוע את גזר הדין, ואז הכל מתהפך לטובה. אסור לך להתייאש ממה שעובר עליך, אתה צריך לזכור שבאור עולם מייחל לתפילות שלך כדי שישפיע עליך רק טוב. כשתפילה נאמרת באמת ובתמים מעומק הלב, כשאדם משליך את כל יבבו על בורא כל העולמים, כשהוא לא רואה פתרון הגיוני לבקשתו, אז יש בכוח בתפילה הזו לבקוע את כל הרקיעים. ה' רוצה את התפילות שלך. הוא מחכה לתפילות שלך. תפילה פועלת, תפילה עוזרת, אבל מה, מוכרחים להמתין בסבלנות. עוד תפילות, עוד דמעות, ועוד מעשים טובים עד שבעזרת השי"ת תראה את הישועה שלך. כל זמן שטרם קיבלת את מה שאתה רוצה, תאמין שזה הכי טוב בשבילך ותמשיך להתפלל. רבינו הקדוש מספר מעשה מבעל תפילה שכל עניינו היה לעסוק תמיד בתפילות ושירות ותשבחות לה' יתברך ומקובל אצלנו שהבעל תפילה הוא רבינו בעצמו, שמוליך אותנו בדרך של תפילה, שנדע שהכל תלוי בתפילה שצריכה להיות בכוונה, מעומק הלב, עם הרבה שירות ותשבחות. כך זוכים להתקרב יותר ויותר אל ה' יתברך.

ולפני התפילה, תודה. זה הכי גבוה. זה הכי פותח שערים. כי כשאדם מתפלל לה' זה עדיין לא אומר שהוא מאמין שהכל לטובה. הוא אולי מאמין שרק ה' יכול לעזור לו אבל האמונה שלו עדיין חסרה. כשדבר ראשון הוא אומר תודה, עוד לפני שהוא מתפלל אל ה' שיעזור לו, אז האמונה שלו שלימה. תודה על כל מה שהיה עד הרגע הזה, ותפילה על מה שיהיה מהרגע הזה והלאה.

אדם צריך יום יום להזכיר לעצמו את העבודה של התודה! כל יום! כי ברגע שאדם מתבלבל ומתחיל לחשוב שלא טוב, אז אוי ואבוי. כל יום אדם צריך להזכיר לעצמו את האמונה הפשוטה שבאמת השם טוב, והחיים יפים, והכל טוב, וצריך להגיד תודה! צריך לחפש פטנטים איך להתחזק בהודיה להשם. כמו אותו רב שעבר ניתוח ובחסידי ה' הכל עבר בשלום והוא יצא מאיזמל הניתוחים בריא ושלם, ביקש מהאח בבית החולים לקבל את התווית של החולה והצמיד אותה לשקית הטלית תפילין שלו וכן כל בוקר נזכר בחסד ה' עמו שרק אתמול

שלשום לא היה באפשרותו להתפלל כאדם רגיל ועכשיו עשה עמו הקב"ה חסד וחזר לימי השיגרה (מתוך "עלינו לשבח").

חסר לך משהו? קודם כל תגיד תודה ותבקש מאבא שבשמים שיתן לך. העיקר לא לאבד את האמונה שהכל טוב ולהגיד תודה. כי להגיד תודה זה שיא הביטול לה'. אתה לא מבקש כלום, אתה פשוט מתחבר להשם ע"י שאתה אומר תודה. כשאדם רגיל להגיד הרבה תודות ולא מסיח דעתו מחסדי ה', אז גם כשיש לו נסיון או קושי הוא מקבל את הכל בפרופורציה הנכונה. נכון שאני במצב לא כל כך נעים, אבל בסך הכל החיים שלי טובים, ה' איתי, משפיע עלי הרבה חסד, ואז כל ההתמודדות שלי היא אחרת לגמרי.

אדם מתפלל על מדריגות ברוחניות, על הקדושה שלו, צריך לדעת שזה לוקח זמן. משה רבינו נהיה משה רבינו אחרי 80 שנה של עבודה רוחנית, של אין סוף התבודדות, רק בגיל 80 התגלה לו השי"ת בסנה. רבי עקיבא, לקח לו 24 שנה להיות רבי עקיבא, והגמרא מספרת עליו שהוא בכה נהרות של דמעות. אני צריך לדעת שזה לוקח זמן וצריך הרבה להתפלל על כל מדריגה ומדריגה. ולזכור שאם התפללתי, התקדמתי, אפילו שאני לא רואה. שום תפילה לא הולכת לאיבוד. שום רצון לא הולך לאיבוד. בתוך החושך, בתוך הערפל, דבר אחד מבקשים מאיתנו: שלא נפסיק לחפש את ה', לדבר עם ה', להאמין שה' איתנו בתוך הצרה, להאמין בהבטחה שקיבל יעקב אבינו וכל צאצאיו אחריו "כי לא אעזבך".

לפעמים בחיים, כשחושבים שזה הסוף, דווקא אז מתחילה הישועה. כמו בסיפור הבא:

זלמנוביץ הרכין ראש

יגאל רפאלי, תעשיין, מהנדס, אב לשלושה ילדים נשואים, סב לשישה נכדים, אשר למרות גילו המפואר, 70, הוא חיוני וזריז להפליא והוא מספר את סיפור התשובה שלו.

"ובכן הרב לוי, עד לפני חמש שנים, כלומר בהיותי בן 65, הייתי חילוני לחלוטין, מנותק לחלוטין מהווי הבית היהודי השורשי, שריקמת נשמתו עשויה משבתות וימים טובים, תפילות ותהילים, והמון דבקות בקב"ה. בניגוד להרבה גיבורי עולם התשובה כמון למשל, לא צדו אותי בסמינר ערכים, לא צנחתי ממצוקי תאילנד אל סלעי הוודיות בריסוק אברים כדי להכיר את הבורא, ואף אריה טורף לא איים לבלעני בשאגת רעונו במצולות איזה ג'ונגל, כדי שאשמיע ה'צילו' לאבא שבשמים. גם לא זכיתי לחלום איזה חלום מבעית ומפחיד שיעוררני, אפילו לא חלום מתוק וחביב על אליהו הנביא או על רבי עקיבא ורשב"י, שישמחני. שום כלום. אין בציקלוני אפילו לא זנב-זנב של תאונת דרכים קטלנית שבסופה המכונית נמחצה לחלוטין והשתרבתתי ממנה איכשהו עם כמה שריטות וצלע אחת שבורה. גם אני מכיר את הסיפורים הללו, והחזרה בתשובה שלי, לא באה משם, לא ולא.

אנחנו גרים בשכונה חביבה וממוצעת בעיר חופשית במרכז הארץ. אני מחוץ למקצוע שלי, השקעתי 40 שנים מחיי במאבק ב'כפייה הדתית'. כשהייתי מהלך ברחובות קריה ורואה את בני התורה על חליפותיהם ומגבעותיהם, הייתי בז להם, הם דמו בעיני ליושבי המערות לידי שבטים ופרימיטיביים. אתה בוודאי מכיר את כל הקלישאות הנבובות שמדביקים לחרדים אותם מרוחקים השכם והערב. הייתי חלק מאותם אלו שחרדו מן ההתעצמות של החרדים, והנבואות השחורות שהם ינהלו פה את העניינים ביום מן הימים הדירו שינה מעיני. מעולם לא הכרתי הכרות אישית אף יהודי חרדי, תכלס, הייתי שמאלן פעיל, נמרץ ושופע התלהבות, דבק במשימה אידיאולוגית זו, שהזדהיתי עמה בכל נימי נפשי, עד לפני חמש שנים".

אנחנו גרים בבנין ובו ארבע דירות גדולות, אנחנו גרים בקומת הקרקע,

והשכן דלת ממולי החליט לפני חמש שנים וחודשיים למכור את דירתו. מי הקונה? בוודאי תנחש בקלות. הנה נחתו להם בני משפחת זלמנוביץ בנחיתה רכה ארבע מטר לידי. זוג הורים צעירים ושני תינוקות. קיבלתי הלם לא קל, אבל נאמן להשקפתי, החלטתי להתעלם מהזלמנוביצים, מה לי ולהם, אני בשלי והם בשלהם. מפעם לפעם כשנפגשנו במדרכה בחצר, זלמנוביץ קידם אותי בברכת בוקר טוב או ערב טוב, ואני בלעתי את הלשון, התייחסתי אליו כמו אל אויר ובקושי הנהנתי לו בחצי ראש.

ערב אחד צלצול בדלת. אני פותח. הנה מולי בשידור חי זלמנוביץ הצעיר, ובידו שקית נייר חומה. ערב טוב, אני יכול לשוחח עמך, ביקש. נו, עם כל סלידתי מהחרדים, הכנסתי אותו לסלון ונכנסתי להקשבה. "מכובדי אדון רפאלי, אני רוצה לסגור מרפסת ולהקים פרגולה בחצר. הגשתי תכניות לעירייה. וכדי לזרז את ההליכים ולפשטם, אני מבקש את אישורך. יש כאן מפות עם תכנון אדריכלי מסודר, אין כאן חריגות אין כאן סטיות מן החוק. אודה לך מקרב לב אם תחתום על התכניות, כך ביקש. רק ריבונו של עולם יודע מה התחולל בקרבי. זעם עצור פיעפע בראותי, טינה בת יותר מ 40 שנה ביקשה להיות פרץ החוצה כמו לבה יוקדת המאיימת לבלוע עולם ומלואו. הרגשתי כאילו היהודי הצעיר הזה, עם הזקן, החליפה השחורה והמגבעת, הוא נציגם של כל החרדים עלי אדמות. והנה הוא פולש לד' אמותי ומבקש לכבוש אותי ואת כל אשר לי, לפי התכנון הלוגיסטי הנורא, של 'הפרוטוקולים של זקני ציון'. הבחורצ'יק הביט בי בעיניים מבוישות, מבטו מושפל עם הרבה כבוד כלפי והכנעה. כנראה הוא מסתיר תחת עור הכבש את תאוות הטרף של הנמר. כך חשבתי.

מכאן ואילך אדון לוי, הפך המפגש ביני לבינו למסע השפלה בן 10 דקות, מה לא אמרתי לו, בצורה הכי בוטה, הכי תקיפה, הכי משפילה, הכי מעליבה, כולי רושף וזועף, כולי עברה וזעם נגד הנציג של העולם והממסד החרדי שנוא נפשי. "למה באתם בכלל לכאן? למה לא נשאת בבני ברק? אתם פריזטים, כל מה שהיה לי לב, בראות, בלבלב, בכליות, ה-כ-ל שפכתי עליו בקיתונות של כעס מחד, ומאידך בהתלהבות אדירה כמו נחשול עצום בים סוער המאיים לכבוש את החוף. ככל שהשפלתי והבכתי אותו, התחזקתי באמונתי הפנימית היוקדת שכל מילה שלי היא יהלום נוצץ, ומשפטי המנוסחים היטב מייצרים נאום קטלני אין גדול כמוהו, ואחרי שאביס אותו את הזלמנוביץ הזה, הוא כבר יעוף מפה לכל הרוחות וייעלם מן השכונה הקטנה והחופשית שלנו.

וכאן אדון לוי, בנקודת הסיום של המתקפה הקטלנית והמתלהמת שלי, הביט בי זלמנוביץ הצעיר, במבט מבוויש אך חודר, התרומם מן הכסא, הרכין ראשו לעברי ואמר לי במילים בישניות אך נוקבות תהומות: "ברך אותי מר רפאלי, ברך אותי שהקב"ה יתן לי התלהבות כמו שלך בעבודת ה', שיתן לי הקב"ה אמונה תמימה בו ובתורתו כפי שאתה מאמין באידיאולוגיה שלך עד נימי דמך הדקיקים. ברכני אדון רפאלי שארגיש בצידי דרכי כיהודי דתי, כפי שאתה מרגיש בדרכך, ושלא אאבד את חיוניותי ועצמתי עד גיל זיקנה ושיבה כמו שיש בך זקני היקר". כך אמר.

"אתה קולט? הזלמנוביץ הזה התחנן שאברכו שהוא יזכה ללהט שיש בי, לעצמה שיש לי בסלילת האידיאות הנבובות שיש לי, ובכל כך הרבה תמימות ופשטות, ענווה ושיפלות, עד שחשתי שהמילים שלו משספות את מעי ההומים, ואת לבי האכזר, ובעיקר את היצר הרע והנורא המולך אותי שולל בדרכיו המתעתעות.

זלמנוביץ ניפנה ויצא, לא לפני שברכני בלילה טוב. אבל לא היה לי לילה, ולא היה לי טוב, נשארתי יושב המום על הכורסא ומשחרז פעם אחר פעם, את אותן 10 דקות נדירות בהם אני מקלל, הוא מברך, אני מעליב, הוא מלטף, רק לפנות בוקר נרדמתי, ולא הלכתי לעבודה. בצהריים התעוררתי, מובס ושובר, מושפל, אך אין ספק, קליפה קטנה של רוע נשרה ממני. רוח שברירית אך נעימה של

מסביר. שיהיה בריא, יודע הכל, ההוא בן 25 תלמיד חכם, ואני עם הארץ בן 65 העושה את צעדיו הראשונים בעולם המופלא של הקב"ה, עולם שנכנסים אליו עם מפתח ההשראה של תיקון המידות והענווה שאין לה קץ.

(מתוך סדר ספריו של הרב יעקב קובי לוי)

אמונה חדרה לתוכי. כן, גם רוח מתוקה של סימפטיה החלה לקנות שביתה בלבי כלפי הזלמוניציים. זהו, ידידי התעיפתי, אין לי מה לחדש. מאותו לילה אימתני ומביש התחלתי להתקרב, להתעניין, להסתקרן. זלמוניץ היה לי למצפן, למורה דרך, לידיד נפש, לרב. אני שואל והוא משיב. אני חוקר והוא

תפלה

רבונו של עולם!

תעזור לי להתחזק באמונה שהכל אתה עושה, שהכל בידיים שלך, שאין מה לתלות בבני אדם, שהישועה תבוא רק ממך.

וכשאני מנסה להשיג משהו ולא מצליח, הרי במקום ללחוץ, להתחנן, לנדנד, לכעוס, להיפגע, ואפשר להאריך בזה עוד ועוד, במקום כל זה להרים את הראש אליך ולבקש- אבא תעזור!

תעזור לי להבין שאת כל מה שאני כל כך מבקש, רק אתה יכול לתת לי אבא שבשמים. וכל זמן שאני לא מקבל, להגיד תודה כאילו קיבלתי כי הכל ממך והכל לטובה. גם מה שעדיין חסר. גם מה שלא מקבלים.

זכה אותי אבי שבשמים להתרגל לפנות אליך בכל עניין ועניין, לזכור שהכל אתה נותן, גם אם נראה שבדרך הטבע זה תלוי בבני אדם.

ריבוננו של עולם זה קשה שלי, זה בנגוד לטבע שלי, אני רגיל לפעול ולעשות, ואם צריך, אז גם לנדנד וללחוץ, לשכנע, לדבר על הלב, לנצל קשרים טובים ופתאום אומרים לי עצור! רק לפנות אל ה'! רק להגיד תודה ולשמוח גם אם לא מקבלים. לשמוח כאילו קבלנו.

ריבוננו של עולם תעזור לי לזכור שהכל אתה עושה לי, שככה בדיוק אתה אוהב אותי, שזה מהאהבה שלך מה שקרה, קורה ויקרה לי.

קוראים יקרים!

תשע"ט זו שנת הבר מצווה לעלון "אור האמונה". זו הזדמנות חגיגית להודות מקרב לב לאלפי קוראים נאמנים שמלווים את הגיליון במשך שנים ארוכות, ויודעים גם להגיד מילים חמות שנותנות לנו כח להמשיך ("לנו" = קבוצה קטנה של "אנשים טובים באמצע הדרך" שעשו הכל חוץ מלכתוב).

לאחרונה התחלנו בכתובת הספר "אור האמונה" שיהיה תמצית הדברים שהופיעו בגליונות אור האמונה במהלך השנים. אנו מקווים שכשיושלם, תוכלו למצוא בו את האור שמצאתם בגליונות השבועיים.

עם השלמת הספר, מקווים שזה יקרה לקראת סוף תשע"ט, נפסיק להדפיס את העלון. אנחנו מרגישים שמיצינו מכל הבחינות כולל מבחינה כלכלית, ומקווים שכמו תמיד בחיים כשנסגר שער אחד נפתח שער חדש.

ייחדנו בספר, כמובן, מספר עמודי תודות וברכות לקוראים הנדיבים המבקשים להמשיך לסייע ולתמוך בהפצת התורה, וכן מספר עמודים להקדשות (רפואה שלימה, זיווג הגון, זרע בר קיימא, הצלחה וכו').

בכל נושאי הספר תוכלו לפנות לי:

פרסום אורות

טלפון: 072-2129414, פקס: 072-2129415

r.m.azolai@gmail.com

שבח שלום והאור!
מנחם אזולאי

להקדשות ובנושאי העלון נא לפנות לטלפון: 050-4178148

תרומות ניתן להעביר חשבון בנק הדואר 20685668. כל תרומה תתקבל בברכה.

ניתן לקבל את הגיליון בדואר אלקטרוני ע"י שליחת מייל לכתובת: r.m.azolai@gmail.com

הגיליון טעון גניזה

אזר השבת

זמני בניסת וצאת השבת

בניסת שבת: 16:26
שקיעה: 16:48
צאת השבת: 17:24
דבנו תם: 18:01

הזמנים לפי אופק נתיבות

העלון מופץ כאלפי עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

גילו אצלי את המחלה הידועה, וכששלחתי את הרב סורוצקין לפני מרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א, הוא אמר לי לסיים את מסכת מכות, ומאז המצב התחיל להשתנות. מה קרה בסוף? סיפור השגחה פורטית שנשלח למערכת מורגש עד הנה. (מדור 'אספורה')

חפניני הפרשה

"זיפגע במקום"

רבותיני פירשו פגיעה לשון תפלה. (רש"י)
הלא להלן נאמר במפורש, שיעקב התפלל: - אם יהיה אלהים עמדי ושמרני... ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש" (פסוק כ) - לשם מה איפוא, באה עכשיו תפילה זו? ברם, לפני שהתפלל יעקב על צרכיו ועניניו האישיים, התפלל תחילה על כבודו של השם יתברך, הקרוי - "מקום" (כמו: ברוך המקום), ועל בנין בית המקדש העתיד להיות במקום זה. כך גם תיקנו חכמינו תחילה את ברכת ה-מלכות - על כבוד השם יתברך, ורק לאחר מכן את ברכת ה-זכרונות - על צרכים אישיים...

"זהנה סולם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה"

אם האדם שסל בעיני עצמו, שהוא "מוצב ארצה", אזי "וראשו מגיע השמימה" - הריהו באמת גדול בשמים. כפי שאומר הזהר הקדוש: "מאן דהוא זעיר איהו רב!" והוא זוכה לכך שיהיה "והנה ד' נצב עליו" - שתהא השכינה שרויה עליו, כמאמר הכתוב: "אשכון את דכא".

"ושבתי בשלום אל בית אבי"

שלם מן החטא. (רש"י)

מדוע לא כפשוטו, שישוב בשלום לבית אביו? ברם, אם כך הלא צריך היה לומר: "והשיבני בשלום", כשם שאמר קודם: "ושמרני", ונתן לי". מסתבר איפוא, שאין זו תפילה להשם יתברך כי ישיבנו בשלום לבית אביו, אלא הכוונה היא כאן ל"שלום מן החטא", והרי זה כבר תלוי באדם עצמו - "הכל בידי שמים ח ח מיראת שמים" - לפיכך נאמר: "ושבתי" - אני עצמי אשתדל לשוב שלם מן החטא... (ויכתוב משה)

קורא יקר, עצור רגע אחד!!

בבקשה מן פתח ספר תהילים ותאמר מזמור אחד בלבד לרפואת איש החסד היקר שדואג ללא לאות לאברכים ובני תורה בכלל ולכל פונה בפרט, ר' בנימין בן רחל הי"ו, בתושח"י

העלון להצלקת מר תומר סגרון ורעייתו תח"י ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

דיון הלכתי בשולחן השבת

שאלות ותשובות אשכוליות שהוקדמו על שולחן של גידו ישראל שליט"א



מי שהחזיר ספר תורה למקומו האם מותר לו לעבור לפני המתפלל בחזרתו

שאלה לדיון: בהרבה שטיבלאך שמתקיימים בהם מנינים לתפילת שחרית בזה אחר זה, אין ארון קודש בכל אחד מהשטיבלאך, והמתפללים מביאים את הס"ת מהשטיבל הגדול שבו נמצא ארון הקודש לשטיבל שבו הם מתפללים ומחזירים אותו לאחר מכן לשטיבל הגדול. והנה אירע באחד מימי חול המועד שבשעה שהחזירו את הס"ת למקומו עמדו בשטיבל הגדול קרוב לשמו"ע של שחרית, וכשגמר המכניס להכניס את הס"ת לארון נוכח לדעת שלא יוכל לחזור למקומו ולהתפלל מוסף עם המנין שלו אם לא יעבור לפני הרבה מתפללים בשטיבל הגדול. וכעת הוא מסתפק מה עליו לעשות: להישאר במקומו עד שייסמו המתפללים תפילתם ואז יחפש מנין לתפילת מוסף, או לעבור לפני המתפללים, או להתפלל תפילת מוסף ביחד עם הציבור שמתפלל כעת תפילת שחרית?

תשובה: הנה הצד להתייר לו לעבור לפני המתפללים, הוא ע"פ מה שהראה לי הגאון רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א מש"כ בדעת תורה או"ח סימן ק"ב בשם ספר יד אליהו דמותר לעבור לצורך מצוה, וכ"כ בשו"ת מנחת יצחק ח"ח סימן י' דמותר לכהן לעבור לפני המתפלל לצורך ברכת כהנים. [וכ"כ הגאון מבוטשאטש באשל אברהם סימן קב]. וא"כ מי שנכנס לביהכנס"ט עם הס"ת בידו ומצא שעומדים בתפילת שמר"ע מותר לו לעבור על פניהם משום כבוד התורה שדוחה את האיסור לעבור לפני המתפלל, וי"ל שהוא הדין אם נכנס משום כבוד התורה מותר לו לעבור לפני המתפללים ביציאתו, והוא כעין הסברא הנזכרת בכמה מקומות: התירו סופו משום תחילתו. וכן הורו הגאונים רבי מרדכי גרוס ורבי שמאי גרוס שליט"א.

והוסיף הגר"ש גרוס דחשיב צורך מצוה גם משום כוונת התפילה, דבדאי כשמתפלל במקום שלו יכול יותר לכוין בתפילתו מאשר אם יעמוד במקום מזדמן בשטיבל הגדול שאליו החזיר את הס"ת. והגר"מ גרוס אמר דמכיון שיש מחלוקת הפוסקים האם יחיד המתפלל מוסף עם ציבור שמתפלל שחרית חשיב תפילת הציבור וכדלהלן, עדיף טפי לעבור לפני המתפללים ולהתפלל במנין שמתפללים מוסף כעת.

אין לקרוא את העלון ביום חמישי. וספר חתומה

הגאון רבינו גמליאל רבינוביץ

אספורה

סיפור לפתח

אלהם זה האמת!!

סיפור א"י

ה'גידול' שהוביל לאמונה בהי"ת

בדיק מה קורה שם. "אחרי כמה דקות מהצילומים שעשיתי מגיע אלי הרופא וקורא לי לצד. ופה הוא הנחית עלי את בשורת האויב: גילינו אצלך גידול באזור החזה. השתוממתי מעט והססתי להאמין שאני נמצא בתוך מציאות שכזאת. "אבל", המשיך הרופא, "98% מהעולם שיש להם את הסוג של הגידול הזה בדרך כלל יוצאים ממנו בשלום". ואני שואל אותו: "מה, אתה מוכן ויכול לטפל בגידול ולהוציא אותי בריא מכל הסיפור?", והוא כיהודי מאמין עונה לי בתמימותו ועל אף תפקידו הבכיר, "כמובן שזה לא אני. אני בסך הכל שליח של בורא עולם, וכל ההצלחה תלויה אך ורק בו. ואני אשתדל לעשות בס"ד את כל ההשתדלויות שאוכל לעשותם למענך". ישרתי פנים והבטתי בו במבט חצי מתנחם, ואמרתי לו שנעמוד בקשר ויצאתי מבית הרפואה אל עבר ביתי.

"הגעתי לבית וספרתי להם מה יצא מהרופא. בני הבית נלחצו מעט, ומיד הוספתי להם את התקווה הנוספת שהרופא אמר לי שיש סיכויים גדולים בע"ה

שאצא מזה בשלום. "לאחר תקופה של זמן קצר התחלתי את טיפולי הכימותרפיה אצל אותו רופא. במצב שלי היו מיועדים כשמונה מחזורים של טיפולים וכדורים מתישים ומחלישים.

"כשהגעתי לטיפול הרביעי, נכנסה אלי הרופאה הגויה שראתה אותי מתפלל כדרכי מידי יום ביומו, היא נגשת אלי ואמרת לי שהיא רוצה להביא אלי לחדר את כל החולים של אותה מחלקה, שאלתי אותה מה מיוחד אצלי יותר מכולם, וכאן היא ענתה לי תשובה שפשוט הוזלתי דמעה ממנה..."

"אני שמה לב לדבר נדיר שקורה אצלך", פותחת הרופאה הגויה, "בדרך כלל מי שלוקח את הכדורים הקשים של המחלה (הארורה) צריך להיות חלש ותשוש כך שבקושי שיכול יהיה ללכת, ובנוסף לכך אמור גם להרזות הרבה כתוצאה ישירה של גוף חלש. ללא תזוזות ותנועות", "אבל אצלך", ממשיכה הרופאה, "דבר מוזר קורה. במקום שתרזה ותהיה חלש, אתה רק משמין ועושה כל היום פעילות כאילו אתה לא שותה את הכדורים הללו. ואני בטוחה שזה בזכות הספר שאתה כל היום קורא בו, ואני רוצה לבדוק אם זה יעבוד לכל המחלקה...", "סיימה הרופאה את דבריה.

"הרגשתי צמרמורת ששמעתי את דבריה של הרופאה הגויה, ומכאן רואים כמה זה גדול המעלה של קידוש השם ואפילו בדבר קטן || < ההמשך המרתק בעמוד הבא >>

חוסר אמונת חכמים הוא קללה איומה ונוראה, הקללה הנוראה ביותר הקיימת בעולם!

כך אמרת לנו הגמרא במסכת חגיגה (דף יד, ע"א) "רב דימי אמר: שמונה עשרה קללות קילל ישעיה את ישראל ולא נתקרה דעתו, עד שאמר להם המקרא הזה (ישעיה ג, ה): "יריבו הנער בזקן, והנקלה בכבודו".

נורא נוראות הוא, כי ישעיה הנביא לא החשיב את כל הקללות למאומה אל מול הקללה הזו, קללת ביזיון תלמידי חכמים ואי קבל דעתם!

המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל ביאר, כי "לא נתקרה דעתו" אין פירושו כעס או זעם, אלא שישעיה עדיין לא ראה בכך את המצב הגרוע ביותר בעם ישראל. ככל שהתנבא עליהם פורעניות שונות ומשונות- עדיין לא ראה בכך את ישראל כנתונים במצב הגרוע, אולם כאשר התנבא ישעיה על ישראל כי עתידים הם לזלזל בדברי הזקנים והנכבדים ולבוז לדעתם- גמר דעתו כי אין מצב גרוע מכך! זוהי הקללה הנוראה ביותר!

את הסיפור המצמרר הבא, שבעצם זה סיפור אישי שבעל המעשה סיפר אותו למערכת העלון ביום ראשון בשבוע שעבר. ואנו בטוחים שבס"ד יחדיר כחץ לליבכם את המסר שעומד מאחורי הסיפור.

וכך מתחיל הסיפור. "היה זה בסוף זמן קיץ האחרון של שנת תשע"ח. אני מגיע לבית ושם לב לדבר מוזר שקורה בגופי, החולצה נהייתה רחבה והמכנס שעומד במותן מט ליפול, נגשתי לאשתי ואמרתי לה: "אני שמתי לב שרזיתי בלי שום סיבה ואני קצת לחוץ מהעניין ולכן אני אלך לרופא לעשות בדיקות". כמובן שאשתי אישרה והרעיפה עלי ברכת "צאתכם לשלום, וחזרתכם לשלום".

"הגעתי לרופא. הרופא שומר תורה ומצוות ידידי מזה כעשרים שנה וספרתי לו את המאורעות ובקשתי ממנו שיבדוק אותי שהכל בסדר. הוא בדק אותי וב"ה הבדיקות יצאו בסדר גמור. "אבל", אמר הרופא, "יש כאן רק דבר אחד בעייתני וזה נראה לי כתוצאה מהלחץ שלך". המדובר היה בדופק מהיר בגופי, אבל למרות הכל ב"ה הרופא שיחרר אותי לשלום.

"שאני יוצא מהרופא התחלתי לבדוק לעצמי את הדופק, ואני שם לב שהדופק מהיר יותר מן הרגיל. לכן משם הלכתי לרופא אחר שהוא גם חבר שלי וגם יהודי מאמין. הוא עורך לי את הבדיקות, וכמו הקודם הוא אישר לי את הבדיקות. אבל לקראת סיום הבדיקות הוא גם ערך לי צילום 'רנטגן' על החזה כדי לבדוק

בהיכלו

סיפור עדהים ונדיר לפרסום ראשון, נפיש צורית הגה"צ רבי עשה אביחצירא שליט"א

סיפור מצמרר מספר מורינו הגה"צ רבי משה אביחצירא שליט"א, על רב אחד מהמושבים הסובכים את העיר נתיבות שכידוע הייתה משכנו של מרן קודש הקודשים סידנא כבא סאלי זיע"א. וכך סיפר: "ביתו הקטנה של אותו רב פעם אחת חלתה במחלה מאוד קשה וסופנית לרופאים לא היה שום פתרון אפשרי כשטח הרפואי. ניסו ללכת לכל הבתי חולים לכל היועצים ולכל הרופאים, אך העלו חרס בידיהם.

"זה שלעצמו כמעט ושבר את רוח בני המשפחה. שהייתה משפחה מכובדת ומוכרת מאוד באותו מושב. עד שהגיע לאוזניו של הרב שמועה שמי שהולך לקברו של סידנא כבא סאלי זיע"א רואה ישועות בנקל ועל כף היד. הוא ששמע זאת ארגן מיד אוטובוס שלם של כלל יושבי המושב כשפניהם מועדות לכיוון נתיבות - (הבני ברק של הדרום... כמו שמרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א כינה אותה...) אל עבר ציונו של האיש אלוקים קדוש הוא הלא הוא מרן סבא דמשפטים סידנא כבא סאלי זיע"א.

"האברכים מגיעים כראש מלא כניעה והשתוקקות להתפלל לבורא עולם שישלח מזור ורפואה לילדה הטהורה שלא טעמה טעם חטא בעולם. וכפרט כדי להוריד את צערו של רב המושב שהוא בעצם מורם ורם ככל עניין ועניין שהוא.

מעמד התפילה היה נשגב ומרומם. כמשך שלוש שעות עמדו חבריו של רב המושב ופשוט קרעו את השמיים בתפילות וכזעקות ששברו את קירות ציונו של סידנא כבא סאלי זיע"א. והנה ב"ה הם סיימו את ספר התהילים ופניהם מועדים אל עבר האוטובוסים, כשהם מגיעים למושב כבר כרוך השם הגיע טלפון ראשון מבית החולים. "שלום הרב, ללא שם הסבר ביתך התחילה להזוין את הרגליים והידיים, ואט אט גופה קם ממש לתחייה".

אז פרץ הרב בצעקות, מי לנו חוץ מגדולי הדורות שדואגים לכל פונה ולכל שואל כנפש חפצה גם כשמדובר לפעמים בעניין לא טבעי כלל וכלל.

שצדיקים כאלה הולכים לאברון, כמובן שגופם לא פה אבל עזרתם לזולת עדיין נשארת. גם בעולם הזה. זיע"א.

אדם ברה

סיפור לפנת

באם שרותיכם לזכות את הרבים ללא כל מאמץ! אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 41133, מתיבת ולציון עבור 'אור השבת' או במקט: 08-9941870

סיפור אישי!!

ניתן לשלוח לפקס - 08-9941870

ה'גידול' שהוביל לאמונה בהי"ת

אמר לו בשפה חותכת ובהירה, "שיתחזק באמונה ויתפלל ויבקש עבור עולם ויראה סייעתא דשמיא".

"קצת חשבתי על התשובה השניה של גדול הדור. שהרי בתשובה הראשונה אמרי לי לסיים מסכת מכות וקעת מה קרה שנשתנתה דעתו. ומהר מאוד הבנתי את כוונתו. שהגעתי לקראת סיום המסכת ראיתי שבדפים האחרונים הגמרא מתמקדת בעיקר על נושא של אמונה בהשם יתברך, וחשבתי לעצמי שכדי לזכות לאמונה ודביקות בה' יתברך צריך רק דבר אחד. והיא תפילה. שהרי תפילה יכולה לשבר ולקרוע שערים ולסלול דרך עד כסא הכבוד, וממש לדבר עם אבא. כמה שזה כיף... "לאחר תקופה של כמה חודשים זכיתי בשבוע שעבר (יום ראשון, כ"ו מרחשוון תשע"ט) לסיים את מסכת מכות, שכמונן עוד קודם לכן ברוך השם נתרפאתי מהחולי שפקד אותי.

"ולזהזכירכם אני אמרתי לכם שאמור היה להיות לי כשמונה מחזוריים של בדיקות וטיפולים. וכדי לסגור את המעגל של הנס האדיר, אומר לכם שהיו לי בסך

הכל רק שישה טיפולים בלבד שזה לעצמו דבר ניסי ואדיר. וזה בעצם חלק מהמהלך שבורא עולם נתן לי, וגרם לי עוד יותר להדבק באמונת חכמים.

"וכמונן לסיום, אני מודה לבורא עולם על כל הדרך שסלל לי והחזיר לי את החיים ממש... כפשוטו, ולכל מי שהתפלל לרפואתי שוודאי רובם זוכרים את שמי "יעקב בן רחל", ותדעו שרק בזכות התפילות והלימוד שהקדשתם בעבורי ולרפואתי שזה בעצם מה שנתן לנו את היכולות להמשיך הלאה עם הטיפולים, וכמונן שזה נתן בעיקר סייעתא דשמיא לשליחו של השם יתברך שהוא הרופא. ויהי רצון שנשמע ונתבשר רק בשורות טובות ונכנס לחודש 'כסליו' הבעל"ט שמחים וששים על זה שזכינו להיות העם הנבחר והעם הנצחי- עם ישראל".

קוראים יקרים, פה בעצם נגמר הסיפור המרגש והמיוחד הזה. שמו של בעל הסיפור הוא ר' יעקב כ. אדם תלמיד חכם וירא שמיים. וזכיתי אני אף להשתתף בסעודת ההודיה וסעודת סיום מסכת 'מכות'.

וכמונן חתרנו לנקודה אחת ויחידה: ש- עם בורא עולם אפשר לקרוע את ים סוף, ובלעדי בורא עולם אי אפשר לעבור את מפתן הדלת.

ולכן נשתדל כולנו להרבות ולהתמיד בלימוד ובפרט בזמן חורף, שיש ברוך השם הרבה זמן ללמוד בלי הפרעות סביב. אם תנסה ותנסה בסוף תיווכח שהצלחת!

כמו אצלי שסך הכל התפללתי מתוך סידור.

והסיפור עדיין לא נגמר, ואולי בעצם רק עכשיו הוא מתחיל.

"תקופת ההקרנות הייתה בשבילי קשה מפני התחושות הכואבות שהיו לי, כיצד אמשיך וכיצד אנהג בהמשך החולי. אבל דבר אחד ויחיד החזיק אותי- האמונה בבורא עולם.

על כל צעד וצעד שעשיתי בתקופת החולי פשוט השלכתי הכל, ושאתי אומר הכל אני מתכוון להכל ממש כולל כל הניסיונות בדרך, על הקב"ה, שהרי אם אין את עזרתו אין כאן כלום. וגם להיפך את כל ההצלחות וההישגים הבריאותיים שהיו בכמויות גדולות הודתי לבורא עולם בלב שלם על כך שמלווה אותי על כל צעד וצעד, ממש הרגשתי אותו לידי בכל רגע ורגע מתון.

"בשבלים היותר מתקדמים בקשתי מאחי, שהיה לו קשר מיוחד עם ר' אליעזר סורוצקין שליט"א, אחד מעמודי התווך של עולם התורה בארץ ישראל בכלל ובכל העולם בפרט. ובקשתי ממנו שישלח אותנו למרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א וישאל אותו מה לעשות הלאה, וכמונן, הדבר העיקרי הוא שיברך אותי שאתפאק מהחולי.

"הרב סורוצקין הולך לרבי חיים ושוטח בפניו את הסיפור שאירע עימי וביקש ברכה עצה ותושיה. רבי חיים הרהר מעט בדבר, הרים את עיניו ואמר לו, "תאמר לו שילמד את כל מסכת מכות היטב ועשה עליה סיום, ויהי רצון שהקב"ה ישלח לו רפואה שלימה למחלתו".

"כבר באותו היום התקשר הרב סורוצקין לאחי ועדכן אותנו בדבריו הקדושים של רבי חיים קנייבסקי שליט"א, ואיחל רפואה שלימה, ובנוסף אמר לאחי שהוא ידאג לכך שבכל הכוללים שברשותו יופץ השם הידוע "יעקב בן רחל", שהאברכים הלומדים וציבור המתפללים ילמדו וכך זה יזדקף לזכותי ולרפואתי.

"אחי סיפר לי את הדבר הזה, ומיד תפסתי גמרא מסכת מכות והתחלתי ללמוד... שטייגנ... וכי יש לנו דבר מתוק יותר מה???

"לאחר זמן שוב פעם דברתי עם אחי ובקשתי ממנו שידבר עם אחד ממקורביו של מרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א ששמו הרב אפרתי שליט"א, שילך שוב לרבי חיים ויבקש את ברכתו. כמונן אחי, כנשך נחש שעזר לי בכל דבר שנצרכתי אליו, התקשר לרב אפרתי וביקש ממנו שיכנס אל הקודש פנימה.

"ושוב פעם כבר באותו היום התקשר הרב אפרתי לאחי ואמר לו שמרן רבי חיים שליט"א

אמרי קודש בראי הפרשה

"ויקרא שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשונה" (בראשית כח, יט)

האדם בן התמותה שאף מעולם להנציח את עצמו להיות בן אל-מות. וכאשר רוצה האדם להשאיר את שמו לזכרון עולם מעמיד מצבה, כמו שנאמר באבשלום (ש"ב יח, יח) "ואבשלום לקח ויצב לו בחייו את מצבת אשר בעמק המלך... בעבור הזכיר שמי", זה בנה עיר זה חקק את שמו למזכרת- על שיש וכו'...

והתורה מספרת על יעקב אבינו ע"ה, "ויקרא את שם המקום ההוא "בית אל" ואולם "לוז" שם עיר לראשונה". ועל לוז אומרים חז"ל (סוטה מו ע"ב) שהמלאך המוות לא הורשה להכנס לתוכה ולא מת שם אדם.

בימי יעקב אבינו ע"ה, הייתה שאיפה לכל העולם איך משתגעים בעיר המאושרת "לוז", ולפי זה הייתה צריכה לפרוח ולהתגדל ולהתקיים לעולמי עד, אם הייתה עיר כזאת ששם אין שליטה למלאך המוות, האפשר לתאר מה האושר הצפון בעיר הזאת, הרי מכל ארבע פינות העולם היו צריכים לנסוע אליה, ולשלם בעד כל ד' אמות אלף אלפים ויותר... להיות משוחרר ממלאך המוות!... ולבסוף אין זכר ללוז! איפה היא? עברה ובטלה.

בא יעקב אבינו ע"ה, והכריז: "ויקרא את שם המקום ההוא"- אשר ינציח את שמו, שכל אלה הרגעים אשר הוא מקריבם לתורה- הם נשארים חיים וקיימים לעולם - "שם המקום ההוא בית אל"- הם הדי' אמות של הלכה.

בא יעקב אבינו ע"ה והכריז, כי טעות טעו העולם ש"לוז" הוא המקום הנצחי. כל "לוז"- שהו טעות ושקר אין מפלט ממלאך המוות, אם מלאך המוות עצמו לא יכול להכנס אל תוך לוז, באים האנשים אצלו- "רגליהן דבר נש אינון ערבין לו" (סוכה דף נג ע"א, עיי"ש).

אין דבר בעולם שינציח את האדם, המקום הנצחי היחידי הוא "בית אל"- זהו הבית יעקב. לקשור קשרים עם תורת ה', אשר רק עליה הובטחה "חרות על הלוחות - חירות ממלאך המוות" (שמו"ר לב, א).

רק ע"י זה אפשר לקוות לזכות לחיי הנצח- וזהו הבית אשר בנה לו יעקב, וזהו בית שכל אחד יכול וצריך לבנות לעצמו "בית אל" [ספר דברי אגדה ממרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל].

שבת שלום ומבורך

ניתן לשלוח אלינו תגובות הארות הערות חומרים וסיפורים גם למייל: or7148454@gmail.com

"ארבעה דברים צריכים היזוק" (ברכות)
והיזוק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

היזוק

סיפורים מתפקים

מדור תמיהות וקושיות

אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא" (כ"ה, י"א)

"וישם מראשותיו", עשאו כמין מרוב סביב לראשו, שהיה ירא מפני חיות רעות, [רש"י בשם המדרש].

מה הועילו הנחת האבנים סביב ראשו של יעקב, והלא עדיין היו החיות יכולות להתקרב אליו ולהזיקו?

• **שוב א** •

נתיירא שמה הטא בהרהור עבירה

הבה"ח נתנאל סופר הי"ו תירץ שמכיון שאין הנחש ממית אלא החטא ממית (ברכות לג.), וידוע שהקב"ה מעניש במידה כנגד מידה דווקא, ובאותו אבר שהאדם חוטא בו הוא נענש, לפיכך כיון שיעקב ידע שלא חטא במעשה כלל, ממילא אין לו לירא שחיות יזיקו את גופו, אולם עדיין היה ירא שמה חטא באיזה הרהור עבירה, כגון שלא כיוון כראוי בעשיית מצוה או חשב מחשבה חיצונית וכדומה, שהם מהעבירות שאין אדם ניצול מהם בכל יום כדאיתא בגמרא (ב"ב קסד:), לכך חשב שהחיות יזיקוהו בראשו, מקום משכן השכל והמחשבה, והוצרך לעשות השתדלות מועטת בדבר.

• **שוב ב** •

החיות כשלא רואים צלם אלוקים בפניו של האדם מזיקים אותו

בספר משכיות כסף להגאון רבי אברהם פייער זצ"ל (ח"א) דף לא ע"א, לפני יותר ממאה שנה) מיישב שכיון שכל רושם חטא ועוון ניכר בצורת האדם על פניו, (עיין בזה באריכות בשיעורי "כרם יוסף" קידושין בפתיחה), רמז לדבר מה שאמרו בגמרא (גיטין ב.) בפני נכתב ובפני נחתם. לכן כדי להשמר מחיות רעות שלא יביטו בפניו, עשה יעקב כמין מרוב סביב ראשו, שלא יסתכלו החיות בפניו להרגיש רושם החטא ולהזיקו. וכן תירץ בספר אילת השחר בפרשתינו, שהחיות בראותם צלם אלוקים אינם מזיקים, וכשלא רואים בפניו של האדם צלם אלוקים מזיקים, והיות ולא החזיק יעקב עצמו מספיק צדיק רצה להסתיר פניו.

• **שוב ג** •

הניח אבנים תחת מראשותיו לאות צער מפני שצפה חורבן בהמ"ק

ע"ל על פי מה שדרשו חז"ל במדרש "ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא" שהראהו הקב"ה ליעקב חורבן בית המקדש, ובבית יוסף (או"ח סימן תקנ"ה) מביא מהכל בו (סי' ס"ב כו.) שה"ר שמואל מאויר"א היה מחמיר על עצמו לשכב בתשעה באב מוטה על הארץ מפני אבלות חורבן המקדש, ובהגהות מרדכי (מו"ק סי' תתקל"ד) כתוב שיש בני אדם שמשמין אבן תחת ראשם ליל תשעה באב, ורמז לדבר "ויקח מאבני המקום", ובית המקדש ראה דכתיב (שם פסוק י"ז) "מה נורא המקום הזה", וחורבן ראה, ומבואר שאתם אבנים שהניח יעקב אבינו תחת ראשו היה מפני שצפה וראה שעתיד בהמ"ק להיחרב, ואין הכוונה כפשוטו שנתיירא מחיות רעות, אלא נתיירא מכוחות הרע ומשטינים, והיה מיצר ודואג על זה, וכן הרבו לפרש בסה"ק.

מעשה במרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל שהיה רגיל ליתן פעם בשבוע שיעור בבית כנסת בתל אביב, וביום מן הימים הרב הגיע קצת באיחור והוא ראה שיושב בחור צעיר ופיו מלא בחכמת התורה ומסר שיעור עד לבואו, וכמובן שהוא ירד מיד מהבמה כשראה את מרן, והרב נתן את השיעור הנפלא, ולאחר השיעור הוא ניגש לאביו של הבחור ואמר לו, אשריך שזכית לבן תלמיד חכם. אמר לו האבא: מחילה הרב, זה לא הבן שלי, זה הבן שלך! מה פירוש הדברים שאל מרן בתמיהה? השיב האבא ואמר לרב: לפני כעשור שנים הרב דיבר והוכיח בשער על זה שצריך להוציא את הילדים מהבתי ספר הרגילים, ולהכניסם לתלמודי תורה וכך עשיתי, וברוך ה' היום הוא תלמיד חכם והכל בזכות הרב. עד כאן המעשה.

מעשה שהיה במרן רבינו הגאון הרב עובדיה יוסף זצוק"ל לפני המון שנים, שהרב עלה לאוטובוס כדי ליסוע לביתו, וישב צמוד לספר ולמד, והנה באחת התחנות עלתה אשה בהריון והרב ראה שהיא מתכוונת לשבת במושב לידו, ולכן נכנס פנימה במושב ליד החלון שהיא תוכל לשבת כראוי, ובסוף הנסיעה היכן שהרב ירד גם אותה אשה ירדה, והיא קראה לעברו: הרב עובדיה, הרב עובדיה, והנה הרב רואה שזאת היתה אשתו. כך יוצאים הרב עובדיה.

מעשה ביהודי ירושלמי נהג מונית שלא שמר תורה ולא מצוות ויצא לו פעם אחת להיות בדרשה של מרן פאר הדור הרב עובדיה יוסף זצוק"ל והוא התפעל עד עמקי נשמתו מזיו פניו הקדושות ומידיעתו העצומה בתורה, וענותנותו שעולה על הכל, והחליט שהוא חייב לנשק את ידו הקדושה אלא שזה היה נראה יותר דמיון מאשר מציאות גם בגלל הקהל העצום שהיו שם וגם בגלל כל השומרי ראש שמרן שומרו עליהם. אבל כבר אמרו חכמינו (עלי שור ח"א עמ' קכ) אין דבר העומד בפני הרצון, והנהג מונית נדחף בזהירות ועבר, עד שהלא יאומן קרה הוא הגיע ונישק את ידו של מרן זצוק"ל אלא שקרה לו משהו שהוא עצמו עמד מופתע הוא הרגיש שעובר לו זרם רוחני מהאצבע הקטנה שברגל עד לראשו ונעשה לו כמו טהרה שאי אפשר לתאר וקל וחומר לכתוב, ובאותו רגע מרטיט הוא הרים עיניו לשמים ואמר לאבא שבשמים אני מקבל עלי תשובה וכיום הוא קובע עתים לתורה בבית המדרש של גיסי רבי משה אליאס זצוק"ל ואין צורך לומר שהוא שומר שבת ואת כל המצוות.

הגמרא (תענית כ"א.) מספרת על רבי יוחנן ואילפא שעזבו את הישיבה והלכו להחיות נפשם במלאכה, כיוון שהיתה השעה דחוקה להם, כשישבו לאכול בצד הדרך תחת חומה אחת שמע רבי יוחנן ששני מלאכים מדברים בניהם, האחד אמר לשני בוא ונפיל את החומה הזו על שני האנשים שעוזבים חיי עולם והולכים לעסוק בחיי שעה, אמר המלאך השני עזוב אותם מפני שאחד מהם עתיד לעלות לגדולה ולהתמנות ראש הישיבה, רבי יוחנן שמע את שיחת המלאכים ואילפא לא שמע, אמר רבי יוחנן לאילפא שמעת משהו? אמר לו לא שמעתי. הבין רבי יוחנן כיוון שמשמים השמיעו דווקא לו משמע שהוא עתיד לעלות לגדולה, אמר רבי יוחנן לאילפא אני חוזר לישיבה. וכך היה. רבי יוחנן התמנה במשך הזמן לראש הישיבה ואילפא הלך להחיות נפשו.

את המעשה הבא מביא מרנא ה'בן איש חי' זיע"א באחד מספריו:

מעשה בגנב אחד שהיה פותח שערים בתבונה ולא היה דלת או מנעול שעומד בפניו, באחד מפריצותיו הסוחפות כשנכנס לבית אלמנה עשירה וגלמודה והחל למלא שקיות מהשלל החלו הרהורי חרטה ותשובה מקננים בליבו, חשב עד מתי יפחד מבעל הבית שלמטה ולא יפחד מבעל הבית שלמעלה שתמיד רואה אותו. החליט שהוא מחזיר הכל למקומו ויהי מה, אם הקב"ה רוצה לתת לו את העושר בדרך חיובית היד ה' תקצר? היפלא מה' דבר? ברון אומר ועושה, החזיר הכל למקומו ושב כלעומת שבא. למחרת הלך לרב העיר להתוודות בפניו ולקבל עליו תשובה אמיתית, אמר לרב את חטאי אני מזכיר היום, והחל לפרט לפניו את מעשיו מיום עומדו על דעתו, עוד הם מדברים באה אותה אלמנה לרב להתאונן לפניו שאתמול כמעט וגנבו את כל עושרה והיא פוחדת להשאר לבד לכן מבקשת ממני שימצא לה זיווג כשר והגון. הרב שידך בין החוזר בתשובה לאלמנה והתחתנו ברוב פאר והדר, ומה שלא לקח באיסור לקח כעת בהיתר וברוחו.





אורי וישעי

בית מדרש רב פעלים ע"ש מן רבנו יוסף חיים זי"ע

בראשות מו"ר הרב אורי סבן שליט"א



ויצא, ועמי תלואים

16:21: כניסת השבת:

17:20: יציאת השבת:

17:55: לשיטת רבנו תם:

גיליון מס' 611

ערות או הארות ניתן לשגר לעורך אלון ארביב ס"ט לת"ד 613 נתניה או בדוא"ל: alon@shtaygen.co.il

כתם פז - היאוריק אפרטה

כתוב ויצא יעקב ומפרש רש"י פנה זיוה פנה הודה פנה הדרה. ושואלים למה לא כתוב אצל אבותינו הקדושים אברהם ויצחק כשיצאו פנה זיוה וכו', ויש לומר שאברהם ויצחק היו עשירים והיו להם עבדים ובוודאי כשיצאו הרגישו מיד, אבל יעקב שהיה יושב אהלים לכאורה לא היה ניכר בזה שיצא, ובכל זאת פנה זיוה והדרה ועשה רושם רב.

מהי אפיה שוא?

במשנה במסכת ברכות (דף טז) שנינו, הצועק לשעבר, הרי זו תפלת שווא. וכגון מה ששנינו שם, מי שהיתה אשתו מעוברת ואמר יהי רצון שתלד אשתי זכר הרי זו תפלת שווא, אלא יתפלל על העתיד לבא, ויתן הודאה על העבר. משום שאין להתפלל על מה שעבר כבר, והוולד במעי אמו כבר נעשה זכר או נקבה, ואין להתפלל שיעשה נס ותשתנה מצויאותו. וכן שנינו שם, היה בא בדרך (שהגיע לעיר) ושמוע קול צווחה בעיר (כלומר שמוע אנשים צועקים) ואמר, יהי רצון שלא יהיו אלו בני ביתי, הרי זו תפלת שווא.

ובגמרא הקשה על זה רב יוסף ממה שנאמר בתורה על לאה אמנו ע"ה "ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה" ושאלו בגמרא מאי ואחר? (כלומר אחרי איזה מאורע ילדה בת?) אמר רב, לאחר שדנה לאה דין בעצמה (עריכה חשבון עם עצמה) ואמרה, שנים עשר שבטים עתידין לצאת מיעקב, ששה יצאו ממני (שכבר ילדה ששה, ראובן שמעון לוי יהודה יששכר ויובלן) וארבעה מן השפחות (כלה ילדה את דן ונפתלי ויילפה את גד ואשר), הרי עשרה, לא תהא אחותי רחל כאחת השפחות? (כלומר, שאם תלד לאה את הבן האחת עשרה ורחל עדיין לא ילדה, לא יוותר לרחל ללדת אלא בן אחד, והרי השפחות ילדו כל אחת שני בנים, אם כן נמצאת רחל פחותה מן השפחות), מיד נהפכה (העובר שבמעי לאה) לבת שנאמר ותקרא את שמה דינה. ומכאן אנו רואים ששייך במציאות שהעובר ישתנה מבן לבת או להיפך, וזה לא כמו שראינו במשנה שהמתפלל שתלד אשתו המעוברת בן הרי זו תפלת שווא.

ויישבו כל זה בגמרא "אין מכריזין מעשה נסים", ולכן אין ללמוד ממעשה לאה לכל אדם. ואם תרצה תאמר, כלומר יישוב נוסף, מעשה של לאה בתוך ארבעים יום היה (ורק אחר ארבעים יום מתחילת ההיריון נקבע אם הוולד זכר או נקבה, שאז נגמרת יציאתה) ולפיכך בתוך ארבעים יום עדיין מותר להתפלל לה שיהיה הוולד כפי שירצו, וכן פסקו הפוסקים ומרן בש"ע (סי' רל), אבל אחרי ארבעים יום אין להתפלל על כך, אלא שיהיה הולד מבורך ומוצלח, וכבר נודע מה שכתבו כמה מרבתינו אודות מעלתה המיוחדת של תפלת האשה בימי הריונה על הולד שיהיו בנינו עוסקים בתורה ויראת ה' ובנותינו כאמותינו הצדקניות, טובים בכל ענייניהם וכל רואיהם יכירון כי הם זרע ברך ה'.

הוראת אה"ע זצ"ל זצ"ל

ותאמר אסף אלוקים את חרפתי ותקרא את שמו יוסף (ל' טז-כד)

ורש"י מביא שבמדרש אגדה כתוב שהחרפה הוא שכל זמן שאין לאשה בן אין לה כבוד לתלות סרחונה משיש לה בן תולה בו, וכששואל בעלה מי שבר כלי זה עונה לו בנך, מי אכל תאנים אלו בנך.

מקשה טובא הגאון הצדיק רבי חיים שמואלביץ זצ"ל וכי רק בגלל דבר קטן זה היתה צריכה רחל הצדקנית אחת מהאמהות להוליד את יוסף הצדיק אחד משבטי יה, אלא שרחל בודאי נתנה הודאה לה' על זה שזכתה ליוסף הצדיק אחד משבטי יה, אלא שהודתה לה' על כל פרט ופרט מקטן ועד גדול, ואפילו על הפרט הקטן הזה של שבירת כלי לא שכחה מלהודות לה'.

עטרת פז - מאמר אורח

יעקב אבינו ע"ה בחלומו בהר המוריה מתברר לו בדיעבד, כי המקום שישן עליו כעת הוא אדמת קודש, מקום המקדש בעתיד, ומיד כשמתעורר אומר את לשון הפסוק: ואנכי לא ידעתי ופרשו חז"ל שאילו ידעתי לא ישנתי במקום קדוש זה, ע"כ.

ויקשה לנו איך יעקב אבינו ע"ה לא ידע מקדושת הר המוריה, הרי אביו יצחק אבינו נעקד שם על המזבח ע"י אברהם, ויתכן וידע את מקום עקידת אביו. ועוד הרי יעקב אבינו התפלל שם באותו יום, וידע שהמקום הוא מקום קדוש שהרי הייתה לו התעוררות ולכן קבע יעקב אבינו את תפילת ערבית בערב, שנאמר בפסוק ויפגע במקום ואין פגיעה אלא תפילה. ובוודאי יעקב ידע ברוח קודשו שהמקום קדוש.

ונראה לענ"ד לתרץ בס"ד, יעקב אבינו חשב מתחילה שהשינה שלו היא עצת היצר הרע שישן דוקא במקום הקודש, לכן אמר ואנכי לא ידעתי שאילו ידעתי לא הייתי ישן במקום הקדוש. זו כוונת יעקב מתחילה שזו עצת היצר והשינה נכפתה עליו, ולכן מבחינת יעקב היה מעדיף להיות ע"ב וחלילה לישון במקום הקודש, ולא לזכות לראות את מראה הסולם ודיבור עם הקב"ה. צא ולמד כמה ערך לקדושת בתי הכנסיות ובתי מדרשות, שאסורה הלינה בהם.

אך נראה שלינת יעקב אבינו בהר המוריה היתה דוקא רצון ה' יתברך (ולא עצת היצר) כמאמר חז"ל בחולין (זא) אמר הקב"ה צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלא לינה מיד בא השמש הרי למדנו שדוקא רצון ה' שיעקב אבינו ישן במקום הקדוש הזה, ה' יתברך רצה שיעקב אבינו יקבל שפע קדושה וטהרה לו ולבני ישראל שידוע מעשי אבות סימן לבנים (סוטה לד), שאילו לינת יעקב חלילה עם ישראל היו מבחינת עולים ויורדים בו פעם בירידה רוחנית ופעם בעליה רוחנית, וכל כוחנו נשאב רק ממקום הקודש, וכשיחרב בית המקדש לא נוכל לקבל קדושה, וכעת שישן יעקב ולא היינו מבחינת עולים ויורדים בו, נותר בידנו המקדש מעט שהם בתי כנסיות ובתי מדרשות ומהם נקבל שפע קדושה וטהרה עד ביאת גואל צדק אמ"ן.

ולענין רוח הקודש של יעקב אבינו, מכאן נבין שאכן ידע שהמקום קדוש אבל הקב"ה כפהו לישון שם, רצה הקב"ה לזכות את ישראל שבכך יהיו לא מבחינת עולים ויורדים אלא שקדושת מקום המקדש תהיה לכל הזמן, שקדושת המקדש נתקדשה לעתיד, ועל אף שבית המקדש חרב בעונותינו הרבים קדושתה לא פסקה שהרי בתי כנסת ובתי מדרש נקראים מקדש מעט, אף שאין בית מקדש, יש מקדש מעט.

ועוד נאמר על פי המובא במדרש (שמות רבה כא, ה) כיוון שראו ישראל שהיו מוקפין מג' רוחות: הים סוגר, והשונא רודף והחיות מן המדבר. תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו אליו... ולמה עשה להם הקב"ה כך, אלא שהיה מתאוה לתפילתו, ואף כאן, נראה שה' יתברך, כיבול התאוה יתברך לתפלתו של יעקב אבינו, ולכן נסתר ממנו מקום שבו נעקד אביו יצחק, ודו"ק.

שבת שלום, העונת!

העלון יוצא באדיבות משפחת גניש הי"ו להצלחתם ולרפואת ולהיי משפחתם, אכ"ר

נר אלוקים נשמת אדם
הנה"צ רבנו יהושע מאמאן בן איסטרילה זי"ע
הנה"צ רבנו נסים מויאל בן רחל זי"ע

יעקב אבינו חרט לעם ישראל נושא קדושת בית הכנסת באומרו: מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלוקים וזה שער השמים (כת, יז). והז"ל האריכו הרבה שמדובר בבית המקדש, וכיום כשאין בית המקדש הכוונה למקדש מעט והוא בית הכנסת. ישנו סיפור מופלא המראה את חביבות קדושת בית הכנסת וכמה נורא קדושתו עד למאד.

הזמן: חודש אלול התש"ע, השעה 22:00, המיקום: כביש המוביל לישוב מעלה אפרים שבשומרון.

הרב משה מורנו נסע ביחד עם רעייתו ברכבו, ולפתע עקף אותם רכב שנסע בפראות. הרב מורנו הסיט את רכבו לשולי הכביש כדי לאפשר למטורף ורכבו לעבור, אך הרכב העוקף נעצר בחריקת בלמים כאשר הוא חוסם את נתיב הנסיעה של הרב מורנו.

לאחר מכן יצאו מתוך הרכב, שלשה מחבלים, חיות על שתיים... והתחילו ל"רסס" את הרכב בכמויות אדירות של כדורים מתת מקלע שהיה בידם.

שמועות הרכב התנפצו, הצמיגים נוקבו, נוצרו חורים בפח הרכב, ואף הרב מורנו ספג קליע ברגלו, אבל הנס הגדול שהתרחש ברגעי אימה אלו, שהרב ורעייתו נותרו בחיים חרף כל הכדורים הרבים שהתעופפו מימין ומשמאל...

לפתע השתררה דממה, הכדורים אולו מהמחסניות של רובי המרצחים, והם רצו לרכבם על מנת לקחת מחסניות נוספות להשלים את זממם. באותו הרגע, בזמן של "הפסקת אש".... בני הזוג מורנו קפצו מהמכונית המרוססת ורצו לכיוון הוואדי שהיה בעומק של כשלושים מטר, תוך כדי שהם מנצלים את חסות החשיכה להימלט מהמחבלים.

כתוצאה מהחושך המוחלט והנפילה לוואדי, בני הזוג מורנו נפצעו קלות, והמחבלים בשלב מסוים נכנסו לרכבם וברחו מהמקום.

אך כעת הבינו הרב מורנו ורעייתו שהם בבעיה לא פחות סבוכה, כיצד יוצאים מהוואדי החשוך, כשהכביש שלשים מטר מעליהם? לפתע נזכרה רעייתו שיש לה בכיסה את המכשיר הסלולרי, ואכן הם יצרו קשר עם כוחות הביטחון, ודיווחו להם שהם פצועים ומאבדים דם, ואכן כעבור מספר דקות הוקפצו כוחות הביטחון וצוותי הצלה של מד"א שאיתרו אותם על פי מיקום המכשיר הנייד ממנו התקשרו הרב מורנו ורעייתו, ובס"ד חילצו אותם בריאים ושלמים.

לאחר מספר חודשים נערכה סעודת הודיה ברוב פאר והדר ע"י משפחת מורנו, לסעודה זו הזמנו כל חברי המשפחה, ואף חלק מאותם אנשים שהצילו אותם, ואחד מחבריו של הרב מורנו ביקש את רשות הדיבור על מנת לומר דבר תורה או משהו מהפרשה, כנהוג בסעודות שכאלה.

אכן, כיבדו את חברו של הרב מורנו, וכך אמר:

יש דבר פלא שהצבא לא יודע לתת עליו את התשובה, כיצד יצאה שיחה סלולרית מהוואדי בעומק של כשלושים מטר, הרי אפילו על הכביש אין כיסוי סלולרי, על אחת כמה וכמה מתחתית של הוואדי?!

במקום הסעודה השתררה דממה, ואיש מן הנוכחים לא ידע את התשובה, ואף אחד מהגורמים הצבאיים שהשתתף בסעודה, ולפלא היתה שאלתו.

החבר ראה שהחברים ובני משפחה במתח השיב: הרב משה מורנו, חתן סעודת ההודיה שלנו מכבד נורא את בית מקדש מעט שהוא בית הכנסת, בכך שבכל פעם רק כשנכנס לבית הכנסת, מקפיד הוא שלא לדבר בו דברים בטלים, וכמו כן, מנתק לחלוטין את המשיירים הסלולריים. וכפי שנפסק בשלחן ערוך בתי נכסיות ובתי מדרשות, אין נוהגים בהם קלות ראש, כגון: שחוק והיתול ושיחה בטלה.

המשיך החבר: אם אתה מכבד את הורא עולם ומנתק את הקליטה במקום שיש קליטה – לכבוד ה' יתברך, הקב"ה יחבר הקליטה להצלתך, במקום שאין קליטה!!! נתחזק כולנו: במורא מקדש, שלא לדבר דברים בטלים בכניסתנו לבית הכנסת ולבית המדרש, ובכך נזכה לכל המעלות הנפלאות שמוכסות בענין זה.

(מתוך הספר מעבר לסגולה ח"א עמ' 121)

כהן שיש עליו נשק, האם מותר לישא כפיו, או כיון שמברך וישם לך שלום, לא שייך שיהיו אצלו דברים שהם הפוכים משלום? נקדים דמצד הדין, נשיאת נשק אינה מהפגמים המונעים את הכהן מלישא כפיו כגון: סומא, מום ברגליו, ידים צבועות או הקורא לאלפי"ן עיני"ן וכו'.

ידוע בדיני קדושת בית הכנסת חלים כללים לאיסור נשיאת נשק בכותלי בית הכנסת, כמובא בש"ע (א"ח סי' קנא סעי' 1) בשם מהר"ם מרוטנבורג ועוד, ודין זה מבוסס על מצווה מן התורה, שלא לבנות את המזבח על ידי שימוש בכלי ברזל. שנאמר בסוף פרשתנו (שמות כ, כב): **ואם מזבח אבנים תעשה לי, לא תבנה אתהן גזית, כי חרבך הנפת עליה ותחלילה.** מובא על כך במכילתא: **מכאן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר: המזבח נברא להאריך שנותיו של אדם, והברזל לקצר שנותיו של אדם, אינו רשאי להניף המקצר על המאריך.** ועל סמך מצווה זו כתבו כמה מחכמי הראשונים, שאין להיכנס לבית הכנסת עם סכין ארוכה, שכן בית הכנסת נועד להאריך את חייו של האדם, ואילו הסכין לקצר. ולהלכה פסק מרן ויש אוסרים ליכנס בו בסכין ארוך.

וכאן יש לדון האם ניתן לדמות סכין ארוך שהבוא בש"ע (ע"ש) לדין כלי נשק שקיימים היום אצל אנשי שירות הביטחון שחייבים הם לשאת את נשקם עמיהם ע"פ חוק הצבא בזמן שמירה וכו', האם מותר להם להיכנס לבית הכנסת עם כלי נשק או שמא אסור? נראה כי כאשר ישנו צורך בטחוני להסתובב בכל מקום עם נשק, כגון ישובים הצמודים לאויב, ויש בזה חשש פיקוח נפש, אזי מותר מן הדין להיכנס עימו לבית הכנסת, וידוע כי פיקוח נפש דוחה את כל המצוות. ולנדונו השאלה כאשר אין צורך גדול כנ"ל בנשיאת נשק כגון חייל שלא נמצא בשמירה או בכוננות, וע"פ הוראות הבסיס יכול להפקיד את נשקו בארון בחדרו או בארון שע"י בית הכנסת, ואין את החשש מפני הסכנה שמא ינגבו את הנשק או חלילה יגיעו למחבלים או פושעים! אזי במקרה של אקדה הפתרון הטוב ביותר הוא לכסותו, שכן לדעת רוב הפוסקים אם הסכין מכוסה, אין איסור להיכנס עימה לבית הכנסת. ולכן הנושא אקדה, יסתירנו בחולצתו, או יכניסנו לתיק. וכן לגבי רובה בכיסוי או ניח אותו בעזרת נשים ששמה הקדושה פחותה (עיין א"ר, וכן הגירסא ברבנו פרץ, תשב"ץ סי' ר"ב) וכלבו (דף י"ד ס"ז). אמנם ישנם הסוברים האוסרים גם כאשר הסכין מכוסה ויהיה אסור להיכנס עימה לבית הכנסת (ט"ז קנא, סק"ב). הגאון בעל ציץ אליעזר (ח"י, סי' יח), כתב שדין נשק שאין בו מחסנית קל מדין הסכין, מפני שהסכין יכולה מיד להרוג, ואילו הרובה ללא המחסנית אינו יכול להרוג. ועל פי זה הקל להיכנס בשעת הדחק לבית הכנסת עם רובה, גם כאשר אין אפשרות לכסותו, כאמור חייל נמצא בתכיפות של כוננות בשמירות בבסיס וכו'. וכן פסק מרן הראש"ל רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל (הח"ד ח"ה סי' יח) להקל כשהנשק מכוסה.

לפיכך, עדיף לכתחילה להגיע לבית הכנסת בלא שום נשק, ורק כאשר ישנו צורך גדול או חיוב ממפקד הבסיס, או שאין מקום בטוח שבו אפשר להשאיר את הנשק, אין להפסיד בעבור זה תפלה במניין, ומותר ע"פ הדין להיכנס עם הנשק לבית הכנסת, ויסתירה או יכסהו, (ט"ז קנא סק"ב) ומוטב גם לפרוק ממנו את המחסנית גם מבחינת זהירות וגם מבחינת סברת הגאון בעל ציץ אליעזר זצ"ל שהובאה לעיל שרובה ללא מחסנית אינו יכול להרוג. רח"ל.

משמע מדברי הפוסקים שהבאנו דאין בעיה לישא כפיו, והדין של וישם לך שלום, שה' יתברך יברך את ישראל בשלום, כהנהנים הם הצינור המחבר בין ה' יתברך לישראל, בוודאי אם נרתיע את אויבינו מפני החרב שבידינו יגופו הם לפנינו, ובודאי בכך יהיה שלום. האף אמנם דברנו אלו סותרים למובא הגמרא בסנהדרין (פג). על האמור בפנינו יקם מתוך העדה ויקח רומח בידו, דמכאן שאין נכנסין בכלי זיין לבית המדרש, אך בפנינו שני דווקא ההרג הביא לשלום בין ישראל לאביהם שבשמים, הנני נותן לו את בריתי שלום, ובוודאי שרי לכהן לישא כפיו עם נשק כשהוא מכוסה, הכוונה אקדה, ובלבד שהכדורים לא יהיו מונחים במחסנית אלא בצד. לענין נשק גדול, יש להותירו בצד ואז לישא כפיו.

בסיכום, מותר לכהן לברך את ישראל כאשר יש בכיסו נשק המופרד מן הכדורים.

(מתוך ספרה"ק אריג פז)

לעילוי נשמת איש החסד, רב הפעלים
הרה"ח ר' יהודה יצחק דואני בן מיסה זצ"ל
ת"נ'צ'ב'ה'

לעילוי נשמת הזקן הכשר
רבי אהרן הכהן בן לאה ז"ל
ת"נ'צ'ב'ה'

גליון 336
שנה ח' תשע"ט

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א



תורה למשפחה קליפון על ואישיר לשריממש בתמונה

סיפורי חז"ל

בשעה שהלך יעקב אבינו לארם נהריים היו מלאכי ארץ ישראל משמרים ומלווים אותו, כיון שהגיע לחוצה לארץ, נסתלקו וירדו אחרים ונתלוו לו, כיון שחזר מלבן, היו אותם המלאכים שנמסרו לו מלווים אותו עד ארץ ישראל, כשהרגישו מלאכי ארץ ישראל שיעקב בא, יצאו לקראתו להתלוות לו, התחילו שתי מחנות עומדים אצל יעקב, מה עשה, שלח מהן בשליחותו, מיד הלכו לקראת עשו ועשו עצמן כשני ראשי גייסות, פגעה בו כת ראשונה שהיו בה ארבע כתות, התנפלו עליו, הכוהו ושרוהו, אמר להם עשו הניחוני שאני בן בנו של אברהם, הוסיפו להכותו, אמר להם הניחוני שאני בנו של יצחק שנעקד על גבי המזבח, הוסיפו להכותו, אמר להם הניחוני שאני אחיו של יעקב שבא מפדן ארם, התחיל מבקש מהם ואמר יעקב אחי בא וזה עשרים שנה שלא ראיתו, ואני מבקש לראותו, כיון שהוכיר להם את יעקב הניחוהו, אמרו לו, אתה הוא אחיו של יעקב אוהבנו, הרי אנו מניחים לך לכבודו ולאהבתו ששאלת לנו בשלומנו, משעזבה אותו הכת הראשונה, פגעה בו כת שנייה ועשו בו כמו שעשתה הכת הראשונה, וכן השלישית וכן רביעית.

(תנחומא וישלח ג')

פרשת השבוע

ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה
(כ"ח י"ד)

מסופר על האדמו"ר ר' יעקב אריה מרדזימין זיע"א, שבא פעם אחת לאחת מן העיירות, נהרו אליו המון רב להקביל פניו. דחק עצמו איש אחד במיוחד להתקרב אליו ככל האפשר, אמר לו רבי יעקב אריה, לך לכל הרוחות, נבהל האיש והתחיל בוכה, אמר לו רבי יעקב אריה למה אתה בוכה? הלא ברכתי אותך בברכת יעקב אבינו "ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה".

וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני
קדם (כ"ט - א')

מסופר: פעם אחת בעת שמחת נישואין כשרקד הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זיע"א את הריקודין של מצוה, בא איש צבא אחד וגם הוא נכנס בעיגול הריקוד, ורצו היושבים לדחפו מהעיגול, אבל הרה"ק מבעלזא לא הסכים, ואמר: איתא על פסוק וישראל יעקב רגליו דרומז

על ענין ריקודין, והמשיך הרבי לפרש סיפא דקרא, "וילך ארצה בני קדם" שהאבות הקדושים יורדים למטה בעת הריקודין. וסיים הצדיק בזה"ל "לאזן זיי זעהן וואס מטוט מיט זייערע קינדער" (שיראו האבות הקדושים מה שעושים האומות לבניהם).

וישכב במקום ההוא (כ"ח י"א)

אומר רש"י הקדוש, באותו מקום שכב אבל י"ד שנים ששימש בבית עבר לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה.

מסופר על הרה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א שפעם בא לפניו אדם אחד שהתאונן שאינו יכול לישון בלילה, ונשקפת סכנה גדולה לבריאותו, ובעיקר לעצביו ההולכים ונמתחים עד שלא ידע את נפשו. ענה לו רבי ישראל תוך כדי דיבור, להיפך הרי אתה איש מאושר ומוצלח מאד, הלא יכול אתה להיות נעור כל הלילה וללמוד תורה באין מפריע, ואם כן אשריך וטוב לך.

זמני השבת

זמני יציאת שבת
ירושלים: 5:18 ת"א: 5:19 ר"ת: 5:53

פרשת ויצא

זמני כניסת שבת
ירושלים: 4:04 ת"א: 4:18

מעשה שהיה

הבית כמנסה לרדת לטוף דעתו, אך כעבור רגע התעשת ושטח את בקשתו פעם נוספת בסבלנות רבה. סמקו פניו של בעל האכסניה מחימה, קמץ את אגרופיו, היכה בשולחן בועם, וצווח: "הסתלק לך מביתי שקרן ונבזה לפני שאפליא בך את מכותי".

פחד אהרן מאיומו ומראהו של בעל האכסניה ולא ניסה אפילו לעמוד על שלו. כיוון שלא היה לאהרן מכר ומודע בכל העיר, החל להסתובב ברחובות הזרים לו, עד שרגליו הוליכו אותו בלי משים אל בית המדרש. נכנס אהרן לבית המדרש ועמד בפתח. כל בית המדרש היה חשוך לבד מפינה אחת שהוארה בעששית, התקרב אהרן לאותה פינה וראה את רבי נחום יושב שם ושוקד על ספריו. "הוא האיש שאוכל להיוועץ עמו" הבויקה במוחו מחשבה. סיפר אהרן לרבי נחום את הקורות עמו מאז נשלח ממוסקבה על ידי זעליג הסוחר, עד מעשה החמס ואיומו של בעל האכסניה. למחרת עם בוקר הלך ר' נחום לבעל האכסניה ושאל אותו בעניין סכום הכסף, הלה משך כתפיו בכעס עצור: "אינני יודע על שום פיקדון" השיב בחימה, אמש פנה אלי הור הלז וביקש ממני סכום כסף עצום שהפקיד בידי כביכול, אך אינני מכיר אותו ועד לאותו רגע לא ראיתיו מעולם. חזר רבי נחום אל אהרן בידיעה שאין בכוחו לעזור, עדים להפקדת הכסף בידי בעל האכסניה לא היו, שטר פיקדון אינו בנמצא, וממילא דין תורה לא יפסוק שבעל הפיקדון יקבל את כספו בחזרה, עם זאת כיוון שניכר מדברי אהרן שהוא אומר דברי אמת, יעץ לו ללכת אל האוהל הקדוש של בעל התניא ולבקש שם רחמים, אולי יערה הקב"ה רוח של תשובה בלבו של האכסנאי ויתעורר להשיב את הכסף. עשה אהרן כהצעת רבי נחום ונסע בלב שבור אל האוהל הקדוש שבהאדיטש לעורר עליו רחמים.

היה זה יום רגיל ושגרתי, ולעת צהריים התפנה בעל האכסניה מעיסוקיו בשירות האורחים והלך לאכול את ארוחת הצהריים, כאשר קרה לפתע דבר מופלא ונדיר, עוד האכסנאי מסתדר על מקומו לקראת הארוחה, קפצה לפתע על השולחן חולדה גדולה דוחה ומגעילה, וקבעה לה מקום מול צלחתו. נסוג בעל האכסניה ממקומו בבהלה ופניו חוורו מבושה לפני אורחיו, כעבור רגע קצר החל לנפנף בידיו ובמטפחתו לעבר החולדה הנועות כדי לגרשה, אך זו רבצה במקומה לא נעה ולא זעה, ואך התכרבלה במקומה במנוחה ושלווה. יצא בעל האכסניה מכליו והטיח לעברה את ידו, אך זו זינקה בתגובה לעבר צווארו ונעצה בחזקה את ציפורניה, זעקה חנוקה נמלטה מפי האיש והוא איבד את שיווי ממשקלו ונפל. הסובבים שהביטו כל העת בנעשה, ניסו לנתק את היצור הלוזה שנדבק לצוואר של מארחם, אך אותה חיה קטנה המשיכה לנעוץ את ציפורניה ולא הרפתה עד כדי סכנה לחייו, הבינו הכל שלא אירוע שבגדר הטבע הוא זה ויש דברים בגו.

לך נא אל האוהל הקדוש ובקש מחילה גמורה

הרה"ק רבי דב בער האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש זיע"א, נולד ביום ט' בכסלו תקל"ד ונפטר ביום ט' בכסלו תקפ"ח. בהיותו בן חמש עשרה נתמנה על ידי אביו הרה"ק "בעל התניא" זיע"א למדריך אברכים באי ביתו של אביו. אף דברי התעוררות לחסידים השמיע בשם אביו, ואז ראו בו את המנהיג המתאים ביותר למלא את מקום אביו. ואמנם עם פטירת הרב בעל התניא הוכתר לממשיך דרכו והתיישב בליובאוויטש. בשנת תקפ"ז נאסר בעיר וויטעבסק וישב כחדשיים במאסר, סיבת המאסר היתה מלשינות בפני הממשלה הרוסית שהרב תומך בשולטן הטורקי ואף שולח לו כסף. בעשרה בכסלו שוחרר ממאסרו ונסע לעיר המרפא קארלסבד.

בדרך נסיעתו ביקר אצל הגה"ק רבי עקיבא אייגר זיע"א שחלק לו כבוד רב, אחר כך בא להאדיטש לימים הנוראים שנת תקפ"ח, ונתקבצו לשם החסידים מכל הסביבות, ודרש הרבה בבית המדרש שלפני קבר אביו. פעם אחת הלך להשתטח על ציונו של אביו ושהה שם זמן רב. ואחר כך יצא משם בשמחה רבה ופניו שוחקות ואמר: "פעלתי מאאמו"ר נ"ע שיפטרני מהרבנות". החסידים חשבו שכוונתו הוא שיסע לארץ הקודש כי השתוקק לכך תמיד, ואמרו לו למה ידבר אדוננו כדברים האלה, איך יעזוב אותנו כצאן בלי רועה? והשיב להם "הלא עמכם חתני הרמ"מ הוא אדמו"ר בעל הצמח צדק, הוא יהיה לכם לרועה נאמן" אחר כך נסע דרך עיר ניאזין ושם נחלה מאד ונסתלק לבית עולמו ביום ט' כסלו תקפ"ח כשהוא בן נ"ד שנה בדיוק.

מסופר: פעם התאספו מספר חסידים סביב רבי מנחם נחום בנו של הרה"ק האדמו"ר האמצעי זיע"א ושמעו סיפור מבהיל ומרעיש נפש שאירע עמו. באחד מימי היריד שהתקיים בקיץ האחרון הגיע לניעזין פקיד יהודי בשם אהרן, איש אמונו של זעליג הסוחר הידוע ממוסקבה, ובידו אלף רובל לקניית סחורה עבור אדונו. העיסקה נכתבה ונחתמה עוד קודם לכן בין הצדדים, ולא נותר לאהרן אלא למסור את המזומנים וליטול את הסחורה. כיוון שהגיע לניעזין שעה קלה קודם כניסת השבת, בחר באכסניה הראשונה שנודמנה לו, כיוון שלא רצה להחזיק את הכסף ברשותו, הפקיד אהרן את אלף הרובל בידי בעל האכסניה, ואהרן לא היסס להפקיד בידיו את הממון, הלה בעל זקן נאה היה וסבר פנים מעורר אמון. בצאת השבת ניגש אהרן אל בעל האכסניה כדי ליטול הימנו את ממונו בחזרה, אך בעל האכסניה הביט בו בפנים מתפלאות ומשך בכתפיו בתמיהה: על איזה פיקדון כבודו מדבר? שאל. אהרן התבלבל והציץ בפני בעל

משל ונמשל

גם ה' יתן הטוב וארצנו תתן יכולה

חסד ואמת נפגשו וצדק ושלוש נשקו, אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף, גם ה' יתן הטוב וארצנו תתן יכולה (תהלים פ"ה – י"א) הנה לכאורה פרנסתנו ממה נפשך, דאם נעמוד הכל על דין תורה הלא ירבו מחלוקת בישראל שדוחה מאה פרנסות, והשם גבולך שלום חלב חטים ישיביעך, ואם נעבור הכל על מדותינו ונתפוס לפנים משורת הדין, ירבו עזי פנים ואין הגשמים נעצרים אלא בשביל עזי פנים (תענית ז') נמצא ממה נפשך פרנסתנו מקופחת ח"ו.

משל לשני מלכים שהיו מתגרים זה בזה עד שזה שלח בני מדינתו של זה והיו הורגים זה את זה. פגע בהם פקח אחד אמר לו מה לך מלוכש בכובע ושריון וחרבך על ירכך? אמר לו להרוג פלוני אויבי, אמר לו ומה עשה והלא מעולם לא ראיתיו ולא עשה לך רע? וכי מפני שמלכי ומלכך מתגרים זה בזה אתם נעשים אויבים זה לזה עד להרוג? אך התשובה על זה כך, המדינה היא ליושביה כגון בני אדם רוצים בארצם ולא יעבור עליהם ישמעאל, ואם בוא יבוא הרי הוא שונאם ומכאן החיוב לכל בני אדם ללחום נגדו וכן בהיפוך, אלא שהמלך הוא המנהיג ואפוטרופוס של כל אומה ומה שהמלך זה עושה למלך זה הרי זה ממילא נוגע כאילו כל המדינה התריסו נגדו. הנה חסד ואמת הם ב' דברים סותרים כי חסד הוא לפנים משורת הדין והאמת הוא להעמיד הכל על דין תורה, אמנם הצדק והשלוש אינם סותרים זה את זה כי מי שני שניהגו הכל בצדק יושר וגם בשלוש. אמנם מ"מ אמר קרא חסד ואמת נפגשו זה בזה במלחמה ערוכה, כי חסד ואמת סותרים זה את זה, ועל ידי זה צדק ושלוש נשקו מלשון נשקו בר דהיינו כלי זיין, שע"י ששני מלכים חסד ואמת פגשו זה בזה ע"ז צדק ושלוש הולכים מזוינים ערוך כאיש למלחמה מטעם הנ"ל, כי צדק תלי באמת ושלוש תלי בחסד, אך אמר מ"מ אמת מארץ תצמח, לעולם נעשה את שלנו להתנהג באמת. אמנם וצדק משמים נשקף שהשם יתן בלבם הצדק ואז גם ה' יתן הטוב וארצנו תתן יכולה שתהיה פרנסה טובה לישראל.

(הגה"ק ה"חתם סופר" זיע"א)

רגע ארוך חלף כאשר גניחתו של בעל האכסניה הסבה אליו את תשומת לבם של הנוכחים, סימן להם האכסנאי באצבעו, וכשגחנו לעברו אמר להם, יודע אני בשל מה הגיעה אלי הצרה הגדולה הזאת, הדבר בא עלי משום שמעלתי בכספי הפיקדון שנתן בידי אהרן, כן אלף רובל כסף נתן בידי לפני כניסת השבת ואני הכחשתי זאת בצאת השבת במצח נחושה. החליפו הנוכחים זה עם זה מבטים של הבנה, שהרי הכירו מכבר את מעלליו של בעל האכסניה אך הוודו הפתיעם, ציפו הכל שבעקבות הוודו תרד החולדה מקרבנה. אך זו לא סרה ממנו והמשיכה ללפות את צווארו.

הבינו הכל כי משמים נשלחה אותה חולדה לתקן את הטעון תיקון ואין כל סיכוי להסירה מגופו של האיש עד שהתיקון ייעשה, דומה שגם האכסנאי הבין זאת, שכן רמו לנוכחים בכוחות לא לו, וכשקרבו לעברו אמר: לכו ובקשו בשמי את מחילתו של הצדיק רבנו מנחם נחום שהעזתי פני כנגדו, והתכחשתי בחציפות לאזהרתו, מהר, חוסו עלי והסירו ממני את הקללה האימה הזאת שדבקה לצווארי. לא חלפה שעה ארוכה כשדמותו ההדורה של רבי נחום נראתה בפתח, נכנס הצדיק וקרב אל האכסנאי, וכשראה את החולדה לופתת בעקשנות את גרונו של האומלל, הרצינו פניו ביתר שאת. עוד רגע, ורבי נחום רכן מעל האכסנאי ולחש ברצינות עמוקה: מחול לך! מחול לך! וחזר והתבונן בציפייה באיש ובחולדה. אך זו לא זעה כמלוא נימה. חוורו פניו של רבי נחום ועיניו הצטמצמו במחשבה חוקרת, לבסוף נשם עמוקות והתכופף לעבר האכסנאי ושאל אותו: אמור נא לי שמא הטחת דברים כלפי אבא האדמו"ר האמצעי זיע"א? גניחה עמוקה נשמעה בחדר, חדי עין הבחינו אף מקצה החדר בהנהון הקל שנענע האכסנאי, אם כן הודקף רבי נחום בהקלה, לך נא אל האוהל הקדוש ובקש מחילה גמורה. מיהרו הנוכחים לשאת את האכסנאי אל האוהל הקדוש, משהגיע והונח למרגלות הציון הקדוש, פרץ האכסנאי בבכייה קורעת לבבות וביקש מחילה גמורה, בהבטיחו כי מעתה והלאה יעשה את הישר ואת הרצוי בעיני אלוקים ואדם. לא הספיק האכסנאי לסיים את דבריו, כשהחולדה זינקת לפתע בזריזות רבה, ובטרם הספיקו הנוכחים הנרגשים אפילו למצמץ, נעלמה באפלוליתה של מחילה קטנה בזווית ביתו של האוהל הקדוש.

צ'ין אדם לחברו

זהירות בקיפוח פרנסתם של אנשים אחרים

רבי משה קרמר גאב"ד וילנא זיע"א, קיבל את שם משפחתו קרמר (באידיש חנווני), על היותו חנוני, אשתו ניהלה את העסקים ואילו הוא ישב ועסק בתורה. כשאנשי וילנא עמדו על גדלותו הרוחנית, מינוהו לרב עליהם. הוא הציג תנאי שלא יקבל משכורת מקופת הציבור וימשיך להסתפק מהכנסות אשתו בחנות. אנשי וילנא שרצו להיטיב עם רבם היו נוהרים לחנותה של הרבנית ורוכשים ממנה סחורה במיטב כספם. חשש הרב לקיפוח פרנסתם של יתר החנונים בעיר, ישב וערך את חשבון ההוצאות הדרושות לו לכלכלת ביתו מדי שבוע, ואמר לאשתו שכאשר תיווכח ממהלך הפדיון בחנות שיש לה כדי פרנסת הבית, מיד תסגור את החנות, ואף אם יהיה זה ביום ראשון בשבוע, ויתר ימי השבוע תהיה החנות סגורה, מכיוון שגם חנונים אחרים צריכים לחיות.

לפחות לעשות טובה לזולת

מסופר: פעם ביקר הרה"ק רבי דובער האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש זיע"א, (יומא דהילולא ט' כסלו) אצל רבי יצחק אייזיק מהומיל זיע"א שהיה אחד מגדולי החסידים עובדי השם. אברכי העיר התלוננו לפניו

שרבי אייזיק לא מקרב אותם ותמיד עסוק עם עצמו. "רבי אייזיק, מדוע אינך מקרב את האברכים ולומד עמם חסידות?" שאל הרבי. "בקושי יש לי זמן לעסוק בעבודת השם האישית שלי, איך אוכל להתעסק עם יהודים אחרים?" השיב בשאלה. "אייזיל, אייזיל", אמר לו הרבי, "למד ממני. כשאני רואה שעם עצמי אינני מסוגל לעשות מאום, אשתדל לפחות לעשות טובה לזולת."

הגאון רבי עקיבא איגר לא שכח מסופר: כשבא אל הגה"ק רבי עקיבא איגר זיע"א איש עני ונוקק שציפה לחסדי אחרים, אם היה הדבר בעירו, הוא דיבר עם האנשים שצריך לדבר עמם, אם העני התגורר בעיר אחרת, היה מיד כותב רבי עקיבא איגר מכתב, ועורר לחמול עליו. מעשה שבא אליו יהודי, וביקש ממנו שיכתוב עבורו מכתב המלצה אל קרובו הגר בעיר אחרת, אולם ביקש שהמכתב לא יכתב עכשיו, כי אם כעבור תשעה חודשים בזמן שישא אותו קרוב אתו, לדעת המבקש, אותה שעה תהיה עת רצון לרכך את לב קרובו שייטיב עמו. טרדותיו המרובות של רבי עקיבא איגר לא השכיחו את הבטחתו, וביום החתונה קיבל הקרוב מכתב.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ט' כסלו
הרה"ק רבי דובער ב"ר שניאור זלמן (האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש - תקפ"ח)
הרה"ק רבי משה מסלוויטא ב"ר פינחס מקאריץ (תקצ"ח)
יום ראשון י' כסלו
הרה"ק רבי פינחס מנחם אלעזר מפילץ (שפתי צדיק) ב"ר בנימין אליעזר (תרפ"א)
הגה"צ רבי איסר זלמן מלצר ב"ר ברוך פרץ (תשי"ד)
יום שלישי י"ב כסלו
רבי שלמה ב"ר יחיאל (המהרש"ל - של"ד)
הרה"ק רבי אברהם דוב מאברייטש ב"ר דוד (בת עין - תר"א)
יום רביעי י"ג כסלו
האמורא רבינא בן רב הונא (ד"א רל"ו)
הרה"ק רבי שלמה זלמן (יוסף) מוילעפאלי ב"ר אברהם (אליהו) (תרי"ח)
הרה"ק רבי דב בער מליעווא ב"ר ישראל מרווין (תרל"ו)
הרה"ק רבי ישראל ממודוץ ב"ר שמואל אליהו (תרפ"א)
הרה"ק רבי ישראל מטשארטקוב ב"ר דוד משה (תרצ"ד)
יום חמישי י"ד כסלו
ראובן בן יעקב משבטי קה (ב"א - שי"ח)
הרה"ק רבי מנחם נחום משטיפינעשט ב"ר ישראל מרווין (תרכ"ט)
יום שישי ט"ו כסלו
רבינו הקדוש רבי יהודה בן רבן שמעון (ג"א תתקנ"ג)
הרה"ק רבי דוד ב"ר יצחק מסקווירא (תר"פ)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטיבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" ר"פרום יוסף הורו"ם על המצוות.

מים אחרונים (ג)

א) לכתחילה יטול ידיו למים אחרונים עד סוף קשרי האצבעות עם פיסת היד. (ביאור הלכה סימן קפ"א בד"ה עד).

ב) אם התלכלך כל היד מהאוכל, צריך ליתול כל היד. (משנה ברורה שם ס"ק י')

ג) לפני שנטול מים אחרונים, יאמר, הריני רוצה לקיים מצות מים אחרונים, לקיים מצות רבותינו וזכרונם לברכה שאמרו, והייתם קדושים, זו מים אחרונים, ולקיים מצות לא תעשה, כל אשר בו מום לא יקרב להקריב, ויהי רצון שבכוח זו הנטילה יסתלקו כל כוחות החיצונים הדבוקים בידי ובאצבעותי, ואזכה להתקדש לפני בוראי יתברך שמו, לשם יחוד וכו'. (שלחן הטהור, סדר השלחן, דף רכ"ט ע"ב)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ

הר"ר חיים יוסף צבי ברוך זילבר זצ"ל
ב"ר יחיאל מאיר
נלב"ע כ"ה אלול תשע"ח תנצב"ה

נדבת הר"ר משה הלפרט הי"ו
לע"נ אביו ידידינו הבלתי נשכח
הר"ר שמואל ב"ר מרדכי ע"ה
נלב"ע ט' כסלו תש"ן תנצב"ה

{ אז נדברו }

פרשת ויצא תשע"ט | גליון מספר: 397 | לסדר: " הפעם אודה את ד' "

להצטרפות לרשימת
התפוצה במייל,
להערות והארות:
a8447168@gmail.com

**ניתן לקבל את הגיליון
בשירות פקס,
בטלפון: 0795544159**

**ניתן לקבל גיליונות בודדים
בלבד (לא לשיבות)**

**בכתובת חזון איש 34 פינת
דסלר, משפחת דרייפוס.**

**ובביתר עילית רחוב החוזה
מלובלין 19/3**

**תרומות!! רבות,
תרומות!!!**

**אנו זקוקים לתרומות
להוצאת הגיליון...**

להשתתפות בהוצאת הגיליון:

**בבנק:
חשבון 53957**

**בנק דיסקונט
סניף 106**

באשראי:

"נדרים פלוס"

בטלפון:

**(מענה ממוחשב)
0799-654321**



למה ליעקב אבינו היו שנים עשר שבטים?? לא עדיף בן אחד בלבד??

השבוע נדבר על שבט אשר!!!! אם אתה זוכר בשנתיים האחרונות מידי פעם אני מקדיש מאמר מיוחד לאחד מהי"ב שבטים... (כתבתי כבר על ראובן, על שמעון, על זבולון, על בנימין, וגם על דן... על לוי גם נכתבו כמה מאמרים, ועל שבט יהודה ויוסף והניגוד שביניהם נכתבו כבר עשרות מאמרים אבל הפעם לצורך העניין נתמקד בשבט אשר!!!!) כן... יש עניין לעסוק בסוגיה הזו ששמה שנים עשר שבטים בזה... **ותתפלל לשמוע: זה ממש גופי תורה!!!!** והההרריה הכי פשוטה: שיש פרשה מיוחדת בתורה שקוראים לה פרשת דגלים!!! לתורה חשוב להדגיש לנו שלכל שבט היה דגל משלו... והמדרש אומר שעם ישראל נתאוו לדגלים והקב"ה מילא את בקשתם ועשה אותם דגלים דגלים.. (והמדרש מסיים ואומר שזה מה שאנחנו אומרים מידי יום בתפילה "ובשם אלוקינו נדגול- ימלא ה' כל משאלותיך") **כתוב כאן להדיא:** שיש לכל שבט דגל מסוים!!! תפקיד יחודי מסוים ששונה ומובדל מחבירו!!!! וכעת לא נותר לנו אלא להתבונן מה תפקידו ודגלו של כל שבט (וממילא גם באיזה שבט אני הכי מוצא את עצמי...??) וכמובן: שאם נבין את זה טוב... זה יעזור לנו בפרט בתקופה הזו להתגבר ולהתעלות מעל הפערים והמחלוקות הגדולות שנתגלעו בינינו... הגיע הזמן שכל אחד מאיתנו יפנים **שיש שנים עשר שבטים!!!! לא יעזור לך כלום!!!!** כמה שתהיה בטוח בצדקת דרכך... וכמה שתתאמץ להסביר לעצמך ולכולם עד כמה הצד השני טועה ואתה לא... עדיין לא תמלט מהעובדה המוגמרת שיש!!!! יש בתוך עבודת ה' מקום לעוד "א שבטים חוץ מהשבט שלך... **ומי שזה לא מתאים לו...** אז הוא צריך לקחת טיפקס ולמחוק פרשות שלמות בתורה ומאות פסוקים בתורה. **לפניך רשימה חלקית:**

פרשת ויצא!!!! לאורך כל הפרשה יעקב אבינו וארבע האמהות עסוקים כל הזמן בכבוד ראש סביב הסוגיה הנוראה ששמה העמדת שנים עשר שבטים... כל השיח מסתובב סביב זה... (הם שוכרים בזה (יששכר) וגדים בזה (בא גד) וזנים בזה (דני אלוקים) ומתים על זה... (מתה אנוכי) מאושרים בזה (אשר)... וגם שנואים על זה ועניים על זה (ראובן ושמעון...) ומודים על זה (יהודה)) בקיצור: הכל מסתובב סביב זה!!! סביב מה?? סביב ערך כזה שקוראים לו **שנים עשר שבטים!!!!**

זאת אומרת: פרשת ויצא מלמדת אותנו שיש ערך יהודי **ששמו שנים עשרה! לא! אין אחד!!!!** אין דרך אחת ביהדות!! יש שנים עשר שבטים!! **ומי שלא מתאים לו...** אז שלא יגיע לבית הכנסת בפרשת ויצא... מי שלא מוכן לקבל את המושג ששמו שנים עשר שבטים... שיגיש תלונה ליעקב אבינו חבל אבינו יעקב... הכי אידיאלי אם היה לך רק בן אחד... הלא הוא הרב שלי... הבית כנסת שלי... הנציג שלי בעיריה וזהו... היינו חוסכים את כל המריבות... היינו חוסכים את מכירת יוסף... מה רע בבן אחד?? הרי לאברהם היה בן אחד... ליצחק היה בן אחד... ליעקב אבינו היה צריך להיות בן אחד... שכמובן שזה הרב שלי והדרך שלי... ו... והו?? **נו... מה אתה אומר???**

אז כנראה... כנראה שיעקב אבינו הבין קצת אחרת ממך... ולמרות שהוא מאוד מאוד מעריך את השבט שלך והרב שלך ואת הדרך שלך... אבל בכל זאת הוא הבין שיש צורך בעוד י"א שבטים חוץ מהשבט שלך!!!! כנראה שיעקב אבינו שדמותו חקוקה במרכבה... הרי מהגובה הזה הוא ראה מה שאני ואתה לא כ"כ רואים... כן... כנראה שאנחנו עדיין עומדים רק למרגלות סולם יעקב... ופה!! במקום הזה אנחנו לא מסוגלים להכיל שתי דרכים... אז זהו שיש שני דרכים!!!! ומי שזה לא מתאים לו שיחפש לעצמו יהדות אחרת... **מי שלא מסכים איתי... שירים את היד!!!!**

הלאה... עוד קצת יותר משבועיים אנחנו נדפדף לפרשת נשא ושם יש פרשה ארוכה ארוכה... פרשת קרבנות הנשיאים... שכל אחד מהנשיאים הקריב אותו קרבן!!! והתורה חוזרת שנים עשרה פעמים על אותם קרבנות... כי כל פעם נשיא אחר מקריב... (זה מה שעושה את פרשת נשא לפרשה הארוכה בתורה.) והאמת היא שאני לא מבין מה העניין לחזור כל פעם על אותה פרשה?? **הרי הנשיא שלי כבר הקריב** ביום השני או השלישי... **אז אני מצידו כבר סיימתי...** אז מה צריך לקרא גם על הנשיא האחד עשרה והשנים עשרה...?? **את מי הם מעניינים??** הרי הנשיא שלי כבר מסודר?? הוא כבר כתוב... הוא כבר בפנים... נו... ואלא קשיא???

אלא על כרחך: אם התורה ראתה לנכון לכתוב ולפרט לא רק את הנשיא שלי אלא גם את הי"א נשיאים שחוץ ממני... **כנראה שלתורה חשוב שאני אדע שיש!!!!** שיש גם עוד נשיאים... נכון אמנם שאני נולדתי בנחלת יששכר... שם נולדתי... שם נולדו הורי... ואני מצידו לא מכיר משהו אחר... **אז זהו!!!! שבנקודה הזו התורה לא מסכימה שאני אהיה מצומצם!!!** התורה דורשת ממני לצאת מהקופסא ולדעת שיש!!! שיש עוד נשיאים... (לא!!! שלא תבין לא נכון: התורה מאוד מעריכה אותי שאני שמור... ואני לא מכיר מושגים קלוקלים... ואני לא מושפע מדעות זרות... זה מאוד חשוב!!!! אבל בפרט הזה התורה לא מסכימה להשאיר אותי מצומצם!!!!) התורה דורשת ממני לקרא לא רק את הקרבנות של הנשיא שלי אלא גם של הנשיא השני והשלישי והאחד עשר... ולתורה חשוב להראות לי שגם הם קיימים ושום לטובה!!! התורה מצד אחד לא רוצה שאני אעזוב את השבט שלי... אבל מאידך התורה לא מסכימה לי שאני אהיה מנותק ולא אדע שיש עוד שבטים!!!! התורה מחייבת אותי שלוש פעמים בשנה להיכנס בשער אחד יחד עם שנים עשר שבטים... ורק ברקע הזה הקב"ה מוכן לראות אותי ולשמוח איתי... **מישהו חולק על מה שאמרתי עכשיו???** מי שזה לא מוצא חן בעיניו... שימחוק תשעים פסוקים בפרשת נשא! מי שמוכן להעריך רק את נחשון בן עמינדב ולא מוכן להכיל את אחריו בן עינן. אז יש לו בעיה עם הספר תורה של העם היהודי. ברור?? מי שלא מסכים איתי... שיקום!!!! שיבא!!! שיתווכח!!! תנו עדיכם ותצדקו... עכ"פ שבוע זה נתמקד בשבט אשר.. בדגל הזה ששמו אשר...

בעמוד 3-4 בגיליון זה



תרומות!!! אנא, תרומות!!!

אנו זקוקים לתרומות להוצאת הגיליון...

ניתן להקדיש לעי"נ ולרפואה ולהצלחה...

ירושלים: איך את מרגישה???

מאמר זה נכתב עוד לפני תוצאות הבחירות בירושלים... והאמת היא שטוב שכך!!! כי התוצאות לא באמת משנות... הדברים האלו תמיד נכונים בין כך ובין כך...

הלו... ירושלים עיר הקודש...??

מה נשמע?? ואם ערצער???

זה לשון המדרש: וכן אנו חייבין לנרש את שלום ירושלים בית קדשנו ותפארתנו, שנא' ונרש את שלום העיר אשר הגליתי אתכם ממנה כי בשלומה יהיה לכם שלום. כתוב כאן: שמוטלת עלינו חובה לדרוש בשלום ירושלים!!! אם ככה... אז בא באמת ונקיים את חובתנו... ובכן: פונים אנו אלייך ושואלים---

ירושלים עיר הקודש: מה שלומך? איך את מרגישה?

שמענו שמישהו מסעיר מתרחש בגבולך... יש בלגן... יש מחלוקת... אז מה נשמע איתך ירושלים עיר הקודש?? איך הימים הסוערים האלו עוברים עלייך?? ירושלים עיר קדשנו... אנחנו דואגים לשלומך... האמת היא שאם נהיה כנים אנחנו מודים שאלוהים דאגת אנחנו דואגים לעצמנו... והיות וירמיהו הנביא הודיע לנו חד משמעית שהשלום שלנו תלוי בשלומך... אז אנחנו חוששים לעורינו וחרדים לשלומנו ושואלים בדאגה: מה שלומך ירושלים עיר הקודש...??

אנא ממך ירושלים... תסבירי לתושבייך... תעירי את תשומת ליבם שיפנימו שעם כל הכבוד לעשרות אלפי החרדים שמתגוררים בירושלים... הם עדיין הסיפור הקטן!!!! ירושלמים יקרים: נא לא לשכוח... שברגעים אלו ממש... חצי מיליון יהודים נמצאים באימת מוות תחת התקפת טילים... ומה אתם חושבים?? משם!!!! מהאזעקות ומהיריטורים... משם הם מתפללים... ולאיפה?? לכיוון ירושלים!!!! מה יש?? למה לכיוון ירושלים?? **כי בשלומה יהיה להם שלום!!!!** הם נושאים עיניים מצפות ומתחננות לירושלים ולבניה ומקוים מאוד שבירושלים יהיה שלום... כי... **כי בשלומה גם להם יהיה שלום...** אז אנא מכם ירושלמים: תתחשבו בהם... תבינו שירושלים לא מתחילה ונגמרת אצלכם... אם בניכם אין שלום... זה לא נגמר רק אצלכם... זה משליך עד אשקלון ואשדוד ועוטף עזה... **כי בשלומכם יהיה להם שלום.**

להעיר תשומת ליבך: וזכור אל תשכח!!!! היום שאחרי הבחירות זה ו' כסליו!! התאריך הזה אומר לך משהו???

תנסה לנהש מה מיוחד בתאריך הזה? נו... נראה אותך?? לא... לא מצלצל לך התאריך הזה???

ובכן: אני אגלה לך: ו' כסליו זה בדיוק **מאה ארבעים וארבע ימים לפני סוף זמן חורף!!!!** אתה יודע מה שזה?? זאת אומרת שיש לך 144 ימים שאתה יכול לתפוס את עצמך ליידיים ולהתחיל להיכנס לתורה ולעבודה ולשכוח מכל הביטול תורה של הבחירות... ובינינו... הרי בשעת כתיבת שורות אלו אין עדיין תוצאות... אבל מה שיהיה ומה שלא יהיה... מי שיהיה המנצח ומי שיהיה המפסיד... בסופו של דבר: אתה מחפש באמת קדושת ירושלים?? קדימה... נתפוס את עצמנו במוצאי הבחירות ונחליט שאנו מקדישים את ירושלים במאה ארבעים וארבע ימים של עסק התורה בעמל ויגיעה לשמה... בזוה אנחנו נקרב את הגאולה... ומי יודע... אולי נזכה עוד בפסח הקרוב לאכול מן הזבחים ומן הפסחים... רק שיהיה ברור: אם נזכה ומשיח יבא... אז שני המועדים כאחד יזווג לצד... המפסיד בבחירות כבר לא יקרא מפסיד... וגם המנצח כבר לא יחשב מנצח... קחו זאת בחשבון!!!! מה שברור הוא שבינינו לבין עצמנו: קדושת ירושלים וגם חילונה מתחיל ונגמר בנו!! ורק בנו!!!!!! **זו הרי האמת האמיתית.**

קורא יקר: אני רוצה לשתף אותך בסודות מהחדר...

אם יצא לך לעקוב אחרי המאמרים שנכתבו בגיליון זה בשבועות האחרונים... פתחתי את הנושאים הכי רגישים... אמרתי את מה שאני חושב בלי כפפות... העזתי להציג את הצד השלישי של המחלוקת... שאמנם יש צד אחד ויש צד שני אבל יש צד שלישי שלוקח עשרה צעדים אחורה לכל כיוון ומתרחק מכל צד איזה שיהיה ואוהב את כל עם ישראל כמות שהוא... **והאמת היא שפחדתי!!!!** פחדתי שיתנפלו עלי... אבל בשלב מסוים אמרתי לעצמי... בעצם מה יש לי להפסיד?? הרי מוזר אני תמיד אשאר... וח"כ אני לא מתכנן יום אחד להיות... ואפילו ג'וב של חבר עירייה אני לא מאמין שיתנו לי... ואפילו פראק לא כ"כ עולה עלי... אני תמיד אשאר התמהוני הזה מחיפה שכותב בכתב גרפיטי... אז מה יש לי להפסיד?? לכן החלטתי שאני כותב את מה שאני באמת חושב... התכונתי לכוננות ספיגה... ותנחש מה היו התגובות?? **לא תאמינו!!!! אפס!!!!!!!** אף אחד לא התקף אותי!!!! אף אחד לא התנפל עלי!!!! (חוץ משתים שלושה שלא הבינו אותי... אחד חשב שאני ציוני... והשני חשב שאני קנאי שלא מצביע בבחירות...) מה כן?? מה הכי מצחיק??

שהרבה מאוד אנשים מתקשרים אלי ופונים אלי... וכולם אומרים משפט אחד שחוזר על עצמו... תשמע!!! כל הכבוד לך!! אני מסכים איתך כל מילה!! אני איתך כל מילה... אבל תזהר... יהרגו אותך... אתה הולך על גחלים... וככה כולם!!! כל אחד בתורו לוחש לי באוזן: אני מסכים איתך... רק תשמור על עצמך... עוד מעט וסקלך...

בקיצור: גיליתי עיר תחתית חדשה!!! גיליתי עם ישראל מתוק!!! גיליתי שבינינו למה שמקובל לחשוב... הרי עם ישראל לא רוצה לריב!!! לא!!! לא!!! לא!!!

אז זהו שלא!!!

אני יודע שיש כאלו שדואגים לומר לכם שכן... **אז זהו שלא!!!**

אז זהו שלא!!!

אני יודע שברשת הסירחון החרדי מדיף למרחקים... **אז זהו שלא!!!** בחידר לימדו אותי: המריח הוא המסריח!!!! יש כאלו שדואגים לרחרי ולנחש ולניצור בכח כל מיני רחשי לב רעים ותוססים בקרב הציבור שלנו... **אז זהו שלא!!!** הנה... כתבתי דברים מקוממים... העברתי מסרים מאוד רגישים בהבעת רצון להתנתק מכל צד ולהרבות אהבה ורעות... **ואף אחד לא מתנגד!!!! אף אחד לא מתקומם עלי!!!**

ולא תגידי שהציבור ישן... כשאני כותב טעות הכי קטנה במדור הלכה בקרוב ממש למעשה... כשטבעות התבלבלתי בין ראשון לטומאה לשני לטומאה... מיד כולם קופצים ומתקנים אותי כמו טעות בקריאת התורה... אשריהם ישראל... **אבל כאן??** כולם מסכימים פה אחד!!! רק מה?? תזהר... יהרגו אותך... זה הפחד שכולם משדרים...

אז די... עד כאן!!!! טיפאריע יידן: הגיע הזמן לצאת מהמחבואים...

הגיע הזמן לשבור שתיקה... צאו... צאו לרחובות ותכריזו פה אחד: הריני מקבל על עצמי מצות עשה ואהבת לרעך כמוך!!! צאו לרחובות ותתאמו עמדות... תסתכלו אחד לתוך העיניים של השני ותסיקו יחד את המסקנה המשותפת: כולנו אהובים כולנו ברורים כולנו מקבלים ע"ע עול מלכות שמים. זה לא סתירה שכל אחד מאיתנו ימשיך להיות נאמן לרבותי ויעשה מה שהם אומרים. אבל לריב? למה? למה לעשות את זה לאבא המשותף שלנו שבשמים?

הגיעו אלי מכל הכיוונים והראו לי שמישהו עשה חיקוי לעלון שלי... לקח את הבלנק של העלון ואת הכתב של העלון והוא גם כתב בסגנון של העלון... והוא קרא לזה **אז נפרדו!!!** קראתי את מה שנכתב שם... וחלק מהדברים לא הבנתי... מה שכן הבנתי שזה משהו שכנראה קשור לפוליטיקה הפנימית בירושלים שאנחנו ב"ה לא מעורבים בזה... אבל תכל'ס בשורה התחתונה המסר הוא: **אז נפרדו!!!** החסידיים והליטאים נפרדים מאכן ואילך...

אז זהו!!!! שאני פונה אליך כותב הגיליון "אז נפרדו" ואני דורש ממך התנצלות!!!!

לא... לא מאדון "אז נדברו"... מצד העלון שלי אין שום בעיה... אדרבה... רק עשית לי פרסומת. אבל את ההתנצלות אני מבקש ברמה האישית **שביני לביןך**... מה כתבת?? אז נפרדו???

מה... אתה באמת חושב שאתה הולך להיפרד ממני?? **תשכח מזה!! אנחנו לא נפרדים!!** אנחנו נמשיך להיות חברים!!! אנחנו **יחד** נביא את הגאולה... אנחנו **יחד** נביא משיח... **יחד** כולם קדושה ישלשו וכתר ניתן לה' אלוקינו... אנחנו **יחד** נפגש בירושלים עיר הקודש... ואנחנו **יחד** נעמוד בפקקים בשערייך ירושלים עיר שחוברה לה **יחדנו**... אתה לא תתפטר ממני כ"כ מהר!!! בין תרצה ובין לא תרצה... שנינו נפגש יחד בלשכת החותמות ובלשכת הנסכים...

אני דורש התנצלות!!! אני לא מסכים **לאז נפרדו**... אני דורש **"אז נדברו"!!!!** כן... אז נדברו יראי ה' **איש אל רעהו** ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרונות לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו..."

יש לנו מלחמה עקובה מדם!!!! המלחמה שלנו האמיתית היא לא על קדושת ירושלים ולא על נציגי עירייה למיניהם... זה הסיפור הקטן שלנו... ו"ב"ה הוא מאחורינו... המלחמה האמיתית שלנו זה מול הרשת האלחוטית!!!! מול כתבות הנייעס הקלוקלים!! מול הפוליטיקאים שמחפשים אש... ומול קוי הנייעס שצמאים לדם!! הם מתעים אותנו... הם מסכסכים בינינו... **הקב"ה שונא אותם!!!! הקב"ה שונא אותם!!!! אבא שבשמים שונא ומתעב אותם!!!!** ו... וגם אנחנו!!!! גם אנחנו נשנא אותם!!!! את כל השנאה שעד עכשיו הייתה בינינו... תקח אותה כמות שהיא ותכוין אותה כלפיהם!!!! השנאה האמיתית היא אליהם!!!! הם!! הם רצו להשניא אותנו אחד על השני... ואנחנו לא ניתן להם את זה... חיל בלע ויקיאנו... אנחנו נפליט את השנאה מהמקום הלא טבעי שלה... ונשים אותה במקום הנכון והראוי לה! נקבל על עצמנו להתנתק מכל קוי הנייעס למיניהם... ומכל הכתבות הפוליטיות המגעילות... מכל הפרשנויות המסריחות האלו... תזכור שוב ושוב את מה שלימדו אותי בחידר: המריח הוא המסריח!!!! מי שמחפש לרחרר ולמצא סירחון... הוא הוא המסריח הראשי!!! (זה פסוקים מפורשים במשלי ורבינו יונה בשע"ת ואכמ"ל...)

דיי!!!! כל כלב בא היום שלו... הגיע הזמן לעשות סוף לרגשת פועלי און... הסוף לאותם שיחפשו עוולות תמנו חפש מחופש וקרב איש ולב עמוק (עיין תהילים סד...) **אני בטוח במאת האחוזים!!!!** שאם תקבל על עצמך להתנתק מהשיח המרושע הזה ששמו פוליטיקה חרדית... בטוח שתראה ישועות!!!! בטוח!!! כי הצער שיש לאבינו שבשמים מזה שאתה שם... הוא צער גדול מאוד... וכשתנתק מזה יהיה לו יתברך קורת רוח... ובטוח שזו תהיה שעת רחמים ועת רצון לפניו... תנסה את זה... תבדוק...



שבט אשר-- שמאשר!!!

השבע נתמקד אם ירצה ה' שבט אשר!!! ובכן: **אשר!!!** מה המשבצת של שבט אשר??? מה התפקיד היחודי שלו? מה הדגל של שבט אשר???

ובכן: כשלא ילדה את אשר, היא אמרה "באשרי כי **אשרני** בנות ותקרא את שמו אשר..." כתוב כאן: שאשר נקרא מלשון אישור!!! על שם אישור!!! זה מהותו של שבט אשר!!! התפקיד של אשר הוא "**לאשר!!! לתת "אישור"!!!** אשר הוא קטנם של שבטים... הוא הבן הקטן של השפחה של האשה השניה של יעקב... (אמנם ליעקב אבינו יש בן זקונים ששמו יוסף... יש בן עוד יותר קטן ששמו בנימין... אבל עדיין שניהם בני רחל שהיא עיקרו של בית... לעומת אשר שהוא הבן של השפחה של לאה... האשה השניה של יעקב אבינו... ממילא מהבחינה הזו אשר נמצא בסוף הרשימה... בתור כח מאסף שמגיע אחרי כל השבטים) התפקיד העיקרי של אשר זה לאשר את כל השבטים!! אשר עומד בסוף... בסוף כל השבטים... מסתכל על כולם מלמטה למעלה... **ומאשר אותם!!!** כן... אשר יודע להעריך כל אחד מהשבטים... אשר מעביר לנגד עיניו את כל אחד מה"א שבטים והוא מהנהן בראשו ואומר: כולם אהובים כולם ברורים כולם גבורים כולם קדושים וכולם עושים באימה וביראה רצון קונם, וככככולם מקבלים עול מלכות שמים זה מזה ואומרים קדוש...

עכשיו: אני רוצה שתבינו: רק אשר יכול באמת לאשר!!! כי כל אחד מהשבטים נמצא עדיין בעמדה מסוימת... לכל אחד מהשבטים יש תפקיד... לראובן יש את התפקיד האחראי שלו בתור בכור והוא צריך לעמוד על השליחות שלו ולמסור נפש על זה... ולשמעון יש את הבחינה של הגבורה שלו, ללוי יש את התפקיד היחודי משלו... ואפילו יהודה... שבבחינה מסוימת הוא מלך ותפקידו לאחד את כל הקצוות אבל עדיין... סוף סוף גם יהודה הוא בר פלוגתא של יוסף שגם יוסף נקרא מלך... בקיצור: לכל אחד מהשבטים יש תפקיד ושליחות מיוחדת משלו והוא עסוק בלייצג אותה ולהתבצר בה!!! אבל אשר??? אשר מגיע אחרי כולם ואומר: זהו... ה"א שבטים עשו בשבילי כבר את כל העבודה... אני כבר לא צריך לתפוס שום תיק... אני לא צריך לאישי שום עמדה... לי לא נותר אלא לקחת כמה צעדים אחורה ולהסתכל על כולם במבט אחד כולל ומקיף ולראות איך שהכל נהפך להיות פזל אחד מושלם... איך ש"כולנו בני איש אחד נחנו"!! כולנו עם ישראל אחד מושלם!!!

פונה אלינו אשר ואומר: תבינו... אם הייתי ראובן או שמעון לא היה לי רשות לאשר את כל השבטים... אם הייתי שמעון אז הקב"ה נתן לי שליחות להיות קנאי ולעמוד על המשמר... אז אין לי רשות למעול בתפקידי ולחבק את עם ישראל ולהגיד כולם אהובים... אם הייתי יהודה לא היה לי רשות לאשר את יוסף... מה אעשה שאני חולק על יוסף... יוסף תובע צידקות ללא פשרות... ואני יהודה מבין שיש גם תשובה... יש "צדקה ממני"... יש יום שאחרי הנפילה... יהודה לא יכול לאשר את יוסף!!! יהודה חייב לעמוד על שלו ולהיות "עזר כנגדו" של יוסף... הוא חייב להיות קונטרס של יוסף... אבל אני-אשר??? אני מגיע אחרי הכל... כל התיקים מאוישים... כל העמדות תפוסות... ממילא אני כבר לא צריך לתפוס שום עמדה... לי לא נותר אלא

לעמוד ולהסתכל על כל ה"א שבטים ולאחד ביניהם ולחתום אותם ולתת להם אישור סופי!!!!!! זהו גופא העמדה שלי!!! זה התפקיד שלי!!! זה המשבצת שלי בתור השבט ה"ב..."

אשר-- על שם שהיו מאפרים אותם כל שומעי גאולתו וגדולתו, שנאמר: ואישרו אתכם כל הגוים

ואתה חושב ש-קל להיות אשר??? ממש לא!!! אשר משלם על זה מחיר יקר!!! אשר נאלץ להיות מנודה במשך הרבה שנים על האישור שלו!!!

לאשר יש בת ששמה סרח... היא הנכדה הכי מקורבת לסבא ישראל... בטח... היא הנכדה שהכי מבינה את סבא... והיא כל הזמן יושבת ושרה לו: עוד יוסף חיי!!! סבא... אני אומרת לך עם יד על הלב: שיוסף חיי... גם אם כולם מתנגדים ומפקיעים את יוסף... גם אם כולם אומרים שהדרך של יוסף שווה נעליים... אבל אני בת של אשר... ואבא שלי לימד אותי לאשר!!! להבין ולהכיל ולהפנים שיש אישור לכל ה"א שבטים...

ועקב אבינו היחיד שמסכים עם אשר ועם סרח... בטח... ישראל סבא הוא היחיד שעומד מלמעלה ויודע להקיף את כל המכלול של דרך ישראל סבא והוא יודע שצריך את כל הפזל של שנים עשר שבטים... בשלב זה רק יעקב אבינו ואשר (וסרח) מסכימים עם זה... אבל כל ה"א שבטים??? לא!!! בשלב זה כל אחד באמת צריך להתבצר ולעמוד על שלו... וממילא השבטים כועסים על אשר ומנדים אותו... הם בטוחים שהוא עבר על השבועה וגילה לסרח אודות מכירת יוסף... אחרת מאיפה היא יודעת להגיד שעוד יוסף חיי... מאיפה היא הוציאה את המידע החסוי הזה שיוסף חיי??? הרי אפילו בבואה היא לא יכולה לדעת את זה... שהרי גם הקב"ה הצטרף למנן של החרם... נני... אז באמת מאיפה סרח יודעת לשיר לסבא ישראל שזה בסיידר... יוסף בחיים???

נו... מה עונה אשר להגנתו??? אחי היקרים... לא!! אל תנדו אותי!!! אל תחשדו בי שגיליתי חלילה לסרח שיוסף חיי... לא!! חלילה!!! לא עברתי על השבועה!! נו... אז מה כן??? **תבינו אותי: לי קוראים אשר!!! ותפקידי לאשר!!!** אני עומד ומסתכל על כל השבטים ממטה ולמעלה ומאשר אותם... אני מאשר את ראובן שמעון לוי ויהודה וממילא אני יודע גם לאשר את יוסף... הבת שלי סרח קיבלה ממני חינוך שכל אחד משבטי י-ה זה דברי אלוקים חיים... וממילא לא יכול להיות שיוסף מת!!! כי אחרת אין כלל ישראל... ובאמת סרח בת אשר היא הנכדה היחידה שמצליחה לעודד את רוחו של ישראל סבא ולהפיח בו תקווה... יעקב אבינו יושב ובוכה... בוכה על כנסת ישראל שאיננה... על התיקון השלם שאיננו... וגם אחרי ש"ויקומו כל בניו וכל בנותיו לנחמו..." הרי "וימאן להתנחם..." למה???? כי כולכם באים אלי ומה אתם מנחמים אותי? סבא זה בסיידר... כלל ישראל יכול להסתדר בלי שבט אחד... אפשר להסתדר גם בלי יוסף... **אבל אני ישראל סבא יודע שאי אפשר!!! אי אפשר!!!** ממילא אתם לא מנחמים אותי... הנחמה שלכם רק מצערת אותי... וימאן להתנחם!! אני ממאן ודוחה נחמה מסוג שכזה!!! הנוכחות של כולכם לא עוזרת לי... **היחידה!!!** היחידה שבאמת מבינה את

ישראל סבא זה סרח... היחידה שמסכימה עם סבא זו הבת של אשר... והיא אומרת לישראל סבא: נכון סבא... באמת אי אפשר בלי יוסף!!! ולכן!!! לכן אני מאמינה באמונה שלימה שעוד יוסף חיי... מסיים אשר ואומר: **אנא אחי... אל תנדו אותי... אל תרחיקו אותי... תבינו את התפקיד שלי... אני מאשר אתכם!!!** אני עומד למטה ומצביע על כולכם ונותן לכם אישור ואומר: כל אלה בני ישראל שנים עשר... ימים יגידו ואשר יקבל שכר על נידויו... אשר יתברך בשמנה לחמו... ברוך מבנים אשר... השידוכים שלו יהיו השידוכים הכי טובים... בסופו של דבר התיקון יהיה שכולם יאשרו את אשר!!!

אבל עד אז... אשר נחשב כמו "עוף מוזר..." אשר הוא היחיד שלא תופס שום עמדה... רק עומד מאחור ומאשר את כולם... איזה מוזר הוא... אין לו שום השקפה... אין לו דרך סלולה... רק להגיד שכולנו בני איש אחד נחנו... כן!!! ימים יגידו ויתברר שהוא היחיד שהבין את ישראל סבא!!!

קעת נחזור אלינו: לאיזה שבט אנחנו שייכים??? לשבט ראובן או שמעון או לוי או יהודה?? לא יודע!!! (וגם אם יש לי כל מיני תאוריות מרתקות אני לא אגיד אותם כאן...) **מה שברור דבר אחד:** שהיום בדורנו... היות וכמעט אף אחד מאיתנו לא יכול להצביע בצורה ברורה שהוא שייך לשבט מסוים... אז גם אם אתה מתחבר לשבט מסוים ואתה מזדהה עם הדרך המסוימת שלו... עדיין אתה מחויב לכל אחד מה"ב שבטים!! כמו שבדורנו כל אחד מאיתנו יכול לגור באיזה נחלה בארץ ישראל (למרות שארץ ישראל מחולקת לשבטים ופעם לא היית יכול לגור בנחלה אחרת...) כך גם כל אחד מאיתנו מחויב לכל אחד מהשבטים... ממילא כל פעם לפי העניין אנחנו צריכים לנהוג לפי אחד מהשבטים... פעם ככה ופעם ככה... לפעמים אתה צריך לתפוס את האחריות של ראובן... לפעמים צריך למשוך בחרב הגבורה של שמעון... לפעמים צריך לאחוז בדעת תורה של לוי... ולפעמים צריך להיות "תופסי התורה" כיששכר... וכו' וכו' **ואין בזה כללים!!!**

ולכן אני קעת פונה אליך קורא יקר: אני מציג לפניך את הדברים כמות שהם: **קעת במאמר הזה כתבתי על שבט מסוים!!! שבט אשר!!!**

איך אני יכול לדעת האם אני קעת צריך לתפוס בדרכו של שבט אשר או לא?? איך אני אדע מתי צריך לתפוס את הכינוי של סרח ולשיר עוד יוסף חיי... ואילו מתי צריך להניח את הכינוי ולתפוס את כל הזיין של שמעון ולוי או לכה"פ את האחריות האישית של ראובן... או האחריות הציבורית והגדודית של שבט גד?? אז ככה: **המאמר הזה לא מיועד למי שיש לו מה לעשות... אלא למי שאין לו הרבה מה לעשות!!!** אם יש לך כח להשפיע... וקבלת הוראה מהרב שלך לפעול בשביל משהו... ומתוקף תפקידך אתה צריך ויכול לייצג את אחד מ"א שבטים... ואם תלחם ותצעק ותריב אתה יכול להועיל במשהו... בבקשה... לך בכוחך זה והושעת את ישראל... אתה עושה את שליחותך... יהי רצון שתצליח בזה ושלא תכשל חלילה... **אבל!!! אם**

מה שבאמת היה! ובזכות זה!!!! גם אחרי חורבן בית המקדש... עדיין נשאר משהו... נשארו כל התנאים קדושי עליון שאנחנו פוגשים את קבריהם בגליל העליון ואנחנו לא מבינים מה הם עושים שם... איך רבי שמעון הגיע למירון... ואיך רשב"ג הגיע לציפורי?? ואיך הלוי השוער רבי יהושע בן חנניה הגיע לטבריה?? כן... הם ברחו... ממי הם ברחו?? מטיטוס?? מאספסיינוס?? מאנדרינוס??

לא! הם ברחו ממחלוקת!!!! כשטיטוס הגיע... זה כבר היה מאוחר... היה כבר מצור וא"א היה לצאת... הם ברחו כבר ארבעים שנה קודם החורבן יחד עם הסנהדרין שגלתה לחנויות. ויחד עם השכינה שגלתה גם היא עמהם... נו... ומה נשאר בירושלים?? מחלוקת וטיטוס ובית חרב.

אז חשבתי לעצמי... קדימה... ירושלמים יקרים: אם יש אצלכם כזו מחלוקת תתפסו את הרגלים ותעברו לגליל העליון... יש ציפורי, אבנית, עכברא, ארבל, קציון, ביריה, פקיעין, ברעם, גוש חלב (אגב: כל שמות הערים האלו שמיניתי כעת... זה לא סתם!! זה שמות מובהקים של ערים שהיו גרים שם גדולי התנאים וגם קבורים שם עד היום הזה... אז מה חסר לך גם לעזוב את ירושלים כמו אותם תנאים ולגור שם...??) **ככה חשבתי עד מוצאי**

הבחירות!!!! אלא שאז פתאום קבלתי טלפון מלונדון... יהודי מתקשר אלי ואומר לי: ישר כח!! מה יש?? כתבת בעלון שלא לדבר על הפוליטיקה של הבחירות... ובזכותך התחזקתי... וקבלתי על עצמי פה בלונדון שלא לדבר על הבחירות בארץ ישראל והצלחתי... אמרתי לעצמי: רבש"ע: אם בלונדון צריך להתחזק שלא לדבר על הבחירות בארץ ישראל... אז מה יעזור לירושלמי שיברח לצפון...?? אז זהו!! ירדתי מזה!! ירושלמים... אין לכם לאיפה לברוח... לא יעזור לנו שנברח... אפילו עד לונדון זה ירדוף אחרינו... לכן אין לנו ברירה... סגר עלינו המדבר!! האופציה של המרחק הגיאוגרפי כבר לא רלוונטית!! וממילא אין הדבר תלוי אלא בי!! אני מחליט לתפוס את עצמי לידיים ולהתנתק מכל הפוליטיקות... אני מחליט לבנות טריטוריה פרטית ונקיה משלי... אני אוהב את כל כלל ישראל... זו סוגלה לעשירות...

ונייעסתי... בקיצור: מאוד רציתי להתפקד למפלגה של אשר... אבל היה לי נורא משעמם... הרגשתי כמעט מנודה... אתה יודע מה זה לחיות בשבועות האחרונים ולהתעקש שכולם אהובים כולם ברורים...?? זה משעמם!!!! אתה מחוץ לעניינים... אז לא הצלחתי... ואני חושב שאתה תבין אותי... אבל אבא שבשמים?? מה אני אענה לו???

ישראל סבא?? מה אני אענה לו??

מעטים מעטים מסוגלים לאייש את התפקיד המנודה של אשר...

אבל חכו חכו... ימים יגידו... ובעוד קצת יותר משבועיים מגיע חנוכה... ופתאום הכל נעצר!! מחפשים שמן טהור למנורה ומוצאים רק ליום אחד... וצריך כעת נס **שבעה ימים תמימים** עד שיביאו שמן טהור חדש!! **סליחה: למה שבעה ימים???** למה צריך להמתין כל כך הרבה זמן?? מה הבעיה...?? חסר במקדש שמן...?? נו... בשביל מה יש לנו הר הזיתים...?? בטח יש שם זיתים... שילכו חמש דקות לשם וימסקו זיתים ותוך כמה שעות יהיה שמן למנורה... **אה...?? למה צריך לחכות שבעה ימים???**

מה התשובה?? כי שמן משובח למנורה ? ? ! אפשר להביא רק אי שם מתקוע שבנחלת אשר הרחוקה... שנתברכה בשמן!!!!

תבין: המנורה היא מקשה אחת של שבעה נרות... המנורה מאחדת את כל הקצוות... לכזו מנורה צריך גם שמן מתאים!!!! שמן שמגיע גם הוא ממי שמאחד ומאשר את כל הקצוות... ולכן השמן של המנורה מגיע מנחלת אשר שמאשר... לכן כלל ישראל יחכו שבעה ימים... המנורה תחכה שבעה ימים... **ואפילו הנס!!!! הנס גם יחכה שמונה ימים...** (וכל עם ישראל לדורותיו ידליקו נרות שמונה ימים) והכל כדי שילכו שלושה ימים עד נחלת אשר הרחוקה... ימסקו ויכתשו זיתים יום אחד ויחזרו עוד שלושה ימים, העיקר שהמנורה תקבל את השמן הטהור. מאיפה? מנחלת אשר!!

אתה נמצא במצב שלי... שכנראה הגעתי מאוחר וכבר כל התפקידים מאויישים... כל מי שכבר צריך לעשות משהו בשביל הצלחת המערכה כבר עשה את העבודה שלו מצוין... ויש כאלו שגם עשו את העבודה יותר מידי טוב... ואני מרגיש ממש ממש מיותר... נו... אז מה התפקיד שלי ושלך כעת???

ברגע שכל הי"א תיקים של כנסת ישראל מאויישים!!! כעת אין לנו אלא להיות שבט אשר!!! בא ונאשר!!! בא ניקח מאה צעדים אחורה ונסתכל על הטוב ועל היפה שבכלל ישראל... בא נתבונן ונגלה עד כמה שצריך את כולם... בא נעשה מאמץ להכיל את כולם באופן ש"מיניה ומינה יתקלט עילאה..." **אני חוזר ומדגיש: לא לכל אחד יש רשות להיות אשר!!!** לראובן שמעון ולוי ויהודה אסור להיות אשר... יש להם תפקידים מנוגדים והם צריכים להתבצר בתיקים הנקודתיים שלהם ומשם להשפיע עלינו... **אבל אם אתה מגיע ואתה מגלה שהעסק בשליטה...** וכלל ישראל מסתדר היטב בלעדך... והי"א שבטים עושים את העבודה מצוין מלבדך... אז אנא... תעשה טובה... עדין שבט הי"ב חסר... חסר את האישור הסופי... חסר את אותו שבט אשר שיקח את הכמה צעדים אחורה... ויתנתק מכל שייכות פוליטית... ויסתכל על כל המכלול של כלל ישראל בעין חיובית ויגיד: כולם אהובים כולם ברורים... יחד ככככולם קדושה לך ישלשו...

אנשים התקשרו אלי ואמרו לי: תכתוב על הבחירות... תנקוט צד... תתגייס למערכה... תחזק את הצד הזה והזה והזה... **אז זהו!!!!** שבהתחלה באמת חשבתי שצריך לפעול... ובלילה באמת חלמתי חלום שגדולי ישראל נוקשים על דלת ביתי ופונים אלי ישירות ומתחננים לפני שאני אתגייס למערכה שאחרת... אם אני לא אתערב בענייני הבחירות וכו' אז מה יהיה עם כלל ישראל?? ואז בענוות חן נאלצתי להסכים לבקשה... ומאז אני נושא על שכמי את העול להוביל את כלל ישראל...

דא עקא שהתעוררתי... והתברר שזה היה חלום!!!! לא!! אף אחד מגדולי ישראל לא פנה אלי... ולא רק שלא פנו אלי אלא גם הסתכלתי ימינה ושמאלה וראיתי שב"ה כלל ישראל מסתדר טוב מאוד גם בלעדי... המודעות היו מספיק גדולות בלעדי... והרמקולים היו מספיק רבי עוצמה בלעדי... והפשקוליים היו זרוקים על הריצפה עוד לפני שהתעוררתי בבוקר... וגם בתחום של המכות והאלימות... אף אחד לא ביקש את עזרתי... ומכל זה הגעתי למסקנה שכנראה בכל הנוגע למערכת הבחירות כל התפקידים כבר מאויישים... וכל האנרגיות כבר עובדות שעות נוספות... ולכן!!!! היות ואין לי מה להוסיף!!!! הרי זה בדיוק הזמן לחבור למפלגתו של אשר!!!! לעמוד מרחוק... **ולאשר!!!** לאשר את כל הי"ב שבטים... לאהוב את כולם... ולדעת שצריך את כולם!

ומה אתה חושב?? קל להיות אשר...?? ממש לא!!! הלוואי והייתי מצליח... מאוד מאוד היה קשה להיות אשר!! ואני חושב שזה יהיה גם שקר וגם גאווה מצידי לומר שהצלחתי להיות אשר בימים אלו... היה כזה נייעס עסיסי... כזה עקשען... שאני מודה- לא עמדתי בזה!!! נגררתי ודיברתי

כי כשרואים ש-עיר האלוקים מושפלת עד שאול תחתיה וכולה אכולה ממחלוקת... הדבר המועיל היחיד שאפשר לעשות זה לברוח!!!! פשוט לתפוס את הרגלים יחד עם "יבנה וחכמיה" ולהתרחק כמטחוי קשת... למצא אדמה חדשה... (לא חרוכה...) ולהתחיל לבנות הכל מאפס... כל זמן שאתה בתוך הבלגן אתה בע"כ חייב לתפוס עמדה... אבל כשאתה בורח... הרי משם אפשר לאשר את כלל ישראל ולבנות אותו מחדש!! **זה**



מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו...

השנה שלוש לפנות בוקר... חכמי ישראל עומדים ברטט של קדושה בחדר ההמתנה... ומטיים את אזנם לשמוע את קולו המתקן של כינור דוד... ואת המיית הלב המשתפכת של אדונו דוד כיצד הוא מתרפק באהבה ומשורר בדבקות עצומה וברוח הקודש לקונו... "בדיחא דמלכא..." כעת אסור להפריע לדוד המלך... כעת הוא בדבקות עצומה עם הקב"ה... כעת **נפשי לה'!!!** משומרים לבוקר עד שומרים לבוקר...

מי שצריך את המלך שישמור ויצפה לבוקר... עד אז דוד משורר ומתפלל. נאנח ומודה לה'... הכל לפי הענין.

הגיע עלות השחר... ונכנסו חכמי ישראל אצל המלך דוד... אדונו המלך: עמך ישראל צריכים פרנסה...

דוד המלך מנסה לבדוק מאיפה אפשר להרחיב את מעגל ההכנסה... מפה ומשם... אבל אין... אין הקומץ משיביע את הארי ואין הבור מתמלא מחולייתו... טוב... דוד המלך מקבל החלטה של מלך!!! פלגי מים לב מלך ביד ה'... החלטה שיוצאת מפי המלך זה גזירת עליון... מיד יועצים באחיותופל ונמלכים בסנהדרין ושואלים באורים ותומים אם פנינו לנצחון או לתבוסה... ויוצאים לדרך...

מגיע הרגע שלפני בניית מחנה המלחמה... כל אנשי הצבא מתכנסים. ומשוח המלחמה פותח בדבריו ואומר:

מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו... באותו רגע האברך ר' נפתלי חוזר מעורכי המלחמה... אמנם הוא כבר עבר את השנה ראשונה לנישואין... אבל רק לפני חצי שנה הוא סגר חוזה על הפרויקט בבית שמש והוא עדיין לא קיבל טופס 4... אז זה נקרא שהוא בנה בית חדש **ולא** חנכו... ולכן הוא לא יוצא לקרב עצמו אבל הוא כן מחויב לדאוג לענייני אכילה או לשמירת חפציו... לעומת זאת חבר שלו מהבנין ממול... הוא כבר כן קיבל טופס 4 ושבוע שעבר הוא קיבל מפתחות... ממילא הוא כבר נקרא בנה בית חדש וכן חנכו!!! ולכן הוא פטור לגמרי... גם מהיציאה לקרב וגם משאר צרכי המלחמה... הוא בכלל "נקי יהיה לביתו"... הוא נפטר לגמרי... ומה אתה חושב... גם ר' עמרם בגיל הארבעים מצא את עצמו חוזר מעורכי המלחמה... בטח... הוא כבר שנים מחכה להקצאת קרקע... וסו"ס היו בחירות והרשות התחלפה ורק כעת הוא קיבל את ההקצאה של הבנין הנוטש לצורך פעילות החסד שבבעלותו... אז גם הוא חוזר כעת מעורכי המלחמה... אבל דווקא ר' יצחק שהוסיף מרפסת בסוכות האחרון ואשתו הייתה בטוחה שהוא יחזור... אבל לא!!! קיי"ל שמרפסת זה לא בית... ואל תשאל... היה אחד שקנה דירה בהר יונה והוא כבר קיבל מפתחות ויכל להיכנס... אבל הוא משום מה החליט להמשיך לגור בקרית ספר עד סוף החורף... היות והבית שלו נשאר נטוש!! זה נקרא שהוא לא חנכו... ולכן הוא לא נפטר לגמרי מהמלחמה... אבל אם הוא היה זריו ונכנס כבר לבית... הרי עכשיו הוא היה נקי לביתו... לא חבל???

משוח מלחמה ממשיך ואומר: ומי האיש אשר נטע כרם ולא חיללו ילך וישוב לביתו... באותו רגע יורם מסתובב וחוזר... כן... הוא נטע כרם בדיוק בט"ו באב לפני שנתיים וחצי... עברו 44 ימים וכשהגיע א' תשרי עלתה לו שנה, לאחמ"כ הוא חיכה עוד שנתיים תמימים, ובראש השנה האחרון עקרונית הסתיימו שנות הערלה לנטיעה, אבל מה נעשה שבמשך השנתיים האלו הגפן נהפכה כבר לאילן, ולכן צריך לחכות עד ט"ו בשבט הקרוב, שלתאריך הזה כל המשפחה כבר מחכה בכיליון עיניים... ביום הזה מתחילים למנות שנת נטע רבעי, כן!!! אם אני כעת למלחמה אני כל הזמן אחשוב על ט"ו בשבט הממשמש ובא שמי יודע אם אזכה להיות שם... אני הראשון שמבין למה אדם כמוני לא יכול לצאת למלחמה...

וגם החתן המאורס הבה: שלמה הי"ו... גם הוא חזר מעורכי המלחמה... כן... יום אחד התפרסם ששלמה מתארס... ואז הראש ישיבה הוזמן ושלמה נתן טבעת לכלה ואמר לה: הרי את מקודשת לי בטבעת זו... הראש ישיבה בירך ברכת אירוסין... וכולם אמרו מזל טוב והתפזרו איש איש לביתו... גם הכלה הלכה לבית הוריה ומכאן ואילך היא אסורה לכל העולם... ושלמה נקרא מאורס... מאורס כזה שחוזר מעורכי המלחמה (למעט מאורסים מהסוג המקובל בדורינו שאין לזה שום תוקף של אירוסין... זה רק תנאים בעלמא...)

ואז המשוח מלחמה סיים במשפט המחץ!!! מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו... אוי אוי... כאן כבר מאות רבות של אנשים תפסו את הרגלים ובראש מורכן הסתובבו לאחור... הם גם קיבלו מכות על עצם הניסיה... אבל מה אפשר לעשות... לפני שבועיים דברתי באמצע חזרת הש"ץ... אני ירא ורך הלבב מפני עבירות שבידי... לפני שבוע דברתי נייעס ולשה"ר... אני כבר לא ראוי להיכנס לתוך מחנה ישראל... כי תצא למחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע... אני לא מרגיש שאני מסוגל לגמרי להישמר מזה... עכ"פ המשוח מלחמה סיים את דבריו... מי שחזר חזר... והשאר נשארו צבאות ה'...
...אבל כעת אני אגלה לך סוד!!! מידע שבדרך כלל מעדיפים להסתיר אותו...

ש... שכל מה שכתבתי כאן אודות משוח מלחמה **הוא לא רלוונטי** ביחס למה שמתרחש עכשיו ברצועת עזה... **ואתה יודע למה???** כי מה שדברתי כאן זה מלחמת הרשות!!! כשמדובר במלחמה שכל מטרתה היא שעמך ישראל צריכים פרנסה ורוצים להרחיב גבולם... זה נקרא מלחמת הרשות... וכאן יש דין של משוח מלחמה שעומד ומסנן את הלוחמים אחד לאחד... **אבל!!! כשמדובר באויבי ישראל...** באויבים שמאיימים על עם הנבחר ויורים עליהם חיצים ובלסטראות... כאן זה לא מלחמת הרשות!!! אלא מלחמת מצוה!!! ככזו מלחמה אין משוח מלחמה ואין סינונים... על מלחמה כזו נאמר: "יצא חתן מחדרו וכלה מחופתה..." כולם יוצאים במלחמת מצוה יחד עם ארון ברית ה'... ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך... לא נותר לנו אלא להתפלל השיבה שופטנו כבראשונה ויועצינו כבתחילה ונזכה לראות פני משיח צדקנו שינקום נקמת דם עבדיו השפוך. ועד אז!!! שלא יגידו שאני מסית לרצח... עד אז השקפת התורה היא שאסור לנו להתגרות באומות וכו'. אסור לנו לצאת לא למלחמת הרשות וכ"ש שלא למלחמת מצוה... אנחנו כן צריכים להתפלל על אחינו בשרינו שנמצאים תחת ההתקפות... ולא פחות מהם על אחינו הצעירים שנמצאים בחזית שישובו בשלום לבתיהם...
עכ"פ גם במלחמת מצוה... שאפילו חתן מחדרו יוצא... אבל יש מישהו אחד ויחיד שאנחנו לא מסכימים שיצטרף איתנו למלחמה!! נתחש מי?? דוד המלך בכבודו ובעצמו!!! עם ישראל עשו ווטו והתחננו לדוד המלך... אנא... תשאר בירושלים!!! ולמה? כי תהיה לנו מעיר לעזור - בתפילה!!! אנחנו צריכים אותך בירושלים... ששם אתה תגיד עלינו... מה תגיד?? את ספר התהילים!!! ואכן דוד המלך נמצא בקרב בחזית התפילה...

ותנחש איזה פרק דוד אומר ומחבר בשעת המלחמה??? יענך ה' ביום צרה!!! זה לשון רש"י שם (פרק כ')

המזמור הזה על שם שהיה שולח את יואב ואת כל ישראל למלחמה והוא היה עומד בירושלם ומתפלל עליהן כענין שנא' טוב כי תהיה לנו מעיר לעזור ואמרו רבותינו אילמלא דוד לא עשה יואב מלחמה...
אלה ברכי - יש מן האומות שבטוחים ברכי ברזל שלהם יש שבטוחים בסוסיהם אבל אנחנו בשם ה' נזכיר כי לו הישועה... המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד.

"למען לא נבוש..."

מושגים בסיסיים בהלכה.

עונת המעבר בעיצומה... והוירוסים משתוללים... כן... כל התופעות לוואי השליליות של עונת המעבר מגיעים בעקבות דור המבול שמחמתו הקב"ה שינה את תכונת העולם וחדש את המושג של שיש עונות המתחלפים של השנה זרע וקציר וקור וחום... (רבי שמואל בר נחמני שהיה חושש בראשו בעונת המעבר היה אומר: ראה מה עשה לנו דור המבול. עיין בראשית רבה נח ל"ד) עכ"פ זו העונה... וה' יעזור שכולנו נעבור אותה בשלום ושיהיה לכולנו חורף בריא...

עכ"פ... כמה הערות מצויות בימים אלו:

א. מי שסובל מכאבי בטן, וכשהוא מגיע להתפלל שחרית, חושש שיצטרך לצאת כמה פעמים גם באמצע התפילה, יכול להתעכב מלהניח תפילין עד לאחר ישתבח, (אבל לכתחילה עדיף להניח קודם עניית ברכו), עכ"פ אם חליץ תפילין באמצע ברכות ק"ש ויצא לצרכים גדולים, צריך לחזור ולברך על התפילין, ויכול לברך בין הפרקים (דהיינו בין ברכת אהבה רבה לק"ש...) ואם מניח בתהילות לקל עליון, יניח בלא ברכה ויברך רק לאחר שמו"ע, אנג: כאן יש לחזור ולהבהיר: שרק אם נפנה לצרכים גדולים, אבל בצרכים קטנים הכרעת המ"ב שלא יברך.

ב. בנוגע לביקור חולים, מקובלנו שאדם שחלה יום אחד אין ראוי לבקר, שמו מקרה הוא, ואדרבה, אם מבקרים אותו זה רק מחריד אותו שמוזיקים אותו לחולה, אלא רק מיום שלישי ואילך, וגם אז לא יבקר אדם לא בשלוש שעות ראשונות של היום ולא בשלוש שעות אחרונות... עכשיו בינינו... עיקר הביקור הוא מלשון ביקורת, לדאוג לחולה לכל צרכיו... סו"ס אדם שהוא לא במיטבו... כל דבר הכי קטן הפך אצלו למסורבל שבעתיים... וכאן המקום שלנו לעזור לו... (לדוגמא: יש כאן בחור ששוכב במיטה עם חום, והראש שלו כואב, הוא כעת צריך אקמול או אפילו כוס תה חמה (ואולי אפילו שמיכה נוספת), כשאדם נמצא במצב דפוק שכזה ובדיוק עכשיו נדרש ממנו לחפש את מי שממונה על ג"ח תרופות, ולהפוס אותו... ולקחת ממנו את המפתח, ואז ללכת לארון ולהוציא את הכדור... בשביל אדם שלא מרגיש טוב זה כמו לטפס על הר נבוה... ואילו אתה שבי"ח מרגיש טוב, בשבילך זה עניין של שניות... כמו כן: אם הוא צריך ללכת לקופת חולים ובשביל זה הוא צריך לחכות לטלפון ציבורי שמתפנה, ואז להתקשר ולקבוע תור, ואח"כ עוד לחכות חצי שעה בבית מרקחת... הרי בשביל מי שסובל שפעת זה מאמץ כ"כ גדול שהוא כבר מעדיף להישאר במיטה... אז הנה!!! כאן המקום שלך "לבקר" אותו, ולעזור לו, ולקצר לו את הבריקורטיה...)

ג. יש וירוסים שידועים כמדביקים במיוחד, מי שסובל מוירוס שכזה, צריך להתחשב בסביבתו, ולעשות מאמץ עליון לשמור על כל מה שנוגע לסטריליות והגיינה... ואם הוא לא מסוגל או שישאל שאלת חכם, אולי כדאי באמת ללכת הבייתה, (וכבר היו מקרים מעולם, שיותר מחצי בחורים מהישיבה נדבקו והישיבה הושבתה קרוב לשבוע ימים)
ה. אתה לא מרגיש טוב?? אתה מרגיש עם זה דפוק?? חבל לך על הימים היקרים שאתה מפסיד... והכי הכי: אתה מרגישים שכולם המשיכו הלאה... ואילו אתה נשארת מאחור... מפגר אחרי כולם... תנוח דעתך!!! הירושלמי אומר: שאחרי שאדם מבריא מחולי הוא מקבל רוח מחודשת ורעננה עוד יותר ממה שהיה לו לפני כן, שנאמר: "הרופא לכל תחלואיכ... תתחדש כנשר נעורייכ", ומהסיבה הזו ר' יוחנן שלא היה נוהג להניח תפילין כל היום מחשש של גוף נקי, אבל אחרי שהוא היה מבריא מחולי, הוא היה מרשה לעצמו במשך שלושה ימים להניח תפילין... גם בגלל המירוק מהעונות, וגם בגלל הרענונות הגופנית (תלוי במפרישי הירושלמי), כך שאתה לא מפגר אחרי כולם, יש לך קרש מקפצה להשלים את החסר.

הצעיר על חוף הים עם הדגל השחור – וימאן!

היה זה לפני חמש מאות שנה... ממלכת ספרד או הייתה בשיא תוקפה... והמלך שרצה להרחיב את ממלכתו מימן תקציב נכבד לשיגור צי של אניות ההפלגות הרחוקות לאיי הים בשביל לכבוש עוד ועוד איים ולצרף אותם לטריטוריה של ממלכת ספרד... ימים יגידו ובאחת ההפלגות יגיע קולומבוס ויגלה את אמריקה... ובמשך שנים רבות לאחמ"כ עדיין אמריקה תהיה חלק מממלכות ספרד... (עד היום השפה של דרום אמריקה היא ספרדית) ובכן: הספינה קיבלה את ההוראות... ההפלגה יצאה לדרך... הלוחמים יצאו מצוידים עם דגלים!! ועם המון עוז ונחישות ודבקות במטרה... אנתנו הולכים לכבוש עוד כמה אתים לטובת הממלכות...

יהי באמצע הדרך!!!!

קמה רוח סערה בלב ים... הגלים התנשאו לגובה של שמונה מטר וטילטלו את האניה מצד לצד... האניה התהפכה והתפרקה לשברים... מיגל החייל הצעיר הרגיש שעוד רגע הוא טובע... אבל הוא נאחז בכל כוחו באחד הקרשים של האניה... ואיכשהו נסחף איתם... שעות ארוכות של פחד מוות עברו עליו... כשהוא מתמודד לבד לבד מול גלי ים שוצפים וקוצפים מכל עבר ונאחו בכל הכח שלא לטבוע...

והנה!!! לאחר כמה שעות... הוא משפשף את עיניו... ומה הוא רואה???

הוא רואה אי!!! אי אמיתי!!!! הוא חתר בכל כוחו לכיוון האי עד שהוא הגיע לשם... או אז נשם מיגל לרווחה ונפל תשוש ללא טיפת כוח על אדמתה האי ונרדם... לאחר כמה שעות הוא התעורר והתחיל לחשוב קדימה... **מה הלאה... מה יהיה איתנו???** אמנם ניצלתי ממוות לחיים... ניצלתי מגלי הים... אבל תכל'ס... אני נמצא פה כעת לבדי על אדמת האי הזה... **מה אני עושה פה???** ואי הוא נוכר!!! רגע רגע... הרי בשביל מה הפלגנו? בשביל מה יצאנו ללב ים??? בשביל לכבוש עוד אי ועוד אי ולתקוע בה את הדגל של ממלכות ספרד... **אז הנה!!! יופי!!! אני כבר כאן!!! על אדמת האי!!!** בשביל זה אני כאן... הגעתי ליעד...

מיגל הוציא מתרמילו את הברד... תקע יתד באדמה ופרש את דגלה של ממלכות ספרד!!! והוא התמלא בשמחה ובגאווה יהודה הנה!!! וכיתי להיות לוחם נאה!!! מה שיהיה ומה שלא יהיה... האי הזה כבר שייך לממלכות ספרד... אני כבשתי אותו... עכשיו? מה הלאה???

לאחר כמה שעות ראה מיגל אניה מתקרבת... הנה... אניית הצלה... האניה התקרבה ורב החובל מזהה שם מרחוק דגל... בתחילה רב החובל קצת נרתע... הגע... אם יש שם דגל זה אומר שהאי הזה כבר כבוש ע"י מדינה!!! הוא התקרב והתקרב... והסתכל שוב ושוב במשקפת... ואז צעקה של התרגשות פרצה מפיו... אני לא מאמין... אני רואה פה את הדגל המוכר... הדגל האהוב של הממלכה... רב החובל התקרב ושם הוא מצא את מיגל, שכבר זכה במויות ראשונים בתור הכובש החלוץ של האי!!! שעוד מאות בשנים יחלפו והאי הזה יהפך לאחד מהנכסים האימפריאליים ביותר למדינת ספרד... אבל גם לאחר מאות בשנים האי הזה תמיד יקרא על שם הכובש הראשון... הלא הוא מיועניו מיגל... עד כאן המשל... משל גוי שמספר על גוים...

כעת נחזור אלינו...

זכינו ו"אתה בחרתנו מכל העמים" ואנחנו נתנינו ועבדיו של מלך מלכי הממלכים הקב"ה... תפקידנו יועדנו בתור יהודים זה "והיה ה' למלך על כככל הארץ"!! שה' יהיה למלך על כל הארצות... על כל המציאות כולה ביהוד גמור... בלי משהו שיוצא מן הכלל... ולצורך כך ששלחנו כאן לעולם להפלגה... המשימה שלנו היא: "ויאתנו כָּל לעבדך ויברכו שם כבודך **ויגידו באיים צדקך!!!!** תפקידנו להגיע לכל הפינות הכי רחוקות... לכל האיים הכי נידחים... וגם שם להמליך את הקב"ה... והקב"ה שולח כל אחד ואחד מאיתנו לשליחות אחרת... יש חיל רגלים... יש חיל האוויר ויש חיל הים... כל אחד נשלח למקום אחר עם דגל של כבוד שמים... אבל תכל'ס... **היעד הוא אחד ויחיד: והיה ה' למלך על ככככל הארץ!!!!** שמלכותו יתברך בכככל משלה!!! שלא יהיה אי אחד... או דונם אחד שלא שייך לממלכותו יתברך... ואכן קבוצת בחורים נשלחו לחיל הים... הם יצאו להפלגה לילית עם דגלים שכתוב עליהם בגדול: "ויתנו לך כתר מלוכה..." בתחילת הדרך הייתה התלהבות עצומה... איזה זכות יש לנו להרבות כבוד שמים... ולהרחיב את ממלכותו של הקב"ה בעולם... הם שרו בהתלהבות את הפיוט ויתנו כל לעבדך... כתר יתנו לך ה' אלוהינו...

אבל לפתע!!!! באמצע הדרך... פתאום התקדרו העננים... ורוחות עזות התחילו לנשוב... הגלים התרוממו... והאניה הישבה להישרב... השירה הופסקה באחת... והחלפה בפאניקה... היסטריה... והגלים רק מתגברים יותר ויותר... **ולפתע טראגדיה!!!! האניה התהפכה ומי... ומשבר!!!**

מיכאל נפל לתוך שאון הים... כל משברך וגליך עלי עברו... ניסיונות קשים ומרים... נפילות עמוקות... וגלים אדירים של מאבקי נפש ורוח עברו עליו... אל תשאל... שלא תדע... אבל מיכאל השתדל בכל הכח להחזיק ולהרים את הראש מעל המים... הוא נאחז בכל הכח בדף של ספינה... באיזה סדר א' עייף... אל תתרגש... הוא לא למד מי יודע מה... אבל הוא השתדל לסחוב... הוא השתדל לשמור קשר עין עם חובת היהודי בעולמו... השתדל לשמור קשר עין עם אבא שבשמים... ואז בשארית כוחותיו הוא הגיע לאי בודד... הוא התיישב שם ופרץ בבכי... רבש"ע: התחלתי את הזמן בשיא הגדלות!!! הייתי בשיא השטייגן!!! הרגשתי כוז קירבה עצומה אליך... הרגשתי שאני מפליג בעיני רוחי לתת לך כתר מלוכה... יצאתי להפלגה מתוך כוונה להרחיב ולהרבות כבוד שמים... והנה... תראה לאיפה נפלת... איפה אני נמצא... כולי סחוט וסמרטוט... טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי כמעמקי מים ושכולת שטפתני... **ומה אני עושה כאן???**

ואז לפתע מיכאל תפס את עצמו!!!! רגע רגע רגע... בעצם בשביל מה הפלגתי... בשביל מה יצאתי לדרך??... כל המטרה הייתה להרחיב ולהרבות כבוד שמים... כדי שזיאתיו כל לעבדך ויברכו שם כבודך ויגידו באיים צדקך... נו... אז הנה... **הגעתי לאיפה שתכנתי!!!!**

רציתי לתקוע דגל של כבוד שמים באיים... אז הנה... הגעתי לאי...

נו... כעת לא נותר לי אלא לכבוש את האי הזה ולתקוע את הדגל של כבוד שמים חזק בקרקעית האי הזה ולהכריז בגאון שגם באי הזה "יתנו לך כתר מלוכה"!!!! מיכאל התנער... לקח את הדגל... תקע אותו חזק חזק על אדמת האי והתחיל לשיר את המנון הממלכה: **"ויאתנו כָּל לעבדך ויברכו שם כבודך ויגידו באיים צדקך... ויתנו לך כתר מלוכה!!!!"**

לפני חצי שנה זיכני ה' והוצאתי ספר... **שם הספר הוא וימאן!!!!** בתמונת השער ניצבת דמות של ילד קטן שעומד מול גלי ים אימתניים והוא מחזיק בידים שלו דגל פיראטי שכתוב עליו בגדול: וימאן!!!!

והיו כאלו ששאלו: מה המשמעות של תמונת השער???

אז בהזדמנות זו אני אסביר: הילד הקטן הזה... הוא בחור צעיר שהגיע לישיבה... והתפקיד שלו הוא להיות חייל בצבא ה'... המשימה המוטלת עליו היא ש"יהיה ה' למלך על כל הארץ"!!!! יש כאן ארציות שצריך לכבוש למען ממלכות ה'... והארציות הן עדיין לא נכבשה לגמרי!!!! יש עדיין כמה איים רחוקים שעדיין לא נכבשו... עדיין לא התנוסס עליהם הדגל של כבוד שמים... ובשביל זה אנחנו פה... בשביל לגמור לכבוש את כל הארציות... שזיאתיו כל לעבדך... ויגידו גם באיים צדקך... ויתנו לך כתר מלוכה!!! שבכל מקום יתנוסס הדגל של כתר מלוכה...

זו המשימה שלנו בדור זה!!! לגמור לכבוש את כל האיים הנידחים שעדיין לא נכבשו... אבל לא כל חייל נשלח לקרב!!! בשביל זה כל הבחורים נשלחים עכ"פ להפלגה... כולם ננסים לתיבת נח... ומשם יש פתאום מנצח פתע... והנה... מיכאל היקר שלנו התחיל את זמן חורף על רגל ימין... הוא סגר את עצמו בתוך תיבת נח ולמד ולמד בהתמדה וביגיעה... אבל מה נעשה שרצונו יתברך שיתקדש שמו לא רק בתיבת נח אלא גם שבאיים הרחוקים יגידו צדקך... **לפני!!!!** בשביל זה... לפתע הגיעה רוח סערה ותרומם גליו... יחוגו ויעונו כשיכור וכל חכמתם תתבלע... פתאום הוא נתקף במלחמות עולם... כל מיני פיתוים התחילו לפעוע בו כאש בנעורת... הוא הרגיש שהוא נורק בבת אחת לתוך המים והידוים... היו לו כמה מעידות רוחניות קשות שהוא נסחף למרחקים עצומים שהוא לא דמיין אותם... עד שברגעים מסוימים הוא הרגיש שהוא... אני כבר אבוד... אני כבר לא אדע את הדרך חזרה... והו... הקב"ה כבר לא יקבל אותי בחזרה...

ואז... מתוך הסערה... ומתוך הגלים שסחפו אותו עמוק לתוך משברי הים... לפתע הוא רואה לנגד עיניו אי!!!! הוא מרר מרה חתר לשם... ואז הוא נעצר שם... סוף סוף הוא הניח את רגליו על אדמה יצוקה... הסופה אט אט נרגעה... מלחמת היצר נחלשה ואז... או התחילו להגיע הרגעים הקשים... רגע היאוש... איך זה קרה לי?? איך לא החזקתי מעמד?? תראה לאיפה הגעת?? תראה לאיזה שפל מדרגה צללתי... הנה אני פה... נמצא תקוע באיזה אי... מי האמין... עד לפני שבועיים עשיתי שטייגן... הפלגתי בקדושה ובטהרה בתוך תיבת נח... למדתי שלושה סדרים... קמתי לתפילות... הכל... ופתאום רוח סערה הגיעה... והעיפה אותי לכל הרחוקות... והנה אני מוצא את עצמי פה שבר כל... מרוסק לגמרי... בתוך האי הבודד הזה...

הרגשה קשה מאוד!!!! מי שמורדה את התחושות האלו ש... ש... שלא ירים את היד... אין צורך... אנחנו מבינים אחד את השני בקודים...

נו... מה כעת עושים??? **מה אני עושה פה בתוך האי הבודד הזה??** למה הגעתי לפה בכלל?? למה הקב"ה ככה זרק אותי לפה???

בחור יקר!!!! אל תשכח... באנו כאן לעולם בשביל להמליך את ה'!!! בשביל שיתנו לך כתר מלוכה!!! איפה?? בכל מקום... ובכל מצב... משיח לא יגיע עד שהיה ה' למלך על ככככל הארץ... והיות ויש כמה איים נידחים שבהם הקב"ה עדיין לא מלך... **לפני!!!** הקב"ה שלח אותך... אתה החייל הנאמן שלו... הוא שלח אותך במיוחד לאי הזה בשביל שתמליך אותו כאן... **תפני:** בתוך הבית מדרש... הקב"ה כבר מלך!!! כשאתה יושב ולומד בהתמדה אתה ממליך את ה'!!! אבל מה קורה כשקרתה חלילה מעידה...???. מה קורה כשקרה מה שקרה ואתה כעת מרגיש שנוקרת רוחך רחוק... אי שם לאי הנידח ביותר...?? האם גם שם הקב"ה מלך?? האם גם בהסתרה שבתוך ההסתרה... האם גם שם נמצא השם יתברך?? **בשביל זה קרה מה שקרה!!!!** כדי שגם את החלל הזה תמלא בקדושת שמו יתברך!!! אל תשקע בעצבות... אל תכנס למיטה... אדרבה... קום!!! מי יודע אם לעת כזאת הגעת לממלכות!!! כל פמליא של מעלה מחכה שתמלא את החלל הזה... שתניף את הדגל של כבוד שמים גם באי הנידח הזה!!!! קום!!! עמוד עמוד עמוד!!! קח כעת את דגל וימאן ותתקע יתד ותכריז: גם כאן נמצא השם יתברך!!! גם בניסיון הזה... וגם כאן אני מתחזק ואני תופס חיוזק וחוזר הבייתרה...

תפני: ה' מלך תגל הארץ ישמחו איים רבים!!! ישנם איים רחוקים מאוד... שבדורות הקודמים לא היתה גישה אליהם... גם בדורות הקודמים רצו שה' יהיה מלך על כל הארציות... דא עקא שלא היתה להם גישה לכזה עוצמה ועומק של ארציות... מומילא לא היו להם את האפשרויות ואת הכלים לעשות את ה' למלך על כל הארץ... אבל בדור שלנו שהארציות פרשה את רזועותיה הארוכות והשתלטה על כל פינה בעולם... ועומד לו בחור ושותמווד עם הניסיונות הכי קשים לבד לבד... זה לא כמו פעם... זה לא הקולנוע והטלוויזיה והשומר הצעיר של פעם... זה מכשיר קטן קטן שאף אחד לא יודע... ואתה לבד לבד... אתה יודע מה זה ה-לבד לבד הזה?? אתה יודע איך קוראים לזה?? **ויגידו באיים צדקך!!!!**

אתה נמצא באי!!! אתה מתמודד לבד לבד מול כל הארציות!!! ובידך לקחת דגל של וימאן!!!! ולהניף אותו בגאון ובגאווה ולשיר את המנון היהודי: וזיאתיו כל לעבדך... ויגידו באיים צדקך ויתנו לך כתר מלוכה!!! **כן רבש"ע... כאן!!! באי הזה אני נותן לך כתר מלוכה!!!** בפירושו!!! אני נמצא כעת באי... לבד לבד... אף אחד לא כאן חוץ ממני... שטח הפקר... יש פה הפקרות מוחלטת... יש לי פה אפשרות לגלוש ולעבור על כל העבירות שבתורה... **אבל לא!!!** **פה!!!** מהמקום הזה אני מופיע ופורש!!! ומתנתק!!! ושובר את המכשיר הזה ומפזין נאמנות אליך יתברך!!!! ובוה אני פורש דגל של ממלכות שמים ומכריז: והיה ה' למלך על כל הארץ!!!! על כל הארציות!!!!

רבש"ע כבשתי לך את האי הזה!!! אתה מלך על האי הזה!!!

בחור יקר: קירבת את הגאולה... האי הזה עדיין לא היה כבוש... הפינה החשוכה הזו הייתה חלל ממלכות שמים... ואתה... בזה שהתמודדת מהמקום הזה... והתרוממת מהמקום הזה והכרזת שם שאין עוד מלבדו... הרי מלאת את החלל הזה בקדושת ה'... האי הזה הוא חלקך מכל עמלך... הוא חלק פרטי ואישי שלך בעולמך הנצחי...

מאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת ט' כסלו התשע"ט

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:25	17:15	17:49
16:21	17:12	17:45
16:21	17:12	17:45
16:24	17:15	17:49

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעבד דהאן נ"ו 050-4194600

אמר הבעל-שם-טוב זצ"ל על עצמו שהוא גלגול רבנו **סעדיה גאון** זצ"ל. וספרתי הדבר לפני דקהילתנו, ואמר הרב שהוא יודע שהיה הבעל-שם-טוב שוקד ללמוד ספרי **רבנו סעדיה גאון**. פעם אחת בקשו אנשים שידרוש להם אחר התפילה, ודרש. ובתוך כך דע וחדד כמו בתוך התפילה, ואמר בתוך הדרשה: ריבונו של עולם! גלוי וידוע לפניך **שלא לכבודי** אני אומר (אלא לכבוד בית אבי ובית אמי). הרבה ידעתי והרבה יכולתי, ואין איש כזה שאוכל לגלות לו.

צא ונסה לנצח את האלוקים. אמנם כן, האלוקים חפץ בניצחוננו. הוא רוצה **שנמשיך להתפלל** עוד ועוד, עד "שנכריחו" למחול לנו

סיפר אברך נסעתי ליד בית המדרש של הרב **מרדכי אליהו** זצ"ל וזיהיתי תכונה רבה במקום. הייתי זקוק אז לברכה עבור חבר ולכן עצרתי את הרכב והמתנתי למו"ר הרב. אחרי זמן מה הגיע הרב, כולו הוד והדר, יצא מהרכב ועלה במדרגות לכיוון בית המדרש. מרוב שמחה ברכתי בשם ומלכות "שהחלק מחכמתו ליראיו". הרב קפא לרגע על מקומו, ענה אמן, הישיר בי מבט ואמר: "**ברכה לבטלה**". הזדעזעתי ונחרדתי אך מיד התעשתי, ושאלתי את הרב: למה? הרב ענה לי ואמר: את זה מברכים כשרואים רב חשוב או אדמו"ר ולא אותי

רבי נחום מצ'רנוביל אמר:
מתירא אני מהמצוות שעשיתי
נהניתי מן יותר מהעבירות
שעשיתי בלא ליהנות מן.

הצינוני של יראת ה' אינו על 'יראת העונש', אלא על יראה נעלית יותר - יראת בושתי'. על יראת העונש אין צורך לצוות, כשם שמלך בשר-ודם אינו צריך לצוות **שיפחדו ממנו**, והכול יראים ממנו ממילא, בלא ציווי. זו דרכו של העולם, שהחלש ירא מהחזק ממנו, העכבר ירא מן החתול, החתול מן הכלב, וכך הלאה. היראה האמתית היא 'יראת בושתי'.

על יד השקו האדם מתרחק מהקב"ה. כשכולו מסובך בשקרים, המצוה נעשית אצלו עבירה והעבירה מצוה.

במהלך השנים כתב רבנו רבי **יצחק כדורי** זצ"ל מאמרים מועטים, בכמה מהם התבטא **בחרירות** נגד העוסקים בקבלה מעשית, ב"שבועות וב"גורלות", ואינם מבינים דבר בסודות הקבלה. הוא עצמו עסק אך ורק **בתפילות** ו**בבקשות** והעתיק נוסחאות שקיבל ממקובלי הדורות הקודמים. את סודות הקמעות שכתב לרפואה ולהצלחה קיבל מהמקובל רבי **יהודה כתיא** זצ"ל.



בעיצומה של מחלמת תש"ח כאשר נפלו פגזים בכל שכונתיה של ירושלים והסביבה והתושבים שהו במקלטם לא אבה חכם **אברהם הכהן** זצ"ל לעזוב את ביתו ולשבת במקלט בגלל עירוביאי ששררה בו אלא ישב בביתו ולמד כל הזמן. באחד הימים לקח את תינוקות של בית רבן הליבישם בשק ושם אפר על ראשם נתן להם **לולבים ושופרות** ויחד איתם עשה הקפות בכל שכונת מחנה יהודה וזכרון טוביה הם סובבו את השכונה ואמרו סליחות בקול גשבר והומה בא אליו מר צרפתי מתושבי השכונה והעיר לו **שסכנת נפשות** לשהות בחוץ עם ילדים בשעת ההפגזה, ענה לו חכם אברהם הכהן בבטחון "דע לך בזכות תינוקות של בית רבן לא יפול פה שום פגז" וכן היה שבמהלך ההפגזות לא נפגעה ולא ניזוקה השכונה.

אך חז"ל מלמדים אותנו אחרת. המשנה במסכת אבות מלמדת אותנו לחשב "הפסד מצווה כנגד שכרה, ושכר בירה כנגד הפסדה". **מי שמבקש לעלות ולהתעלות** יחשב את המצוות ואת העבירות שלו יחסית לשכר שהוא יקבל עליהם, ולא יחסית למצוות ולעבירות של השני.

המיוחסים סוברים שהם ילדו את הורים.

סבי הרב שלום רפאלי זצ"ל שהיה משמשו של המקובל רבי **מרדכי שרעבי** זצ"ל, סיפר לי שכך נהג הרב שרעבי. מדובר בכוחות על אנושיים, אין ציור עלי אדמות שמסוגל לחקות זאת. והצדיק לא ישב בחדר ממוזג כדי להקל על תעניתו. הוא קיבל מאות אנשים, בכל יום החל מהשעה 3:00 אחר הצהריים **ועד השעות הקטנות** של הלילה, ולא היה מיישה שיצא מהמקום ללא ברכה

פקודה פשוטה
היה פעם איש עשיר שהגיע לשיבה טובה והיה כבר זקן מאד הוא ידע שחיייו מגיעים עוד מעט אל קיצם וביקש לערוך **ספידת מלאי** של כל רכושו כדי לדעת איך לחלק את הוננו בין יורשיו ספר ומנה את כל נכסיו והכין רשימות מדויקות אך כשהגיע אל הזהב נזקק לזהב כדי לשקול אותו, הלך אל חנותו של הצורף וביקש ממנו להשתמש במשקל הזהב שלו, הצורף שהחזיק בידו משקל **רגיש ומדויק** לא היה מעוניין לתת לאחרים להשתמש בו מחשש פן יתקלקל הוא ניסה להתחמק מן האיש העשיר בתואנות שונות. "מצטער אין לי מסגנת" אמר לו הצורף "אתה עושה ממני צחוק?" אמר העשיר "מי ביקש ממך מסגנת? אני בקשתי ממך משקל"
המשיך הצורף להיות אטום ואמר לו "מצטער גם מטאטא אין לי. התרגו העשיר "בא הנה מה אתה מתחכם איתי, אתה מתחזה לחרש כאילו איך שומע את בקשתי?"
ענה לו הצורף "לא אני לא חרש! ואני לא מתחכם איתך אני שמעתי היטב כל מה שבקשת ממני" "אם כך מה זה צריך להיות **התשובות המשונות** הללו שלך?" אמר לו העשיר ואז הצורף התרצה והסביר "ראה אתה זקן וידיך רועדות הזהב שלך כולו בא בחתיכות ועירות קרוב לוודאי שכאשר תנסה להשים אותו על המשקל ידיך ירעדו והכל יתפורר על הרצפה ואז תבקש ממני להביא מטאטא ולאסוף את חתיכות הזהב שהתפוררו. ואחר כך בטח תבקש ממני מסגנת כדי לסגן את הזהב מן האבק והלכלוך שעל הרצפה ומאחר ואין לי מסגנת ולא מטאטא לא כדאי לך להשתמש במשקל שלי..."
אדם צריך לחשוב תחילה **מה יהיו התוצאות** ולהיות שקול. (העורך)

כמה טוב הדבר, אם תוכל לעזור את לבן ולהתחנך לאלוקים עד שדמעות זולגות מעיניך, והנך ניצב כילד קטן הבוכה בפני אביו

לפעמים רואים אנו אדם פועל ויוזם למען הכלל, ומקדיש את כל זמנו לטובת הסובבים אותו. הוא מתרים אנשים ורותם אותם לפעולה, אף על פי שלו עצמו אין מה לתרום. יש אנשים שיחשבו שזה לא בסדר לדרוש מהאחרים **בלי שאתה תורם מעצמך**, אם אדם יקר כזה- זכות הרבים תלויה בו, שהרי כל המצוות שכל האנשים עשו, נעשו בזכותו. לאדם כזה, הפועל למען הכלל, יש עזרה מיוחדת ממרום, כי לפעמים אפשר לעשות דברים גדולים מאוד.

רב סעדיה בן יוסף גאון (ד'תרנ"ב- ד'תש"ב) - אחד מגדולי הגאונים. נולד במצרים ועבר לבבל. למרות שלא נמנה על חוג משפחות הגאונים מינוהו לגאון, כראש ישיבת סורא. הוא ריכז חיבורים בתחומי הלכה שונים, ובכך קנה מקום של כבוד כאבי הספרות הרבנית.

רב סעדיה גאון נחשב גם **למדקק העברי הראשון** שנתן כללים, והציע הדרכה מעשית לכתיבה נכונה. ידיו רב לו גם במלאכת הפיוט, כפי שניכר בסידורו וב"בקשות" שלו. "אמונות ודעות" היה לספר הפילוסופי היהודי הראשון. אל תורתו הפילוסופית יש לצרף גם את פירושו ל"ספר יצירה" והקדמותיו לפירוש התורה.

בעת שרבי נתן צבי זצ"ל שכב על ערש דווי בירושלים, נקבע שתמיד ישבו על יד מיטתו שני תלמידים כדי לטפל בו. באחד מלילי השבתות סיפר לו אחד התלמידים התורנים שישבו על ידו באותה שעה, שבמלון שהם התאכסנו בו התאספו בו מניין אנשים כדי להתפלל תפילת ערבית בציבור. רבי נתן צבי הביין שהוה רוצה להצטרף למניין ואמר לו ללכת, ובאותו זמן הציע גם לחברו שיצטרף אליו.

התלמיד השני הביין שכונתו היא לנסותו בלבד ולא עזב את המקום. לאחר שהראשון שב מתפילה, הרים עליו רבי נתן את קולו **בניפות חמורות**, היאך הוא עוזב חולה והולך להתפלל, והרי **הרמב"ם** פוסק: "כל המבקר את החולה כאילו נטל חלק מחליו והקל מעליו, וכל שאינו מבקר כאילו שופך דמים", ואם כן איפוא, האם תפילה זו למצווה תחשב? הרי אין זו אלא שפיכות דמים.

את פחדיון שמור לעצמך אבל את האומץ שלך חלוק עם אחרים

יהודי אחד בא אל **המגיד ממזריטש** זצ"ל ואמר שקשה לו להבין את מאמר חז"ל, שאדם צריך לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה. הפנה אותו המגיד אל תלמידו, רבי **זושא מאיבולי** זצ"ל כשכב האיש אל רבי זושא, שכידוע היה עני מרוד ובעל ייסורים, הגיב זה בפליאה: "כיצד אוכל לדעת זאת?"

והלא מעולם לא קרה לי דבר רע...! ואמר רבי זושא: על שרה אימנו נאמר שכל שנתייה היו "שווין לטובה". והלא רוב ימיה הייתה עקרה, סבלה גלויות, נשבתה בידי פרעה ואבימלך, ואיך אפשר לומר שכל השנים היו טובות? אלא שרה אימנו אמרה על כל דבר **גם זו לטובה** והאמינה באמונה שלמה שכל מה שעושה הקב"ה, לטובה הוא עושה, ולכן הכול היה טוב בעיניה.

חז"ל אמרו: "הכול בידי שמים חוץ מיראת-שמים". מכאן שהפרנסה היא בידי שמים, ואילו יראת-שמים מסורה לידי האדם; אבל לצערנו **בני-האדם הופכים** את הסדר - רצים אחר הפרנסה, ואת יראת-השמים משאירים בידי שמים...

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

"**נבאמת** הוא ענין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים, וכל רצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא ישעו שום רועם כלל, כשאדם קובע בלבו לאמור: הלא ה' הוא האלוקים האמיתי **"ואין עוד מלבדו"** יתברך שום כח בעולם וכל העולמות בכלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו. ומבטל בלבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון בעולם,

ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא **יתבטל מעליו** כל הכוחות וכל הרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול נגדו בשום דבר כלל!!!"

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

"**יִיְיָקִיז יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ**" (בראשית כה, טז).

דרשו רבותינו (בראשית רבה ט, ו) רבי יוחנן אמר אל תקרא משנתו אלא מומשנתו, דאפילו בשינתו המוועטת שיטן יעקב לאחר ארבע עשרה שנה שהגה בתורה ברציפות בישיבת שם ועבר, למד (וע"ע בשו"ת כתב סופר האו"ח סימן כ"ט שביאר מדרש זה באופן אחר, על פי דברי חז"ל וכל מעשיך יהיו לשם שמים, שיטן יעקב כדי שיוכל ללמוד אה"כ ולעיין בעיון נמרץ, ונחשב לו כאילו קרא ושנה באותה העת כיון שעשה זאת לשם שמים).

ועוד אפשר לבאר, "יִיְיָקִיז יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ" יעקב אבינו קץ בשינה ולא היה מסוגל להרבות בה, כיון שראה בכך מעצור להמשך התעלותו הרוחנית, ואף שלמד תוך כדי שינה (כנ"ל מדברי רבותינו), מ"מ אין זה אלא לימוד מתוך שינה ולא לימוד בערנות, ויעקב אבינו רצה בכל עת ללמוד בערנות בחשק ובשמחה, ולכן קץ בשינה.

מסופר על אחד מהאדמו"רים שלא היה ישן במשך יום השבת אלא היה עוסק בכל היום הקדוש בתורה ותפילה, בטענה שהשבת היא המלכה, ואנו המלכים, ובמה ניכר מלכותו של המלך? כשהוא ער, אך כשהוא ישן הוא והעבד שווים, לכן הוא משתדל להיות ער בכל יום השבת כדי לנצל את המלכות שקיבל.

ישנם אנשים שמיד כשמגיעים לשיעור תורה נרדמים, וישנו עם (אסתר ג, ח), וכדברי רבותינו במדרש (אסתר רבה ג, ד) יתיב ומשתעי כל יומא ולא לעי, וקאים לצלעה ויתיב למיתנא והוא לעי - יושב ומפספט כל היום ואינו מתעייף, קם להתפלל וללמוד, והוא עייף..

אך אדם שכבר מגיע לשיעור תורה עליו לשמור כוחות, לְשַׁמֵּר וְלִעֲשׂוֹת (דברים כה, יג), כדי שיהיה כל הזמן ערני ולא יתן שינה לעיניו ותנומה לעפעפיו וכך יוכל לזכור ולשמוע היטב את דברי התורה הקדושה. על האדם להיות חזק בדעתו ולקוץ בשינה, ויִיְיָקִיז יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ, ואז יוכל לזכות להתעלות הגדולה.

יהי רצון שנוכח לעסוק בתורה לשמה ונראה בקרוב בישועת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

ילד שואל את אבא שלו אם הוא יכול לקנות לו אופנוע, אז אבא שלו עונה לו: למה לך



אופנוע, אני אקנה לך **ישר כסא גלגלים!**

התרחק מתחכום ומהתחכמויות: הם לא יעודו לך להתקרב לאל. דרושים לך רק פשטות, וישו לב ואמונה. ככלות הכול, האם אין האלוהים נשגב מכל הבריאה?

ועם זאת, האם אין האלוהים שלמות פשוטות?

והנה הסיבה העיקרית למיעוט אמונתנו היא **ראית העין** כי עינו של אנוש רואה יכולת וכה, ואדם רואה שהעמל ומתיגע מקבל זוכה,

ואילו אשר לא טורח אינו משיג, וראית העין הזו היא הסותרת ומונעת את האמונה השלימה, ולכן מחובתנו לבקש עצות היאך לבטל השפעת ראית העין.

כל העלונים: hamaor.net
המאור שבתורה - ואבות ובנים

עושר לא מביא אושר אבל הוא גם לא דוחה אותו..

ילד אחד מספר בבית הספר לחבר שלו שאבא שלו בנה אוטו מסוג חדש שלא קיים, אז החבר שלו שואל אותו: ואיך הוא עשה את זה? אז הילד אומר לו שהוא לקח גגה של פיאט, מנוע של מרצדס, גלגלים של הונדה ואת הפח של האוטו הוא לקח מסוויקי, אז החבר שלו שאל אותו: נו ומה יצא לו? אז הוא ענה:



שלוש שנים פנאים.

לעילוי נשמת: נסיים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ורב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבי, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סג, אואסינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי **מרת הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

גיטו גלובוק, רוסייה הלבנה, אחר פלישת הגרמנים גם אם לא יכלו לשמר את השבת כפי שהיו רגילים, **השתדלו** היהודים הדתיים- שנאלצו לעבוד במפעלים למען הגרמנים- למעט ככל האפשר בחילול השבת.

בשום אופן לא רצו להתנתק מתחושת קדושת השבת ותמיד חיפשו אפשרויות להתפלל את תפילת השבת או החג. לאחר פלישת הגרמנים לעיר גלובוק, הועסקו מספר יהודים בבית מלאכה למברשות.

הם יצאו לעבודה, מי סידור בכיסו ומי תהילים, או ספר קדוש אחר. הם אף ארגנו תפילה בציבור **ולימוד תורה בצוותא**. במשך כל יום השבת היו לבושים בסינרי עבודה ולא עשו מאומה.

היו מקדימים להגיע למפעל, מתפללים במניין, ואף קראו בספר תורה שהגניבו לשם בדרך לא דרך ובסתריו במקום בטוח.

אפילו בהמתירה קראו בספר תורה זה.

גלגל של ישועות

תחילת פרשת נח. נגשתי אל נגיד אחד ובקשתי ממנו שיחתום לי ערבות על 13,000 דולר, תיכף ומיד נענה לי וחתם. החזרתי בזה חוב, והמלוה שיבח אותי על כך שמאד נהנה מזה שאני אדם ישר, דבר שהוא נדיר בדרך כלל לשבח על החזרת חוב - מה שהוסיף עוד להרגשתי הטובה.

תחילת פרשת וירא. הייתי צריך להחזיר סכום גדול, וב"ה נכנס לי סכום מכובד מעסק צדדי שאני עוסק בו לצד המלמדות. אבל עדיין היה חסר לי מהסכום הדרוש, לאחר כמה טלפונים לידידי ומכרי, אמר לי אחד מהם שמוכן להלוות לי את הסכום הנדרש. גם ערב מצאתי בניקל.

יום ג' וירא. נזכרתי בעוד סכום שאני צריך לשלם, ובשיחת חברים עם מלמד העובד עמי, שאלתי אותו פתאום עם יש לו סכום להלוות עד זמן פלוני, ענה לי כי בהשגחה ממש עכשיו החזיר לו מאן דהו חוב ישן, קח כמה שאתה צריך.

תכלית הדברים, מאז אותה קבלה טובה, העניינים התחילו לזוז ביתר קלות. אמנם עדיין לא הגעתי לישועה מושלמת, אבל ברור לי שבזכות מצות "ומקדשי תיראו" וכבוד בית ה', יתקיים בי הכתוב "כי מכבדי אכבד", בבני חיי ומזוני רויחי, בעושר ואושר ובריאות השלימות, ולהינצל מכל מרעין בישין ופגעי דורנו, ולרוות נחת מעצמנו ומצאצאינו, ולהיות ממכבדי ה' בבית המקדש שיבנה בב"א.

קבלתי על עצמי לפרסם סיפורי, ובעז"ה כשאראה עוד ישועות אפרסמם בל"ג.

(התוצה והמרכה לא מוכרת ג'אין נקדיש' - קן תוספות י"ו)
שהפן אג'ינו את הסיפור)

ברצוני לפרסם סיפור זה, שהוא סיפור בהמשכים שאני עומד בה כעת בחלק א', אבל אני מאמין באמונה שלימה שלא יבושו כל המתחזקים בו, וההמשך יבוא במהרה בע"ה.

אני אברך מטופל במשפחה ברוכה בלעה"ר, לפרנסתי אני עוסק במלמדות, כמו כן גם זוגתי, ויש לנו מזה ב"ה די עבור ההוצאות החדשיות. אך במקום מגורנו דמי השכירות יקרים מאד, והמחיר עולה ועולה, וגם למצוא דירה לחיות בה כראוי קשה מאד, וכאשר כבר נמצא יש על זה קופצים הרבה, ודורשים עליה הרבה יותר משווייה, בתוספת פיקדון ודמי שכירות מראש לכמה חדשים.

התייעצתי עם מורי ורבי שאמר לי לקנות דירה, וקפצתי לתוך הענין שזה עסק לא קל עם הרבה חובות. היה לי סכום נכבד כדי להתחיל, אבל כעבור שנתיים לאחר שכבר שלמתי חלק ניכר מהחובות, עדיין הייתי שקוע בגלגול חובות, ללוות מזה ולהחזיר לזה, ולמצוא ערבים בכל פעם.

ליל שבת בראשית תשע"ט. נכנסתי לבית המדרש מהורהר, הנה עברו החגים - ימי מנוחה בתוך הים הסוער, ועכשיו חוזרים לשגרה, כשבחורף הבעל"ט עלי לכסות ים של חובות. רפיון נכנס בלבי בהרגשת חוסר חשק ואבדן האומץ, ואמרתי: רבוננו של עולם, אין לי כח לחזור לזה ולשוב אל גלגלת החובות, אני רוצה מעט מנוחה ויישוב הדעת. ויגל ה' את עיני וראיתי על הבימה אחד מהגליונות המעוררים על ענין השתיקה בשעת התפילה וגודל שכרה, וקראתי כמה סיפורים שאנשים מספרים על אותות ומופתים שראו עיניהם. על אתר קבלתי על עצמי בל"ג שבמשך ארבעים יום איני מדבר מ'אדון עולם' עד סוף התפילה.

מִמֶּה נִזְרָא הַמִּנְקוּם הַזֶּה

אֵין זֶה כִּי אִם בַּיִת אֱלֹקִים

רְאוּי לְאָדָם שְׁיַעֲמֵד בְּמִקְוֹמוֹת הַנִּכְבָּדִים
בְּאִימָה וּבִירְאָה וּבְתוֹסֻפּוֹת קְדוּשָׁה,
וְיִהְיֶה מוֹרָא שָׁמַיִם עָלָיו בְּדַבּוּר וּבְמַחְשָׁבָה
וּבְמַעֲשֵׂה. עַל כֵּן הַמְּסַפֵּר שִׁיחַת חֲלִין
בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ אוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת ... עי"ש
מְסַלֵּק מוֹרָא שָׁמַיִם מֵעָלָיו, וְהוּא אֲסוּר
מוֹסִיף עַל אֲסוּר שֶׁל שִׁיחַת חֲלִין.

(ש"ס הקדוש בפרשתינו חלק 'דרך חיים
ותוכחת מוסר' ד"ה וירא וירא)

כַּנְיָנִי בַּיִת לֹזִי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

ויצא

גליון מס' 509

יציאת שבת: י"ח 17:18, ת"א 17:19

כניסת שבת: י"ח 16:04, ת"א 16:18

נלמד מהפרשה



כאשר רחל מגיעה להשקות את הצאן, אומר לה יעקב "כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא". רבקה ולבן היו אחים, כך שאם נבחן את הפסוק בהיגיון - הוא לא מסתדר. אם יעקב אחיו של לבן, הוא אינו יכול להיות בן רבקה; רש"י כמובן עומד על הסתירה הלשונית ומסביר ע"פ הדרש שיעקב מודיע לרחל שהוא אחיו של לבן "ברמאות", ריבונו של עולם... הרי הרגע נפגשתם לראשונה. זה מה שאומרים ב"קבלת פנים"!

אחד מחברי הפרלמנט הפולני, היה רבי מאיר שפירא מלובלין. רבי מאיר היה ידוע בכושרו הרטורי, בחריפות שכלו וחדות לשונו. תכונות אלו באו רבות לשימוש בעת שהשתדל לטובת היהודים בכל מקום שיכל. בימיו הראשונים בפרלמנט הגיע אליו פרופסור לוטוסלבסקי, שהיה ידוע כאנטישמי מובהק, והציע לו בקול רם לאוזני כל הנוכחים: "ראבין, מצאתי דרך מצוינת עבור היהודים שיוכלו להתפרנס. הם יכולים לפשוט עורות של כלבים מתים..." רבי מאיר לא היסס לרגע והשיב בקול: "אי אפשר. הנציגים שלהם לעולם לא יסכימו לזאת".

הגוי התבלבל. "הנציגים של מי, של היהודים?". רבי מאיר השיב בחיוך רחב לשלילה: "הנציגים של הכלבים..." אם הרמז לא היה ברור דיו, אז היה צורך בהסבר מפורט יותר. "בוודאי ידוע לך, ראבין, המשיך הפרופסור כשלחיו עטורות סומק קל מתשובתו של רבי מאיר, "שבבעיר מסוימת הכניסה ליהודים ולכלבים אסורה". רבה של לובלין משך בכתפיו והשיב בקול לאוזני הנוכחים, הכרויות בקשב רב: "אז אני מניח שאני ואתה לעולם לא נוכל לבקר בעיר הזו..."

לו היה זנב ללוטוסלבסקי, לבטח הוא היה מקפל אותו ומסתלק בבושת פנים... מה שבטוח הוא, שיותר הוא לא ההין להתגרות ברב היהודי, שכן ידע שכל מילת גנאי תשוב אליו כנגד וימים רבים ילעגו לו חבריו על שהובס והושפל בידי הרב הפיקח. זוהי נקודה שיעקב מלמד אותנו, בנינו: כאשר אדם מגיע למקום שאין מכירים אותו, אם הוא חושש שעלולות להיווצר בעיות, חיכוכים או דברים שיעמידו אותו במצב לא נעים - עליו לאזור עוז, לשנס מותניים ולהודיע בפירוש את כוונותיו. כאשר לבן שומע שכבר ב"קבלת פנים" יעקב מודיע לרחל שאינו מוכן להיות מרומה, הוא לוקח שני צעדים לאחור. הוא יודע שגם אם יצליח, הדבר לא יהיה קל עבורו.

קדושת בית הכנסת



יעקב אבינו בחיר האבות הולך במצות אביו חרנה לייסד את בית ישראל, כשמגיע יעקב לבית אל מתעכב שם ללון ואז הקב"ה נגלה אליו ומבטיחו בירושת הארץ - "הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתנה ולזרעך" - וממשיך לבשרו "הנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך, והשיבותיך אל האדמה הזאת. כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך" ובודאי שכאשר יקיץ יעקב משנתו יגיל וישמח לנוכח ההבטחות והבטחות שחזה בחלומו, ואולם כשמתעורר יעקב אבינו המשפט הראשון שאמר: "אכן יש ה' במקום הזה, ואנוכי לא ידעתי", ופירש רש"י שאם ידעתי, לא ישנתי במקום קדוש כזה, ולכאורה זה פלא הרי אם לא היה יישן, לא היה זוכה יעקב אבינו לכל ההבטחות והבטחות, שנתבשר בחלומו מפי הגבורה, ואיך יתכן שהיה מוותר בחיר האבות לחזיון הנבואי ולהבטחת הנצחיות? התשובה היא נכון שההפסד גדול אבל במקום קדוש אין ישנים, אין זה כבוד המקום, גם אם זה על חשבון הפסד הנבואה ולכן אומר יעקב אבינו "אכן יש ה' במקום הזה ואנוכי לא ידעתי" - שאילו ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה. נזהר הייתי בכבודו,

ומכאן נלמד את החובה המוטלת עלינו לנהוג בזהירות יתרה ובמורא מקדש מעט בתוך הבית הכנסת. ואיתא בזוהר הקדוש על בפסוק - "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" - "ה' ילחם לכם" אושיע אתכם מכל אויביכם בתנאי - "ואתם תחרישון", מדיבור בבית הכנסת, כי אם מדברים חלילה בבית הכנסת שיחות של חולין זה מעורר חס ושלום קיטרוג על עם ישראל, וזה אחד משלושת הדברים שעם ישראל מתעכבים בגלות יותר ממה שנגזר עליהם היות ומדברים בבית הכנסת. וכתב השומר אמונים שמי שזהיר מלדבר בבית הכנסת מקבל שכר נגד כל העולם כולו, וכמו כן חלים עליו כל הברכות שבתורה, ובאמת שאין בשיכלנו לשער, את עומק הזכות והברכה, ואם חס ושלום פונה לדבר עם חברו באמצע התפילה, אז הוא חוטא ומחטיא, שאין מספיקין בידו לעשות תשובה, ואין לו כפרה. וסיפר יהודי אחד מפליטי השואה האיומה, מעשה נורא, שהוא היה עד ראיה לזה. היה זה, בעת שאלפי יהודים נאספו בתחנת הרכבת בהמתנים למסעם הארוך לאושוויץ, מי יכול לתאר את המחזה הקשה והמחריד באותן שעות של המתנה לעתיד המר. ופתאום רואים הם דמות אשה אחת זועקת ומשוועת בקולות נוראים: יהודים יהודים, האם אתם יודעים למה אתם סובלים צרות? בגלל שאתם מדברים בזמן התפילה בבית הכנסת!!! סיימה לקרוא תוכחתה הנוראה ונעלמה כלעומת שבאה.

בברכת שבת שלום,
רב בית הכנסת

סיפור השבוע

האם אני עושה מספיק

טעם יהיה לחיים שלך כשאת בודדה בעולם? ואם את חוששת לגדלותו הרוחנית של בנך, הוא ברצונו הכביר יצליח גם באמריקה להתעלות ולהיות ממאורי הדור...

המלחמה ניטשה במלא עוזה, דמעות רבות שפכה אמי בתפילותיה שיעזור לה הקב"ה להגיע להחלטה הנכונה, יום אחד כשהיתה מבולבלת ונסערת מרוב ספיקות והתלבטויות, התפללה להקב"ה מלב שבור ונשבר ובקשה מאיתו יתברך שיאיר את עיניה ויסייע בידה להחליט.

אחרי התפילה שנבעה ממעמקי עמקים של לבה השבור, העננים התבהרו והגיעה להחלטה אמיצה לשלוח אותי לארץ ישראל, באומרה לעצמה שרק כך אני יודעת שעשיתי את המקסימום שהיה בידי כדי שבני יצמח לאדם גדול בישראל, ואילו אם לא אשלח אותו ולא יתעלה כראוי לא אוכל לסלוח לעצמי נצח נצחים על שקיפדתי כמו ידי את האדם הגדול בענקים הראוי לצאת מבני היקר.

באותו ערב כשחזרתי הביתה מהתלמוד תורה, אמא קיבלה את פני במאור פנים ושמחה, ואמרה לי יענקל'ה החלטתי לשלוח אותך ללמוד בארץ ישראל, אמנם זה קרוב עצום בשבילי להפרד ממך, אבל **כל קרבן שבעולם כדאי בשביל תורה!**

ואכן בתחילת זמן הבא נסעתי בלויית אמא לנמל התעופה, היא נפרדה ממני בדמעות, ובקשה אחת היתה בפניה, בני היקר, אמרה לי בדמעות לב של אמא, קרבן גדול אני מקריבה כשאני שולחת אותך ללמוד בארץ ישראל, אני נשארת לבד בודדה בעולם, והכל רק כדי שתזכה להתעלות במעלות התורה והיראה, אנא בני היקר תשקיע את כל כולך, רק בלימוד התורה וקיום המצוות. כדי שקרבני לא יהיה לשווא ח"ו!

הגעתי לארץ ישראל וזכיתי להכנס לשיבה הקדושה של רבינו, המשיך הבחור והתמסרתי ללמוד התורה בכל ליבי ונפשי, הקרבן הגדול של אמא, דירבן אותי להתעלות, הדמעות ששפכה עלי צרבו את לבי, והפכו להיות הדלק של העליה הרוחנית שלי, כל הזמן בער לי לימוד התורה הקדושה, לא יכולתי לנוח לרגע, כי ידעתי שכל רגע כאן בארץ ישראל זה רגע של קרבן, **יש משהו שמקריב את דמו ונפשו בשביל כך, אז איך אני יכול לבטל את הזמן בשטויות?!**

לפני כשנה, המשיך הבחור וסיפר, אני מקבל טלפון עצוב מאמא, בו היא מספרת לי כשהבכי חונק את גרונה, של"ע גילו אצלה את המחלה, והחלה לבכות נוראות בטלפון שהיה בודדה בעולם ואין לה אפי' כתף לבכות עליה, ואז שאלתי, אמא אולי כדאי שאני אחזור לאמריקה לסעוד אותך בעת חוליך?

ואמא ענתה בתקיפות לא, בני היקר, **כל קרבן כדאי בשביל תורה**, תשאר בארץ ישראל ותמשיך לעשות שטייגען בכל הכח, אולי בזכות זה ירחמו עלי מהשמים ואתרפא, מאז ממשיך הבחור ומספר, כל יום ישישי אמא היתה מתקשרת ובוכה על קשיה ויסוריה, על בדידותה ועל סבלה, ובכל טלפון הייתי שואל מבקש ומתחנן אמא אולי בכל זאת אסע לאמריקה כדי להיות אתך?

וכל פעם מחדש אמא סירבה. בגבורת נפש ובשגבה, שכל פעם הייתה אומרת לי יענקל'ה **תורה זה מעל הכל, כל קרבן שבעולם כדאי בשביל תורה! בשביל תורה אני מוכנה לסבול הכל העיקר שתתעלה בני היקר.**

אמנם לא חייתי עם אמא בגוף, אבל ברוחי ונפשי חייתי עם אמא יום יום שעה שעה, שפכתי לב כמים בתפילה לפני הבורא עולם שירפא אותה, השקעתי את כל רמ"ח איברי וש"ס גידי בתורה הקדושה ובעבודת השי"ת.

אבל תפילות לא נענו, רצו אותה בישיבה של מעלה, לפני כחודש התקשרה אמא ואמרה שהרופאים לא נותנים לה עוד הרבה זמן, זה שאלה של ימים עד שאבא שבשמים יאסוף אותה אליו, ואז פרצתי בכי סוער, ואמרת, אמא אולי כעת, אולי כעת ברגעים האחרונים שלך עלי אדמות אבוא להיות לידך ולהנעים לך את השעות והימים האחרונים שלך?...

אבל אמא דרכה סירבה בתקיפות, בני היקר לא **הכל כדאי להקריב בשביל תורה גם את הרגעים הקשים והמרים האחרונים הללו...**

ואז המשיכה אמא ואמרה מתוך בכי מרטיט, בני היקר, הקרבת רבות למענך, את כל חיי הקרבת בשביל התורה שלך, אנא בני היקר, אני רוצה שתבטיח לי שאתה תתקשר בקשר אמיץ ונצחי

בכינס לב לאחים שהתקיים בניסן תשס"ו נעמד הרה"ג ר' חזקיהו מישקובסקי שליט"א וסיפר מעשה נורא: באחת הישיבות בארץ ישראל ישנו בחור בן עליה מתמיד עצום לא פסיק פומיה מגירסא, ישן עם הגמ', אוכל עם הגמ', הולך עם הגמ', וכל דקה פנויה הוא חי ונושם את התורה הקדושה, ועל אחת כמה וכמה בשעת הסדרים שהבחור לומד בהתמדה עצומה ונשגבה, בהתלהבות ושמחת התורה בצורה מפליאה ומעוררת השתאות.

הנהגתו של אותו בחור הפליאה את צוות הישיבה, היתכן בחור ככזה גיל לומד ועובד את הקב"ה בצורה כזו עוצמתית? מה הסוד הטמון באותו בחור? התפלא המשגיח. אולם יום אחד הסוד התגלה, והסוד הזה באמת בכוחו להביא כל אחד אל הפסגות הגבוהות ביותר בתורה ויראת שמים.

היה זה כאשר יום אחד הגיע הבחור לראש הישיבה בה הוא לומד, ואמר לו שברצונו לשאול שאלה שמטרידה אותו כבר כמה ימים, ואינו מוצא לה פתרון.

ראש הישיבה, הכניסו לחדרו המיוחד, הושיבו על כסא וביקש מאחד הבחורים שייגישו לפניו כוס תה.

לפני שאני שואל את שאלתי, ברצוני לגולל את קורות חיי בפני ראש הישיבה, שעי"כ יובן היטב שאלתי, ראש הישיבה נתן את הסכמתו. הבחור החל לספר, נולדתי בארצות הברית להורים שלא שמרו תורה ומצוות, יום אחד אמי שמעה הרצאה מאיזה רב והחלה להתקרב ליהדות, מיום ליום התקרבה והתחזקה יותר ויותר.

אבי לא ראה בעין יפה את התקרבותה של אמי ליהדות, אך כל זמן שזה לא השפיע באופן המעשי בחיי הבית, לא ראה צורך להתערב, קיבל את הענין בשתיקה כך במשך תקופה.

עד שהגיע אותו יום ישישי, שאמא הביאה עמה שני פמוטים, ואמרה לאבא שהיא החליטה לקבל על עצמה עול מלכות שמים, והיא הולכת להדליק נרות שבת קודש, כאן אבא לא יכל להתאפק הוא ראה להיכן כל זה מוביל, ולא היה בדתו להשתתף בעסק הזה, ע"כ הוא אמר לאמא, שהוא לא מוכן בשום אופן לכך, או הוא או היהדות, אם ברצונך דווקא להתחיל לקיים מצוות אני אפרד ממך לעולמים.

אמא התחילה לבכות, היא היתה בודדה בעולם, ולא רצתה לפרק את החבילה, היא ניסתה להשפיע על אבא, ולתאר לו, כמה חיים נפלאים הינם חיי היהדות, כמה מתוקים הם מצוות התורה הקדושה, וכמה אושר ושלוה זה הביא לה בנפשה, אולם אבא לא הסכים לשמוע על כך בשום אופן, או אני או היהדות, לאחר מאבק איתנים אמא הכריזה במסירות נפש שהיא לא יכולה לוותר על היהדות בשום אופן...

ואבא עזב, נשארנו אני ואמא בודדים בעולם, למדתי באותה תקופה "בפאבליק סקול" בית ספר של גויים, יום אחד אמא שמעה הרצאה מאחד הרבנים על חשיבות לימוד התורה והחליטה לשלוח אותי ללמוד בתלמוד תורה. החילותי בחסדי השי"ת ללמוד את תורתו הקדושה במשך הזמן זכיתי לטעום את טעמה הערב והתחלתי להתמיד בלימודי.

כשהגעתי לקראת סוף כתי ח', אמי קיבלה יום אחד טלפון מהמנהל הרוחני של התלמוד תורה שבו למדתי, הוא שיבח אותי בפניה, ואמר לה, היות והוא צופה לי עתיד מזהיר בעולם התורה והיראה, ע"כ לטובתי כדאי שאסע ללמוד בארץ ישראל, כפי שאני מכיר את אופיו, הוסיף ואמר, כאן הוא לא יוכל למצות את כשרונותיו ויכולותיו כמו בארץ הקודש, רק שם הוא יזכה להגשים את שאיפותיו ויכולותיו הכבירות, רק שם הוא יזכה לממש את הפוטנציאל העצום הטמון בנפשו בכח רצונו ועמלו... ימים וילות של מאבקי נפש עברו על אמי באותה תקופה, כן לשלוח לא לשלוח, היצר הטוב לחש לה, העיקר בעולם הזה הוא לימוד התורה הקדושה, והנה זכית לבן שראוי להאיר את שמי היהדות הוא יזכה לעלות ולהתעלות במעלות התורה והיראה, וחבל לא לתת לו את הכלים והאפשרויות להגשים את משאלות לבו הטהור.

ולעומת זאת הגיע היצר הרע ואמר איך את יכולה להשאיר את עצמך בודדה בעולם, לא רק שאבדת את בעלך, כעת אם תשלחי אותו ללמוד בארץ ישראל את עומדת לאבד את הנפש האחרונה הקרובה לך ביותר בעולם, בנך היקר. איך תסתדרי בלעדיו? איזה

פינת ההלכה - הלכות ריבית



תשלום חוב פעמיים - האם נחשב לריבית?

שאלה: קנה במכולת ונשאר חייב 50 ש, אחיו שהיה שם עמו בא למחרת למכולת ושילם את ה-50 ש שאחיו נשאר חייב, לאחר כמה ימים בא הוא בעצמו ואמר לבעל מכולת שנשאר לו חוב של 50 ש, בעל המכולת לא זכר כלל שאחיו כבר שילם וקיבל בשמחה את הכסף. לאחר כמה ימים נפגשו האחים וסיפר האח שכבר שילם את חובו, השיב לו הרי גם אני שלמתי את החוב. והסכימו שניהם להשאירו ביד המכולת כיון שלא נח לבקש ממנו להחזיר את הכסף, שהרי אינו זוכר ששילמו לו פעמיים.

אלא שנתעורר האחד אולי יש בזה איסור ריבית דנמצא שהחזירו לו יותר ממה שהם חייבים.

תשובה: אם הלווקח אינו מבקש מבעל החנות כי יודע שלא יאמין לו ששילם פעמיים, ואינו רוצה להיכנס עמו בוויכוחים - אין בזה איסור, דהרי יש כאן ויכוח הלכתי ולא תוספת בגין ההלואה.

ואף אם הלווקח אינו מבקש מבעל החנות משום שהלווה ורוצה שישאר בידו כתוספת על ההלואה, ג"כ יש להקל, כיון שזה הלוואה דרך מקח.

סברת הדברים: הנה אם מבקש את כספו חזרה מבעל המכולת ובעל המכולת אינו מסכים להחזיר וכאומר 'למה אאמין לך' נראה דאין בזה איסור ריבית, והרי זה כעין המבואר בפוסקים בשם הראב"ד (תמים דעים סי' ס) דאם נותן יותר רק משום שיש לו ספק כמה חייב אין בזה איסור, דאף שמצד הדין אינו צריך להוסיף מספק, דהמוציא מחברו עליו הראיה, מ"מ כיון שמוסיף רק משום שמסתפק אולי זהו סכום הקרן שחייב, ולא עבור ההמתנה, אין בזה משום ריבית.

ולכן גם במעשה זה אם משאירים אותו אצל בעל מכולת רק מצד שאין להם הוכחה ששילמו יותר, הרי זה כמשאירים אותו עבור הספק ולא משום ההמתנה ואין בזה איסור. אבל כל זמן שאין מבקשים ממנו, ומסכימים להשאירו אצלו, רק משום שהלווה להם כסף, יש בזה איסור, שהרי מוסיפים לו יותר ממה שהם מחויבים.

אלא שמצינו ברמ"א (סי' קס סעיף ד) שבהלואה דרך מקח מותר להוסיף יותר בשעת פרעון כל שאינו מפרש שמוסיף בגלל ההלואה. ואף שמצינו ברעק"א ובית מאיר (שם) שמחמירים שההיתר של ריבית דרך מקח הוא רק באופן שמקדים לתת מעות כדי לקבל פירות שבזה מותר להוסיף פירות בשעת פרעון, אבל כשמוכר פירות ומוסיף לו יותר מעות בשעת פרעון שאין התוספת בכלל המקח אין ההיתר של דרך מקח, מ"מ אחר הפרעון שמוותר גם בהלואה רגילה, יש להקל בהלואה דרך מקח אף כשנותן מתנה מרובה, דלא מצינו בדרך מקח האיסור של מתנה מרובה שיש גבי ריבית מאוחרת.

מתוך ספר התשובות בהלכות ריבית - "ברית פנחס"

לשאלות בהלכות ריבית ניתן להתקשר ל- 02-50-15-920 • לשיעורים בהלכות ריבית ניתן להאזין ב"קו הריבית" - 0723705882

פרפראות לתורה

בתחילת הפרשה התורה מתארת בפרוטרוט את פעולותיו של יעקב 'ויצא' 'ויפגע' 'וילך' 'ויקח' 'וישם' 'וישכב' 'ויחלום'. לכאורה פעולות אלו שעשה יעקב הן פעולות גשמיות רגילות שכל אדם עושה, ומה המיוחד בהן, מדוע א"כ דיקדקה התורה וסיפרה לנו כל פרט ופרט.

האדמו"ר מקאליב שליט"א בספרו 'קול מנחם' ביאר בהקדים מה שאומרים בתפילה לסיום מסכתא "מודים אנו לפניך וכו' ששמת חלקנו וכו' אנו משכימים והם משכימים אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים". ולכאורה יש כאן ייתור לשון של 'אנו משכימים והם משכימים' 'אנו רצים והם רצים'. אלא ביאור העניין הוא שלא בכל יום אדם משכים לדברי תורה ישנם ימים שהוא משכים גם לעסקיו, ישנם ריצות שהם לצרכי פרנסה, ישנו עמל בעבודת כפיים, ואיך מעידים אנו על עצמנו שאנו רצים רק לדברי תורה ועמלים רק ברוחניות, והלא לא ניתנה תורה למלאכי השרת, וגם הגוף תובע את שלו. אמנם החילוק הוא בזה: אדם שכל מעייניו ושאיפתו הם רוחניים ואפילו אם חמת ההכרח משכים הוא לנסוע ורץ לשוק, ועמל לשאת משא וכדומה, מכל מקום עושה זאת כמי שכפאו שד ומצפה וממתין מתי יוכל לחזור מיד לספסל הלימודים. אם כך הוא עושה הרי שאז אפילו על אותם השעות והרגעים שבזבזו לצרכי גופו נחשבים לו כאילו ישב ועסק בתורה היות ובמחשבתו לא נפרד הוא אף לרגע מהבורא יתברך. ואילו אצל ה"יושבי קרנות", הדברים הפוכים. כל כוחם ומוחם משועבדים רק סביב האפשרות להרוויח עוד כמה דינרים, ורק לאחר שבאים על סיפוקם אז הם הולכים לביהמ"ד לחטוף קדיש וקדושה או משנה יומית לצאת בה ידי חובה, וישנם שאפילו זה אין בידם. וזהו אנו משכימים והם משכימים, לפעמים קורה שגם אנו וגם הם משכימים לאותה מטרה, שנינו רצים אצל הקצב למשל, ושנינו עמלים זה כמו זה. אבל היות וכוונתנו שונות זה מזה הרי זה משנה לגמרי את פעולותינו, עד כדי כך שאצלנו כל השכמה איזו שתהיה נקראת היא השכמה לדברי תורה, ואילו השכמה שלהם היא דברים בטלים, כי אחר כוונת הלב הדברים הולכים, ורחמנא ליבא בעי.

סוד זה גילתה לנו התורה אצל יעקב אבינו שאחרי שורה ארוכה של 'ויצא יעקב' 'וילך' 'ויפגע' 'וילך' 'ויקח' 'וישם' 'וישכב' בא החלום הנבואי "והנה סולם מוצב ארצה". אמנם יעקב כל מה שעשה בדרוכו היו אלו פעולות ארציות שכל אדם באשר הוא אדם זקוק ומוכרח לעשותם, אבל אצל יעקב 'ראשו מגיע השמימה'. ובלי ספק חלום זה בא רק אחר הרהורי לבו של יעקב אבינו שנתבע מעצמו כיצד אחרי עשרות שנים של 'יושב אהלים' יוצא הוא לדרך ומבטל זמנו בנסיעה או בלינה סתם. ועל כך גילו לו בחלום "אל תירא עבדי יעקב" אצלך הדבר שונה גם המעשה הגשמי שלך הוא רוחני.

ובזה מבוארת דרשת ר' יוחנן על הפסוק 'ויקץ יעקב משנתו' אל תקרי משנתו אלא ממשנתו. ויש להבין והרי כתוב 'משנתו' ולא ממשנתו. ועוד הרי היה ישן ממש ואיך אפשר להגיד שהקיץ ממשנתו. אלא הביאור הוא כנ"ל בזמן שאדם הולך לישון רק כדי שיוכל לחדש כוחותיו שיקום רענן וחדש לעבודת הבורא, זה גופא נותן לו הכח שוב לקום ולהתעורר והרי זה כאילו אף פעם לא הפסיק את לימודו כי שנתו היא עצמה היתה רק לצורך משנתו.

לתורה הקדושה, תהגה בה ותחיה עמה יומם ולילה בכל עת ובכל מצב, ואז אלך רגועה לעולמי ביועדי שהשארתי כאן, נר התורה בהיכל ה', השארתי נר נצחי שיאיר את שמי היהדות בעתיד, ואז אוכל ללכת רגועה ושלווה לעולמי ביועדי שקרבני שהקרבתי בתמצית דם ליבי ונשמתי לא היה לשוא!...

שבוע אח"כ כבר לא היה טלפון, הקו נדם עם נדימת לבה של אמא, מאז אני מנסה ומשתדל להתמסר כל כולי ברמ"ח איברי ושס"ה גידי לתורה ויראת שמים, וכעת נפשי בשאלתי, פונה בחור בדמעות לראש הישיבה: "האם נראה לראש הישיבה שאני עושה מספיק למען קיום צוואתה של אמא?"...

שאלה נוקבת ויורדת עם תהום "האם אני עושה מספיק?"...

שאלה שהביאה את אותו בחור לפסגות, שאלה זו מביאה לכל מי ששואל אותה ברצינות להצלחות ופסגות ללא סוף. הדרישה הזו מהדהדת בנבכי לבבו של כל יהודי. שילך כל הזמן מחיל אל חיל. לא לעמוד ולא להשתהות, אלא להתעלות ולהתעלות כל הזמן... כי הזמן הוא גורם מאיץ שהרי "היום קצר והמלאכה מרובה, והפועלים עצלים, והשכר הרבה, ובעל הבית דוחק".



"המרכז לערבות הדדית"

(ע"ר)

גליון מס': 18. פרשת: ויצא. ח' בכסלו ה'תשע"ט

העלון מוקדש לרפוא"ש בדרכי נעם: בת ציון אביגיל בת סימה יוכבד תח"י

זמני שבת קודש: ויצא.

כניסה יציאה ר"ת

ירושלים: 17:49 17:15 16:25

תל אביב: 17:45 17:12 16:21

חיפה: 17:45 17:12 16:21

בית שמש: 17:49 17:15 16:24

הזמנים עפ"י לוח אור החיים.

סיפור לשבת:

אמירת התודה- והנס המפתיע

עמ' - 2.

פניני אוה"ח:

תגובתו של יעקב לרחל "התחת אלוקים אנוכי"

עמ' - 3.

עלי עין:

לנטרל את העין הרע מראש.

עמ' - 3.

חודה של פרשה:

חידה נושאת פרטים. עמ' - 4. גם המבוגרים מוזמנים.

ב"ה ג'מ"ז ח"ז

דרכי זינים

בנשיאות הרב אייל עמרמי שליט"א

להשאלת:

גמרות שוטנשטיין,

וספרי טוש"ע.

רח' נחום פינת מלכי- ישראל, שכונת גאולה.

לפרטים:

פל': 054-844-86-83

או בקו המידע:

079-53-23-549

מבט מהפרשה:

הסתכלות לחיים מפרשת השבוע.

צדיק במצב 'שקט'

פרשתנו פותחת במסעו של יעקב אבינו בציווי הריוו לכוון חרן, מסע שמטרתו הקמת בית עם בנות לבן אחי רבקה אמו.

ידועה שאלת הרש"י במקום לשם מה מספרת לנו התורה שיצא הרי היה מספיק לכתוב וילך חרנה שזה עיקר הענין, ופשוט מכך שיצא קודם מבאר שבע.

ומבאר הרש"י שבאה התורה ללמדנו שהמצאותו של הצדיק בעיר משרה רושם מיוחד במקום וכלשונו "הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה" ולאחר שיצא יעקב אבינו מבאר שבע, יציאתו הורגשה ממש באוירה של העיר.

וצריך ביאור, הרי עד לפרשת ויצא נתקלנו ב"לא מעט" יציאות של צדיקים הן אצל אברהם שיצא מחרן וראינו כמה וכמה יציאות במהלך מסע חייו, ועוד. ולא ראינו ששם היה חשוב למישהו לספר לנו על כך "שיציאתו של הצדיק עושה רושם" ולמה דוקא כאן אצל יעקב אבינו, מספרת לנו התורה ורש"י הק' רואה לנכון להדגיש זאת ש"יציאתו של הצדיק עושה רושם"

בעל ה"טעם ודעת" מבאר את הענין מזוית ראייה שרלוונטית מאוד לשנים האחרונות בהם מנסים גורמים שונים להמעיט בערכם של לומדי התורה או חלקים מתוכם.

ישנם שני "סוגים" של תלמידי חכמים, האחד בנוסף ללימוד התורה, שלו יוצא אל העם, מוסר שיעורים, מעודד ומיעץ וכו'.

הסוג השני הם התלמידי חכמים שספונים מבוקר עד ערב בבית המדרש ו'מנותקים' מהעולם החיצוני, שעם רובם של ת"ח אלו אנו לא נפגשים כלל.

"כשרצתה התורה לבאר לנו מיהו "ציו" כתבה לנו את חיצוניותו"

כידוע לכולנו יעקב אבינו היה מאותם ת"ח שנמצאים כל היום בבית המדרש מבלי להתרועע עם הציבור באופן מיוחד, כפי שמתארת לנו התורה "ויעקב איש תם יושב אהלים", ובאה התורה ללמדנו על חשיבותם של תלמידי חכמים אלו (ואולי הם בעיקר), שהם "הודה זיווה והדרה" של העיר, ומגינים על כל הדור. ונדע להעריכם על כך בהתאם

בית שלום ואהבה,

אכל בית ישראל.

באפשרותכם להקדיש פינה זו להצלחתכם, לרפואתכם, או להבדיל לע"נ יקירכם לפרטים חייגו: 0527-100-955

בא להיות ממציאי הצולאם

צ"י החזקת לימוד התורה בשעות

שהצולאם לקוק לה ביותר, הנק

נהיה שותף בקיום הצולאם.

באפשרותך להקדיש את הלימוד להצלחתך, או להבדיל לע"נ יקירך,

חייג צכשיו: 052-7100-955



כולל לזמני הפגרה:

"נר יהודה וברוך"

לע"נ

יהודה בן אסתר, וברוך פרג' בן מרים.

שני המרכז לערבות הדדית (ע"ר).

בזכות ההודאה

קשים ומייסרים, עד שהרגל תשוב לאיתנה. ומי יודע אם כך אכן יקרה, ובעוד שלוש שנים הוא אכן יתחיל ללכת, ומי יודע באיזו צורה...

ואז, כששבו ההורים הביתה, הם החליטו לפעול בכיוון אחר מהצפוי. הם כינסו את הילדים לסלון, ושוחחו עימם על כך שהוכח עד כמה גדול הנס ה'טבעי' וה'פשוט' שבהליכה על שתי רגליים בריאות, ועד כמה ראוי להתכונן גם ביתר הניסים ה'טבעיים' המתרחשים מדי יום, להפנות אליהם תשומת לב ולהודות עליהם.

לפיכך, בישר האב לילדיו, 'מהיום נתחיל לראות את הניסים שה' עושה לנו, ונגיד לו תודה. הנה, אני כותב את הפתק הראשון - חסד שזכיתי בו היום, וכל אחד מכם יכול גם הוא לכתוב ולהודות...'

מאותו יום, הפך בית המשפחה לבית של הודאה. הילדים חיפשו לראות את הטוב, למצוא רעיון מקורי על מה להודות היום. בכל יום ויום הם מילאו פתקים, גדולים וקטנים, לבנים וצהובים, בכתב יד עגול ובכתב יד מרובע, טובות גדולות וטובות קטנות, חסדים וניסים מכל הסוגים...

ובכל יום ויום, הקדישו בני המשפחה זמן להודות. ליטול את צרור הפתקים, להביט בהם כמה שניות, ולהודות לה' על כל פרט ופרט מהם. זה לא הצריך הרבה זמן, רק הרבה לב, מחשבה, התרגשות, ושירת הודאה שגואה מעומק הלב, מפי הגדולים והקטנים גם יחד, כל יום ויום...

בינתיים, הילד בעל הרגל השבורה שב הביתה. הוא החל טיפולי פיזיותרפיה, וכבר מתחילה נראה היה כי הוא מתקדם בקצב מהיר מהצפוי. בני המשפחה הוסיפו להודות גם על זה, גם על הרגליים הבריאות, גם על השבורות, גם על הפיזיותרפיה, גם על הנפילה, גם על ההתקדמות המהירה - הודו על הכל...

ובתוך פחות משנה התרחש הנס. הילד חזר לעצמו לחלוטין, התחיל להלך כאחד האדם. אין לו צורך בפיזיותרפיה, הוא לא זקוק לעזרה, בוודאי שלא לטיפולים מכל סוג. הוא פשוט הולך, הולך על שתי רגליו, הולך ומפזז בשירת הודאה, הולך ופיו ממלל שבח ותודה...

(הרב קובלסקי אור דוד)

היתה זו שעת צהרים בהירה, בעיצומו של יום שגרתי. מושי חזר מהתלמוד תורה כמדי יום, וירד לחצר הבניין לשחק. ואז, כשהוא בעיצומה של ריצת משחק מהנה, רגלו נתקלה במשהו, הוא מעד ונפל ארצה, גונח מכאבים...

תוך שניות אחדות, התברר כי לא מדובר במכה יבשה בלבד. הילד צעק וצרח, רגלו התעקמה והכחילה, שלא נדע. אמבולנס הוזעק, הוא הובהל לחדר מיון, וכבר באותו לילה אושפז במחלקה האורטופדית, כשהרופאים מודאגים מאוד ממצב הרגל...

'העצם התרסקה, לחלוטין!' - בישר הרופא להוריו בבוקרו של יום המחר, 'למעשה אנחנו מאוד מודאגים, ושוקלים את צעדינו בכובד ראש. נערוך התייעצות מיוחדת עם בכירי הפרופסורים, ונקבל החלטה מה כדאי לעשות' - הטיל הרופא סלע על ליבם של ההורים החרדים לגורל בנם. מסתבר כי היתה זו נפילה נוראית, שהשלכותיה ארוכות טווח...

אחר הצהריים נערכה התייעצות מיוחדת, ואחר כך נקראו ההורים לחדר הרופאים. 'אין לנו הרבה מה לעשות' - פכרו את ידיהם בייאוש, 'אלא להמליץ על טיפולי פיזיותרפיה לתקופה ארוכה, ארוכה מאוד. כרגע, איננו רואים סיכוי לאחות את השברים ברגל, המצב לא פשוט... נראה שאין מנוס מלקבוע כי שלוש שנים לא יוכל הילד להלך ברגליו, ולכל אורך התקופה יעבור טיפולי פיזיותרפיה קשים ומפרכים, ואולי, ואולי, ואולי, - בעוד 3 שנים הוא יוכל ללכת קמעא...'

הבשורה הקשה היכתה את ההורים בהלם. עד אתמול היה הילד בריא ומאושר, משתובב ומסתובב. והנה, ברגע אחד של חוסר תשומת לב מספקת, הגיע למצב ששלוש שנים לא יוכל ללכת, וייאלץ לעבור טיפולים

שבת כהלכתה:

הלכות שבת.



מוקצה מחמת חסרון כיס

ולא יהיה לו לאכול, יאכל מהם, וכיון שמותרים באכילה מותרים גם בטלטול. (אור שמח. שבת ג צה)

אתרוגי מצוה העומדים לסחורה, כיון שמקפיד עליהם, דינם כמוקצה מחמת חסרון כיס. ואע"פ שהם מאכלים? מכל מקום כיון שאף הקונים אותם יאכלום רק אחרי חג הסוכות, נמצא שמקצה אותם מדעתו שלא לאוכלם. (שבת ג צו. מנוחת אהבה עמוד רסט)

מצות שמורה עבודת יד המיוחדות לליל הסדר, הרי הן מוקצה בשבת שלפני הפסח, כיון שמקפיד שלא לאכול מהן כלל עד ליל הסדר. אבל מצות רגילות שלא מקפיד עליהן, אפילו בערב פסח שחל בשבת שאסור לאכול מצה ביום, בכל זאת כיון שמותר לתת מהן לקטנים שאינם מבינים בסיפור יציאת מצרים, אינן מוקצה. (שבת ג קיא. חזו"ע פסח רסט)

שבת שלום ומבורך.

כלי זכוכית יקר המיועד לסחורה העומד ליפול לארץ ולהשבר, מותר לתופסו שלא ישבר, שכן בלאו הכי תיכף יהיה מותר לטלטל את הרכיסים כדי שלא ינזק. ואפילו אם הוא יחיד בביתו שאין חשש שינזקו בו רבים, מותר. (שבת ג קכט. ב שלו)

בגדים וכלים שמלאכתם להיתר העומדים לסחורה, ומקפיד שלא להשתמש בהם, הרי הם מוקצה מחמת חסרון כיס. אבל אם אינו מקפיד, מותר לטלטלם. (שבת ג צד)

מאכלים העומדים לסחורה וראויים לאכילה כמות שהם, אינם מוקצה. כיון שדעתו של אדם על כל מה שראוי לו, שהרי אם יהיה רעב

באפשרותכם להקדיש פינה זו להצלחתכם, לרפואתכם, או להבדיל לע"נ יקירכם, לפרטים חיוג: 052-7100-955.

לבריאות והצלחה:



נ.א. בן ציפורה ורעיתו
דוד ראובן בן נלי נעמי ורבקה אפרת בת שרה.
אברהם בן דליה
יוסף אברהם בן טובה.
יעל בת בתי.
אסתר הדסה בת אילנה.
נועה בת אסתר הדסה.
נועה בת מזל פורטונה, - לזיווג הגון
דניאל בן מרים. אסתר בת יעל, - לרפוא"ש, וזש"ק.
ישירלי בת דינה.

לע"נ:

מורנו ורבנו הגאון הגדול הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה.
יהודה בן אסתר.
ברוך פרג' בן יצחק ומרים.
אסתר עזת בת מרים.
בוריה בוריס בן ספירה.
יהודה אריה בן ר' צבי דוד ומינה.
אברהם בבר חי בן שמחה אבלין.
יוסף בן משה וליאה.
יהודית בת פלורה רותי.

ת.נ.צ.ב.ה

בן פורת עלי עין:
עין הרע בזוית יהודית.

להודות לה' גם על דברים קטנים

שבת שלום ומבורכת אחים יקרים

בפרשתנו אנו רואים דבר מאוד מעניין כמה אדם צריך לישמור את פיו מעין ולא לגרום עין רעה על עצמו ולמדים אנו זאת מ לאה אימנו וזה לשון הפסוק "ותהר עוד (לאה) ותלד בן ותאמר הפעם אודה את ה' על כן קראה שמו יהודה " (ותעמוד מלדת" מבינים אנו מפסוק זה שאחר לידת יהודה קבלה לאה, סוג של חופשה מהריון בניגוד לרצונה, וכול זה למה? מבארים חכמנו (הרמב"ן) שכשנולד יהודה עמדה (לאה) מלדת ולפי פשט ההמון בנוהג העולם, לפי ששלטה בה עין הרע. איך? מהיכן הגיע העין הרע לפה? הפעם אודה את ה'. כלומר, אחר דעתה שנטלה יותר מחלקה. ומדברי רבנו בחיי יבואר יותר. שכן מצינו בלידת השבטים שבשביל דיבור אחד של לאה שאמרה אודה את ה' שנתנה הודאה בבן רביעי על שהכירה "שנטלה יותר מחלקה" שלט בה עין הרע. הוא שכתוב ותעמוד מלדת. כך דברי רבנו בחיי.

אם נתרכז כמה שקורה כאן נבין איך גם למנוע את העין הרע. לפי הסברי חכמנו לעיל כח העין נוצר מההתפעלות הייתה ומההודאה הקצת מאוחרת של לאה. אך אם לאה הייתה מודה לקדוש ברוך הוא בפעם הראשונה ישר על לידת ראובן וכן הלאה הכוח של ההודאה היה צובר תאוצה של שמירה כמו שנאמר נס להתנוסס שאדם מודה לקב"ה לדוגמא על נס משמים עושים לו עוד ניסים אבל פה יש שאלה מדוע רק עכשיו? וכידוע הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה. אף על פי שכתוב בתלמוד בשם רבי שמעון שההודאה הראשונה מבריאת העולם לקדוש ברוך הוא. היא מ"לאה" ואפילו זאת האבק של העין הרע פגע בא לזמן מסוים שעצר אותה מללדת לכן אנו רואים כמה חשוב להודות לה' על כל דבר שנראה לנו קטן וכל שכן על דברים גדולים ובזה שאנו מודים לו אנו מתחזקים באמונה שהכול מאיתו יתברך ומטרלים מראש את העין הרע שיכולה להגיע מהעינינים הגדולים יותר.

ורמז נאה לדבר: מודה בגימטריא = 55 שזהו המספר שנהגו העם להזכיר נגד עין הרע.

שנזכה תמיד להודות לה' על שמחות בריאות חיים ארוכים שזה גם ראשי תיבות "שבח" שההודאה לה' תהיה בלשון שבח.

שבת שלום לכל בית ישראל.

להוצאת עיה"ר בעופרת, ויעוץ בעיני החיים, ע"י רבני הארגון,
חייגו: 052-7100-955.

מה ההבדל בין שלומיאל לישלימזלי?
כשהישלומיאל מפיל את העציץ,
הישלימזלי עובר למטה.



פניני אור החיים:

מתורתו של רבנו הק'
ר' חיים בן עטר זיע"א

'לא יאמר אדם על עצמו לשונות מיתה וקללה'

בפרשתנו נאמר 'וַתֵּרָא רַחֵל כִּי לֹא יִלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנֶה רַחֵל בְּאֶחָתָהּ, וַתֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הֲבֵה לִי בָנִים וְאִם אֵין מִתָּה אֲנֹכִי, וַיַּחַר אֵף יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הַתַּחַת אֲלַקִּים אֲנֹכִי אֲשֶׁר מָנַע מִן עַם פְּרִי בֶטֶן'.

ולכאורה התנהגותו של יעקב תמוהה, באה אשה עקרה ושופכת לבה שאין לה ילדים, ובמקום לנחמה ולדבר על לבה, משיב לה דברים קשים.

ומבאר רבינו הקדוש, שיעקב כעס על שהוציאה מפיה על עצמה לשון של מיתה, שחשש שמא יזיק לה.

ובפרשת יוגש אומר הקדוש ברוך הוא ליעקב 'אֲנֹכִי אֶרְדֵּ עִמָּךְ מִצְרָיִמָה וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַם עִלָּה וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל עֵינֶיךָ, וְשׂוֹאֵל רַבִּינוּ הַקְדוֹשׁ מַה נִּתְכוּוֵּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַבְטִיחוֹ עַל מִיתתוֹ וְשִׁיחָה נִקְבַּר עַל יְדֵי יוֹסֵף???

ומתרץ רבינו הקדוש, מכיון שיעקב הזכיר כמה פעמים לשונות של מיתה על יוסף, 'אך טרף טורף', 'כי ארד אל בני שאולה', לכן הוצרך הקדוש ברוך הוא להבטיחו, שאין לו לחוש לזה, ולא יהא כשגגה היוצאת מפי השליט.

[אור החיים ויצא פרק ל פסוק א, ויגש פרק מו פסוק ז]

מוקדש לע"נ האשה הכשרה: **נעימה בת מנשה ואסתר ע"ה.**
להקדשה חייגו: 052-7100-955.

בקיצע'ר:

רעיון קצר לשולחן השבת.

" וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר

שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה:"

(פרק כ"ה פס' כ"ב).

בפסוק זה ישנה לכאורה כפילות בלשון "ויצא" ו "וילך" והיה לכאורה מספיק לכתוב "ויצא לחרן" וכדו'

ומבואר בשם ה"בית הלוי" שיסגור מקרים שאדם יכול לעות את אותה הפעולה מכמה סיבות שונות.

כך לדוגמא בחור שמתחתן, ישנם שמתחתנים מחמת שלא הסתדרו בחיי הרווקות, ויש שרוצים להתקדם בחיים ולהקים משפחה, או כאלה שהצטברו אצלם שתי הסיבות יחד.

וכך גם אצל יעקב. במעשה הליכתו לחרן היה ב' עינינים שונים. ולכן חילקה זאת התורה לשניים **א** - "ויצא יעקב" - הבריחה מעשו שרצה להרגו. **ב** - "וילך חרנה" - הקמת בית עם בנות משפחתה של רבקה אמו.

ביאור נוסף על דרך הדרש (הובא בספר "אפיקי אליהו") שבפסוק זה נרמזת הנהגת "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה" שאחרי ש"ויצא יעקב מבאר שבע" - יצא מבית שם ועבר (=ר"ת שבע) שעסק שם בתורה 17 שנה ברציפות אז נתקיים בו "וילך חרנה" - שנהיה בן חורין מעיני עוה"ז.

הושלמה הסדרה שכבשה את בתי ישראל

בפעם האחרונה להתחיל מבראשית



Aronovitz סטודיו מעוף

חדש
כרך ה'



כרך ג'



כרך ד'



כרך א'



כרך ב'



ספר מלא וגדוש בסיפורים, עובדות, פרפראות ופנינים
מחולק לפי פרשות השבוע והמועדים לעונג רוחני, חווייתי ומלכד.

בני ברק: חנות הדגל רח' רבי עקיבא 57 בפסאז' 03-9082233 | ירושלים: רח' זוננפלד 30
02-5702970 | רח' אבן האזל 24 02-5731985 | בית שמש: רח' בן איש חי 40 02-9669140
| ברכפלד: רח' רשב"י 30 08-9491940 | קרית ספר: רח' חפץ חיים 5 08-6294599
אלעד: רח' רשב"י 19 03-9454510 | חדשן אשדוד: מבוא התנאים 7 08-8563931

ביתן הספר

רשת הספרים המשתלמת ביותר



כאבחון קי ג'אוס וסוויזי
לא צריך לצאת מהבית
 כדי להדמיס

שולחים את הקבצים

באימייל: g5337722@gmail.com

ומקבלים את החומר המודפס

עם שליח עד לפתח הבית



* עלות משלוח 30 ש"ח

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 (פינת רח' בר אילן) ירושלים טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018

דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 יום ו': 10:00-12:00